

«Дуслар» 127 нчебалаларның
танып-белү-сойләм үсешен өстенлекле гамәлгә ашыручы гомүмүстерешле балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә
белем бирү учреждениесе)(«Дуслар» 127 нче балалар бакчасы» МБМББУ)

“Килешенде”

Муниципаль бюджетлы мәктәпкәчә

белем бирү оешмасының 127 санлы

“Дуслар”балалар бакчасы

өлкән тәрбиячесе

 Газизова А.Р.

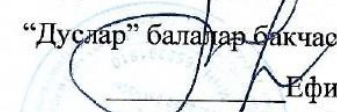
№ 1 от 31 08 2023 ел.

“Раслйым”

Муниципаль бюджетлы мәктәпкәчә

белем бирү оешмасының 127 нче санлы

“Дуслар” балалар бакчасы мөдире

 Ефимова Т.В.

№ 330 от 31 08 2023 ел.

2023-2024 ЕНЧЕ УКУ ЕЛЫНА 7-ЕНЧЕ ТӨРКЕМЕНЕҢ ЭШ ПРОГРАММАСЫ ЗУРЛАР (ТАТАР)

Беренче квалификацион категорияле тәрбияче:
Ярмухаметова А.Л.

Яр Чаллы шәһәре
2023 ел

№.к. _ _	Эчтәлек	Бит
1	МАКСАТЛАР БҮЛЕГЕ	4
1.1	Аңлатма язмасы	4
1.1.1	Эш программасын тормышка ашыруның максатлары һәм бурычлары	4
1.1.2	Эш программасын формалаштыру принциплары һәм алымнары	5
1.1.3	Эш программасын эшләү һәм тормышка ашыру өчен мөһим характеристика. 5-6 яшьлек мәктәпкчә яшътәге балаларның үсеш үзенчәлекләре	6
1.2	Эш программасын тормышка ашыруның планлаштырылган нәтижәләре (максатлары) (6 елга)	10
1.3	Планлаштырылган нәтижәләргә ирешүнең педагогик диагностикасы	13
2	Эчтәлек бүлеге	16
2.1	Белем биремнәре һәм эчтәлеге (укыту һәм мәгариф) мәгариф өлкәләре буенча	16
2.1.1	Социаль һәм коммуникатив үсеш	16
2.1.2	Танып-белү үсеше	22
2.1.3	Сөйләм үсеше	25
2.1.4	Сәнгать һәм эстетик үсеш	29
2.1.5	Физик үсеш	40
2.2	Эш программасының үзгәрүчән формалары, ысуллары, ысуллары һәм чаралары	46
2.3 _	Эш программасын тормышка ашыру процессында төрле төрдәге культуралы практикаларның үзенчәлекләре	50
2.4	Балалар инициативасына ярдәм итү юллары һәм юнәлешләре	55
2.5	Төзәтү һәм үсеш эшләрен оештыру	58
2.6	Укыту процессын оештыру	65
2.7	Комплекслы - биш мәгариф өлкәсе өчен тематик планлаштыру	80
2.8	Студентлар гаиләсе белән үзара бәйләнеш үзенчәлекләре	83
3	Оештыру бүлеге	88
3.1	Эш программасын тормышка ашыру өчен психологик һәм педагогик шартлар	80
3.2	объект мохитен оештыру үзенчәлекләре	90
3.3	Эш программасының укыту-методик ярдәме	93
3.4	Эш программасын тормышка ашыру өчен кадрлар шартлары	99
3.5	Төркемдә режим һәм көндәлек тәртип	100
3.6	Эш программасының кыскача презентациясе	130

1. МАКСАТЛАР БҮЛЕГЕ

1.1. Аңлатма

1.1.1. Эш программасын тормышка ашыруның максатлары һәм максатлары

Өлкәннәр төркемендә белем алу өчен федераль эш программасы (5-6 яшь) мәктәпкәчә белем бирү буенча Федераль мәгариф программасы нигезендә эшләнә ¹. Мәгарифнең федераль эш программасы мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә эшләнә ²(алга таба - Стандарт дип атала).

Программа "Туганнан алып мәктәпкә кадәр" мәктәпкәчә белем бирүнең гомуми белем бирү программасы нигезендә төзелгән, авторлары - Веракса Н.Е., Комарова Т.С., Васильева М.А.

Программа ике өлештән тора: мәжбүри өлеш һәм мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар тарафыннан формалашкан өлеш. Стандарт һәм Федераль программа нигезендә, мәктәпкәчә белем бирү өчен укуыту программалары Оешма тарафыннан эшләнә һәм раслана. Шул ук вакытта, Федераль Эш программасы бу программаларның мәжбүри (инвариант) өлешен билгели, алар программаның гомуми күләменең 60% тан ким булмаса тиеш, программаның үзгәрүчән өлеше (формалашкан өлеш) мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар) 40% тәшкил итә. Оешмаларда эшләнгән программаларның эчтәлегә һәм планлаштырылган нәтижеләре тиешле эчтәлектән һәм Федераль программаның планлаштырылган нәтижеләреннән түбән булырга тиеш түгел.

Федераль эш программасы яшь буынны туган илләренең тарихын һәм мәдәниятен белгән Россия Федерациясенең милли һәм мәдәни традицияләрендә тәрбиялүгә юнәлтелгән.

Программаны тормышка ашыру вакыты - 5 ел.

"33нче балалар бакчасы" муниципаль мәктәпкәчә белем бирү учреждениесен укуыту өчен федераль эш программасы Колобок г. Наберезье Челни түбәндәге норматив документлар нигезендә эшләнә:

Федераль дәрәжәдә:

- 2012 елның 29 декабрендәге Федераль Закон N 273-FZ "Россия Федерациясендә Мәгариф турында" (МРФ 2.11.2022 , рег. 80 70809) (29.12.22 үзгәртелгән);

- Россия Федерациясе Мәгариф министрлыгының 2022 елның 30 сентябрендәге 87 874 боерыгы. Федераль төп гомуми белем бирү программаларын эшләү һәм раслау тәртибе "(рег. 22 ноябрьдә Россия Федерациясе Justicестиция министрлыгы. рег. 80 70809);

- Россия Федерациясе Мәгариф һәм Фән Министрлыгы боерыгы, 2013 елның 17 октябре, 1155 Федераль Дәүләт Мәгариф Стандартының (Россия Федерациясе Justicестиция министрлыгы тарафыннан 2013 елның 14 ноябрдә теркәлгән , рег . 30384) (2019 елның 21 гыйнварына үзгәрешләр кертелгән);

¹2022 елның 25 ноябрдәге 1028 нче боерык "Мәктәпкәчә белем бирү буенча федераль мәгариф программасын раслау турында"

²Россия Мәгариф һәм Фән министрлыгының 2013 елның 17 октябрдәге 1155 нче боерыгы: "Мәктәпкәчә белем бирү өчен федераль дәүләт мәгариф стандартын раслау турында" (Россия Федерациясе Justicестиция министрлыгы тарафыннан 2013 елның 14 ноябрдә теркәлгән, теркәлү No. 30384)

- 2022 елның 24 ноябрендәге 22 1022 боерыгы "Мәктәпкәчә белем бирү өчен федераль жайлаштырылган мәгариф программасын раслау турында";
- Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитар табибының 2021 елның 28 гыйнварындагы 2 нче карары "SanPiN 1.2.3.685-21" Кеше өчен экологик факторларның куркынычсызлыгын һәм (яки) зарарсызлыгын тәмин итү өчен гигиена стандартлары һәм таләпләре ";
- Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитар табибы боерыгы, 2020 елның 28 сентябре No. 28 "SanPiN 2.4.3648-20 раслау турында" Мәгариф һәм укыту, ял итү һәм реабилитация оешмалары өчен санитар һәм эпидемиологик таләпләр;
- Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитар табибы указы, 2020 елның 27 октяб्रे No. 32 "SanPiN 2.4.3648-20" халыкны тукландыруны оештыру өчен санитар һәм эпидемиологик таләпләр ";

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты 2013 елның 31 декабрендәге 1107 нче Указы "2010-2015 елларга Татарстан Республикасында мәгарифне үстерү стратегиясенең икенче этабын тормышка ашыру чаралар планына үзгәрешләр керту турында. "Киләчәк" 2013 елга "(Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты Указы белән 05.10.2013 72 726) (алга таба План дип атала), түбәндәге үзгәрешләр:

Планның 2.1 һәм 2.1.1 пунктларында "11,700.0" саны "8,668,75" фигурасы белән алыштырылачак;

Планның 2.7 пунктында "13,914,6" саны "12 945.85" фигурасы белән алыштырылачак;

Планның 3.1 пунктында "40,424.6" фигурасы "39,807.95" саны белән алыштырылачак;

3.1.1 пунктта "технология" сүзе бетереләчәк, "404246" саны "3980795" саны белән алыштырылачак;

Планның 3.3 һәм 3.3.1 пунктларында "102,222.76" саны "101,549,7" саны белән алыштырылачак.

.Әм

Мәгариф эшчәнлегенә лицензиясе 07/20/2015, 6910, лицензиялар реестрыннан 05/30/2021. 00 10600;

Медицина эшчәнлегенә өчен лицензия LO-16-01-002027 07/20/2012, 10/17/22 лицензиялар реестрыннан күчәрмә. No. LO41-01181-16 / 00551922;

МБДОУ Уставы "33" Колобок "кушылган типтагы балалар бакчасы Башкарма комитетның 09.10.2020 5 5183 карары белән расланды.

Федераль эш программасы:

үсеш белеме принцибына туры килә, аның максаты - баланың үсеше;

- фәнни дәрәҗә һәм практик өлкәсезлек принципларын берләштерә;
- тулылык, кирәкле һәм җитәрлеклек критерийларына туры килә;
- Мәктәпкәчә яшәткән балаларны укыту процессының укыту, үсеш һәм укыту максатларының һәм максатларының бердәмлеген тәмин итә, аны тормышка ашыру вакытында мәктәпкәчә яшәткән балалар үсеше белән турыдан-туры бәйләнгән мондый белем, күнекмәләр һәм сәләтләр формалаша;
- мәгариф өлкәләрен балаларның яшә мөмкинлекләренә һәм характеристикасына, мәгариф өлкәләренә үзгәрешләргә һәм мөмкинлекләргә туры китереп төзәлгән;
- укыту процессын төзүнең катлаулы-тематик принцибына нигезләнә;
- олылар һәм балаларның уртак эшчәнлегендә һәм мәктәпкәчә яшәткән балаларның мөстәкыйль эшчәнлегендә программа укыту бурычларын чишүне тәмин итә, турыдан-туры белем бирү эшчәнлегенә кысаларында гына түгел, ә режим моментлары вакытында мәктәпкәчә белем үзгәрешләргә туры килә;
- балалар белән яшәкән туры килгән эш формалары буенча укыту процессын төзүне үз эченә ала. Мәктәпкәчә яшәткән балалар белән эшнән төп формасы һәм аларның эшчәнлегенә төп төре - уен.

Эш программасының максаты - Россия халкының рухи һәм әхлакый кыйммәтләренә, тарихи һәм милли мәдәни традицияләргә нигезләнеп, яш һәм индивидуаль үзенчәлекләренә исәпкә алып, баланың мәктәпкәчә яшәтәге баласының күпкырлы үсеше.

Эш программасының биремнәре:

- Россия Федерациясә өчен бертөрле дистанцион белемнең эчтәлеген һәм дистанцион белем бирү программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтижеләрен тәмин итү;

- 5-6 яшьлек балаларны Россия халкының төп кыйммәтләре белән таныштыру - тормыш, дәрәжә, кеше хокуклары һәм ирекләре, патриотизм, гражданлык, югары әхлак идеаллары, көчле гаилә, ижади эш, рухи өстенлек материал, гуманизм, шәфкатьлелек, гаделлек, коллективизм, үзара ярдәм һәм үзара хөрмәт, тарихи хәтер һәм буыннарның өзлексезлеге, Россия халыкларының бердәмлеге өстендә; әйләнә-тирә дөньяга кыйммәт мөнәсәбәтен формалаштыру, кыйммәтләренә аңлау нигезендә гамәлләр һәм гамәлләр тәҗрибәсен формалаштыру өчен шартлар тудыру;

- 5-6 яшьлек балалар үсешенә яшен һәм индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, уку өшчәнлегенә эчтәлеген төзү (структуралаштыру);

- белем бирү ихтыяжларының төрлелеген һәм индивидуаль мөмкинлекләренә исәпкә алып, 5-6 яшәтәге балалар өчен тигез белем алу өчен шартлар тудыру;

- балаларның физик һәм психик сәламәтлеген саклау һәм ныгыту. аларның эмоциональ иминлеге;

- физик, шәхси, әхлакый сыйфатлар һәм патриотизм нигезләрен, баланың интеллектуаль һәм сәнгать һәм ижади сәләтләрен, инициативасын, бәйсезлеген һәм җаваплылыгын тәмин итү;

- гаиләгә психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтү һәм ата-аналарның (юридик вәкилләренә) мәгариф, уку һәм үстерү, балалар сәламәтлеген саклау һәм пропагандалау, аларның куркынычсызлыгын тәмин итү компетенциясен арттыру.

- башлангыч гомуми белем бирү программаларын уңышлы үзләштерү өчен кирәкле һәм җитәрлек үсеш дәрәжәсендәге мәктәпкәчә белемне тәмамлау этабында балаларның казанышы.

ГОР мәктәпкәчә белем бирү учреждениесә Татарстан Республикасының климат, милли-мәдәни, демографик, социаль-иқтисадый һәм социаль-мәдәни шартларын исәпкә алып, уку процессында катнашучылар формалаштырган мәктәпкәчә яшәтәге балаларның белем эчтәлеген чагылдыра.

Татарстан Республикасы "Мәгариф турында" Законы гуманистик, үсештә, кешеләрнең милли белем характерын, тәрбия һәм мәгарифнең тормыш һәм милли мәдәни традицияләр белән бәйләнешен тәмин итү кирәклеген ачык итеп билгели. Этно-мәдәни региональ компонент (**алга таба ЕРС**) Татарстан Республикасының милли һәм региональ үзенчәлекләрен исәпкә алып тупланган, ул мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә түбәндәге өшчәнлек өлкәләрен күздә тотат:

- Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның милли мәдәниятенә килеп чыгышы белән таныштыру
- Childәр балага туган телдә өйрәнү һәм белем алу мөмкинлеге бирү, милли культураның, халык традицияләренә һәм гореф-гадәтләренә иң яхшы үрнәкләренә нигезләнеп балаларда әхлак нигезләрен формалаштыру.
- Толерант шәхес тәрбияләү өчен уңайлы шартлар тудыру - башка милләт кешеләренә, аларның мәдәни кыйммәтләренә мәхәббәт һәм хөрмәт уяту.
- Туган җирнең табигате, экологик культураның формалашуы белән танышу.

- Балаларны Татарстан Республикасында яшәүче халыкның тормышы һәм тормышы үзенчәлекләре, бәйрәмнәр, республиканың иҗтимагый тормышы вакыйгалары, Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе символлары, архитектура һәйкәлләре, сәнгать һәм һөнәрчелек белән таныштыру.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе тормышка ашыра мәдәни региональ компонент программасы мәктәпкәчә белем.³

" Киләчәк " өчен Татарстан Республикасында мәгарифне үстерү стратегиясен тормышка ашыру кысаларында. Татарстан Республикасының Мәгариф һәм Фән Министрлыгы тарафыннан иҗат ителгән төркем, заманча эффектив белем бирү технологияләренә нигезләнеп, балаларга мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларга ике дәүләт телен укыту өчен яңа белем һәм методик комплектлар (алга таба ТМК дип аталган) эшләде. мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә кулланыла.

Основная цель УМК “Татарча сөйләшәбез” - формирование правильной устной татарской речи русскоязычных детей дошкольного возраста. УМК “Татарча сөйләшәбез”

Проект УМК по обучению русскоязычных детей татарскому языку в старшей группе «Уйный-уйный үсәбез»

Мәктәпкәчә яшәтәге татар телен өйрәнүнең төп **бурычы - телдән телдән практик белемнең башлангыч күнекмәләрен һәм сәләтләрен формалаштыру.** Өйрәнү барышында балалар татар сөйләмен колак белән аңларга һәм аңларга һәм алар өчен булган темалар, өйрәнгән сүзләр чикләрендә татарча сөйләшергә өйрәнергә тиеш.

1.1.2. Эш программасына принциплар һәм карашлар

Эш программасы мәктәпкәчә белемнең түбәндәге принципларына нигезләнеп төзелгән: Мәгариф өчен Федераль дәүләт мәгариф стандарты тарафыннан билгеләнгән:

- 1) баланың барлык этапларында бала белән тулы хокуклы яшәү, бала үсешен баеп (көчәйтү);
- 2) һәр баланың индивидуаль үзенчәлекләренә нигезләнеп укыту эшчәнлегә төзү, анда бала үзе белемнең эчтәлеген сайлауда актив була, мәгариф предметы була;
- 3) балалар һәм ата-аналар (юридик вәкилләр), 5-6 яшьлек балалар тәрбияләүдә катнашкан олы гаилә әгъзалары, шулай ук укытучылар ярдәме һәм хезмәттәшлегә. (алга таба бергә - олылар);
- 4) баланы мәгариф мөнәсәбәтләренә тулы хокуклы катнашучысы (предметы) итеп тану;
- 5) төрле чараларда балалар инициативасын хуплау;
- 6) гаилә белән хезмәттәшлек;
- 7) балаларны социаль-мәдәни нормалар, гаилә традицияләре, җәмгыять һәм дәүләт белән таныштыру;
- 8) төрле чараларда баланың танып белү кызыксынуларын һәм танып белү чараларын формалаштыру;
- 9) мәктәпкәчә белемнең яшь адекватлыгы (шартларга, таләпләргә, яшкә методларга һәм үсеш үзенчәлекләренә);
- 10) балалар үсешендәге этно-мәдәни вәзгыятьне исәпкә алып.

Эш программасын формалаштыруга төп карашлар:

³ Ак биру программалары / Р.К. Шаехов - Казан, 2012

- *эшчәнлек алымы*, үз-үзеңне билгеләү, үз-үзеңне планлаштыру, үз-үзеңне оештыру, үз-үзеңне бәяләү, үз-үзеңне анализлау кебек компонентларны үз эченә алган чараларда баланың үсешен жәлеп итү;
- бала үсеше мәнфәгатьләрендә мәгариф, тәрбия һәм үсеш процессларын бердәм укуту процессына интеграцияләүгә юнәлтелгән *интегратив алым* ;
- укутучыларның һәр балага карата төрлө чараларны, формаларны һәм ысулларны сыгылмалы куллануны күрсәтүче *индивидуаль алым* ;
- *шәхескә юнәлтелгән алым*, ул баланың шәхесенәң уникальлеген тану һәм омтылышларны, сәләтләрен, кызыксынуларны, омтылышларны өйрәнү нигезендә белем бирү процессын оештыруны тәмин итә;
- *редакция алымы* , бала шәхесен тәрбияләүдә һәм үстерүдә мәгариф оешмасының эчке һәм тышкы мохит мөмкинлекләрен куллануга игътибар итү .

1.1.3. Эш программасын эшләү һәм тормышка ашыру өчен мөһим характеристика. 5-6 яшьлек балаларның үсеш үзенчәлекләре

Эш программасын эшләгәндә түбәндәге мөһим үзенчәлекләр исәпкә алынды: географик урнашу; социаль-мәдәни мохит; укучылар континенты; балаларның үсеш үзенчәлекләре.

5-6 яшьлек студентлар контингентына характеристика

5-6 яшьлек бала үзен һәм бүтән кешене җәмгыять вәкиле (иң якын җәмгыять) итеп белергә омтыла, әкреләп социаль тәртиптә һәм кешеләр арасындагы мөнәсәбәтләрдә бәйләнешләрне аңлай башлый.

Бу яшьтә мәктәпкәчә яшьтәге балаларның тәртибендә сыйфатлы үзгәрешләр була - үз-үзеңне көйләү мөмкинлегенә барлыкка килә, ягъни. балалар үзләренә элек олылар тарафыннан таләп ителә башлый.

5 яшьтән 6 яшькә кадәр баланың үз-үзен күрсәтүендә үзгәрешләр була.

5-6 яшьтә балада төп гендер үзенчәлек системасы барлыкка килә, шуңа күрә, 6 елдан соң, аның аерым аспектларын формалаштыруга белем бирү йогынтысы азрак эффектив .

Бу яшьтә балалар уенында зур үзгәрешләр була, ягъни уен үзара бәйләнештә, уен кагыйдәләрен уртақ фикер алышу белән мөһим урын били башлый. Уен мәйданы катлаулана.

Гомуми мотор осталыгы камилләшә.

Предметларның төп үзлекләре турындагы идеялар тагын да киңәйтелә һәм тирәнәя.

Балалар атнаның ул көннәренәң исемнәрен һәм якты вакыйгалар белән бәйләнгән елның айларын яхшы беләләр. Балаларның игътибары тотрыклырак һәм үзбилгеләнә.

Хәтер күләме сизелерлек үзгәрми. Аның тотрыклылыгын яхшырта.

5-6 яшьтә визуаль-образлы уйлау төп әһәмияткә ия, бу балага гомумиләштерелгән күрсәтмә эсбаплар (схемалар, рәсемнәр һ.б.) һәм төрлө объектларның һәм күренешләренәң үзлекләре турында гомумиләштерелгән идеялар кулланып катлаулырак проблемаларны чишәргә мөмкинлек бирә.

5-6 яшьлек бала актив (продуктив) фантазияне үзләштергән, практик эшчәнлектән аерылып, аны көткән чор дип характерланьрга мөмкин.

Бала тормышының алтынчы елында сөйләм үсешендә мөһим үзгәрешләр була. Бу яшьтәге балалар өчен тавышларның дөрес әйтелеше нормага әйләнә. Сүзлек актив яңартыла. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар сөйләмдә катлаулы грамматик очракларны куллана ала. Уен һәм бизнес диалоглары төзү.

олылар, яшьтәшләр, ил тарихы белән мөнәсәбәтләр проблемалары .

5-6 яшьлек баланың тормыш куркынычсызлыгы мөмкинлекләре арта.

Өлкән яшьтәге мәктәп яшендә, хезмәт эшчәнлеген планлаштыру һәм үз-үзен бәяләү актив үсә (балалар хезмәтенен барлык компонентлары формалашкан очракта).

Сәнгать әсәрләрен, музыкаль һәм визуаль сәнгать әсәрләрен кабул итү процессында балалар эстетик бәяләү элементлары ярдәмендә исбатлаучы нәрсәләрне (әсәрләр, персонажлар, образлар) сайлый ала.

Балаларның музыкаль эрудициясен шактый баеуы бар. Музыкаль эшчәнлекнең сыйфатын күтәрү. Ижади күренешләр аңлы һәм юнәлешле була.

Продуктив чараларда балалар үз планнарын күрсәтә ала.

Алар олылар куйган шартлар буенча эшләнгән, ләкин төрле материаллардан мөстәкыйль ижади дизайнга эзәр .

Төркемнең социаль паспорты

Балалар саны	малайлар	Кызлар	Сәламәтлек төркеме	Бүтәннәр

Студентлар гаиләләренен социаль паспорты

Но.к.	Мәгълүмат	Qty	%	Бүтәннәр
1	Студентлар исемлегенә			
2	Гаиләләр саны :			
	1 бала табу			
	2 бала табу			
	3 бала табу			
	4-5 бала табу			
3	Гаиләләрнең социаль төзелеше :			
	тулы гаиләләр			
	тулы булмаган гаиләләр			
4	Ата-аналарның белем дәрәжәсе			
	урта гомуми белем			
	в урта һөнәри белем			
	югары профессиональ белем			

**Студентларның максатчан төркемнәре
максатчан психологик ярдәм күрсәтергә
һәм аларның психологик һәм педагогик ярдәм программаларына кертелүе
(төзәтү һәм үсеш эшләрен оештыру өчен)**

№.к.	Максатлы төркем	Qty	Бүтәннәр
1	Норматик үсеш кризисы булган балалар		
2	Махсус белемгә мохтаж студентлар (Тажикстан Республикасы балалары)		
3	Инвалид балалар		
2.1	индивидуаль укуту планы нигезендә уку студентлары (уку графигы) медицина отчеты нигезендә (диспансер күзәтүе астында булган балалар, шул исәптән еш авыру балалар)		
2.2	укуту программаларын, үсешне, социаль адаптацияне үзләштерүдә кыенлыклар кичергән студентлар		
2.3	укуту программаларын, үсешне, социаль адаптацияне үзләштерүдә кыенлыклар кичергән студентлар		
2.4	сәләтле студентлар		
3	Норматив тәртиптә танылган балалар һәм (яки) авыр тормыш шартларында гаиләләр ;		
4	Социаль куркыныч хәлдә булган балалар һәм (яки) гаиләләр (ваемсыз, йортсыз, вагранлыкка омтылалар), норматив билгеләнгән тәртиптә танылганнар;		
5	"Риск төркеме" студентлары: тискәре күренешләр өчен (импульсивлык, агрессивлык, тотрыксыз яки бик түбән (артык бәяләнмәгән) үз-үзеңне бәяләү, таләпләрнең артык бәяләнгән дәрәжәсе)		

	игълан ителгән риск факторларының комплексын күрсәтү)	
--	--	--

1.2. Эш программасын тормышка ашыруның планлаштырылган нәтижеләре

БЕР DO эчтәлеге һәм планлаштырылган нәтижеләре тиешле эчтәлектән һәм 6 яшькә кадәр балалар өчен Федераль мәгариф программасының планлаштырылган нәтижеләреннән түбән түгел.

Федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә, мәктәпкәчә яшътәге үзенчәлекләр һәм дистанцион белемнең системалы үзенчәлекләре балага билгеле бер казанышлар таләп итүне рөхсәт итми.

Шуңа күрә, БЕР DO-ны үзләштерүнең планлаштырылган нәтижеләре 6 яшькә кадәр баланың мөмкин булган казанышларының яшъ характеристикаларын күрсәтә.

Бу тотрыксызлык, гетерохрония һәм мәктәпкәчә яшътәге балаларның психик үсеш темплары белән бәйле, аеруча критик чорда. Шуңа күрә, бала планлаштырылган нәтижеләрдә күрсәтелгән үсешнең яшъ характеристикаларын күрсәтелгән яшъ күрсәтмәләреннән иртәрәк яки соңрак күрсәтә ала.

Мөмкин булган казанышларның яшъ характеристикасының житдилек дәрәжәсе бер үк яшътәге балаларда психик үсешнең индивидуальләшүе һәм мәгариф программасын үзләштерү өчен төрле башлангыч шартлар аркасында төрле булырга мөмкин.

Күрсәтелгән аермалар баланың мәктәпкәчә белем бирү программасын үзләштерүдәге кыенлыкларын ачыклау өчен нигез түгел һәм аның тиешле максат төркеменә кертелүен аңлатмый.

БЕР DO үсешнең планлаштырылган нәтижеләре (максатлары) (6 елга):

- бала мотор эшчәнлегенә ачыктан-ачык кирәклеген күрсәтә, яңа һәм таныш физик күнегүләргә кызыксыну күрсәтә, йөри, күнегүләр ясаганда сайлап алу һәм инициатива күрсәтә, кайбер спорт, туризм турында идеялар, актив ял итү формасы буларак;
- бала физик тәрбия вакытында хәбәрдарлык күрсәтә, чыдамлылык, тизлек, көч, сыгылучылык, декстерлык, координация күрсәтә, билгеле ритмда һәм темпта күнегүләр ясый, таныш күнегүләрнең гади комбинацияләрен ясаганда иҗат күрсәтә ала ;
- бала яшътә булган тотнаклыкны күрсәтә, бүтән балаларның игътибарын җәлеп итә һәм ачык һавада уен оештыра белә;
- бала рухи һәм әхлакый сыйфатларны, спорт һәм Россия спортчыларының казанышлары белән танышу процессында патриотизм нигезләрен күрсәтә;
- бала сәламәтлекне яхшырту өчен төп юлларны белә (катыру, иртәнге күнегүләр, шәхси гигиена, куркынычсыз тәртип һәм башкалар); үз сәламәтлеген һәм башкаларның сәламәтлеген сакларга һәм ныгытырга этәргеч;
- бала башкаларга уңай карашта, олылар һәм яшътәшләр белән аралашырга теләп, таныш булмаган кешеләргә карата тыюлык күрсәтә, олылар һәм яшътәшләр белән аралашканда, ул гомуми кабул ителгән тәртип нормалары һәм кагыйдәләре белән җитәкчелек итә, хөрмәт күрсәтә һәм үз-үзен тотышта ата-аналарга карата мөхәббәт (юридик вәкилләр), укытучыларга хөрмәт күрсәтә, гаилә һәм мәктәпкәчә яшътәге тормыш белән кызыксына;
- бала олыларның һәм яшътәшләренең төрле эмоциональ халәтләрен аера белә, аларны үз-үзен тотышында исәпкә ала, ярдәм сорауына җавап бирә, эшләрен бәяләгәндә әхлакый идеяларга таяна;
- бала төрле хезмәт һәм һөнәрләрне өйрәнергә омтыла, олыларның хезмәте нәтижәсендә объектив дөньяга игътибар белән карый, олылар

хезмәтендә катнашырга омтыла, мөстәкыйль, үз-үзенә хезмәт итүдә актив, катнаша көндәлек һәм кул эшенең төрле төрләрәндә яшәтәшләр;

- баланың куркынычсыз тәртип турында идеялары бар, төрле чараларда куркынычсыз тәртип кагыйдәләрен саклай, олылар күзәтүе астында көнкүреш әйберләрен һәм приборларын дәрәс һәм куркынычсыз куллану сәләтен күрсәтә, таныш булмаган хайваннар белән куркынычсыз аралаша, куркынычсызлыкның төп кагыйдәләрен белә. урамда тәртип;

- бала эшчәнлегендә эшчәнлеген көйли, чиратлашырга һәм бүтән кешеләрнең хокукларын исәпкә алырга белә, аралашуда һәм эшчәнлектә инициатива күрсәтә, төрле юнәлештә сораулар бирә, олыларны тыңлай һәм аңлай, кагыйдә яки модель буенча эш итә төрле чараларда, үз-үзгәңә тотарга сәләтле;

- бала табышмаклар, әкиятләр, хикәяләр уйлап табу процессында инициатива һәм мөстәкыйльлек күрсәтә, аргумент һәм дәлилнең төп ысулларына ия, бай лексиканы күрсәтә, сүзләргә һәм төшенчәләргә гомумиләштерә, хикәяләргә һәм әкиятләргә мөстәкыйль сөйли, сайлап күрсәтә. билгеле бер тема һәм жанр әсәрләренә мөнәсәбәт;

- бала шәхси тәҗрибәдән читтә булган вакыйгаларга танып-белү белән кызыксына, фантазияләнгән, проблемаларны чишү юлларын тәкъдим итә, социаль, объектив һәм табигый дөнья турында идеялары бар; бала сәбәп табигатенең үрнәкләрен билгели, логик аңлатмалар бирә; кызыксыну күрсәтә;

- бала математик белемнәргә, әйләнә-тирә дөньяны белү өчен юллар һәм чаралар куллана; акылсыз эшләргә сәләтле; анализ, чагыштыру, гомумиләштерү, системалаштыру, классификацияләү һәм башкаларның логик операцияләре, зурлыгы, формасы, саны төрле булган объектлар белән эш итү; хисапка, космоска һәм вакытта ориентациягә ия;

- бала әйләнә-тирә чынбарлыкны танып белүнең санлы чаралары турында белә, аларның кайберләрен куллана, алар белән куркынычсыз эш итү кагыйдәләрен үтәп;

- бала үзә яшәгән җиргә танып белү белән кызыксына, аның истәлекле урыннары, шәһәр һәм авыл тормышындагы вакыйгалар турында белә; иленең исемен, дәүләт символларын белә;

- баланың Россиянең төрле төбәкләренең хайваннар дөньясы турында идеясы бар, объектларны төрле критерийлар буенча классификацияли ала; тере организмның характеристикалары һәм ихтыяжлары, елның төрле фәсәлләрендә табигать тормышындагы үзгәрешләр, табигатьтәгә тәртип кагыйдәләрен үтәү, үсемлекләр һәм хайваннар турында кайгырту, аларга игътибар белән карау;

- бала кызыксыну күрсәтә һәм (яки) музыкаль, визуаль, театр чараларында катнашу теләгә белән; музыка төрләрен, жанрларын, формаларын, сынлы һәм театр сәнгате аера; музыкаль һәм сәнгатьле һәм ижади сәләтләрен күрсәтә;

- бала бәйрәм программаларында һәм аларны әзерләүдә актив катнаша; мәдәни һәм ял чараларында катнашучылар белән үзара бәйләнгән;

- бала рәсемнең дизайнын, кулланылышын, модельләштерүен, төзәткән мөстәкыйль билгели, образлар һәм композиция образлары ясый, үзләштерелгән техниканы һәм белдерү чараларын берләштерә, төрле материаллар куллана;

- бала үз кызыксынуларын уен эшчәнлегендә партнерлар мәнфәгатьләргә белән координацияли, уен идеясын тәкъдим итә һәм аңлатып бирә, төрле вакыйгаларга нигезләнгән сюжетларны берләштерә, уен образларын тудыра, режиссер уенында персонажларны контрольдә тотар;

- бала уен экспериментына, укыту-тәрбия уеннарына, әзер эчтәлек һәм кагыйдәләр белән уеннарда кызыксыну күрсәтә, уен бурычы һәм кагыйдәләргә буенча катгый эш итә.

Төрле өлеш Максатлар

балаларга белем бирү өчен мәктәпкәчә белемне тәмамлау этабында Татар теле

*ERS:*⁴

- бала башка милләт кешеләренә, аларның мәдәни кыйммәтләренә хөрмәт күрсәтә;
- бала татар телендә сөйләшүне аңлай, өйрәнелгән темалар кысаларында, татар телендә сораулар бирә;
- бала уку этабында татар телен алга таба өйрәнәргә этәрә.

*UMC:*⁵

5 - 6 яшьтә лексика күләме: **татар теленә 107 сүз**.

1.3. Планлаштырылган нәтижеләргә ирешүнең педагогик диагностикасы

Эш программасы буенча уку эшчәнлегенә сыйфатын бәяләү педагогик диагностика формасында алып барыла.

Мондый бәяләү өчен концептуаль нигезләр 2012 елның 29 декабрендәге Федераль Закон таләпләре белән билгеләнә. " 3 273-FZ " Россия Федерациясендә Мәгариф турында", шулай ук Мәгариф Федераль Дәүләт Мәгариф Стандарты, ул белем сыйфаты өчен дәүләт гарантияләрен билгели.

Планлаштырылган нәтижеләргә ирешүнең педагогик диагностикасы:

1. *Планлаштырылган нәтижеләр казанышларына педагогик диагностика баланың эшчәнлек күнекмәләрен, аның кызыксынуларын, өстенлекләрен, омтылышларын, шәхси характеристикаларын, олылар һәм яшәтәшләр белән аралашу ысулларын өйрәнүгә юнәлтелгән.* Бу сезгә бала үсешенң характеристикаларын һәм динамикасын ачыкларга, алынган мәгълүматларга нигезләнеп уку программасын үзләштерү өчен аерым белем бирү маршрутларын төзәргә, мәгариф чараларын планлаштыруга, эчтәлегенә һәм оешмасына вакытында үзгәрешләр кертергә мөмкинлек бирә.

2. *Педагогик диагностиканың максатлары, аны тормышка ашыру үзенчәлекләре Федераль дәүләт мәгариф стандарты таләпләре белән билгеләнә.* Педагогик диагностика кысаларында укучы үткәрә торган балаларның индивидуаль үсешен бәяләү үткәреләргә мөмкин.

3. *Планлаштырылган уку нәтижеләренә ирешүнең педагогик диагностикасының үзенчәлеге Федераль дәүләт мәгариф стандартының түбәндәге таләпләренә бәйле:*

- мәктәпкәчә белемнең төп белем бирү программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтижеләре мәктәпкәчә белем бирүнең максаты итеп куелган һәм баланың мәктәпкәчә яшәтәге төрле этапларында мөмкин булган казанышларының социаль һәм норматив яшә характеристикаларын күрсәтә;

- максатлар турыдан-туры бәяләнәргә тиеш түгел. һәм педагогик диагностика (мониторинг) формасында, һәм аларны формаль чагыштыру өчен балаларның реаль казанышлары һәм белем бирү эшчәнлегенә билгеләнгән таләпләренә туры килүен объектив бәяләү өчен нигез түгел;

⁴Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы / Р.К. Шаехов .- Казан, 2012.

⁵ Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү/ К.В. Закирова, 2013.

- ВЕР DO үсеше арадаш аттестация һәм студентларның соңгы сертификаты белән озатылмый.

Бу кагыйдәләр педагогик диагностиканың мәктәпкәчә яшьтәге балаларның индивидуаль үсешен бәяләүгә басым ясый, аның нигезендә педагогик чараларның эффективлыгы билгеләнә һәм алга таба планлаштыру үткәрелә.

4. Педагогик диагностика (мониторинг) нәтижәләре түбәндәге мәгариф бурычларын чишү өчен генә кулланылырга мөмкин:

1) мәгарифне индивидуальләштерү (балага булышу, аның белем траекториясен төзү яки үсеш үзенчәлекләрен профессиональ төзәтү кертеп);

2) балалар төркеме белән эшнә оптимальләштерү.

5. Педагогик диагностика баланың программаны үзләштерүнең башлангыч этабында, мәктәпкәчә төркемгә керү вакытына карап (диагностика башлау) һәм эш программасын үз яшь төркеме белән үзләштерүнең соңгы этабында үткәрелә (финал, соңгы диагностика).

Башлангыч этапта диагностика үткәргәндә, баланың төркемдә торы адаптация чоры исәпкә алына.

Башлангыч һәм соңгы диагностика нәтижәләрен чагыштыру баланың үсеш динамикасын ачыкларга мөмкинлек бирә. Педагогик диагностиканың ешлыгы ел башында (декабрь) һәм ел ахырында (апрель) үткәрелә.

6. Балаларның индивидуаль үсешенә педагогик диагностика укытучы тарафыннан начар формальләштерелгән диагностика ысуллары нигезендә үзбилгеләнгән формада үткәрелә:

- күзәтүләр,

- балалар белән бушлай сөйләшү,

- балалар эшчәнлегенә продуктларына анализ (рәсемнәр, модельләштерү, аппликация, биналар, һөнәрчелек һ.б.),

- махсус диагностик ситуацияләр,

- физик, коммуникатив, танып белү, сөйләм, сәнгать һәм эстетик үсеш диагностикасының махсус ысуллары.

7. Педагогик диагностиканың төп ысулы - күзәтү.

Күзәтү өчен күрсәтмәләр - баланың үсеш үзенчәлекләре. Алар тиешле белем бирү өлкәләрендә мәктәпкәчә яшьтәге төрле этапларда балаларның мөмкин булган казанышларының гомуми күрсәткечләре булып эшлиләр.

Укытучы баланың үз-үзен тотышын күзәтә (уйнау, аралашу, танып-белү, визуаль, дизайн, мотор), төрле ситуацияләр (режим процессларында, төркемдә һәм сәяхәттә, балаларның уртак һәм мөстәкыйль эшчәнлегенә һәм башка ситуацияләр).

Күзәтү барышында укытучы баланың шәхси сыйфатларын, үзенчәлекләрен, кызыксынуларын, өстенлекләрен күрсәтә, уңышларга һәм уңышсызлыкларга реакцияләрен, конфликт ситуацияләрендәге тәртипне һәм башкаларны күрсәтә.

Укытучы баланың тәртибен күзәтеп, һәр күрсәткечнең ешлыгына, баланың мөстәкыйльлегенә һәм инициативасына игътибар итә. Күрсәтү ешлыгы индикаторның ешлыгын һәм тотрыклылыгын күрсәтә.

Акциянең мөстәкыйльлегенә баланың фактик һәм тиз үсеш зонасын билгеләргә мөмкинлек бирә. Инициатива баланың субъективлыгын активлыкта һәм үзара бәйләнештә күрсәтүгә күрсәтә.

Күзәтү нәтижәләре язылган, аларны теркәү ысулы һәм формасы укытучы мөстәкыйль сайлый.

Күзәтү нәтижәләрен язуның оптималь формасы *баланың үсеш картасы булырга мөмкин.*

Күзәтү мәгълүматларын язу укытучыга билгеле бер яшь стадиясендә баланың үсеш динамикасын ачыкларга һәм анализларга, шулай ук баланың үсеш үзенчәлекләрен һәм аның ихтыяжларын исәпкә алып, белем бирү эшчәнлеген көйләргә мөмкинлек бирәчәк.

Күзәтү нәтижәләрен балалар белән ирекле формада сөйләшү белән тулыландырырга мөмкин, бу эшнә сәбәпләрен ачыкларга, билгеле бер эшчәнлек төрендә кызыксыну булуын, әйләнә-тирә чынбарлыкның объектлары һәм күренешләре турында белемнәрне ачыкларга мөмкинлек бирә

. Күбрэк.

8. *Балалар эшчәнлеге продуктларына анализ* балалар портфолио материалларын өйрөнү нигезендә үткәрелергә мөмкин (рәсемнәр, аппликациялар, модельләштерү эшләрененң фотолары, биналар, кул эшләре һ.б.). Анализ барышында алынган сыйфат характеристикалары балаларның продуктив эшчәнлеген күзәтү нәтижеләрен шактый тулыландырачак (график, конструктив, музыкаль һәм башка чаралар).

9. *Педагогик диагностика алынган мәгълүматларга анализ ясау белән тәмамлана*, аның нигезендә укытучы балалар белән үзара бәйләнеш булдыра, студентларның актив ижади эшчәнлеген мотивлаштыручы, белем бирү программасын үзләштерү өчен аерым белем бирү маршрутларын төзи, һәм аңлы рәвештә һәм максатчан укыту процессын проектлый.

10. Кирәк булса, квалификацияле белгечләр (педагог-психологлар, психологлар) үткәрә торган балалар үсешененң психологик диагностикасы кулланыла (балаларның индивидуаль психологик үзгәллекләрен ачыклау, укыту программасын үзләштерүдә кыенлыктар сәбәпләре). Баланың психологик диагностикада катнашуы аның эти-энисе (законлы вәкилләре) ризалыгы белән генә рөхсәт ителә.

Психологик диагностика нәтижеләре психологик ярдәм проблемаларын чишү һәм максатчан психологик ярдәм күрсәтү өчен кулланылырга мөмкин.

2. Эчтәлек бүлгеге

2.1. Белем бирү өлкәләрендә белем һәм белем (Мәгариф һәм мәгариф) эчтәлегенә

Эш программасы мәктәпкәчә яшьтәгә балалар үсешененң төп өлкәләрендә (социаль-коммуникатив, танып белү, сөйләм, сәнгать, эстетик, физик үсеш) мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре тарафыннан тормышка ашырылган белем бирү эшчәнлегененң эчтәлеген билгели.

Ешәрбер мәгариф өлкәсендә 5-6 яшьлек студентлар өчен укыту эшчәнлегененң биремнәре һәм эчтәлеген формалаштырылды.

Мәгариф бурычлары балаларны Россия халкының кыйммәтләрен белән таныштыруга, аларның әйләнә-тирә дөньяга кыйммәт мөнәсәбәтен формалаштыруга юнәлтелгән.

2.1.1. Социаль һәм коммуникатив үсеш

Социаль һәм коммуникатив үсеш өлкәсендә мәгариф эшчәнлегененң төп бурычлары:

1) *социаль мөнәсәбәтләр өлкәсендә:*

- гаиләдә һәм мәктәпкәчә яшьтәгә төрле ситуацияләрдә балаларның үз-үзләрен тотыш формалары һәм гамәлләре турында идеяларын баепу;
- балаларның һәм башкаларның эмоциональ халәтләрен һәм тәҗрибәләрен аңларга ярдәм итү, яшьтәшләрененң һәм олыларның төрле эмоциональ күренешләренә җавап итеп эмпатик тәртип ысулларын үзләштерү;
- коллективтагы мөнәсәбәтләргә һәм вакыйгаларга балаларның кызыксынуын, үзара чараларны координацияләү һәм уртак чараларның гомуми нәтижеләрен белән кызыксыну;
- балаларның төркемдә үзара бәйләнеш кагыйдәләрен булдыру һәм кабул итү сәләтен тәмин итү, балаларның кабул ителгән кагыйдәләрен үтәмәү нәтижеләрен аңлау;
- җәмәгать урыннарында тәртип кагыйдәләре турында идеяларны киңәйтү; төркемдәгә җаваплылык турында;

2) *гражданлык һәм патриотизм нигезләрен формалаштыру өлкәсендә:*

- Ватанга, Россия территориясендә яшәүче төрле милләт кешеләренә, аларның мәдәни мирасына хөрмәтле караш тәрбияләү;
- балаларны бәйрәмнәрнең һәм бәйрәм традицияләренең эчтәлеген белән таныштыру, патриотик хисләр, Ватан геройларының эшләренә, ил казанышларына хөрмәт һәм горурлык тәрбияләү;
- балаларның туган якларына карата кызыксыну, төрле архитектура объектларында һәм сәнгать эсәрләрендә, табигать күренешләрендә матурлык күренешләренә эмоциональ җавап бирү;

3) *хезмәт белем өлкәсендә:*

- һөнәрләр һәм хезмәт процесслары турында идеялар формалаштыру;
- олыларның эшенә, эш нәтижәләренә сакчыл караш тәрбияләү;
- үз-үзенә хезмәт эшчәнлегендә мөстәкыйльлек һәм инициатива үстерү, көнкүреш, кул эше һәм дизайн, табигатьтә хезмәт;
- балаларны башлангыч икътисадый белемнәр белән таныштыру, финанс грамоталылыгы турында башлангыч идеялар формалаштыру;

4) *куркынычсыз тәртип формалаштыру өлкәсендә:*

- көндәлек тормышта, урамда, табигатьтә, "Интернет" мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә (алга таба Интернет дип атала) һәм куркынычсыз тәртип юлларында балаларның төп чыганаclarы һәм куркыныч төрләре турында идеялар формалаштыру; җәяүле һәм транспорт пассажиры буларак юл хәрәкәте куркынычсызлыгы кагыйдәләре буенча;
- кеше өчен потенциал куркыныч ситуацияләргә акыллы караш формалаштыру;
- Интернетны, санлы ресурсларны куллануның төп кагыйдәләрен кертү, электрон уку коралларын индивидуаль куллану өчен практик куллануны исәпкә алмаганда.

Укыту чараларының эчтәлегенә

1) *Социаль мөнәсәбәтләр өлкәсендә*

Укытучы балаларга үзләре турында сөйләшсә, үз ихтияжларын һәм теләкләрен белдерсә, үз-үзенә хөрмәт һәм үз-үзенә ышаныч үстерсә, мөмкинлек бирсә, баланың казанышларына басым ясы. Балаларны үз хокуклары белән таныштыра. Childrencеш ситуациясендә балаларның үз-үзләрен тотыш формаларын һәм гамәлләрен киңәйтү турындагы идеяларын баета (өйдә һәм төркемдә олыларга булышу, мәктәпкәчә яшәтсә мөмкинлекләре чикләнгән балаларга симпатия һәм ярдәм; кечкенә балаларга ярдәм һәм ярдәм).

Укытучы балаларны төп хисләр һәм хисләр, аларның йөзсәдәгә чагылышы, пантомима, гамәлләр, сөйләм интонациясә белән таныштыра. Балалар белән эмоцияләренсә барлыкка килүсә китсә сәбәпләрсә һәм вакыйгаларны анализлай, балаларның тормыш тәҗрибәсеннән, әдәбият һәм сынлы сәнгать эсәрләрсәннән, кино һәм анимациядән мисаллар китсә. Балаларны үзләренсә һәм башкаларның эмоциональ халәтләрсән аңларга, алар турында сөйләшсә, эмоциональ ярдәм үрнәкләрсән күрсәтсә һәм эмоциональ халәтләрсән көйләү яшәләрсән туры килсә.

Гайлә, гайлә һәм туганлык турында идеяларны баета: гайлә әгъзалары, ана һәм әти нәселсәдәгә иң якын туганнар. Бу гайлә бәйләнешләрсәннән ничек саклануын аңларга ярдәм итсә (хат алышу, телефон аша сөйләшү, килү, урта каникуллар), бер-берсә кайгырту, ярату, хөрмәт итү гайләдә ничек чагылыш таба. Гайлә традицияләрсәннән һәм олы гайлә әгъзаларына карашларның күренешләрсән тиксә. Балаларның кайгырту турындагы идеяларын һәм авыру гайлә әгъзасына мөмкин булган ярдәм күрсәтү кагыйдәләрсән баета.

Укытучы баланың балалар командасы әгъзасы булу теләген хуплай: аралашуда иң якын мохит һәм өстенлекләр булу; бизнес хезмәттәшлсәгәнә омтылу; урта чараларда, аларның сәләтләрсәннән һәм яшәтәшләрсәннән игътибар итсә. Бу балаларга урта эшчәнлек күнекмәләрсән үзләштерсәгә ярдәм итсә: урта максатны кабул итү, эшчәнлек методлары һәм материаллар турында килсә, урта эш процессында бер-берсә игътибарлы булу, нәтижәгә ирсәдә кызыксыну күрсәтү, белдсә нәтижәләргә һәм мөнәсәбәтләргә мөнәсәбәтсә. Конфликт ситуацияләрсән

профилактикалауны һәм мөстәкыйль жиңүне, бер-береңә концессияне, каршылык сәбәпләрен ачыклауны хуплый. Яшьтәшләре белән уртак чараларның төркем формаларын үзләштерү балалар тәҗрибәсен баета.

Укытучы, балалар белән уртак эшчәнлектә, фикер алышырга һәм төркемдә үзара бәйләнеш кагыйдәләрен булдырырга этәрә, балаларга кабул ителгән кагыйдәләрен үтәмәү нәтижәләрен аңларга булыша.

Publicәмәгать урыннарында тәртип кагыйдәләре турында идеяларны киңәйтә; төркем җаваплылыгы турында. Балаларның лексикасын әдәпле сүзләр белән баета (хәерле иртә, хәерле кич, хәерле көн, сезгә фатиха бирегез, зинһар, гафу итегез, рәхмәт).

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга уңай караш үстерә: балаларның тәртиптә һәм чисталыкта торыш теләген хуплый, булчак вакыйгаларга (бәйрәмнәргә, вакыйгаларга) карап мәйданны үзгәртә, мәктәпкәчә һәм җиһазларга хөрмәт уята. Ата-аналар (законлы вәкилләр), картлар, мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен чаралар әзерләүдә балаларны үз эченә ала. Балаларда горурлык хисе, башкарылган чаралардан канәгать булу ярдәм итә.

2) Гражданлык һәм патриотизм нигезләрен формалаштыру өлкәсендә

Укытучы безнең Ватаныбызга - Россиягә хөрмәт белән карый. Россиянең дәүләт символлары - герб, флаг, гимн турында идеяларны киңәйтә, аларның барлыкка килү тарихын балалар өчен мөмкин булган формада кертә. Россия - күпмилләтле ил, төрле милләт кешеләренә, аларның культурасына хөрмәт тәрбияли дигән балалар идеяларын баета. Рәсәйдә яшәүче төрле милләт кешеләренең торышы, аларның яшәү рәвеше, гореф-гадәтләре белән кызыксыну үстерә һәм балаларның төрле чараларында чагылышына ярдәм итә (рәсем, уйнау, фикер алышу). Ул кечкенә ватаны территориясендә яшәүче халыкларның гореф-гадәтләренә аеруча игътибар итә.

Publicәмәгать бәйрәмнәре турында балалар фикерен баета: Россия көне, Милли бердәмлек көне, Россия Федерациясенең Дәүләт флагы көне, Россия Федерациясенең Дәүләт гербы көне, Ватан көненә яклаучы, Victiңү көне, Бөтендөнья авиациясә һәм космонавтика көне. . Балаларны бәйрәмнең эчтәлегә, бәйрәм традицияләре, авылда истәлекле урыннар белән таныштыра. Ватанны саклаучыларга һәм геройларга хөрмәт уята. Балаларны ачык биографик фактлар, Ватан геройларының эшләре белән таныштыра, уңай эмоциональ реакция һәм горурлык хисе тудыра.

Укытучы балаларның кечкенә ватаннары турындагы идеяларын баета: туган якларына карата кызыксыну саклай; торак пунктның ни өчен шулай оештырылганы белән кызыксыну (урамнар, мәйданнар, төрле инфраструктура объектлары); торак пунктның кайбер символларының һәм һәйкәлләренең мәгънәсен кертә, төрле архитектура объектларында матурлык күренешләренә җавап бирә белү сәләтен үстерә. Бу балаларда беренчел иҗтимагый эшчәнлек күренешләрен хуплай: мөһим вакыйгаларда катнашу теләге, сугыш еллары вакыйгалары һәм шәһәр кешеләренең эксплуатацияләре белән бәйлә хисләр тәҗрибәсе (ветераннарны хөрмәтләү, социаль чаралар һ.б.).

3) Хезмәт белеме өлкәсендә

Укытучы балаларның олылар эше турындагы идеяларын баета, мәктәпкәчә яшьтәге балаларны төрле продуктив (сәнәгать, төзелеш, авыл хужалыгы) һәм хезмәт (ял һәм ял, мәдәният, медицина, сәүдә) хезмәтләре белән таныштыра. Балаларны олыларның махсус һөнәрләре белән таныштыру өчен укыту ситуацияләре тудыра, һөнәрләр арасындагы бәйләнешне күрсәтә, хезмәт процессының гомуми структурасы (мотив, максат, кораллар һәм җиһазлар, эчтәлек) нигезендә балаларның игътибарын һәр һөнәр эчтәлегенә җәлеп итә. гамәлләр, максатка туры китереп эш чараларын сайлау, нәтиҗә): сатучы товарны сатып алуыга сата, заводта эшче товар ясый, машина йөртүче кишетләргә товар җибәрә, йөкләүче товарны бушата.

Укытучы балаларның заманча технологияләр турындагы идеясын формалаштыра. цифрлы, күптөрлелегә, балаларга махсус техник җайланмалар белән танышу өчен укыту ситуацияләрен тудыра, хезмәт нәтижәләрен тизләтүдә һәм олыларның эшен җиңеләйтүдә технологиянең ничек булышуын күрсәтә.

Укытучы балаларны икътисадый белемнәр белән таныштыру өчен шартлар тудыра, продукт турында мәгълүмат тарату өчен реклама

максаты турында сөйли, кешенең финанс грамоталылыгы идеясын формалаштыра, балалар белән акча максаты һәм алар турында сөйләшә. товар яки хезмәт алу процессында катнашу, балалар өчен проблемалар һәм уен ситуацияләрен оештыра, кирәкле товарлар һәм хезмәтләр сатып алу өчен чыгымнарны планлаштыру сәләтен үстерә, ата-аналар эшенә хөрмәт күрсәтә (юридик вәкилләр).

Укытучы төркемдәге үз-үзенә хезмәт күрсәтү процессында балаларның инициативасын һәм мөстәкыйльлеген дәртләндерүне давам итә (йокыдан соң карават ясарга, урындыкларны мәгариф эшчәнлегә зонасында тигез итеп урнаштырырга), проблема һәм уен ситуацияләрен тудыра. кайбер хезмәт эшләрен башкару күнекмәләрен үстерү, өйдә эш элементларын тормышка ашыру күнекмәләрен үстерү өчен ата-аналарны (юридик вәкилләрне) үз эченә ала: кичке аштан соң табакны юыгыз, бүлмәне тузанлагыз, карават ясагыз, тимер итегез кулъяулык, хайванны ашату һ.б.

бердәм хезмәт нәтижәләрен алу өчен хезмәт биремнәрен таратырга өйрәтә .

4) Куркынычсыз тәртип формалаштыру өлкәсендә

Укытучы балаларның өйдә, урамда, табигатьтә, кешеләр белән аралашуда куркынычсыз тәртип кагыйдәләре турындагы фикерләрен берләштерү өчен шартлар тудыра. интернетта. Балалар белән балалар китапларының эчтәлегә турында сөйләшәләр, анда персонажлар куркыныч хәлдә калалар, балаларны куркынычтан саклану өчен нәрсә эшләргә кирәклегә турында уйланырга дәртләндерәләр, һәм балалар белән куркынычсыз тәртип алгоритмы турында сөйләшәләр. Рәсемнәрне, балалар белән плакатларны тикшерә, бу кешенең тупас һәм ваемсыз эшләре белән хәлне чишүнең куркыныч нәтижәләре арасындагы бәйләнешне ачыклай (люкка аяк басты - шахтага диярлек төште, баланы калкулыкка этәрде - малай егылды үткен бозда һәм шуңа охшаш). Бу проблемалы сораулар белән башлана, балаларның куркыныч хәлдән ничек сакланырга, балалар рәсемнәрдә күрсәтелгән персонажларга нинди киңәш бирә алулары турында сөйләшү теләгә.

Укытучы балаларның мөстәкыйль эшчәнлегә өчен шартлар тудыра, монда кеше куркынычсыз тәртип күнекмәләрен куллана ала: уен һәм проблемалар ситуацияләрен оештыра, бала куркынычсыз тәртип кагыйдәләрен берләштерә ала. Балалар белән берлектә, төркемдә, урамда, табигатьтә, кешеләр белән аралашуда куркынычсыз тәртип өчен уртак кагыйдәләр булдыру инициативалары, балаларның бу темага кызыксыну уята, аларның ижади табышларын һәм тәкъдимнәрен хуплай. Ул балалар белән фантастика укый, китапның шул эпизодлары балалары белән фикер алыша башлай, анда персонажлар куркыныч хәлгә эләгә, балаларның проблемалы сораулар белән куркынычтан саклану өчен проблемалы сораулар белән сөйләү теләген активлаштыра.

Укытучы балалар белән Интернет, санлы ресурслар куллану кагыйдәләре турында сөйләшә.

"Социаль һәм коммуникатив үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив бурычларын чишү.

"Социаль һәм коммуникатив үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив бурычларын чишү. балаларны "Ватан", "Табигать", "Гаилә", "Кеше", "Тормыш", "Шәфкать", "Яхшы", "Дуслык", "Хезмәттәшлек", "Хезмәт" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән.

Бу мәгарифнең берничә өлкәсе проблемаларын чишүне үз эченә ала:

- кешенең гаиләсенә, жирлегенә, туган жиренә, иленә хөрмәт тәрбияләү;
- башка кешеләргә - балаларга һәм олыларга (ата-аналар (законлы вәкилләр), укытучылар, күршәләр һәм башкалар), этносына һәм милләтенә карамастан, хөрмәтле караш тәрбияләү;
- үз халкының мәдәни мирасына, Россиянең эхлакый һәм мәдәни традицияләренә кыйммәтле караш тәрбияләү;
- яхшылык һәм яманлык, матурлык һәм ямьсезлек, хакыйкать һәм ялган идеяларына нигезләнәп дөньяның гомуми картинасын формалаштыру;
- ижтимагый хисләр һәм күнекмәләр тәрбияләү: кызгану сәләте, аралашу, дуслык, хезмәттәшлек, кагыйдәләргә үтәү сәләте, актив шәхси позиция;
- балада эхлакый, ижтимагый әһәмияткә ия акт барлыкка килү өчен шартлар тудыру, бала шәфкәтлелек һәм кайгырту тәҗрибәсе алу;

- хезмэт көченә булышу, хезмэт проблемасын чишү өчен мәктәпкәчә яшътәге балаларга физик, психик һәм әхлакий көчләр куллану гадәте;
- аларның эш нәтижеләренә һәм бүтән кешеләрнең эшләренә игътибарлы һәм хөрмәт белән карый белү сәләтен формалаштыру.

Төрле өлеш
"Социаль һәм коммуникатив үсеш" мәгариф өлкәсе биремнәре.
ERS буенча⁶

(Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы, Р.К.Шехова)

- Татарстан Республикасының әйләнә-тирә чынбарлыгын, олылар дөньясын чагылдырган уен эшчәнлеген үстерү, эш турында идеялар формалаштыру, КамАЗда эшләүче олыларның һөнәрләре; Идел төбәгенең башка милләт балалары, туган табигате, ижтимагый тормышы;
- туган шәһәр урамнарында һәм юлларында мәктәпкәчә яшътәге балаларның куркынычсызлыгын тәмин итү;
- балаларның янгын сүндерү хезмәте, Набережней Челни шәһәренең ашыгыч ярдәм хезмәте турындагы белемнәрен киңәйтү.

2.1.2. танып-белү үсеше

Танып-белү үсеше өлкәсində мәгариф эшчәнлегенең төп бурычлары:

- балаларның төрле күренешләрендә һәм иң гади бәйләнешләрендә дөнья объектларын мөстәкыйль белемгә кызыксындыру;
- балаларның әйләнә-тирә дөньяны белү, аларны ничек куркынычсыз куллану турында идеяларын формалаштыру;
- дөньяның математик ягын аңлау өчен математик белемнәрен һәм аналитик методларны куллану сәләтен үстерү: алмаштыргычларны (шартлы чара) кулланып объектларны турыдан-туры чагыштыру, төрле сәбәпләр белән чагыштыру, санау, заказ бирү, классификацияләү, серияләү һ.б.); киңлектә һәм вакытта ориентацияне яхшырту;
- танып белү эшчәнлегендә гаилә әгъзалары һәм якин тирәдәге кешеләр белән аралашу ысулларын үстерү, төрле юнәлештәге мөстәкыйль гамәлләрен киңәйтү, олылар һәм яшътәшләр белән бәйсез һәм уртак эшчәнлектә уңай тәҗрибә туплау;
- елның төрле сезоннарында, аларның ихтыяжларында, хайваннар дөньясы объектларының төрлелеге, аларның характеристикалары, яшәү урыны һәм яшәү рәвеше турында идеяларны киңәйтү; кыргый хайваннарны төркемләргә өйрәтүне дәвам итү;
- балаларны эксперимент ысулларын жанлы һәм жансыз табигать объектлары, аларның характеристикалары һәм сыйфатлары турында белергә өйрәтүне дәвам итү;
- табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр, төрле сезонда кеше эшчәнлегенә белән танышуны дәвам итү, барлык тереклеккә уңай караш тәрбияләү, аларны саклау һәм кайгырту теләге.

Укыту чараларының эчтәлеге

1) Сенсор стандартлары һәм танып белү эшләре:

укытучы балаларның спектрның барлык төсләрен һәм акроматик төсләрен, төс күләгәләрен, төс тоннарын, жылы һәм салкын төсләрен аера һәм атый белү сәләтен ныгыта; билгеле төсләр турында белемнәрен киңәйтә, яңа төсләр (кызгылт) һәм күләгәләр кертә (зәңгәрсү, алсу, кие яшел, сирень); геометрик формаларны аеру һәм атау, фигураны өлешләрдән бүлү, фигураны өлешләргә бүлү сәләтен үстерә; яңы геометрик формалар

⁶ Региональная программа дошкольного образования / Р.К. Шаехова.-Казань, 2012, стр.18-20

структурасын яктырту, предметларның үзлекләрән һәм сыйфатларын бәяләү өчен сенсор стандартларын кулланыгыз. Уен һәм танып белү мотивациясе аша укытучы балалар төркемнәренә охшашлыкларын һәм аермаларын күрсәтү, 3-5 үзгәлекле буенча предметларны чагыштыру, төрлө сәбәпләр аркасында төркем объектлары, нигездә, визуаль бәяләү нигезендә балалар осталыгын үстерүне оештыра; чагыштыру, заказ бирү һәм классификацияләү ысулларын камилләштерә, аларның төп үзгәлекләрән һәм мөнәсәбәтләрән яктырту нигезендә. Кешеләргә әйләнә-тирә дөньяны белүнең санлы чараларын ничек кулланулары һәм куркынычсыз куллану өчен нинди кагыйдәләр үтәргә тиешлеге турында идеялар формалаштыра;

укытучы балаларга төрлө танып белү эшчәнлеген алып бару ысулларын күрсәтә, контроль, үз-үзгә контрольдә тоту, яшәтешләр белән үзара бәйләнештә эш нәтижеләрен һәм индивидуаль гамәлләрне контрольдә тоту, олылар һәм бүтән балаларның эшләрен күзәтергә этәрә. Урта танып белү эшчәнлегенә төрлө формаларын оештыру процессында ул балаларга проблема турында фикер алышырга, аны чишү юлларын бергәләп табарга мөмкинлек бирә, инициативаны күрсәтергә этәрә, берләшкән сорауларны формалаштыру һәм җавап бирә белү.

2) математик күрсәтүләр:

Ун эчендә сан һәм ординаль санауны укыту процессында укытучы балаларның санау күнекмәләрен яхшырта, саннарның кичек һәм сыйфат үзгәлекләреннән бәйсезлеген аңлай, предметларның санын һәм нәтижеләрен күрсәтү өчен саннар кертә, саннар составы белән. Биш эчендә берәмлекләр; күрше саннар арасындагы бәйләнешне аңларга китерә;

укытучы зурлыгы белән аерылып торган объектларның серияле рәтләрен төзү сәләтен яхшырта, турыдан-туры чагыштыру нигезендә ун эчендә күтәрелү һәм төшү тәртибендә, алар арасындагы бәйләнешне күрсәтә; шартлы чара кулланып озынлыктагы, кичектә, биеклектә предметларны турыдан-туры чагыштыру балалары тарафыннан үсешне оештыра; календарь вакыт берәмлекләрендә кәгазь һәм вакытлыча бәйләнешкә юнәлтелгәндә кичек мөнәсәбәтләрен урнаштыру өчен идеяларны һәм күнекмәләрне баега: көн, атна, ай, ел.

3) Бөтен дөнья:

укытучы кечкенә Ватан һәм Ватан, тораң пункт, аның тарихы, үзгәлекләре (ял итү һәм туганнары эш урыннары, төп истәлекле урыннар) турында төп идеяларны кичәйтә. Ул иң якын урамнарның исемнәре, кайбер дәүләт учреждениеләре - кибетләр, клиникалар, больницалар, кинотеатрлар, кафеһар турындагы идеяларны ныгыта. Ул туган илдә танып белү кызыксынуын үстерә, аның башкаласы, дәүләт флагы һәм гербы, Россиянең бәйрәмнәре, истәлекле тарихи вакыйгалар, Ватан геройлары турында идеяләргә үзләштерә. Дөнья илләренә һәм халыкларының төреләге турында идеялар формалаштыра;

укытучы балаларда төрлө милләт кешеләргә төреләгән аңлай - аларның тышкы кыяфәте, киеме, гореф-гадәтләре; төрлө халыкларның әкиятләргә, җырларына, уеннарына кызыксыну уята; бүтән илләргә истәлекле урыннары, гореф-гадәтләре, байраклары һәм эмблемалары барлыгын аңлап, дөньяның башка илләргә һәм халыклары турында идеяларны кичәйтә.

4) Табиғат:

укытучы хайван һәм үсемлек дөньясының төреләге, аларның охшашлыгы һәм тышкы кыяфәтәндәге аермасы, елның төрлө фасылларында яшәү рәвешәе турында идеялар формалаштыра; чагыштыру, билгеләргә яктырту, кыргый хайваннарның характеристикалары, яшәү урыны, яшәү рәвешәе, тугануы буенча камилләштерү; балаларның игътибарын хайваннар һәм үсемлекләр ихтияжына юнәлтә (яктылык, жылылык, су, һава, ризык); үсемлекләр һәм хайваннар турында аларның ихтияжларына карап кайгырту кирәклеген аңлау өчен ситуацияләр тудыра;

укытучы максатсыз экспериментлар һәм экспериментлар оештыра, балаларны җансыз табигать объектларының үзгәлекләргә белән таныштыру, җансыз табигать объектларын хайваннар һәм үсемлекләр өчен яшәү урыны итеп аңлауны кичәйтү (су, туфрак, һава, таулар). Төрлө сезон билгеләргә турында идеяларны ачыклай (һава торышы үзгәрә, агачларның торышы, каплавы, кеше тормышындагы үзгәрешләр, хайваннар һәм үсемлекләр); елның төрлө фасылларында кеше эшчәнлегәе турында (үсемлекләр үстерү, урып-җыю, халык бәйрәмнәргә һәм күңел ачу һ.б.);

табигатьтә үз-үзеңне тоту кагыйдәләре балаларының ассимиляциясенә ярдәм итә, тереләрнең кыйммәтен аңлый, кыргый хайваннарны саклау һәм саклау теләген уята.

"Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү.

"Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү. балаларны "Кеше", "Гаилә", "Белем", "Ватан" һәм "Табигать" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән, бу күздә тотыла:

- белемгә кыйммәт буларак караш тәрбияләү, кеше, җәмгыять, ил өчен белемнең мөһимлеген аңлау;
- көнкүреш традицияләре һәм бәйрәмнәре, туган ил тарихы һәм казанышлары, Россия халыкларының мәдәни мирасы белән таныштыру;
- кешеләргә хөрмәт тәрбияләү - төрле милләтләрнең карамастан, Россиянең төрле халыклары вәкилләре;
- илнең дәүләт символларына хөрмәтле караш тәрбияләү (флаг, герб, гимн);
- туган як, туган ил табигатенә сак һәм җаваплы караш тәрбияләү, табигатьне саклау чараларының беренче тәҗрибәсен туплау.

Төрле өлеш

EDS нигезендә "Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе биремнәре⁷

(Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы, Р.К.Шехова)

Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның милли мәдәниятенә килеп чыгышы белән таныштыру. Childәр балага туган телдә өйрәнү һәм белем алу мөмкинлеген бирү, милли культураның, халык традицияләренә һәм гореф-гадәтләренә иң яхшы үрнәкләренә нигезләнеп балаларда эхләк нигезләрен формалаштыру.

Толерант шәхес тәрбияләү өчен уңайлы шартлар тудыру - башка милләт кешеләренә, аларның мәдәни кыйммәтләренә мөхәббәт һәм хөрмәт уяту.

Туган җирнең табигате, экологик культураның формалашуы белән танышу.

• 2.1.2. танып-белү үсеше

- балаларның төрле күренешләрендә һәм иң гади бәйләнешләрендә дөнья объектларын мөстәкыйль белемгә кызыксындыру;
- балаларның әйләнә-тирә дөньяны белү, аларны ничек куркынычсыз куллану турында идеяларын формалаштыру;
- дөньяның математик ягын аңлау өчен математик белемнәрен һәм аналитик методларны куллану сәләтен үстерү: алмаштыргычларны (шартлы чара) кулланып объектларны турыдан-туры чагыштыру, төрле сәбәпләр белән чагыштыру, санау, заказ бирү, классификацияләү, серияләү һ.б.); киңлектә һәм вакытта ориентацияне яхшырту;
- танып белү эшчәнлегендә гаилә әгъзалары һәм якин тирәдәге кешеләр белән аралашу ысулларын үстерү, төрле юнәлештәге мөстәкыйль гамәлләрне киңәйтү, мөстәкыйль һәм уртақ уңай тәҗрибә туплау; олылар һәм яшьтәшләр эшчәнлегенә белән ;
- - елның төрле сезоннарында, аларның ихтыяжларында, хайваннар дөньясы объектларының төрлелегенә, аларның характеристикалары, яшәү урыны һәм яшәү рәвешенә турында идеяларны киңәйтү; кыргый хайваннарны төркемләргә өйрәтүгә дөвам итү;
- - балаларны эксперимент ысулларын җанлы һәм җансыз табигать объектлары, аларның характеристикалары һәм сыйфатлары турында белергә өйрәтүгә дөвам итү;

⁷ Региональная программа дошкольного образования / Р.К. Шаехова.-Казань, 2012, стр.21-22

- - табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр, төрле сезонда кеше эшчәнлегә белән танышуны дәвам итү, барлык тереклеккә уңай караш тәрбияләү, аларны саклау һәм кайгырту теләге.

- **Укыту чараларының эчтәлегә**

1) Сенсор стандартлары һәм танып белү эшләре:

- укытучы балаларның спектрның барлык төсләрен һәм акроматик төсләрен, төс күлгәләрен, төс тоннарын, жылы һәм салкын төсләргә аера һәм атый белү сәләтен ныгыта; билгеле төсләр турында белемнәргә киңәйтә, яңа төсләр (кызгылт) һәм күлгәләр кертә (зәңгәрсу, алсу, куе яшел, сирень); геометрик формаларны аеру һәм атау, фигураны өлешләрдән бүлү, фигураны өлешләргә бүлү сәләтен үстерә; яңы геометрик фигуралар структурасын яктырту, объектларның үзлекләрен һәм сыйфатларын бәяләү өчен сенсор стандартларын куллану. Уен һәм танып белү мотивациясе аша укытучы балалар төркемнәрен охшашлыкларын һәм аермаларын күрсәтү, 3-5 үзгәрешле буенча предметларны чагыштыру, төрле сәбәпләр арасында төркем объектлары, нигездә, визуаль бәяләү нигезендә балалар осталыгын үстерүгә оештыра; чагыштыру, заказ бирү һәм классификацияләү ысулларын камилләштерә, аларның төп үзгәрешләрен һәм мөнәсәбәтләрен яктырту нигезендә. Кешеләргә әйләнә-тирә дөньяны белүнең санлы чараларын ниспә кулланулары һәм куркынычсыз куллану өчен нинди кагыйдәләр үтәргә тиешлеге турында идеялар формалаштыра;
- укытучы балаларга төрле танып белү эшчәнлеген алып бару ысулларын күрсәтә, контроль, үз-үзгә контрольдә тоту, яшәтешләр белән үзара бәйләнештә эш нәтижеләрен һәм индивидуаль гамәлләргә контрольдә тоту, олылар һәм бүтән балаларның эшләрен күзәтергә этәрә. Урта танып белү эшчәнлеген төрле формаларын оештыру процессында ул балаларга проблема турында фикер алышырга, аны чишү юлларын бергәләп табарга мөмкинлек бирә, инициативаны күрсәтергә этәрә, берләшкән сорауларны формалаштыру һәм җавап бирү белү.

2) математик күрсәтмәләр:

- Ун эчендә сан һәм ординаль санауны укыту процессында укытучы балаларның санау күнекмәләрен яхшырта, саннарның кичек һәм сыйфат үзгәрешләреннән бәйсезлеген аңлый, предметларның санын һәм нәтижеләргә күрсәтү өчен саннар кертә, саннар составы белән. биш эчендә берәмлекләр; күрше саннар арасындагы бәйләнешне аңларга китерә;
- укытучы зурлыгы белән аерылып торган объектларның серияле рәтләргә төзү сәләтен яхшырта, турыдан-туры чагыштыру нигезендә ун эчендә күтәрелү һәм төшү тәртибендә, алар арасындагы бәйләнешне күрсәтә; шартлы чара кулланып озынлыктагы, киңлектә, биеклектә предметларны турыдан-туры чагыштыру балалары тарафыннан үсешне оештыра; календарь вакыт берәмлекләрендә кәгазь һәм вакытлыча бәйләнешкә юнәлтелгәндә кичек мөнәсәбәтләргә урнаштыру өчен идеяларны һәм күнекмәләргә баега: көн, атна, ай, ел.

3) Бөтен дөнья:

- укытучы кечкенә Ватан һәм Ватан, тораң пункт, аның тарихы, үзгәрешләргә (ял итү һәм туганнары эш урыннары, төп истәлекле урыннар) турында төп идеяларны киңәйтә. Ул иң яңы урамнарның исемнәргә, кайбер дәүләт учреждениеләргә - кибетләр, клиникалар, больницалар, кинотеатрлар, кафеалар турындагы идеяларны ныгыта. Ул туган илдә танып белү кызыксынуын үстерә, аның башкаласы, дәүләт флагы һәм гербы, Россиянең бәйрәмнәргә, истәлекле тарихи вакыйгалар, Ватан геройлары турында идеяләргә үзләштерә. Дөнья илләренен һәм халыкларының төрлелеге турында идеялар формалаштыра;
- укытучы балаларда төрле милләт кешеләренен төрлелеген аңлый - аларның тышкы кыяфәте, киеме, гореф-гадәтләргә; төрле халыкларның әкиятләргә, җырларына, уеннарына кызыксыну уята; бүтән илләргә истәлекле урыннары, гореф-гадәтләргә,

байраклары һәм эмблемалары барлыгын аңлап, дөньяның башка илләре һәм халыклары турында идеяларны киңәйтә.

4) Табиғатъ:

- укытучы хайван һәм үсемлек дөньясының төрлелеге, аларның охшашлыгы һәм тышкы кыяфәтендәге аермасы, елның төрле фасылларында яшәү рәвеше турында идеялар формалаштыра; чагыштыру, билгеләрне яктырту, кыргый хайваннарның характеристикалары, яшәү урыны, яшәү рәвеше, туклануы буенча камилләштерү; балаларның игътибарын хайваннар һәм үсемлекләр ихтияжына юнәлтә (яктылык, жылылык, су, һава, ризык); үсемлекләр һәм хайваннар турында аларның ихтияжларына карап кайгырту кирәклеген аңлау өчен ситуацияләр тудыра;
- укытучы максатсыз экспериментлар һәм экспериментлар оештыра, балаларны жансыз табигать объектларының үзлекләре белән таныштыру, жансыз табигать объектларын хайваннар һәм үсемлекләр өчен яшәү урыны итеп аңлауны киңәйтү (су, туфрак, һава, таулар). Төрле сезон билгеләре турында идеяларны ачыклай (һава торышы үзгәрә, агачларның торышы, каплавы, кеше тормышындагы үзгәрешләр, хайваннар һәм үсемлекләр); елның төрле фасылларында кеше эшчәнлегенә турында (үсемлекләр үстерү, урып-жыю, халык бәйрәмнәре һәм күңел ачу һ.б.); табигатьтә үз-үзгәчтә тоту кагыйдәләре балаларының ассимиляциясенә ярдәм итә, тереләрнең кыйммәтен аңлай, кыргый хайваннарны саклау һәм саклау теләген уята.

"Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү.

- "Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү. балаларны "Кеше", "Гаилә", "Белем", "Ватан" һәм "Табиғатъ" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән, бу күздә тотыла:
- - белемгә кыйммәт буларак караш тәрбияләү, кеше, җәмгыять, ил өчен белемнең мөһимлеген аңлау;
- - көнкүреш традицияләре һәм бәйрәмнәре, туган ил тарихы һәм казанышлары, Россия халыкларының мәдәни мирасы белән таныштыру;
- - кешеләргә хөрмәт тәрбияләү - төрле милләтләренә карамастан, Россиянең төрле халыклары вәкилләре;
- - илнең дәүләт символларына хөрмәтле караш тәрбияләү (флаг, герб, гимн);
- - туган як, туган ил табигатенә сак һәм җаваплы караш тәрбияләү, табигатьне саклау чараларының беренче тәҗрибәсен туплау.

Төрле өлеш

EDS нигезендә "Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе биремнәре⁸

(Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы, Р.К.Шехова)

- Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның милли мәдәниятенә килеп чыгышы белән таныштыру. Childәр балага туган телдә өйрәнү һәм белем алу мөмкинлегенә бирү, милли культураның, халык традицияләренә һәм гореф-гадәтләренә иң яхшы үрнәкләренә нигезләнеп балаларда эхлак нигезләрен формалаштыру.

- Толерант шәхес тәрбияләү өчен уңайлы шартлар тудыру - башка милләт кешеләренә, аларның мәдәни кыйммәтләренә мәхәббәт һәм хөрмәт уяту.

- Туган җирнең табигате, экологик культураның формалашуы белән танышу.

⁸ Региональная программа дошкольного образования / Р.К. Шаехова.-Казань, 2012, стр.21-22

2.1.3. Сөйләм үсеше

Сөйләм үсеше өлкәсендә магариф эшчәнлегенә төп бурычлары:

1) сүз байлыгы:

- сүзлекне баету: һөнәрләрне белдерүче исемнәрне балалар сүзлегенә кертү (масон, трактор йөртүчесе, тегүче); жиһаз исемнәре (экскаватор, комбайн); предмет билгеләрен белдерүче сыйфатлар; кешеләрнең эшкә мөнәсәбәтен характерлый торган кушма жөмлөләр (тырыш, игътибарлы); кешеләрнең хезмәт эшчәнлеген характерлаучы фигыльләр. Балаларны охшаш мәгънәләр (синонимнар) һәм капма-каршы мәгънәләр (антонимнар) сайлау сәләтенә күнегү;

- сүзлекне активлаштыру: балаларда исемнәрне, сыйфатларны, фигыльләрне, кушма сүзләрне, сүзтезмәләрне дөрес, төгәл мәгънәдә куллану сәләтен ныгыту, гомуми мәгънәле исемнәрне куллану (төзүче, фермер).

2) Сөйләм културасы:

- туган телнең барлык авазларының дөрес, аерым әйтелешен төзәтергә; колак белән аера белү һәм еш катнаш тавышларны ачык итеп әйтә белү (s-sh, f-z); сүзнең тавыш урынын билгеләү. Фонемик аңны үстерүне давам итегез. Сөйләмнең интонация экспрессивлыгын үстерү.

3) Сөйләмнең грамматик төзелеше:

- балаларның исемнәрне саннар, жөмлөдәге сыйфатлар белән координацияләү сәләтен күтәрү, балалар хайваннарын белдерүче исемнәрнең күплеген формалаштыру. Аерылмаган исемнәрне (метро) куллану күнекмәләрен үстерү; охшаш тамырлы сүзләр (мәче-мәче-мәче) формалаштыру, зурлаучы, киметүче, назлы суффикслары булган исемнәр формалаштыру һәм сүзләр мәгънәсендә күлгәләр алу;

- сүзләр формалаштыруның төрле ысулларын кертү. Балаларда гади һәм катлаулы жөмлөләрне модельләштерү сәләтен яхшыртуны давам итегез; сәхнәләштергәндә туры һәм турыдан-туры сөйләм кулланыгыз.

4) Бәйләнешле сөйләм:

- диалогик һәм монологик сөйләм формаларын камилләштерү: иркен сөйләшүне давам итү, сораулар бирү, укытучы һәм балалар сорауларына дөрес җавап бирү сәләтен ныгыту; бүтән балалар сүзләрен уртақ җавапта берләштерегез, бер үк сорауга төрлечә җавап бирегез (кыска һәм киң). Гомуми сөйләшүдә катнашу сәләтен ныгыту өчен, әңгәмәдәшне игътибар белән тыңлагыз, аны өзмәгез, читкә юнәлтмәгез. Балаларны уеннар, укыган китаплар, караган кинолар турында сөйләштергә дәртләндерегез. Балаларда төрле этикет формулаларын куллану, аларны искә төшермичә куллану сәләтен үстерүне давам итегез; аралашу културасын формалаштыру: олыларны исем һәм атамасы белән чакырыгыз, "сез", бер-берегезгә назлы исемнәр әйтегез, сөйләшү вакытында башыгызны түбәнәйтмәгез, әңгәмәдәш йөзенә карагыз, олылар сөйләшүенә комачауламагыз. Коммуникатив һәм сөйләм күнекмәләрен үстерү, укытучы сораулары ярдәмендә кечкенә әдәби әсәрләрне (әкиятләр, хикәяләр) эзлекле, эзлекле һәм экспрессив рәвештә кабатлау сәләте, персонажларның диалогларын, персонажларның характеристикаларын ачык итеп җиткерү, формалаштыру; план һәм модель буенча, рәсем буенча, рәсемнәр җыелмасы, хатлар язучы (укытучыга, дустанга) мөстәкыйль рәвештә кыска хикәяләр язучы сәләте; танылган вакыйгаларны җиткереп, тәҗрибәдән хикәяләр төзү. Укытучы тәкъдим иткән темага ижади характерлы кыска хикәяләр язучы сәләтен формалаштыру.

5) балаларны грамоталылыкка әзерләү;

- балаларда төрле тавыш структуралары сүзләрен анализлау, телдәге стрессны яктырту һәм сүз структурасында аның урынын билгеләү, аерылып торган авазларны сыйфатлы характерлау сәләте формалаштыру (авазлар, каты сузыклар, йомшак сузыклар, басымлы авазлар, басымсыз авазлар). тавыш), тиешле терминнарны дөрес кулланыгыз. Балаларны жөмлөнәң телдән составы һәм сүзнең аваз составы белән таныштыру.

6) Фантастика белән кызыксыну:

- фольклор жанрларын (рифмалар, җырлар, шаярулар, хайваннар турындагы әкиятләр, әкиятләр) һәм фантастика (кечкенә авторның

экиятләр, хикәяләр, шигырьләр) жанрларын кабул итү тәҗрибәсен баепу;

- танып белү табигате әсәрләренә кызыксыну уяту;
- "дәвамь белән уку" га уңай эмоциональ караш формалаштыру (әкият-хикәя, персонаж аша хикәяләр циклы);
- танылган фольклор һәм фантастик әсәрләргә сайлап караш формалаштыру, балаларның уртақ тыңлау өчен әсәрләр сайлау инициативасын хуплау (шул исәптән кабатлау);
- әсәрләрнең кайбер жанр, композицион, лингвистик үзенчәлектәре турында идеялар формалаштыру: әйтем, табышмак, санау рифмасы, тел борылышлары, халык әкиятә, хикәя, шигырь;
- әсәрләрнең әчтәлеген һәм формасын аңлауны тирәнәйтү (персонажның портретына, әш-гамәлләренә, тәртип мотивларына һәм образны ачуның башка чараларына нигезләнәп бәйләү; поэтик тексттагы ритм; бер үк әсәр өчен төрлө рәссамнар иллюстрацияләрен карау;);
- сәнгатьчә, сөйләм һәм башкару күнекмәләрен камилләштерү (балалар бакчасы рифмалары, шаярулар, шигырьләр белән экспрессив уку; драматургиядәге рольләренә экспрессив уку; текстка яқын реллинг);
- сөйләмнең һәм телдән ижади образлылыкны үстерү (образлы берәмлекләренә тексттан аеру, аларның мәгънәсен аңлау; балалар бакчасы рифмалары, шаярулар нигезендә кыска хикәяләр язуп).

Укыту чараларының әчтәлегә

1) сүз байлығы:

укытучы ижтимагый тормыш күренешләре, мөнәсәбәтләр һәм кешеләрнең персонажлары турында идеяларны киңәйтеп сүзлеккә баепу; белдерүчә сүзләр исәбенә: һөнәрләр, учреждениеләр, хезмәт кораллары, әш кораллары, әшкә булышучы жиһазлар, хезмәт әшләре һәм аларның сыйфаты; кешенең шәхси характеристикалары, аның хәл һәм кәефе, әчкә тәҗрибәләр; социаль-әхлак категорияләре, төс күләгәләре, объектның формасын, зурлығын һәм башка үзенчәлектәрен нечкә дифференциацияләү. объектларның сыйфатларын һәм үзенчәлектәрен ачыклау өчен кирәк булган тикшерү чараларының исемнәре . Укытучы балаларда әйберләренә гомумиләштерү сәләтен ныгыта: аларны төп үзенчәлектәргә карап төркемнәргә берләштерү.

2) Сөйләм културасы:

укытучы балаларда тавыш һәм интонация културасын үстерә, фонемик ишетү, сонор авазларның дәрәс әйтелешен үстерүгә ярдәм итә ([I], [I '], [p], [p']) ; көндәлек сөйләм аралашу процессында һәм сүзләренә дәрәс анализлауда саф тавыш белән күнегүләр; Шигырь укыганда, әдәби әсәрләренә реллинглаганда, аралашу процессында интонацион экспрессивлык чараларын куллану сәләтен формалаштыра (темпка бәйсез үзгәрү, сөйләм ритмы, көч һәм тавыш тембры, әчтәлегенә карап).

3) Сөйләмнең грамматик төзелеше:

укытучы балаларда грамматик яктан сөйләмдә дәрәс куллану сәләтен формалаштыра: аерылгысыз исемнәр, күплек яки бердәнбер булган сүзләр, "киенү" һәм "кую" фигыльләре, генитив очракта күплек исемнәре; суффикслар һәм префикслар кулланып сүзләр формалаштыру.

4) Бәйләнешләр сөйләм:

укытучы балаларда монолог сөйләмәнен үстерүгә үз өлешен кертә, яшәтәшләренә сөйләмәндәгә хаталарны күрү һәм игелек белән төзәтү сәләтен формалаштыра, балаларның сөйләм этикеты кагыйдәләре турындагы идеяларын баепу, коллектив шартларында аралашу этикасын күзәтү сәләтен үстерә. үзара бәйләнеш, балаларның үз инициативасы белән хикәя сөйләүгә кызыксынуын хуплай, төрлө репликалар кулланырга әтәрә;

укытучы балаларга телефон аша сөйләшү, ашау, кунак этикеты, жәмәгать урыннарында үзара аралашу этикетин үзләштерергә булыша; телдән булмаган аралашу чараларын куллану (йөз, ишарәләр, позицияләр); әдәплә сөйләшү аралашу нормалары; коллектив сөйләшүләрдә катнашу, диалогик сөйләм үсешә өчен төрлө чаралар һәм сөйләм ситуацияләрен куллану;

укытучы балаларда мөстәкыйль рәвештә уен һәм бизнес диалогларын булдыру сәләтен формалаштыра; әдәби әсәрләрне рольләр, өлешләр, идеяны һәм эчтәлекне дөрес житкерү, туры һәм турыдан-туры сөйләм куллану; укытучы ярдәмендә тасвирлау хикәясенең логикасын билгеләргә һәм кабатларга; предметлар, әйберләр һәм табигый күренешләр турында тасвирлау хикәяләрендә сыйфат һәм кушма сүзләр кулланыгыз; шәхси тәҗрибәдән рәсемгә нигезләнеп сюжет хикәяләрен язу; укытучы ярдәмендә хикәяне логикага туры китереп төзегез; хикәядә әкият яки хикәя жанрының типик үзенчәлекләрен чагылдыра;

укытучы балаларда сөйләм ижатын үстерә, мөстәкыйль композициягә, төрле ижади хикәяләр булдыруга кызыксыну тудыра: дәвамыйн уйлап табу һәм хикәягә, аналогия хикәяләренә, укытучының планы буенча хикәяләр, модель буенча. Укытучы балаларда яштыгашларенең хикәяләрен игътибар белән тыңлау, сөйләм хаталарын күрү һәм аларны яхшылап төзәтү сәләтен ныгыта; сөйләм элементларын куллану - табышмакларны фаразлаганда, уртақ уеннар барышында, көндәлек аралашуда, балаларга әдәбият әсәрләре текстларында чагыштыру, эпитет табу сәләтен өйрәнергә булыша; табышмаклар, әкиятләр, хикәяләр язганда аларны кулланыгыз.

5) Балаларны грамоталылыкка әзерләү:

укытучы балаларга төрле телләр барлыгы төшенчәсен үзләштерергә булыша, "сүз", "тавыш", "хәреф", "жөмлө", "аваз авазы" һәм "сузык аваз", сүзгә дөрес анализ ясарга; , ике, өч - буынлы сүзләргә бүлү ; гади өч авазлы сүзләргә дөрес анализ ясау: сүздәге авазларны интонация белән аеру, сузык авазларны аеру, авазларның каты һәм йомшаклыгын билгеләү, сүзнең тавыш составы схемаларын төзү; тере модель буенча тәкъдимнәр ясау; жөмләдәге сүзләрнең санын һәм эзлеклелеген билгеләгез. Укытучы буяу, күләгәле, кечкенә мозаика ярдәмендә балалар кулларының яхшы мотор осталыгын үстерә.

"Сөйләм үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү.

"Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү. **балаларны** "Мәдәният" һәм "Матурлык" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән , ул үз эченә ала:

- жәмгыяттә кабул ителгән мәдәни тәртип кагыйдәләрен һәм нормаларын чагылдырган сөйләм этикеты формаларына ия булу;
- туган телгә кыйммәт буларак караш тәрбияләү, телнең матурлыгын тоя белү, матур сөйләшү теләге (дөрес, бай, образлы телдә).

Төрле өлеш

EDS нигезендә "Сөйләм үсеше" мәгариф өлкәсе биремнәре⁹

(Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы, Р.К.Шехова)

- Татарстан Республикасында һәм Набережные Челни шәһәрләрендә яшәүче төрле халык вәкилләренең мәдәни ижаты нәтижәләренә танып белү кызыксыну һәм соклану хисе тәрбияләү;
- балаларга ике дөүләт телен (рус һәм татар) тигез күләмдә укыту;
- балаларны төрле жанрдагы фантастика белән таныштыру; Татарстан Республикасында яшәүче татар, рус һәм башка халыкларның әсәрләренә кызыксыну белдерү, авыз ижаты: әкиятләр, гореф-гадәтләр, легендалар, мәкальләр, әйтемнәр, табышмаклар;
- дөньяның гомуми картинасын формалаштыру, балалар офыкларын киңәйтү, белем һәм интеллектуаль эшчәнлек культурасы, халык һәм музей педагогикасы мөмкинлекләрен киң куллану.

⁹Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы / Р.К. Шаехов .- Казан, 2012, 22-23 б

2.1.4. Сэнгать һәм эстетик үсеш

Сэнгать һәм эстетик үсеш өлкәсендә мәгариф эшчәнлегенең төп бурычлары:

1) сэнгать белән таныштыру:

- эстетик сизүне, эстетик хисләрне, эмоцияләрне, эстетик тәмне, сэнгатькә кызыксыну үстерүне дәвам итү; әйләнә-тирә чынбарлыкта, табигатьтә матурларны күзәтү һәм баяләү сәләте;
- әйләнә-тирә дөньядагы матурлык күренешләренә, сэнгать эсәрләренә һәм үзләренә ижади эсәрләренә эмоциональ реакция үстерү; эстетик баяләүләр, хөкемнәр үсешенә ярдәм итү;
- рухи һәм әхлакый сыйфатлар формалаштыру, рухи һәм әхлакый эчтәлекнең төрлө төрләрә белән танышу процессында;
- сэнгать эсәрләренә сакчыл караш формалаштыру;
- әйләнә-тирә дөньяга эстетик карашның чагылышын активлаштыру (сэнгать, табигать, көнкүреш әйберләре, уенчыктар, социаль күренешләр);
- эстетик кызыксынуларны, эстетик өстенлекләрне, сэнгатьне өйрәнү теләген, визуаль һәм музыкаль чараларны үзләштерү;
- балаларда ижади эшчәнлек аша үз халкының мәдәни традицияләрен өйрәнү теләген үстерүне дәвам итү;
- сэнгать төрө (әдәбият, музыка, сынлы сэнгать, архитектура, балет, театр, цирк, фотография), исем, төркөм эсәрләрен аеру сәләтен формалаштыруны дәвам итү;
- балаларны визуаль һәм музыкаль сэнгать жанрлары белән таныштыруны дәвам итү; балаларны архитектура белән таныштыруны дәвам итү;
- халык сэнгате, музыкаль фольклор, сэнгать һөнәрләре турында балалар идеяларын киңәйтү; фольклор бәйрәмнәрендә катнашырга кызыксыну үстерү;
- визуаль, музыкаль, театр эшчәнлегендә төрлө сэнгать төрләрен чагылдыру чараларын ачыклау, куллану, төрлө сэнгать эшчәнлеген өчен материалларны белү һәм исемләү сәләтен формалаштыруны дәвам итү;
- сэнгать эшчәнлегенең төрөн, һөнәрен һәм билгелә бер сэнгать формасында эшләүче кешеләрне атый белү;
- сэнгатьне үзләштерү процессында балаларның шәхси күренешләрен һәм аларның ижади эшчәнлеген хуплау: бәйсезлек, инициатива, индивидуальлек, ижат;
- күргәзмәгә, театрға, музейга, циркка баруны оештыру;

2) визуаль эшчәнлек:

- балаларның сынлы сэнгатькә кызыксынуын дәвам итү;
- балалар эшчәнлегенең продуктив төрләрендә сэнгать һәм ижади сәләтләр үстерү;
- сизү органнарын үстереп балаларның сизү тәҗрибәсен басту: күрү, ишетү, ис, кагылу, тәм;
- табигать объектларының төп формалары турында балаларда белемнәрне берләштерү;
- балаларда эстетик аңлау, әйләнә-тирә дөнья матурлыгы турында уйлау теләген үстерү;
- предметларны һәм күренешләрне сизү процессында, балаларда психик операцияләр булдыру: анализлау, чагыштыру, чагыштыру (охшаш), предметлар һәм аларның өлешләр арасында охшашлык һәм аерманы булдыру, уртақ һәм бердәнбер, характеристик үзенчәлекләрне, гомумиләштерүне күрсәтү;
- балаларда образның төп характеристикаларын (формасы, зурлыгы, төсө) генә түгел, ә характеристик детальләрен, предметларның һәм аларның өлешләренә зурлыгы, биеклеге, урыны бер-берсенә карата катнашу сәләтен формалаштыру;

- балаларның күрү сәләтен һәм сәләтләрән арттыру, сәнгать һәм ижади сәләтләр формалаштыру;
- балаларда форма, төс, пропорциялар хисе үстерү;
- балаларда таныш техниканы мөстәкыйль берләштерү теләген хуплау, яңаларын үзләштерергә булышу, төрле инициативалар белән сурәтләү ысулларын берләштерү;
- балаларның танып белү һәм социаль үсеше биремнәре нигезендә визуаль эшчәнлекнең эчтәлеген баепу;
- гаилә, мәктәпкәчә яшәтәге тормыш, шулай ук көндәлек, ижтимагый һәм табигый күренешләр турында хикәяләр сайлау башлау (гаиләдә якшәмбе, йөергә төркем, якын олыларның һөнәрләре, яраткан бәйрәмнәр, аралашу чаралары) аларның атрибутик гәүдәләнеш, ферма, зоопарк, урман, болын, аквариум, геройлар һәм яраткан әкиятләрдән һәм мультфильмнарда эпизодлар);
- балаларны халык сәнгате һәм һөнәрчелек белән таныштыруны дәвам итү (Городец картинасы, Полхово-Майдан картинасы, Гель картинасы), халык уенчыкларын аңлауны киңәйтү (Городец уенчыгы, Богородск уенчыгы, матрошка, спиллин);
- балаларның декоратив ижатын үстерү (коллективны да кертеп);
- балаларны үз идеяларын, тәжрибәләрен, хисләрен, уйларын сәнгатьчә формалаштырырга өндәү; шәхси ижатка булышу;
- балаларда эш урыннарын оештыру, дәресләр өчен кирәк булган бар нәрсәне әзерләү сәләтен формалаштыру; жентекләп эшлөгез, материалларны экономияле кулланыгыз, эш урынын чиста тотыгыз, эш беткәч тәртипкә китергез;

3) конструктив эшчәнлек:

- балаларның төзелгән биналар белән әйләнә-тирә тормышта күргәннәре арасында бәйләнеш булдыру сәләтен үстерүне дәвам итү; төрле биналар һәм корылмалар булдыру;
- балаларның мөстәкыйльлеген, ижатын, инициативасын, дуслыгын стимуллаштыру;

4) музыкаль эшчәнлек:

- балаларда музыканы эстетик кабул итү, музыкаль әсәрләр жанрларын (жыр, бию, марш) аера белү формалаштыруны дәвам итү;
- балаларда музыкаль хәтерне үстерү, биеклектә колак тавышларын, музыка коралларын аера белү;
- классик, халык һәм заманча музыка белән танышу нигезендә балаларда музыкаль культураны формалаштыру; композиторларның тормышы һәм ижаты турында идеялар туплау;
- балаларда музыкага кызыксыну һәм мөхәббәт, аңа музыкаль җаваплылык үстерүне дәвам итү;
- балаларда музыкаль сәләтләрән үстерүне дәвам итегез: тон, ритмик, тембр, динамик ишетү;
- балаларда музыканы төрле сәнгатьчә белдерү ысулы белән ижади аңлату сәләтен үстерү;
- балаларның жырлау, музыкага күчү, балалар музыка коралларында көйләр уйнау һәм импровизацияләү осталыгын алга таба үстерү;

балаларның ижади эшчәнлегенә;

- балаларда коллектив музыкаль чараларда хезмәттәшлек итү сәләтен үстерү;

5) театр эшчәнлегенә:

- балаларны төрле театр сәнгате белән таныштыру (курчак театры, балет, опера һ.б.);
- балаларны театр терминологиясә белән таныштыру (акт, актер, тәнәфес, сәхнә һ.б.);
- башкару сәнгатенә кызыксыну үстерү;
- һәр бала өчен ижади сайлау һәм инициатива атмосферасы булдыру;
- шәхси сыйфатларны үстерү (аралашу осталыгы, партнерлык);
- яшәтешләр белән мөнәсәбәтләрдә яхшы теләк һәм контакт булдыру;

- хыялый әйберлер белән эш күнекмәләрен үстерү;
- төрлө ысуллар белән сурәт тапшыру күнекмәләрен үстерергә ярдәм итү (сөйләм, йөз, ишарә, пантомима һ.б.);
- ижади эшчәнлек нәтижәләрен күрсәтү өчен шартлар тудыру, күренешләр, костюм элементлары һәм атрибутлар ясау инициативасын хуплау;

б) мәдәни һәм ял эшчәнлегә:

- буш вакытны кызыксыну һәм файда белән оештыру теләген үстерү. Уеннар, ижат, йөрешләр һ.б. вакытында ял культурасының нигезен формалаштыру ;;

- мәдәни ихтыяжларны һәм кызыксынуларны күрсәтү өчен шартлар тудыру, шулай ук аларның ялларын оештыруда куллану;
- бәйрәм һәм ял көннәре төшенчәләрен формалаштыру, аларның аермаларын аңлау;
- бәйрәмнәренң килеп чыгышы тарихы белән танышу, халык бәйрәм традицияләренә сакчыл караш тәрбияләү;
- бәйрәм программаларында катнашырга кызыксыну уяту һәм алар өчен бүлмә эзерләүдә катнашу теләген уяту (флаглар, гирляндлар, чәчәкләр һ.б.);

- бәйрәм чараларында тирә-юньдәгә кешеләргә игътибар һәм җаваплылык формалаштыру (котлау, бәйрәмгә чакыру, бүләкләр эзерләү һ.б.);
- халык культурасы белән кызыксыну тәрбияләү, ил халыкларының традицияләре белән танышуны дәвам итү; халык бәйрәмнәрендә, күнел ачуларда катнашырга кызыксыну һәм теләк тәрбияләү ;

читтә өстәмә белемнең ижади берләшмәләрендә катнашу кызыксынуын саклау һәр сүзнең .

Укыту чараларының эчтәлегә

1. Сәнгать белән таныштыру

1) Укытучы балаларда музыка, картиналар, халык сәнгате белән кызыксыну формалаштыруны дәвам итә, сәнгать эсәрләренә сакчыл караш үстерә. Ул балаларда эстетик хисләр, эмоцияләр, эстетик тәм, сәнгать эсәрләрен эстетик кабул итү, аларның экспрессив чараларын яктырту сәләтен формалаштыра. Сәнгать образын һәм аны төрлө сәнгать төрләрендә характерлый торган бәйләү, бәйсез сәнгать эшчәнлегә өчен материал һәм кулланмалар сайларга өйрәтә. Балаларда форма сәнгать төре буенча танылу, исем, төркем эсәрләре: әдәбият, музыка, сынлы сәнгать, архитектура, театр, цирк.

2) Укытучы балаларда ижади чаралар (визуаль, музыкаль, театр, мәдәни һәм ял) аша мәдәни традицияләргә белү теләген үстерүне дәвам итә.

3) Укытучы рухи һәм эхлакый эчтәлекнең төрлө төрләре белән танышу процессында рухи һәм эхлакый сыйфатлар формалаштыра;

4) Укытучы балаларны (ятламыйча) сынлы сәнгать төрләре белән таныштыруны дәвам итә: графика, сәнгать һәм һөнәрчелек, картиналар, скульптура, фотография. Укытучы балаларны сынлы сәнгатьнең төп жанрлары белән таныштыруны дәвам итә: тормыш, пейзаж, портрет. Балалардагы визуаль, музыкаль, театр эшчәнлегендә төрлө сәнгать төрләрен чагылдыру чараларын ачыклау, куллану, төрлө сәнгать эшчәнлегә өчен материаллар атау формалары.

5) Укытучы балаларны рәсем эсәрләре белән таныштыра (И.И.Шишкин, И.И. Левитан, В.А.Серов, И.Е. Грабар, П.П. Кончаловский һәм башкалар), рәссамнар картиналарында туган табигать образы. Графика турындагы идеяларны киңәйтә (аның экспрессив чаралары). Балалар китаплары иллюстраторлары эше белән танышу (Vas.A. Васнецов, Е.М. Рачев, Э.И. Чарушин, И.Я. Билибин һәм башкалар). Рәсәй һәм чит ил композиторлары, шулай ук балалар җыр авторлары белән таныштыра (Дж. Бах, В.А. Моцарт, П.И.Чайковский, М.И. Глинка, С.С. Прокофьев, В.Я. Шайнский һ.б.)

6) Укытучы балаларны архитектура белән таныштыруны дәвам итә. Бу балаларда төрлө максатлы биналар барлыгын белә: торак биналар,

кибетләр, театрлар, кинотеатрлар һ.б. Балаларның игътибарын бер үк максаттагы архитектура структураларының охшашлыкларына һәм аермаларына жәлеп итә: форма, пропорциялар (биекле, озынлык, бизәкләр - декор һ.б.). Балаларны бина дизайнының аның максатына бәйләнешен аңларга китерә: торак бина, театр, гыйбадәтханә һ.б. Ул балаларда күзәтүгә үстәрә, биналарны жентекләп тикшерергә, аларның характеристикаларын, төрлө пропорцияларын, дизайннарын, бизәу детальләрен күрергә өйрәтә. Әдәби әсәрләр, әкиятләр укыганда, балалар игътибарын әкият йортлары (теремок, митинг, тавык аякларында чокыр), сарайлар сурәтләүгә жәлеп итә.

7) Халык сәнгате, фольклор, музыка һәм сәнгать һөнәрләре турында балалар идеяларын киңәйтә. Укытучы балаларны фольклор төрләре һәм жанрлары белән таныштыра. Балаларны фольклор күңел ачуларында һәм бәйрәмнәрдә катнашырга дәртләндерә.

8) Укытучы балаларның үз теләкләре белән дә, олылар житекчелегендә дә сәнгать чараларында актив катнашуларын дәртләндерә.

9) Укытучы балаларның ижади һөнәрләре, аларның мәгънәсе, үзенчәлекләре турында идеяларын киңәйтә: рәссам, композитор, музыкант, актер, балет биочесе һәм башкалар. Укытучы балаларның телевизор, музейлар, театр, цирк, кино, китапханә турындагы белемнәрен берләштерә һәм киңәйтә; аларга бару теләге тудыра .

2. Визуаль эшчәнлек

1) *Укытучы балаларның визуаль эшчәнлеккә кызыксынуын үстерүгә дәвам итә.* Бу балаларның омтылышларын ачып бирә, балаларның эшчәнлегенә продуктив төрләрәндә сәнгать һәм ижади сәләтләрен үстәрә. Тәрбияче балаларның сизгер тәҗрибәсен баета; табигать объектларының төп формалары турында белемнәрен берләштерә. Ул балаларда эстетик аңлауны үстәрә, аларны әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы турында уйларга өйрәтә. Бу балаларда табигать күренешләрен, күзәтү (тыңлау), аларның үзгәрүләрен сизү сәләтен үстәрә (мәсәлән, экран генә йөзә торган болытларның формасы һәм төсө ничек үзгәрә, чәчәк королла экранлап ничек ачыла? һәм кич белән ябыла, кояштагы һәм күлгәдәге әйберләргә яктырту ничек үзгәрә). Предметларны һәм күренешләргә кабул итү процессында ул балаларда психик операцияләргә үстәрә: анализлау, чагыштыру, ассимиляция (ул нәрсәгә охшаган), предметлар һәм аларның өлешләре арасында охшашлык һәм аерманы билгеләү, уртак һәм бердәнбер, характеристик үзенчәлекләргә, гомумиләштерүгә күрсәтә. Ул балаларда форма, төс, пропорциялар тойгысын үстәрә, аларны образда объектларның төп үзенчәлекләрен (формасы, зурлыгы, төсө), характеристик детальләрен, предметларның һәм аларның өлешләренә зурлыгы, биеклегә, урнашу урыны белән чагыштырырга өйрәтә. бер-берсенә. Укытучы балаларның эшкә карау (рәсемнәр, модельләштерү, кушымталар), ирешелгән нәтиҗәләрдән ләззәтләнү, образларның экспрессив чишелешләрен күрү һәм яктырту сәләтен камилләштерүгә дәвам итә.

Объект рәсеме: укытучы балаларның әйберләр, әйберләр, әкият персонажлары, әдәби әсәрләр рәсемнәрен житеккә сәләтен камилләштерүгә дәвам итә. Балаларның игътибарын формадагы, зурлыктагы, өлешләрнең пропорцияләргә аермаларга юнәлтә; аларны бу аермаларны рәсемнәрдә житеккергә дәртләндерә. Космостагы объектларның позициясен кәгазь битендә житеккергә өйрәтә, балаларның игътибарын предметларның самолетта төрлечә урнашуына юнәлтә (басып торыгыз, ялганлайсыз, позицияне үзгәртә аласыз: тере затлар хәрәкәт итә ала, позицияләрен үзгәртә ала, жилле көнне агач иелергә мөмкин һ.б.). Балаларны фигуралар хәрәкәтен житеккергә өйрәтә. Балаларга композиция осталыгын үзләштерергә булыша: пропорцияләрен исәпкә алып, объектны таблицага урнаштырырга өйрәтә (әгәр объект биеклектә озын булса, аны вертикаль рәвештә таблицага урнаштырыгыз; кичектә озын булса, мәсәлән, бик түгел) озын, ләкин озын йорт, горизонталь урнаштырыгыз). Ул балаларда төрлө визуаль материаллар белән рәсем ясау ысулларын һәм ысулларын төзәтә (төсле карандашлар, гуаш, акварель, карандашлар, пастельләр, сангуин, күмер карандашы, каләм каләмнәре, төрлө щеткалар һ.б.). Бу балаларда гади карандаш белән объектның схемасын сызу осталыгын үстәрә, шуңа күрә рәсем соңрак буялгач, рәсемне таппаучы каты, тупас сызыклар булмаска тиеш.

Укытучы балаларны үзенчәлекләренә туры китереп акварель белән рәсем ясарга өйрәтә (төснәң ачыклығы һәм жиңеллегә, бер төснәң икенчесенә шомә күчү). Төрлө ысул белән чиста белән рәсем ясарга өйрәтә: киң сызыклар - бөтен өем белән, нечкә сызыклар белән - кисточка

ахыры белән; insult кулланыгыз, чистаны бөтен өем белән кәгазьгә кулланыгыз, щетка ахыры белән кечкенә таплар сызыгыз. Укытучы балаларның билгеле төсләр турындагы белемнәрен ныгыта, аларны яңа төсләр (кызгылт) һәм күлгәләр белән таныштыра (зәңгәрсү, алсу, куе яшел, сирень), төс хисе үстерә. Балаларга яңа төсләр һәм күлгәләр алу өчен буяуларны кушарга (гуаш белән рәсем ясаганда) һәм буяуга су өстәп төснә җиңеләйтергә өйрәтә (акварель белән рәсем ясаганда). Карандашлар белән рәсем ясаганда, ул карандаштагы басымны көйләп төс төсләрен җиткерергә өйрәтә. Карандаш версиясендә балалар, басымны көйләп, өч төскә кадәр төс бирә алалар.

Сюжет рәсеме: укытучы балаларны тирә-юңдәге тормыш темаларына һәм әдәби әсәрләр темасына сюжет композицияләре ясарга өйрәтә ("Колобок кем белән очрашты", "Ике комсыз аю баласы", "Чыпчык кайда ашады?" Н.Б.). Ул балаларда композицион күнекмәләр үстерә, аларны полосага рәсемнәренә таблицаның төбөнә урнаштырырга өйрәтә. Балаларның игътибарын участкагы төрлө әйберләр зурлыгына җәлеп итәләр (йортлар зур, агачлар биек һәм түбән; кешеләр өйләрдән кечерәк, ләкин болыннарда үскән чәчәкләр күбрәк). Укытучы әйберләренә бер-берсенә тыяр өчен рәсемгә урнаштырырга өйрәтә (өй алдында үскән агачлар һәм аны өлешчә блоклау Н.Б.).

Декоратив рәсем: укытучы балаларны кул эшләре белән таныштыруны дәвам итә, Димково һәм Филимоново уенчыклары һәм аларның картиналары турында белемнәренә ныгыта һәм тирәнәйтә; халык декоратив картинасы нигезендә образлар ясарга тәкъдим итә, аның төс системасы һәм композиция элементлары белән таныштыра, балаларны кулланылган элементларның төрлелегә өчен дәртләндерә. Ул балаларны Городец картинасы, аның төс схемасы, декоратив чәчәкләр ясау үзенчәлекләре белән таныштыруны дәвам итә (кагыйдә буларак, саф тон түгел, күлгәләр), аларны бизәү өчен анимация кулланырга өйрәтә. Балаларны Полхов-Майдан картинасы белән таныштыруны дәвам итә. Укытучы балаларның ижатында Городец һәм Полхов-Майдан картиналарын кертә, бу төр картиналарның үзенчәлекләрен үзләштерергә ярдәм итә. Балаларны региональ (жирле) декоратив сәнгать белән таныштыра. Балаларны Городец, Полхов-Майдан, Дзель картинасы нигезендә үрнәкләр ясарга өйрәтә: характеристик элементлар кертә (куаклар, чәчәкләр, яфраклар, үлән, тендриллар, бөдрәләр, анимацияләр). Укытучы халык продукты (лодка, тоз салгыч, касә, розетка Н.Б.) формасында таблицаларда үрнәкләр ясарга өйрәтә. Декоратив чараларда ижатын үстерү өчен, укытучы балаларны декоратив тукумалар кулланырга өйрәтә, балаларга киём һәм баш киёмә (кокошник, шарф, свитер Н.Б.), көнкүреш әйберләре (салфетка, сөлге) бирә, аларны ритмик яктан өйрәтә; үрнәкне тәртипкә китергез. Укытучы балаларны кәгазь силуэтлар һәм өч үлчәмле фигуралар ясарга чакыра.

2) клей:

укытучы балаларны балчык, пластилин һәм пластик массадан модельләштерү үзенчәлекләре белән таныштыруны дәвам итә. Балаларда тормыштан скульптура һәм таныш әйберләр (яшелчәләр, жиләк-жимеш, гөмбә, савыт-саба, уенчыклар) презентациясә сәләтен үстерә; үзенчәлекләрен җиткерә. Укытучы балаларның магнитофон ысулы ярдәмендә бөтен балчыктан һәм пластилиннан савыт-саба ясау сәләтен үстерүне дәвам итә. Балаларда пластик, конструктив һәм берләштерелгән әйберләр скульптура ясау сәләтен ныгыта. Форманың өслеген тигезләргә, әйберләренә тотрыклы итәргә өйрәтә. Балаларны модельләштерүдә образның экспрессивлыгын җиткерергә, кеше һәм хайван фигураларын скульптура ясарга, кечкенә әйберләренә кечкенә участкаларга берләштерергә (коллектив композицияләрдә): "Тавыклы тавык", "Ике комсыз аю баласы сыр тапты", "Walkәяүле балалар" һәм башкалар. Балаларда әдәби әсәр геройлары презентациясә буенча скульптура булдыру (Аю һәм Джинджербрэд Кеше, Төлкә һәм Коён, Маша һәм Аю Н.Б.). Укытучы балаларда ижади һәм инициативалы үсеш ала. Балаларда кечкенә детальләренә скульптура формалаштыруны дәвам итә; стакан кулланып, балык таразасы үрнәген кулланыгыз, күзләрен, хайван чәчләрен, кош каурайларын, үрнәкне, кешеләр киёмнә бөкләүләрен һәм башкаларны билгеләгез. Төрлө модельләштерү материаллары белән эшләүдә балаларның техник осталыгын һәм күнекмәләрен формалаштыруны дәвам итә; өстәмә материаллар кулланырга этәрә (сөякләр, бөртекләр, мишәрләр Н.Б.). Укытучы балаларда төгәл модельләштерү күнекмәләрен көчәйтә. Балаларны скульптурадан соң кулларын яхшылап юарга өнди.

Декоратив модельләштерү: укытучы балаларны декоратив модельләштерү үзенчәлекләре белән таныштыруны дәвам итә. Халык сәнгате

һәм һөнәрчелек объектларына балаларда кызыксыну һәм эстетик караш формалаштыра. Балаларны кош, хайваннар, халык уенчыклары төрө буенча кешеләрне скульптура ясарга өйрәтә (Димково , Филимонов, Каргополь һәм башкалар). Балаларда декоратив сәнгать объектларын бизәкләр белән бизәү формалары. Балаларны продуктларны гуаш белән буярга, формалаштырырга һәм тирән рельеф белән бизәргә, стакан кулланырга өйрәтә. Укытучы балаларга бармакны суга батырырга өйрәтә, скульптура образының тупаслыгын тигезләү өчен.

3) Гариза:

укытучы балаларның образлар булдыру сәләтен көчәйтә (кәгазьне кыска һәм озын полосаларга кисегез; квадратлардан түгәрәкләр кисегез, овалларны турыпочмаклыктардан, бер геометрик форманы икенчесенә күчерегез: квадрат - ике - дүрт өчпочмакка, турыпочмакка - полосаларга, квадратлар яки кечкенә турыпочмаклар), төрлө фигураларның рәсемнәрен яки бу фигуралардан декоратив композицияләр ясайлар. Балаларга аккордеон белән капланган кәгазьдән охшаш фигураларны яки аларның детальләрен кисәргә, ярымга төрөлгән кәгазьдән симметрияле рәсемнәргә (пыяла, ваза, чәчәк һ.б.) кисәргә өйрәтә . Экспрессив образ тудыру өчен, укытучы балаларны ничек кисәргә өйрәтә. Балаларны предмет һәм сюжет композицияләргә ясарга, образларны багъдәтләү детальләр белән тулыландырырга өнди. Укытучы балалардагы материалларга сак һәм сак караш үстерә.

4) Гамәли сәнгать:

укытучы балаларның кәгазь белән эшләү сәләтен яхшырта: таблицаны төрлө якка дүрт тапкыр бөкләгез; эзер үрнәк өстендә эш (шляпа, көймә, йорт, капчык). Балаларның кәгазьдән өч үлчәмле фигуралар ясау сәләтен ныгыта: квадрат таблицаны берничә тигез өлешкә бүлегез, катламнарны тигезләгез, папкалар буенча кисегез (өй, кәрзин, куб). Балаларның уенчыклар, табигый материаллардан (конуслар, ботаклар, жыләкләр) һәм башка материаллардан (кәтүкләр, төслә чыбыклар, буш тартмалар һ.б.) уенчыклар, сувенирлар ясау сәләтен ныгыта, өлешләрне нык тоташтыра. Роль уйнау өчен мөстәкыйль уенчыклар булдыру сәләтен формалаштыра (флагләр, сумкалар, баш киёмнәргә, салфеткалар һ.б.); ата-аналар өчен сувенирлар (юридик вәкилләр), мәктәпкәчә белем бирү учреждениесә хезмәткәрләргә, Раштуа агачлары бизәлешә. Укытучы балаларны дәрәсләр һәм мөстәкыйль чаралар өчен кулланмалар житештерүдә (сандыклар, санау материалы), китапларны, такта һәм басма уеннарны ремонтлауда катнаша. Балаларның материалларны экономик һәм рациональ куллану сәләтен ныгыта.

3. Конструктив эшчәнлек

Укытучы балаларга структураларның төп өлешләрен һәм характеристик детальләрен күрсәтергә өйрәтә. Балаларга укытучы ясаган һөнәрләргә һәм биналарны анализларга булыша; анализга нигезләнә, конструктив чишелешләр табыгыз һәм үзегезнең бина булдыруны планлаштырыгыз. Балаларны яңа детальләр белән таныштыра: төрлө формадагы һәм зурлыктагы тәлинкәләр, барлар, цилиндрлар, конуслар һ.б. Балаларны бер өлешен икенчесенә алыштырырга өйрәтә. Укытучы балаларда зурлыгы һәм бизәлешә белән бер үк объектның биналарын булдыру сәләтен формалаштыра. Балаларны рәсем буенча төзәргә, кирәклә төзәлеш материалларын мөстәкыйль сайларга өйрәтә. Ул балаларда коллектив эшләү, һөнәрләрен уртақ план нигезендә берләштерү, эшнәң кайсы өлешен эшләве турында килешү сәләтен үстерүгә дөвәм итә.

4. Музыкаль чаралар

1) Тыңлау: укытучы балаларны музыкаль әсәрләр жанрларын (жыр, бию, марш) аерырга өйрәтә. Әсәрнең аерым фрагментларында көйләргә тану аша балаларда музыкаль хәтерне яхшырта (кереш, йомгак, музыкаль фраза). Балаларда бишенчә эчендә биеклектәгә тавышларны, музыка кораллары тавышын (клавиатура, урау һәм кыллар: фортепиано, скрипка, виолончель, балалайка) аеру осталыгын үстерә. Кайбер композиторларның ижаты белән таныштыра.

2) ыңгырлау: укытучы балаларда жырлау осталыгын, беренчә октаваның "ре" дан икенчә октавага кадәр "жиңел тавыш белән жырлый белү, жыр башланганчы сулыш алу сәләтен үстерә. , музыкаль фразалар арасында, сүзләргә ачык итеп әйтү, жырны вакытында башлау һәм тәмамлау, көйнәң табигатен эмоциональ яктан житкерү, уртача, көчлө һәм тыныч жырлау. Музыкаль озату белән, балаларда ялгыз жырлау күнемләргә

үстерергә ярдәм итә. Укытучы балаларда мөстәкыйльлек күренешен һәм төрле характердагы жырларның ижади чыгышын алга этәрә. Балаларда музыкаль тәм үстерә.

3) Үгыр язугу: укытучы балаларга бирелгән текст өчен көйне импровизацияләргә өйрәтә. Балаларны төрле табигать көйләрен язуга өйрәтә: назлы лулаби, шомлы яки борычлы марш, шом вальс, шат бию.

4) Музыкаль һәм ритмик хәрәкәтләр : укытучы балаларда ритм хисе, музыканың табигатен хәрәкәтләр, эмоциональ һәм образлы эттәлек аша житкерү сәләтен үстерә. Ул балаларны космоста иркен йөрергә, иң гади тәртипкә китерергә, уртачадан тиз яки әкрен темпка мөстәкыйль күчәргә, музыкаль фразалар нигезендә хәрәкәтләрне үзгәртәргә өйрәтә. Укытучы балаларда бию хәрәкәтләрән башкару осталыгын формалаштыруда үз өлешен кертә (чиратлашып сикерүдә аякларны ыргыту; алга таба алга бару, әйләнү; аяклар белән алга сикерү). Балаларны рус түгәрәк бие, бие, шулай ук башка халыкларның биюләре белән таныштыра. Childrenы куюда балаларның осталыгын үстерүне дөвам итә; төрле уен ситуацияләрендә искиткеч хайваннарны һәм кошларны (ат, кәжә, төлке, аю, куян, кран, карга һәм башкалар) сурәтләргә өйрәтә.

5) Музыкаль уйнау һәм бию ижаты: укытучы балаларда бию ижатын үстерә; биюләр, биюләр өчен хәрәкәтләр уйларга булыша, бию композициясен яза, ижатта мөстәкыйльлек күрсәтә. Балаларны жырның эттәлеген чагылдырган хәрәкәтләрне мөстәкыйль уйлап чыгарырга өйрәтә. Балаларны жырларның, түгәрәк биюләрнең эттәлеген сәхнәләштерергә өнди.

6) Балаларның музыка коралларында уйнау: укытучы балаларны музыка коралларында иң гади көйләрне уйнарга өйрәтә; гомуми динамиканы һәм темпны саклап, аерым һәм кечкенә төркемнәрдә таныш жырлар. Балаларның ижатын үстерә, аларны актив мөстәкыйль эшләргә дөртлөндәрә.

Укытучы балаларның музыкаль сәләтләрен тормышка ашыру өчен төрле музыка төрләрен көндәлек тормышта һәм төрле күнел ачу чараларында куллануны активлаштыра.

5. Театр эшчәнлегә

Укытучы балаларны төрле театр сәнгате (курчак театры, балет, опера һ.б.) белән таныштыруны дөвам итә; театр терминологиясә өлкәсендә балалар идеяларын киңәйтә (акт, актер, тәнәфес, сәхнә һ.б.). Спектакль сәнгатенә кызыксыну уята, һәр бала өчен ижади сайлау һәм инициатива атмосферасы тудыра, төрле ижади төркемнәргә ярдәм итә. Шәхси сыйфатларны үстерә (аралашу осталыгы, партнерлык. Төрле юлларда (сөйләм, йөз, ишарә, пантомима һ.б.) сурәт тапшыру күнекмәләрен үстерергә ярдәм итә. Ижади эшчәнлек нәтижәләрен күрсәтү өчен шартлар тудыра, күренеш ясау инициативасын хуплый, костюм элементлары һәм атрибутлары.

6. Мәдәни һәм ял эшчәнлегә

Укытучы балаларның буш вакытларын кызыксыну һәм файда белән үткәрү теләген үстерә, үзләренә ижади ихтыяжларын аңлый (китап уку, рәсем ясау, жырлау һ.б.). Балаларда бәйрәм културасының нигезен формалаштыра. Ул бәйрәмнәрнең килеп чыгышы тарихы белән таныштыра, халык бәйрәм традицияләре һәм гореф-гадәтләре турында кайгыртырга өйрәтә. Бәйрәм өчен бүлмәләргә бизәүдә катнашу теләген хуплый. Бәйрәм чараларында катнашучыларга (яшьтәшләр, укытучылар, кунаклар) игътибар һәм жаваплылык формалаштыра. Укытучы рус халык традицияләре, илнең башка халыкларының гореф-гадәтләре белән таныштыра. Халык бәйрәмнәрендә, күнел ачуларда катнашу теләген уята.

Һәм эстетик үсеш" мәгариф өлкәсә кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү.

"Сәнгать һәм эстетик үсеш" мәгариф өлкәсә кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү. балаларны "Мәдәният" һәм "Матурлык" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән, ул үз эченә ала:

эстетик хисләрне (сюрприз, шатлык, соклану) әйләнә-тирә дөньяның төрле әйберләренә һәм күренешләренә (табигый, көндәлек, ижтимагый), төрле төр, жанр һәм сәнгать стиле әсәрләренә (яшь характеристикасы буенча) тәрбияләү;

Россия халкының традицияләре һәм зур мәдәни мирасы, дөнья сәнгать культурасының шедеврлары белән танышу;
баланың тышкы һәм эчке дөньясын гармонияләштерү өчен әйләнә-тирә дөньяга эстетик, эмоциональ һәм кыйммәтле караш формалаштыру;
балаларның төп кыйммәтләрен ачу һәм төрле сәнгать һәм ижади эшчәнлектә яшәү өчен шартлар тудыру;
балаларның интеллектуаль һәм эмоциональ-образлы юлларын интеграцияләүгә нигезләнеп дөньяның гомуми картинасын формалаштыру;
һәр баланың ижади потенциалын ачыклау, үстерү һәм тормышка ашыру өчен шартлар тудыру, аның индивидуальлеген исәпкә алып, аның ижади үз-үзен аңларга һәм башка кешеләр (балалар һәм олылар) белән хезмәттәшлеккә әзерлеген хуплау.

Татар, рус, Башкир, Чуваш, Мари, Мордовия һәм Удмурт музыкаль, сәнгать һәм һөнәрчелек, әдәбият сәнгате ярдәмендә мәктәпкәчә яшәүгә балаларның сәнгать һәм эстетик үсеше:

- балаларга музыка, картиналар, бию, театр һәм әдәбиятта үз сәләтләрен күрсәтү өчен шартлар тудыру;
- туган шәһәре Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның сынлы, декоратив һәм гамәли сәнгате белән таныштыру аша продуктив эшчәнлекне үстерү.
- балаларны татар, рус һәм башка халык әсәрләре белән таныштырып, әхлакый һәм патриотик хисләр тәрбияләү.

Төрле өлеш

"Сәнгать һәм эстетик үсеш" мәгариф өлкәсе биремнәре.

ERS бүенча¹⁰

(Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы, Р.К.Шехова)

2.1.5. Физик үсеш

Физик үсеш өлкәсендә укыту эшчәнлегенең төп бурычлары:

- мотор тәҗрибәсен баеп, оптималь мотор эшчәнлеген өчен шартлар тудыру, аңлы, техник, төгәл, төп гимнастика күнегүләрен, мастер спорт күнегүләрен, спорт уеннары элементларын, башлангыч туристик осталыкны үстерү күнекмәләрен үстерү;
- психофизик сыйфатларны үстерү, координацияләү, яхшы двигатель күнекмәләре, космоска ориентация, баланс, төгәллек һәм төгәллек, тотнаклык һәм мөстәкыйльлек үстерү, хәрәкәтләр ясаганда һәм ачык уеннарда ижат күрсәтү, ачык уен кагыйдәләрен үтәү, командада аралашу. ;
- ачык һавада һәм спорт уеннарында, актив ял итү формаларында патриотик хисләр һәм әхлакый-ихтыяр сыйфатларын үстерү;
- физик культурага кызыксыну үстерүгә давам итү, төрле спорт төрләре һәм Россия спортчыларының казанышлары турында идеялар формалаштыру;
- баланың сәламәтлеген ныгыту, дәрәжә позиция формалаштыру, мускул-скелет системасын ныгыту, физик тәрбия ярдәмендә иммунитетны арттыру;
- сәламәтлек һәм аның кыйммәте, аңа йогынты ясаучы факторлар, физик күнегүләрнең сәламәтлеккә тәэсире, актив ял итү туризмы турындагы идеяларны киңәйтү;
- үз сәламәтлегенә һәм башкаларның сәламәтлегенә сакчыл һәм кайгыртучан караш тәрбияләү, автомобиль эшчәнлегендә һәм туристлар йөреше һәм экскурсияләр вакытында сәламәт яшәү рәвеше һәм куркынычсызлык кагыйдәләрен аңлы рәвештә үтәү.

Укыту чараларының эчтәлегенә

¹⁰Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы / Р.К. Шаехов .- Казан, 2012, 24-27 б.

Укытучы мотор осталыгын һәм сәләтен яхшырта, психофизик сыйфатларны үстерә, төрле физик күнегүләр белән балаларның мотор тәжрибәсен баета, балалар инициативасын хуплый. Self-үзеңне тотә белү һәм башка балалар башкарган күнегүләрнең сыйфатын бәяләү сәләтен көчәйтә; спорт уеннары элементларын үзләштерү өчен шартлар тудыра, эстафета ярышларын куллана; күнегүләрне аңлы башкарырга һәм ачык уеннарда кагыйдәләрне үтәргә дәртләнәдерә; балалар тәкъдим иткән катлаулану вариантларын хуплай; эхлакый һәм ихтыярлы сыйфатларны, яшәтәшләр белән дуслык мөнәсәбәтләрен күрсәтергә этәрә.

Укытучы сәләмәтлек һәм сәләмәт яшәү рәвеше турындагы идеяларны ачыклай, киңәйтә һәм берләштерә, ачык эшчәнлекнең төрле формалары, шул исәптән туризм турында башлангыч идеялар формалаштыра башлай, һәм мотор эшчәнлегендә куркынычсыз тәртип күнекмәләрен формалаштыруда үз өлешен кертә. Балалар һәм ата-аналар (законлы вәкилләр) туристик йөрешләр, экскурсияләр, спорт бәйрәмнәре һәм ял итү чараларын оештыра.

1) *Төп гимнастика* (төп хәрәкәтләр, гомуми үсеш күнегүләре, ритмик гимнастика һәм бораулау күнегүләре).

Төп хәрәкәтләр:

ыргыту, әйләндерү, тоту, ыргыту: тупны гимнастик эскәмиягә әйләндерү, аны кулыгыз белән алып бару (уң һәм сул); кальяны әйләндерү, аның артыннан йөгерү һәм тоту; тугырылган тупны әйләндерү; тупны бер-берсенә басып, утырып, төрле формада; тупны бер-берсенә ыргыту һәм басып торганда, утырганда, төрле формада тоту; тупны идәнгә 10 тапкыр бәрү; 5-6 м; астыннан һәм баш артыннан бер һәм ике кул белән мишеньга ыргыту; төрле массаларның әйберләрен ераклыкка ыргыту (сумкалар, конуслар, туплар һ.б.); тупны бер кулдан икенчесенә ыргыту; тупны бер кул белән 4-5 тапкыр ыргыту һәм тоту; тупны ятмәгә ыргыту, баскетбол кәрзиненә ыргыту;

жәяү, менү: дүртесендә дә төрлечә, төрлечә (пальма һәм тез белән, аякларда һәм кулларда, беләкләрдә һәм тезләрдә), дүртесендә дә туры сызыкта йөреп, тупны баш белән этәрү (3- 4 м), кадкалар арасында “елан”; рәттә, аркалар астында, тоннельдә берничә объект өстендә йөрү; ашказаны өстендә йөрү; беләкләргә һәм тезләргә таянычлы эскәмиядә йөрү; эскәмиянең дүртесендә дә кузгалу; эскәмия астында йөрү; чираттагы адымнар белән гимнастик стенага менү;

жәяү: гадәти адым белән, аяк бармакларында, үкчәләрдә, биек тезләр белән, як баскычлар (уң һәм сул), ярым квадрат, кечкенә һәм киң адымнарда, үкчәсеннән аягына кадәр, гимнастик адым белән, күзләр 3-4 м ябылды; " билгесез 2 елан" йөрү; баганада, бер һәм икесе зал чикләре буенча, борылышларны белдерә;

йөгерү: баганада бер-бер артлы йөгерү, "елан", парлы, сылтама, лидерлар алышыну белән юлда торгызу; кальгага менү белән йөгерү; тоту һәм качу белән; тезләрегезне күтәрү; урнаштырылган объектлар арасында; төркемнәрдә, кача торганнарны тотып алу, тотучылардан качу; билгеле бер темпта, әйберләр тирәсендә йөгерү; кечкенә һәм киң адым; өзлексез 1,5-2 минут; экрен йөгерү 250-300 м; 10 м 2-3-4 тапкыр тиз йөгерү; шаттл 2x10 м, 3x10 м; 20 м тизлектә йөгерү; әйләнүче аркан астында йөгерү;

сикерә: бер аягы алга, икенчесе артка сикерү, аяклар бер-берсенә аеру; бер аягында; сезнең алдыгызда, башыгыз өстендә, аркагызда чабалар; аяктан аякка сикерү, сызылган сызыклар аша алга бару, түгәрәктән түгәрәккә; 30 см биеклектәге әйберләрдән сикерү; биеклектән билгеләнгән урынга сикерү; 30-40 тапкыр рәттә 2 тапкыр сикерү; бер аягына 10-15 тапкыр сикерү; 3-4 м алга китү белән ике аякка сикерә; бер аягында (уң һәм сул) 2-2,5 м; түбән киртәләрдән сикерү (шнур, аркан, куб); ике аягы белән 20 см биеклеккә сикерү; озын сикерү; йөгерү белән биеклектә; озынлыкта йөгерү белән;

сикерү аркан: өстән атлау һәм тотрыклы аркан өстенә сикерү (биеклеге 3-5 см); аркан өстеннән бер аяктан икенчесенә сикерү, адым һәм йөгерү; ике аякта сикерү аркан, әйләнүче аркан аша;

баланс күнегүләре: шнур буйлап туры һәм зигзаг буйлап йөрү, бер аягының үкчәсен икенче бармагына кую; бер аягында гимнастик эскәмиядә тору; аяк бармакларын күтәрү һәм бөтен аякка төшү, эскәмиядә басып тору; эскәмиядә йөгерү; идәндә яткан тактага таба бару ;

гимнастик эскәмиянең тар тимер юлында йөрү (таяныч белән); аяк бармакларына, кулларга йөгәргәннән соң чабу; парлап әйләнәп, кул тотып; "мартин".

Укытучы балаларны көндәлек һәм көндәлек чараларда мөстәкыйль һәм ижади куллана торган төрлө физик күнегүләр укытуны дәвам итә.

Гомуми үсеш күнегүләре:

куллар өчен күнегүләр, кул һәм җилкә мускулларын үстерү һәм ныгыту: кулларны алга, якларга, өскә, якларга өскә күтәрү (бер үк вакытта, чиратлашып, эзлекле); кулларыгызны алга-артка чабып, алда һәм артта чабу; предметны бер кулдан икенчесенә алга һәм артка күчерү; йозакка кысылган бармаклар белән кулларны күтәрү (кулларны арткы ягы белән эчкә борыгыз); щеткаларны кысу һәм кысу;

арткы мускулларны үстерү һәм ныгыту өчен күнегүләр һәм умыртка сөягенең сыгылмасы: кулларны өскә-аска күтәрү, стенага каршы тору, башның аркасы, җилкә пычаклары һәм ботлары белән кагылу яки аркасында яту; алга иелү, пальма белән идәнгә кагылу, уңга һәм сулга иелү; аякларны күтәрү, иелү һәм бөкләнү һәм артта яткан башлангыч урыннан кичү;

аяк һәм карын мускулларын үстерү һәм ныгыту өчен күнегүләр: чабу, кулларыгыз белән тезләрегезне кысу; аякларыгызны селкетү; чиратлашып аякларны супин позициясеннән күтәрү, аска төшерү; әйберләргә аяк һәм аяк белән тотып, аларны урыннан икенче урынга күчерү.

Укытучы балаларның төрлө әйберләр белән күнегүләр ясау теләген хуплый (гимнастик таяк, калфак, шар, аркан һәм башкалар). Ул төрлө башлангыч позицияләрдән күнегүләргә сайлай: утыру, аркасына, ягына, ашказанына, тезләнәп, дүртесендә дә, кул һәм аякларның төрлө позицияләре белән (аяклар бергә, аерым; куллар аска, каешка, эчендә күкрәк алдында, артта). Укытучы инициативаны, мөстәкыйльлекне хуплай һәм балаларны яңа гомуми үсеш күнегүләрен берләштерергә һәм уйлап чыгарырга өнди. Өйрәнелгән күнегүләр иртәнгә күнегүләр комплексларына һәм физик культураның һәм сәламәтлек эшенең башка төрләренә кертелгән.

Ритмик гимнастика:

музыкаль -ритмик күнегүләр һәм гомуми үсеш күнегүләренең комплекслары (ритмик гимнастика) укытучы физик тәрбия дәрәҗәләренең эчтәлеген, физик тәрбия минутларында кайбер күнегүләргә, иртәнгә күнегүләргә, ачык һөнәрләр һәм ачык уеннарны үз эченә ала. Тәкъдим ителгән күнегүләр: музыканың гомуми характеры буенча йөрү һәм йөгөрү, төрлө темпларда, биек ярым бармакларда, бармакларда, язгы, баскыч адым белән, "үкчәсеннән", алга һәм артка (артка), белән тизлекне тизләтү һәм тизләнеш белән биек тез күтәрү (югары адым), аяк бармакларында җиңел ритмик йөгөрү, төрлө кантер (туры кантер, каптал кантер, әйләнү); урында сикерә һәм алга бара, үз-үзенә әйләндереп, кул чабу һәм йөгөрү, бер-бер артлы һәм парлы әйләнү, ике-өч үзләштерелгән хәрәкәт комбинациясе.

Структур күнегүләр:

укытучы балаларга бораулау күнегүләрен өйрәтүгә дәвам итә: биеклектә төзү, баганада, сызыкта тигезләнгән саклау; баганада бер-бер артлы, сызыкта, түгәрәктә төзү; өч баганада, урында ике хәрәкәттә һәм хәрәкәт иткәндә яңадан торгызу; кулларны алга сузылган баганада, кулларны як-якка сузылган сызыкта ачу; адымга һәм сикереп сулга, уңга борыла; "елан" йөрү, баганадан бер-бер артлы төрлө юнәлештә аерма, аннары парларга кушылу.

2) *Ачык һавада уеннар*: укытучы балаларның сюжет һәм сюжет булмаган ачык уеннарда, көндәшлек элементлары булган уеннарда, эстафета уеннарында, хәрәкәтләрнең сыйфатын бәяли һәм кагыйдәләргә үтәргә дәртләнделә, булыша. космоста тиз йөргөз, тизлекне арттырыгыз һәм саклагыз, осталык, максатчанлык күрсәтегез.

Укытучы балаларның коллективта үзара бәйләнешен өйрәтә, ярдәм һәм үзара ярдәм күрсәтергә өндәп тора, кечкенә яшьтәшләр төркеме, кечкенә балалар белән уен оештыру инициативалары; эхлакый һәм ихтыяр көче, мөстәкыйльлек һәм бердәмлек, команда уңышлары өчен җаваплылык хисе, җиңү теләге, авырлыкларны җиңү теләге тәрбияли һәм хуплай; ижади сәләтләрне үстерә, уеннарда балалар инициативасын хуплай (уен сайлау, яңа вариантлар уйлап табу, хәрәкәтләрне берләштерү). Рухи һәм эхлакый сыйфатларның формалашуына, ачык уеннарда

патриотизм нигезенә һәм гражданлык үзенчәлегенә өлеш кертә.

3) *Спорт уеннары:* укытучы балаларга спорт залында яки спорт майданында, булган шартларга һәм жиһазларга, шулай ук региональ һәм климат үзенчәлекләренә карап спорт уеннары элементларын өйрәтә.

Шәһәрләр: як ягыннан ярма ыргыту, аттан (5-6 м) һәм ярым аттан (2-3 м) шәһәрне бәрәп төшерү; 3-4 санны белү.

Баскетбол элементлары: тупны күкрәктән бер-берсенә ыргыту; уң һәм сул кул белән дриблинг; тупны кәрзингә ике кулы белән күкрәктән ыргыту; гадиләштерелгән кагыйдәләр белән уен.

Бадминтон: билгеле бер юнәлештә ракетка белән шаттлокны кыйнау; укытучы белән уен.

Футбол элементлары: тупны уң һәм сул аяк белән билгеле бер юнәлештә сугу; тупны әйберләр арасында һәм аның тирәсендә әйләндерү; тупны стенага бөрү; тупны аяк белән бер-берсенә бирү (3-5 м); гадиләштерелгән кагыйдәләр белән уен.

4) *Спорт күнегүләре:* укытучы балаларга спорт күнегүләрен жәяү яки саф һавада физик тәрбия вакытында, шартларга карап өйрәтә: жиһазлар һәм регионның климат шартлары.

Чана: туры сызыкта, тизлектә, калкулыктан, чана белән өскә менү, калкулыктан төшкәндә тормоз белән.

Чаңгы шуу: чаңгы юлында (500 м га кадәр); сикерү адымы; баскыч белән урынга (уңга һәм сулга) борыла; куркынычсыз хәрәкәт кагыйдәләрен саклап, турыдан-туры “баскыч адым”, “ярым үлән сөяге” (туры һәм обливка) белән тауга менү.

Ике тәгәрмәчле велосипедта йөрү, скутер: туры сызыкта, түгәрәктә, борылыш белән, төрле тизлектә; куркынычсыз хәрәкәт кагыйдәләрен үтәп, уңга һәм сулга борылып.

Йөзү: туры аяклары белән өскә-аска хәрәкәтләр белән, ягында утырып, суда ятып, таяныч белән; төбеннән артка-артка йөрәп, иеләп, суга ияккә кадәр, күзгә кадәр, йөзгә суга төшерү, су астында утыру, әйберләр чыгару, әйберләргә тыныч тизлектә туры сызыкта ияргә һәм тизлектә; күкрәктә сикерү, үз-үзен белән йөзү.

5) *Сәламәт яшәү рәвешенә нигезләрен формалаштыру:* укытучы балаларның сәламәтлеккә уңай йогынты ясаучы факторлар турындагы фикерләрен ачыклауны һәм киңәйтүне дәвам итә (дәрес туклану, сәламәт ризык сайлау, физик тәрбия, саф һавада йөрү). Төрле спорт төрләре (футбол, хоккей, баскетбол, бадминтон, йөзү, фигуралы шуу, сәнгать һәм сәнгать гимнастикасы, чаңгы шуу һәм башкалар) һәм Россия спортчыларының казанышлары, физик тәрбия һәм сәламәтлекне яхшырту өчен спорт идеялары формалаштыру. Мотор эшчәнлегендә куркынычсыз тәртип кагыйдәләрен ачыклай һәм киңәйтә (актив йөгерү, сикерү, партнер белән аралашу, туп, гимнастик таяк, аркан, калька, әйберләр, спорт жиһазлары һәм жиһазлары ярдәмдә) һәм өйрәтә. аларны туристик йөрешләрдә күзәтергә. Ул үз сәламәтлегенә һәм аның тирәсендәгә кешеләргә карата кайгыртучан караш үстерүне дәвам итә (чисталык һәм гигиена кагыйдәләрен саклагыз, дәрес ашыгыз, сәламәтлекне саклау һәм пропагандалау өчен профилактик күнегүләр ясайсыз).

6) *Актив ял итү*

Спорт бәйрәмнәре һәм яллары: укытучылар бәйрәмнәргә оештыралар (елга 2 тапкыр, 1,5 сәгәттән артмый). Бәйрәмнәргә эчтәлегә моңа кадәр үзләштерелгән хәрәкәтләрдән тора, шул исәптән спорт һәм гимнастик күнегүләр, ачык һәм спорт уеннары.

Ял айга 1-2 тапкыр көндәз оештырыла, күбесенчә ачык һавада, 30-40 минут дәвам итә. Эчтәлегә: ачык уеннар, эстафета узышлары, музыкаль һәм ритмик күнегүләр, ижади биремнәр.

Ял һәм каникуллар сәламәт яшәү рәвешен кертү, социаль җәмәгать һәм патриотик темага ия булырга, җәмәгать бәйрәмнәренә, Олимпия уеннарына һәм башка спорт чараларына багышланарга, Россия халыкларының ачык уеннарын үз эченә ала.

Сәламәтлек көннәре: укытучы кварталга 1 тапкыр үткәрә. Бу көнне ял итү, туристик йөрешләр үткәрелә.

Туристлар йөреше һәм экскурсияләр. Укытучы экренләп озынлыктагы балалар өчен кыска йөрешләр һәм экскурсияләр оештыра -

стадионга, паркка, дингез ярына һәм башкалар. Бер яклы кичү вакыты 30-40 минут, гомуми озынлыгы 1,5-2 сәгатътән артмый. Даими хәрәкәт вакыты - 20 минут, ким дигәндә 10 минутлык күчү арасында тәнәфес. Укытучы туризм турында актив ял итү һәм туган якның табигате һәм мәдәнияте белән танышу ысулы буларак идеялар формалаштыра; туристлар йөреше өчен җиһазлар (кирәкле әйберләр һәм киём) сайлауда булыша, табигатьне күзәтүне оештыра, сезне жир өстендә йөрергә, гигиена һәм куркынычсыз тәртип кагыйдәләрен үтәргә өйрәтә, киртәләргә җиңүдә сак булырга; тукталыш вакытында балалар белән ачык уеннар оештыра.

"Физик үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү.

"Физик үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгарифнең кумулятив биремнәрен чишү. балаларны "Тормыш", "Сәламәтлек" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән, ул үз эченә ала:

- кешенең физик, рухи һәм ижтимагый иминлеге кушылуы буларак тормышка төп кыйммәт һәм сәламәтлеккә аңлы караш тәрбияләү;
- физик культура, сәламәтлек һәм куркынычсыз яшәү рәвеше өлкәсендә яшкә туры килгән идеялар һәм белемнәр баласында формалашу;
- сәламәт яшәү рәвешенә эмоциональ һәм кыйммәтле караш формалаштыру, физик күнегүләр, ачык уеннар, тәннең каты булуы, гигиена нормалары һәм кагыйдәләре;
- эшчәнлек, мөстәкыйльлек, үз-үзенә хөрмәт итү, аралашу, ышаныч һәм башка шәхси сыйфатлар тәрбияләү;
- балаларны физик үсеш һәм үз-үзләрен үстерү максатларында физик культураның кыйммәтләре, нормалары һәм белемнәре белән таныштыру;
- баланың төп гигиена күнекмәләрен, сәламәт яшәү рәвеше идеяларын формалаштыру.

Төрле өлеш

"Физик үсеш" мәгариф өлкәсе биремнәре.

ERS буенча¹¹

(Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы, Р.К.Шехова)

- мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә шартлар тудыру;
- күчмә халык (балалар, рус, чуваш, Мордовия, Мари, Башкир, Удмурт) ярдәмендә балаларның физик активлыгына ихтыяжны үстерү, спорт уеннары, яшкә күнегүләренә туры килгән физик күнегүләр;
- Набережней Челни шәһәренең мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең үзенчәлекләрен исәпкә алып, профилактик һәм рекреацион эшләр комплексын тормышка ашыру;
- Милли бәйрәмнәр, халык уеннары аша балаларның физик үсешен яхшырту.

2.2. Эш программасын тормышка ашыруның төрле формалары, юллары, ысуллары һәм чаралары.

***Формаларны, ысулларны, ысулларны һәм чараларны сайлау өчен нигез
эш программасын тормышка ашыру***

11

Мәктәпкәчә белем бирүнең региональ программасы / Р.К. Шехова .- Казан, 2012, 14-18 б.

Эш программасын тормышка ашыру формалары, ысуллары, ысуллары һәм чаралары түбәндәгечә билгеләнә:

- укыту һәм укыту биремнәре белән;
- балаларның яше һәм индивидуаль үзенчәлекләре;
- аларның белем ихтыяжларының һәм кызыксынуларының үзенчәлекләре;
- балаларны тәрбияләү һәм укыту практикасын исәпкә алып;
- 5-6 яшьтәге балаларның яшәү төркеменә карата формалар, ысуллар, укыту чараларының эффективлыгын исәпкә алып.

Эш программасын тормышка ашыру формаларының, ысулларының һәм чараларының үзгәрүчәнлегенә студентларның яшәү характеристикаларын, аларның индивидуаль һәм махсус укыту ихтыяжларын гына түгел, ә шәхси кызыксынуларына, мотивларына, өметләренә, балалар теләкләренә дә бәйле. Уку процессында баланың өстенлекле субъектив позициясен тану мөһим.

Эш программасын тормышка ашыру формаларын, ысулларын, чараларын сайлаганда, баланың эшчәнлектә субъектив күренешен исәпкә алына:

- дөнья һәм мәдәният белән кызыксыну;
- социаль-мәдәни объектларга һәм төрле чараларга сайлап караш;
- билгеле бер эштә катнашу инициативасы һәм теләге;
- чараларны сайлауда һәм тормышка ашыруда бәйсезлек;
- мәдәни объектларны аңлатуда һәм эшчәнлек продуктларын булдыруда иҗат.

Эш программасын тормышка ашыру формалары

Федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә, эш программасын тормышка ашыруда балалар эшчәнлегенә төрәнә һәм 5-6 яшьлек балаларның яшәү характеристикасына туры китереп төрле формалар кулланыла:

- уен эшчәнлегенә (сюжет-роль уйнау, театр, режиссер, төзү һәм конструктив, дидактик, мобиль һәм башкалар);
- олылар белән аралашу (ситуация-бизнес, өстәмә ситуация-танып белү, өстәмә ситуация-шәхси) һәм яшәтешләр (ситуация-бизнес, ситуация-бизнес);
- сөйләм эшчәнлегенә (олыларның һәм яшәтешләренен чыгышын тыңлау, актив диалогик һәм монолог сөйләм);
- танып белү эшчәнлегенә һәм эксперимент;
- визуаль эшчәнлек (рәсем ясау, модельләштерү, аппликация) һәм баланың моделен, торышын һәм планын буенча төрле материаллардан дизайн;
- мотор эшчәнлегенә (хәрәкәтнең төп төрләре, гомуми үсеш һәм спорт күнегүләре, мобиль һәм спорт уеннары элементлары һ.б.);
- башлангыч хезмәт эшчәнлегенә (үз-үзенә хезмәт күрсәтү, көнкүреш эшен, табигатьтә хезмәт, кул эшен);
- музыкаль эшчәнлек (музыкаль әсәрләрне тыңлау һәм аңлау, җырлау, музыкаль һәм ритмик хәрәкәتلәр, балалар музыка коралларында уйнау).

Укыту һәм укыту методлары

Эш программасын тормышка ашыру барышында мәгариф максатларына ирешү өчен түбәндәге ысуллар кулланыла:

- тәртип һәм эшчәнлек тәҗрибәсен оештыру (иҗтимагый тәртипнең уңай формаларына күнегү, күнегүләр, укыту ситуацияләре, уен методлары);

- балаларның үз-үзләрән тотыш һәм эшчәнлек тәжрибәсен белүе (әхлакый темаларга хикәя, тәртип нормаларын һәм кагыйдәләрән аңлату, фантастика уку, этик әңгәмәләр, гамәлләр һәм тормыш ситуацияләре турында сөйләшү, шәхси мисал);

- тәртип һәм эшчәнлек тәжрибәсе өчен мотивацияләр (дәртләндерү, эмоцияләренә үстерү ысуллары, уеннар, ярышлар, проект методлары).

Тренингны оештырганда түбәндәге ысуллар кулланыла:

- традицион ысуллар (телдән, визуаль, практик);

- балаларның танып белү эшчәнлегенә табигатенә нигезләнган ысуллар:

1) *информацион кабул итү ысулы* (информация тәкъдим ителә, уку объекты булган баланың эш-гамәлләре оештырылган - күзәтүне тану, рәсемнәргә карау, кино һәм кино төшерү күрсәтү, компьютер презентацияләрен карау, укытучы яки балалар хикәяләре, уку);

2) *репродуктив ысул* (идеялар һәм эшчәнлек ысулларын кабатлау өчен шартлар тудыру, аларны тормышка ашыру белән идарә итү - укытучы моделе нигезендә күнегүләр, сөйләшү, предмет яки предмет-схематик модель нигезендә хикәяләр туплау);

3) *проблеманы презентацияләү ысулы* (проблеманы белдерү һәм экспериментлар, күзәтүләр оештыру процессында аны чишү юлын ачу);

4) *өлешчә эзләү (эвристик ысул)* (проблема биремә өлешләргә бүленә - балалар катнашкан проблемалар (идеяларны яңа шартларда куллану));

5) *тикшеренү ысулы* (проблемалы ситуацияләренә туплау, презентацияләү, эксперимент һәм экспериментлар өчен ситуацияләр (ижади биремнәр, экспериментлар, эксперимент)).

Мәгариф һәм укуту проблемаларын чишү өчен *проектлар ысулы киң кулланыла*. Бу балаларда тикшеренү эшчәнлеген, танып белү кызыксынуларын, аралашу һәм ижади сәләтләрен, хезмәттәшлек күнекмәләрен һәм башкаларны үстерүгә ярдәм итә. Уртак проектлар үткәреп, балалар үзләренә мөмкинлекләре, осталыклары, ихтыяжлары турында төшенәләр.

Мәгариф һәм укуту ысулларын сайлаганда, түбәндәгеләр исәпкә алына:

- балаларның яше һәм характеристикалары,

- һәр ысулның педагогик потенциалы,

- куллану өчен шартлар

- тормышка ашырыла торган максатлар һәм бурычлар,

- планлаштырылган нәтижәләр.

Мәгариф һәм укуту проблемаларын чишү өчен методлар жәыелмасы кулланыла.

Эш программасын тормышка ашыру чаралары

Эш программасын тормышка ашырганда, төрле чаралар кулланыла, алар материал һәм идеаль әйберләр комбинациясе белән күрсәтелә:

- күрсәтү һәм тарату;

- визуаль, аудио, аудиовизуаль;

- табигый һәм ясалма;

- реаль һәм виртуаль.

Акча балалар өчен түбәндәге чараларны эшләү өчен кулланыла:

- двигатель (йөрү, йөгөрү, жәяү йөрү, менү, сикерү, туп белән уйнау һ.б.);

- предмет (образлы һәм дидактик уенчыклар, реаль әйберләр һ.б.);

- уен (уеннар, уенчыктар, уен җиһазлары һ.б.);
- коммуникатив (дидактик материал, әйберләр, уенчыктар, видео һ.б.);
- танып-белү тикшеренүләре һәм эксперимент (табигый әйберләр һәм тикшеренүләр, образлы һәм символик материаллар, шул исәптән макетлар, плакатлар, модельләр, схемалар һ.б.);
- фантастик уку (балалар уку өчен китаплар, шул исәптән аудио китаплар, иллюстратив материал);
- хезмәт (барлык төр хезмәт өчен җиһазлар һәм инвентаризация);
- продуктив (модельләштерү, куллану, рәсем ясау һәм дизайн өчен җиһазлар һәм материаллар);
- музыкаль (балалар музыка кораллары, дидактик материал һ.б.).

Эш программасын тормышка ашырганда, дистанцион уку технологияләре, электрон уку кулланыла ала, балалар сәламәтлегенә зыян китерә торган белем бирү технологияләрен исәпкә алмаганда.

Электрон уку, дистанцион уку технологияләрен куллану, шулай ук электрон уку кораллары белән эш SP 2.4.3648-20 һәм SanPiN 1.2.3685-21 таләпләренә туры китереп башкарыла.

Формаларның, ысулларның, тормышка ашыру чараларының үзгәрүчәнлегенә эш программасы

Педагогик яктан дөрес формаларны, методларны, эш программасын тормышка ашыру чараларын сайлау, балаларның белем ихтыяжларына һәм өстенлекләренә туры килү, аларның корреляциясә һәм мәгариф һәм укуту проблемаларын чишүдә интеграцияләү аларның үзгәрүчәнлеген тәмин итә .

2.3. ЭШ ПРОГРАММАСЫНЫ ТАПШЫРУ процессында төрлө төрләр һәм мәдәни практикаларның мәгариф эшчәнлегенә үзенчәлекләре.

Мәгариф эшчәнлеген оештыру үзенчәлекләре

Эш программасын тормышка ашыру процессында укуту эшчәнлегенә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- төрлө төр балалар эшчәнлеген оештыру процессында алып барыла торган белем бирү эшчәнлегенә;
- режим процесслары барышында алып барыла торган белем бирү эшчәнлегенә;
- балаларның мөстәкыйль эшчәнлегенә;
- балалар гаиләләре белән үзара бәйләнеш.

Тәрбия эшчәнлегенә укутучы һәм балаларның уртак эшчәнлегенә, балаларның мөстәкыйль эшчәнлегенә буларак оештырыла.

Чишеләчәк укуту бурычларына, балалар теләкләренә, аларның белем ихтыяжларына карап, укутучы уртак чаралар өчен бер яки берничә вариант сайлый:

- 1) укутучының бала белән уртак эшчәнлегенә, анда, бала белән аралашып, ул укутучы функцияләрен башкара: ул балага яңа нәрсә өйрәтә;
- 2) баланың укутучы белән уртак эшчәнлегенә, анда бала һәм укутучы тигез партнерлар;
- 3) укутучы җитәкчелегендә балалар төркеменә уртак эшчәнлегенә, аны тормышка ашыруның барлык этапларында (планлаштырудан алып тәмамлауга кадәр), балалар төркеменә уртак эшчәнлеген алып барган укутучы буларак;

4) укытучы катнашмыйча, ләкин аның күрсәтмәсе буенча балаларның яшәтәшләре белән уртак эшчәнлегә. Бу очракта укытучы бу эштә катнашмый, ләкин аны оештыручы булып эшли, балалар төркеменә бурыч куя, шуның белән балаларның лидерлык ресурсларын актуальләштерә;

5) мөстәкыйль, үз-үзеннән барлыкка килгән, укытучы катнашмыйча балаларның уртак эшчәнлегә. Бу балаларның мөстәкыйль уеннары (сюжет-роль уйнау, режиссерлык, театр, кагыйдәләр белән уеннар, музыкаль һ.б.), балалар сайлаганда мөстәкыйль визуаль эшчәнлек, бәйсез танып-белү тикшеренүләре (экспериментлар, экспериментлар һ.б.) булырга мөмкин.

(мөстәкыйльлек, эшчәнлекнең эчтәлеген сайлауда иңат итү, аны тормышка ашыру ысуллары, балалар белән хезмәттәшлек итү теләге, инициатива һәм катнашу теләген исәпкә ала . билгеле бер эшчәнлектә).

Бу мәгълүматны укытучы педагогик диагностика барышында балалар эшчәнлеген күзәтү процессында ала ала. Алынган нәтижеләргә нигезләнеп, балалар яшенә туры китереп төрле чаралар оештырыла.

Аларны оештыру барышында укытучы балаларга чараларны, жиһазларны, уртак чараларда катнашучыларны сайлау өчен шартлар тудыра, балалар карар кабул итә, хисләрен һәм уйларын белдерә, балалар инициативасын һәм мөстәкыйльлеген хуплый, һәм балаларның үзара бәйләнеше кагыйдәләрен булдыра. Укытучы балаларның тәрбиясе, белем һәм үсеш проблемаларын чишү өчен һәр төр эшчәнлекнең белем потенциалын куллана.

Барлык чаралар да үзара бәйләнгән , аларның кайберләре органик рәвештә башка чараларга кертелгән (мәсәлән, коммуникатив, танып-белү тикшеренүләре). Бу аларның магариф эшчәнлегенә процессына интеграцияләнү мөмкинлеген бирә.

Уенның роле

Уен бала тормышында төп урын алып тора , аның мөстәкыйль эшчәнлегенә төп төре. Уенда баланың шәхесенә нигезләре салынган, психик процесслар үсә, кешеләр арасындагы мөнәсәбәтләрдә ориентация формалаша, хезмәттәшлекнең башлангыч күнекмәләре формалаша. Бергә уйнау, балалар үзара мөнәсәбәтләр төзиләр, аралашырга өйрәнәләр, активлык һәм инициатива күрсәтәләр һәм башкалар. Уенсыз һәм тыш уенсыз балачак мөмкин түгел.

Педагогик процесстагы уен төрле функцияларне башкара: укыту, танып белү, үсеш, магариф, социаль-мәдәни, коммуникатив, эмоциональ, мавыктыргыч, диагностика, психотерапевтика һәм башкалар.

Укыту процессында уен махсус урын алып тора , балаларның тормышын һәм эшчәнлеген оештыру формасы, шәхеснең күпкырлы үсеш чарасы; укыту ысулы яки ысулы; үз-үзенә үстерү, үз-үзенә укыту, үз-үзенә көйләү чарасы. Бала тормышында уенның булмавы яки булмавы житди проблемаларга китерә, беренче чиратта балаларның социаль үсешендә.

Баланың күпкырлы үсеш һәм аның шәхесен формалаштыру өчен уен потенциалын исәпкә алып, укытучы DL'да куллану өчен барлык вариантлардан файдалана .

Режим моментларында укыту эшчәнлегенә

Режим процессларында укыту эшчәнлегенә конкрет һәм баланы тәрбияләү, тәрбияләү һәм үстерү бурычларына туры китереп махсус эш формаларын куллануны үз эченә ала.

Иртә белән укыту эшчәнлегенә

Укытучының иртәнге вакытындагы төп бурычы - балаларны мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең тормышының гомуми ритмына керту, аларда күңелле, шат кәеф булдыру.

Иртәнге вакытта үткәрелгән тәрбия эшчәнлегенә түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- уен ситуацияләре, кечкенә төркемнәрдәге аерым уеннар һәм уеннар (роль уйнау, режиссер, дидактик, мобиль, музыкаль һәм башкалар);

- балалар белән кызыксынулары буенча әңгәмәләр, укытучы һәм балалар арасында аралашуны үстерү (шул исәптән иртәнге һәм кичке түгәрәк формасында), рәсемнәргә, иллюстрацияләргә карап;
- практик, проблемалы ситуацияләр, күнегүләр (мәдәни һәм гигиена күнекмәләрен һәм сәламәтлек культурасын үстерү, тәртип кагыйдәләре һәм башкалар);
- предметларны һәм табигый күренешләрне күзәтү, олыларның эше;
- хезмәт биремнәре һәм бурычлары (ашау өчен өстәл кую, ябык үсемлекләр турында кайгырту һ.б.);
- төрле мәгариф өлкәләре биремнәре нигезендә балалар белән индивидуаль эш;
- балалар мәнфәгатьләрендә балаларның продуктив эшчәнлегә (рәсем ясау, проектлау, модельләштерү һ.б.);
- сәламәтлекне яхшырту һәм катырту процедуралары, сәламәтлекне саклау чаралары, физик активлык (ачык уеннар, гимнастика һ.б.).

Дәрәсләр үткәрү үзенчәлекләре

көндәлек тәртиптә *дәрәсләр өчен вакыт бар.*

Класс каралган:

- бизнес буларак, балалар өчен мавыктыргыч һәм кызыклы, аларны үстерү;
- балалар тарафыннан бер яки берничә мәгариф өлкәсен үстерүгә юнәлтелгән эш, яки төрле форма һәм эш ысулларын кулланып интеграцияләү, укытучылар мөстәкыйль үткәрәләр.

Дәрәс - экскурсияләр, дидактик уеннар, сәяхәт уеннары һәм башкалар белән бергә өйрәнүне оештыруның бер төре. Бу мәгариф ситуацияләре, тематик вакыйгалар, проект эшчәнлегә, мәгариф өлкәләренә эчтәлеген берләштергән проблемаларны өйрәнү ситуацияләре, ижади һәм тикшеренү проектлары һ.б.

Билгеләнгән вакыт эчендә укытучы балаларның кызыксынуларын, теләкләрен, аларның белем ихтыяжларын, шул исәптән мәктәпкәчә яшәтгә балаларны бергәләп булдыру, ярдәм итү, кызгану процессын исәпкә алып, белем бирү чараларын оештыра ала.

Дәрәсләр оештырганда, укытучы белем бирү эшчәнлегә барышында тупланган тәҗрибәне билгеләнгән алымнар кысаларында куллана.

Дәрәсләр вакыты, аларның озынлыгы, тәнәфесләр озынлыгы, мәктәпкәчә яшәтгә балалар өчен гомуми белем йөге SanPiN 1.2.3685-21 белән билгеләнә.

"Эш" терминын кертү процессны көйләү дигән сүз түгел. Термин мәгариф эшчәнлеген оештыру формасын төзәтә. *Укытучы дәрәсләр үткәрү өчен эчтәлекне һәм педагогик яктан дәрәс методиканы сайлый ала.*

йөри

Йөрү вакытында үткәрелгән тәрбияви чаралар :

- табигатьтә төрле мөнәсәбәтләр һәм бәйләнешләр урнаштыруга юнәлтелгән объектларга һәм табигый күренешләргә күзәтү, аңа караш тәрбияләү;
- физик активлык режимын оптимальләштерүгә һәм балаларның сәламәтлеген яхшыртуга юнәлтелгән ачык уеннар һәм спорт күнегүләре;
- жансыз табигать объектлары белән эксперимент;
- роль уйнау һәм конструктив уеннар (ком белән, кар белән, табигый материал белән);
- мәктәпкәчә яшәтгә балаларның башлангыч хезмәт эшчәнлегә;
- укытучының балалар белән бушлай аралашуы, индивидуаль эш;
- спорт чараларын оештыру (кирәк булса).

Көндөзгө тәрбия эшчәнлеге

Көннөң икенче яртысында алып барыла торган белем бирү чаралары:

- балаларның башлангыч хезмэт эшчәнлеге (төркем бүлмәсен чистарту; китапларны ремонтлау, тактада басылган уеннар; курчак тукумаларын юу; балалар белән уйнау өчен өйдә ясалган уенчыклар ясау);
- күнел ачу чаралары, күнел ачу, бәйрәмнәр үткөрү (курчак, өстөл, күлөгәле театрлар, драматургия уеннары; концертлар; спорт, музыкаль һәм әдәби ял итү һ.б.);
- уен ситуацияләре, кечкенә төркемнәрдәге аерым уеннар һәм уеннар (роль уйнау, режиссер, дидактик, мобиль, музыкаль һәм башкалар);
- тәҗрибә һәм экспериментлар, практикага юнәлтелгән проектлар, жыю һәм башкалар;
- фантастик уку, иң яхшы уку образларының аудио язмаларын тыңлау, иллюстрацияләр карау, мультфильмнар карау һ.б.
- музыкаль эсәрләр, музыкаль һәм ритмик хәрәкәтләр, музыкаль уеннар һәм импровизацияләр тыңлау һәм башкару;
- балалар ижаты, сынлы сәнгать, остаханәләр күргәзмәләрен оештыру һәм (яки) катнашу; классиклар һәм хәзерге рәссамнар картиналарының репродукцияләрен карау һәм башкалар;
- барлык төр эшчәнлектә һәм мәгариф өлкәсендә индивидуаль эш;
- ата-аналар (юрidik вәкилләр) белән эш.

Төркемдәге балаларның мөстәкыйль эшчәнлеген оештыру өчен төрлө эшчәнлек үзәкләре булдырыла (уен, әдәби, спорт, ижат, белем һ.б.). Бәйсез эшчәнлек аның эчтәлегенә, вакыты, партнерлары тарафыннан мөстәкыйль сайлау дигән сүз. Укытучы балаларның ирекле мөстәкыйль эшчәнлегенә юл күрсәтә һәм булыша ала (проблемалар уйнау ситуацияләрен, аралашу ситуацияләрен булдыру, балаларның танып белү мәнфәгатьләрен яклау, предмет үсеш мөхитен үзгәртү һ.б.).

Мәдәни практиканы оештыру

Көннөң икенче яртысында укытучы мәдәни практиканы оештыра ала. Алар белем эчтәлегенә социаль һәм практик компонентларын кинәйтәләр, балаларда олылар һәм мөстәкыйль чаралар белән үзара бәйләнештә культуралы күнекмәләр формалаштыруга булышалар. Мәдәни практикаларның кыйммәте шунда ки, алар мөстәкыйльлек һәм ижат күренешенә, балаларның төрлө чараларында активлык һәм инициатива күрсәтүләренә, аларның житештерүчәнлеген тәмин итүгә бәйле.

Мәдәни практикаларга уен, продуктив, танып белү, аралашу практикасы, фантастика уку керә.

Мәдәни практикалар балага субъективлыгын төрлө яклардан күрсәтергә мөмкинлек бирә, бу үз чиратында балаларның төрлө инициативаларын формалаштыруга ярдәм итә:

- уен практикасында бала үзен ижади предмет итеп күрсәтә (ижади инициатива);
- продуктив темада - ижади һәм ихтыярлы тема (максат кую инициативасы);
- танып-белү тикшеренү практикасында - тикшеренү предметы буларак (танып белү инициативасы);
- коммуникатив практикада - үзара бәйләнештә һәм әңгәмәдәш буларак (коммуникатив инициатива);
- фантастик уку мәктәпкәчә яшьтәге балаларның башка мәдәни практикаларының үсеш мөмкинлекләрен тулыландыра (уйнау, танып-белү тикшеренүләре, продуктив чаралар).

Мәдәни практикалар темасы укытучыга балаларның сорауларын, әйләнә-тирә чынбарлык яки объект күренешләрендә күрсәтелгән кызыксыну, мөһим вакыйгалар, көтелмәгән күренешләр, фантастика һ.б.

Мәдәни практикалар барышында укытучы *сайлау иреге, ижади алмашу һәм үз-үзгәңә белдерү, олылар һәм балалар арасында хезмәттәшлек атмосферасын тудыра.* Мәдәни практиканы оештыру балаларны берләштерүнең төркемчәсен үз эченә ала.

2.4. БАЛАЛАРНЫҢ ИНИЦИАТИВАСЫНЫ. ЯРДӘМЛӘРӨ ҠЛЛАРЫ АНДӘМ ДӨРЕСЛӘРӨ

Балалар инициативасын хуплау өчен, *укутучы балаларның кызыксынуларына һәм өстенлекләренә нигезләнеп, балаларның ирекле мөстәкыйль эшчәнлеген дәртләндерә*. Баланың эзләнү, уйнау, скульптура, рәсем ясау, язу, жырлау, бию, дизайн ясау мөмкинлеге барлыкка килү, баланың эмоциональ иминлегенә мөһим компонентларына үз-үзенә ышану, куркынычсызлык хисе кебек мөмкинлек бирә. , уңайлык, уңай үз-үзенә сизү.

Балаларның бушлай мөстәкыйль эшчәнлеген оештыру өчен иң уңайлы вакыт - балалар мәктәпкәчә яшәтәге *көннең икенче яртысы*.

Баланың мәктәпкәчә яшәтәге теләсә нинди эшчәнлегә мөстәкыйль инициатива формасында бара, шул исәптән:

- бәйсез тикшеренү эшчәнлегә һәм эксперимент;
- бушлай роль уйнау, театр, режиссер уеннары;
- уеннар - импровизацияләр һәм музыкаль уеннар;
- сөйләм һәм сүз уеннары, хәрәфләр белән уеннар, ижеклар, тавышлар;
- логик уеннар, математик эчтәлек уеннарын үстерү;
- китап почмагында мөстәкыйль эшчәнлек;
- мөстәкыйль визуаль эшчәнлек, дизайн;
- мөстәкыйль мотор эшчәнлегә, ачык уеннар, ритмик һәм бию хәрәкәтләре.

Балалар инициативасын хуплау өчен, укутучы түбәндәге шартларны исәпкә ала:

1) балаларның әйләнә-тирә дөнья белән кызыксынуларының үсешенә игътибар итә, баланың яңа белем һәм күнекмәләр алу теләген дәртләндерә, кызыксынулары буенча эшчәнлек сынауларын үткәрә, танып-белү сорауларын бирә;

2) эшчәнлектә баланың шәхси тәҗрибәсен активлаштыруга ярдәм итүче ситуацияләр оештыра, балаларны эш ысулларын сайлаганда белем һәм күнекмәләр кулланырга дәртләндерә;

3) киңәйтә һәм катлауландыра, балалар үсешенә мөмкинлекләренә һәм характеристикаларына туры китереп, бала мөстәкыйль чишәргә сәләтле һәм әзер булган эшләрнең күләме, баланың иҗатын, тапкырлыгын активлаштыруга ярдәм итүче мондый эшләргә игътибар итә. , һәм яңа карашлар эзләү;

4) ярдәм, хуплау, мактау ысулларын кулланып, баланың мәктәпкәчә көннең балалар инициативасын күрсәтергә дәртләндерә;

5) эшчәнлектә үзбилгеләнү үсешен өчен шартлар тудыра, ирекле көч куярга, балаларның авырлыкларны җиңәргә әзерлеген һәм теләген хуплап, нәтиҗәләргә китергән уеннарны һәм күнегүләрне куллана;

6) балаларның активлык нәтиҗәләрен алу теләген дәртләндерә һәм хуплай, сыйфатлы нәтиҗәләргә омтылуның мөһимлегенә игътибарны җәлеп итә, нәтиҗәгә битарафлык һәм битарафлык күрсәткән балага, эшкә ничек тәмамларга, нинди техника булдыра ала? нәтиҗәләренә сыйфатын тикшерү өчен кулланылырга;

7) балаларның мөстәкыйль эшчәнлеген процессын игътибар белән күзәтә, кирәк булса, балаларга ярдәм күрсәтә, ләкин аны кулланырга тырыша. Әгәр дә бала үзенә таныш булган проблеманы чишүдә кыенлыктар кичерсә, хәл яки башка эшчәнлек шартлары үзгәргәндә, ул алдынгы сораулар ысулларын куллана, үз эшчәнлеген активлаштыра һәм баланың тапкырлыгын күрсәтә, күрсәтә, ничек искә төшерергә киңәш итә. ул шундый ук эш эшләде;

8) балаларда уңышлы мөстәкыйль гамәлләрдән горурлык һәм шатлык хисе хуплый, һәр баланың мөмкинлекләренә һәм казанышларының үсүенә басым ясый, мактау, хуплау, соклану ярдәмендә инициатива һәм иҗатка этәрә.

5-6 *яшьлек балалар* үз-үзләрен расларга һәм олылардан танылуға бик мохтаж. Шуңа күрә укытучы балаларның мөстәкыйльлеген, инициативасын һәм иҗатын үстерүче педагогик шартларга игътибар итә. Моның өчен укытучы балаларның белемнән һәм күнекмәләрен, мөстәкыйль проблемаларны чишү тәҗрибәләрен куллану теләген активлаштыручы ситуацияләр тудыра. Ул даими рәвештә бәйсезлек теләген дәртләндерә, балалар өчен катлаулырак эшләрне билгеләргә тырыша, аларның көчен көчәйтә, үз-үзен тота белү сәләтен һәм ихтыярын үстерә, авырлыктарны жиңү теләген һәрвакыт хуплай һәм баланы мондый эшләргә омтылырга дәртләндерә, яңа табарга омтыла. , килеп чыккан кыенлыктарга иҗади чишелешләр.

Балалар инициативасын хуплау өчен, укытучылар берничә ысул, техника, кагыйдә кулланалар, алар:

1) Әгәр сез баланы проблеманы чишүдә кыен булса, аңа шунда ук булышырга тиеш түгел, аны мөстәкыйль чишәргә дәртләндерергә, чишелеш эзләргә дәртләндерергә һәм дәртләндерергә кирәк. Әгәр дә балага ярдәм күрсәтергә кирәк икән, укытучы башта аны киметергә омтыла: киңәш бирү, әйдәп баручы сораулар бирү һәм баланың үткән тәҗрибәсен активлаштыру яхшырак.

2) Бала биремнәрне мөстәкыйль чишү мөмкинлегенә ия булырга тиеш. Шуңа ук вакытта укытучы балаларга бер проблеманы чишү өчен төрле вариантлар эзләргә булыша, балаларны эзләүдә актив булырга дәртләндерә, проблеманы чишү белән бәйле балаларның төрле фаразларын кабул итә, инициатива һәм иҗади чишелешләрне хуплай, шулай ук игътибарны туплай. нәтиҗәләренә сыйфаты, казанышлары, нәтиҗәләрен хуплау һәм мактау, уңышлы мөстәкыйль, инициатива чараларыннан шатлык һәм горурлык хисе уята.

3) Укытучы жиде ел кризисы чагылышы вакытында бала белән аралашуға аеруча игътибар бирә: балага хас булган тәртип һәм эшчәнлекнең үзгәрүе бала белән аралашу стилин үзгәртү өчен сәбәп булып тора. Балага игътибар итү, аның кызыксынуларын, омтылышларын, уку инициативаларын хөрмәт итү, бәйсезлек теләген актив яклау мөһим. Тормышның жиденче елы балалары олыларның фикерләренә бик сизгер. Аларда үсү хисен хупларга, сәләтләренә ышаныч уятырга кирәк.

4) Укытучы баланың үз эшчәнлеген оештыру һәм аңа максат куюның универсаль күнекмәләрен үзләштерүгә игътибар итә ала: максат куегыз (яки укытучыдан кабул итегез), аңа ирешү юллары турында уйлагыз, планыгызны тормышка ашырыгыз. , максат позициясеннән нәтиҗәләргә бәяләү. Бу күнекмәләргә үстерү бурычы укытучы тарафыннан төрле чараларда куелган. Укытучы балаларга үз планнарын системалы һәм мөстәкыйль тормышка ашырырга ярдәм итүче кораллар куллана: белешмә схемалар, визуаль модельләр, этап-карталар.

5) Уен, музыкаль, визуаль һәм театр эшчәнлегендә, кул эшендә иҗади ситуацияләр тудыру балаларда бәйсезлек үсешенә дә ярдәм итә. Мавыктыргыч иҗади эшчәнлек һәм проблемаларны һәм проблемаларны чишү ихтыяҗы баланы жәлеп итә, аны тормышка ашыру идеясын, ысулларын һәм формаларын мөстәкыйль билгеләү теләген активлаштыра.

6) Укытучы баланың инициативасына ярдәм күрсәтүче РППСны баутуга аеруча игътибар бирә. Төркем киңлегендә балаларны интеллектуаль активлык күрсәтергә дәртләндерүче әйберләр барлыкка килә. Бу яңа уеннар һәм материаллар, таныш булмаган жайланмаларның өлешләре, ремонтка мохтаж ватылган уенчыктар, шифрланган язмалар, посылкалар, хатлар, схемалар, яңа серле китаплар һәм башкалар булырга мөмкин. Мондый әйберләрдәге табышмактарны чишү өчен, балалар уйларга, анализларга, үз карашларын яктарга, фаразларга, ачыш һәм белем шатлыгын кичерергә өйрәнәләр.

2.5. КОРРЕКЦИОННАЯ АНДӘМ Үсеш Эшен Оештыру

Төзәтү һәм үсеш эшенең максаты һәм бурычлары

РРК максаты: балаларның төрле категорияләрендәге үсеш бозуларын төзәтүне тәмин итү, аларга эш программасын үзләштерүдә квалификацияле ярдәм күрсәтү, яшъ һәм индивидуаль үзенчәлекләренә, социаль адаптацияне исәпкә алып.

СRR студентларга психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтү чараларын туплый, шул исәптән психологик һәм педагогик экспертиза, индивидуаль һәм төркем төзәтү һәм үсеш класслары үткәрү, шулай ук аларның үсеш динамикасын күзәтү.

Тәрбиячеләр педагог-психолог, логопед һәм башка квалификацияле белгечләр белән берлектә СRR үткәрәләр, мәктәпкәчә яшътәге төрле максатлы төркемнәр өчен СRR эш программалары нигезендә.

РРК биремнәре:

- максатчан психологик һәм педагогик ярдәм таләп иткән студентларны ачыклау,
- студентларның махсус белем бирү ихтияжларын билгеләү;
- үсештә һәм тәртип проблемаларында тайпылышларны киметү, киметү яки бетерү өчен индивидуаль юнәлешле чаралар жыелмасын тормаышка ашыру;
- студентларның ата-аналарына (юридик вәкилләренә) мәктәпкәчә яшътәге балаларны үстерү һәм тәрбияләү буенча консультацион психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтү;
- үсештә һәм тәртип проблемаларында тайпылышларны киметү, киметү яки бетерү өчен индивидуаль юнәлешле чаралар жыелмасын тормаышка ашыру.

**Студентларның максатчан төркемнәре
аларга максатчан ярдәм күрсәтү ***

Төркемдә максатчан психологик ярдәм күрсәтү һәм аларны психологик һәм педагогик ярдәм программаларына керту өчен түбәндәге максатчан студентлар төркемнәре бар:

- 1) махсус белемгә мохтаж студентлар :
 - медицина отчеты нигезендә индивидуаль укуыту планы (уку графигы) буенча укучы студентлар (диспансер күзәтүе астында булган балалар, шул исәптән еш авыру балалар); еш авыру балалар тумыштан һәм нәселдәнлек шартлары белән бәйлә булмаган кискен сулыш юллары инфекцияләренәң артуы белән характерланалар, бу балаларның күп санлы мәктәпкәчә яшътәге балаларның юкка чыгуына китерә;
 - белем бирү программаларын, үсешне, социаль адаптацияне үзләштерүдә кыенлыклар кичергән студентлар;
 - сәләтле студентлар;
- 2) балалар һәм (яки) авыр тормаыш ситуациясендә, норматив билгеләнгән тәртиптә танылган;
- 3) социаль куркыныч хәлдә булган балалар һәм (яки) гаиләләр (ваемсыз, йортсыз, вагранлыкка омтылучы), норматив билгеләнгән тәртиптә танылган;
- 4) "риск төркеме" студентлары: тискәре күренешләр (импульсивлык, агрессивлык, тотрыксыз яки бик түбән (артык бәйләнмәгән) үз-үзенә бәйләү, таләпләрнең артык бәйләнгән дәрәжәсе) өчен игълан ителгән риск факторларының комплексын күрсәтү.

Төзәтү һәм үсеш эшләрен оештыру

студентлары белән КRR оештырылган:

- укуытучыларның һәм ата-аналарның (законлы вәкилләр) акыллы сораы буенча;
- психологик диагностика нәтижәләренә нигезләнеп;

- ППК тәкъдимнәренә нигезләнәп;
- максатчан төркемнәр өчен РРК эш программалары нигезендә.

Корректив һәм үсеш чараларын сайлау, аларның саны, оештыру формасы, тормышка ашыру методлары һәм технологияләре студентларның яшъ характеристикасына һәм махсус белем бирү ихтыяжларына нигезләнәп билгеләнә.

студентлары белән CRR бөтен уку процессында , һәм төзәтү һәм үсеш төркеме (индивидуаль) класслар рәвешендә алып барыла.

укуту процессы барышында максатчан төркемнәр студентлары белән төзәтү һәм үсеш эшләрен башкара .

Коррекцияне үстерүче төркем һәм аерым класслар белгечләр (укутучы-психолог, укутучы-сөйләм терапевты һ.б.) үткәрә.

CRR кысаларында педагог эшчәнлегенә үзгәрешләр

Тәрбияче башкалар белән бергә диагностик, коррекцион һәм үсеш, консультацион һәм информацион-тәрбия эшендә катнаша максатчан төркемнәр өчен CRC эш программалары нигезендә белгечләр (укутучы-психолог, укутучы-сөйләм терапевты һ.б.).

Диагностик эш үзгәрешләре:

- психологик һәм педагогик ярдәмгә мохтаж балаларны вакытында ачыклау;
- иртә (студентның мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә булган беренче көннәреннән) үсеш тайпылышларына диагностика һәм социаль адаптациядәге кыенлыklarның сәбәпләрен анализлау;
- төрле өлкәләрдәге белгечләрнең диагностик мәгълүматларына нигезләнәп, студент турында тулы мәгълүмат туплау;
- студентларның гомуми үсеш дәрәжәсен өйрәнү (психологик төркемнең характеристикаларын исәпкә алып), яшәтешләр һәм олылар белән телдән һәм телдән аралашу мөмкинлекләрен өйрәнү;
- студентларның эмоциональ-ихтыяр өлкәсен һәм шәхси үзгәрешләрен өйрәнү;
- студентларның индивидуаль белем һәм социаль-коммуникатив ихтыяжларын өйрәнү;
- үсешнең социаль торышын һәм баланың гаилә белеме шартларын өйрәнү;
- укучының адаптация дәрәжәсен һәм адаптацион мөмкинлекләрен өйрәнү;
- балаларның сәләт юнәлешен өйрәнү;
- өйрәнү, баланың кызыксынулары, омтылышлары, сәләтләре турында сөйләү;
- балаларның үсешен күзәтү һәм аларның үсешендә психологик һәм педагогик проблемалар килеп чыкмасын;
- өйрәнүдә һәм социаль-психологик адаптациядә, дифференциаль диагностикада һәм булган кыенлыklarның этно-мәдәни табигатен бәяләүдә кыенлыklarны булган мигрант балаларны ачыклау;
- баланың шәхесен комплекслы психологик һәм педагогик өйрәнү;
- социаль мохитнең тискәре факторларын һәм мәгариф мохитенең куркынычларын ачыклау һәм өйрәнү;
- Студентның үсеш дәрәжәсе һәм динамикасы буенча белгечләрнең системалы күпкырлы контроле, шулай ук студентның махсус (индивидуаль) мәгариф ихтыяжларына туры килгән кирәкле шартлар тудыру.

Төзәтү һәм үсеш эше үзгәрешләре:

- студентның коррекцион һәм үсеш программаларын (методларын) психологик һәм педагогик ярдәмнең махсус (индивидуаль) белем ихтыяжларына туры китереп сайлау өчен оптималь сайлау;
- тәртип һәм үсеш бозуларын, мәгариф программасын үзгәртүдә һәм социализациядә булган кыенлыklarны жинәр өчен кирәк булган индивидуаль һәм төркем коррекцион һәм үсеш класслары белгечләре тарафыннан оештыру, үстерү һәм үткәрү.

- югары психик функцияларне төзәтү һәм үстерү;
- укучының эмоциональ-ихтиярлы һәм шәхси өлкәсен үстерү һәм аның тәртибен психологик төзәтү;
- аралашу күнекмәләрен, студентларның социаль һәм эмоциональ интеллектын үстерү, аларның коммуникатив компетенциясен формалаштыру;
- психомотор өлкәсен төзәтү һәм үстерү, хәрәкәтләрне координацияләү һәм көйләү;
- танылган танып белү юнәлеше, психик үсешнең югары дәрәжәсе яки сәләтнең башка юнәлеше булган балаларның үсешен, белемен һәм тәрбиясен тәмин итүче шартлар тудыру;
- төрле чаралар өчен бай RPPS булдыру;
- инклюзив мәгариф мохитен формалаштыру. Чит ил гражданны балаларын Россия мәгариф майданына кертүне тәмин итү, шул ук вакытта туган ил белән бәйләү культураны һәм үзенчәлекне саклау;
- уңайсыз яшәү шартлары, психо-травматик шартларда балага ярдәм күрсәтү, тиешле социаль яклау структураларына хәбәр итү;
- студентлар белән эштә педагогик ваемсызлыкны жиңү, ата-аналар (юридик вәкилләр) балалар белән үзара бәйләнештә гаиләдә белемнең дәрәжә булмаган ысулларын бетерү теләге;
- бала тормышындагы психотравматик ситуацияларне бетерүдә булышу.

Консультатив эш үз эченә ала:

- мәгариф һәм социальләштерү кыенлыклары булган студентлар белән эшнәң төп юнәлешләре буенча тәкъдимнәр эшләү, мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар өчен гомуми;
- студентлар белән эшләүнең индивидуаль юнәлешләрен һәм ысулларын сайлау буенча белгечләргә киңәш бирү ;
- бала белән оптималь тәрбия стратегиясен һәм CRC ысулларын сайлауда гаиләгә консультацион ярдәм.

Мәгълүмат-тәрбия эше үз эченә ала:

- белем бирү эшчәнлегендә катнашучыларга - студентларга (мәктәпкәчә яшьтәге формада), аларның ата-аналары (юридик вәкилләр), укытучылар - аңлату максатыннан, укыту эшчәнлегенә төрле формалары (лекцияләр, сөйләшүләр, мәгълүмат стендлары, басма материаллар, электрон ресурслар). укыту процессының үзенчәлекләре, студентларга психологик һәм педагогик ярдәм, уку һәм социализация кыенлыклары белән бәйләү сораулар;
- тематик презентацияләр үткәрү, укытучылар һәм ата-аналар (юридик вәкилләр) өчен төрле категория студентларның индивидуаль типологик үзенчәлекләрен аңлату, кыенлыklar һәм социализация.

Төзәтү һәм үсеш эшенәң үзенчәлекләре төрле категорияле студентлар белән

Диспансер күзәтүе астында балалар белән CRC

Диспансер күзәтүе астында балалар белән CRC . еш авыру балалар, ачыкланган үзенчәлеккә ия.

Диспансер күзәтүе астында булган балалар. еш авыру балалар белән аерылып торалар: тиз ару, авырудан соң озак торгызу чоры һәм (яки) аның көчәюе (ким дигәндә 4 атна), шәхесара бәйләнешнең һәм эшчәнлекнең үзенчәлекләре (авыру баланың чикләнгән социаль түгәрәге, олыларга объектив бәйләнеш) (ата-аналар (легитим вәкилләр), укытучылар), алардан даими ярдәм алу теләге).

Диспансер күзәтүе астында булган балалар өчен. еш кына мәктәпкәчә яшьтәге олы яшьтәге балалар әйдәп баручы эшчәнлек төренә - характерлы үсешкә, эмоциональ иминлегенә тискәре йогынты ясаучы роль уйныйлар.

Нәтижәдә, балага программаны үзләштерүдә һәм социаль адаптациядә кыенлыктар туа.

Диспансер күзәтүе астында балалар белән CRC юнәлеше. еш авыру балалар

- коммуникатив, шәхси, эмоциональ-ихтыяр өлкәләрен, танып-белү процессларын төзәтү (үстерү);

- борчылуны киметү;

- тәртип проблемаларын чишүдә булышу;

олылар һәм яшътәшләр белән шәхесара бәйләнешне оптимальләштерү .

Еш авыру балаларны CRC программасына керту, психологик һәм педагогик ярдәмнең индивидуаль маршрутын билгеләү медицина отчеты һәм ППК тәкъдимнәре нигезендә психологик һәм педагогик диагностика нәтижәләре нигезендә башкарыла.

Сәләтле студентлар белән CRR юнәлеше

Мәктәпкәчә белем дәрәжәсендә сәләтле студентлар белән CRR игътибары :

- сәләт төрен, балаларның интеллектуаль һәм шәхси үзенчәлекләрен билгеләү, мөмкин булган проблемаларны һәм үсеш потенциалын фаразлау.

- ата-аналарны (юридик вәкилләрне) укуту процессына жәлеп итү һәм сәләтле балага булышу һәм үстерү өчен алшарт буларак, алар белән кооператив мөнәсәбәтләр урнаштыру, мәктәпкәчә һәм орлык белеме шартларында;

- балага игелек, кайгырту һәм хөрмәт атмосферасы булдыру, баланың үз-үзен кадерләү хисен формалаштыручы, индивидуальлеген күрсәтергә этәрүче мохит булдыру;

- баланың индивидуальлеген саклау һәм аңа булышу, аның индивидуаль сәләтен һәм ижади потенциалын кешеләр, дөнья һәм үзе белән мөнәсәбәтләр предметы буларак үстерү;

- аралашу күнекмәләрен формалаштыру һәм эмоциональ тотрыклылыкны үстерү;

төрле сәләтләр һәм сәләтләр үсеше өчен уңайлы, мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе шартларында предметны үстерүче, баетылган магариф мохитен оештыру .

CRR программасына баланы керту, психологик һәм педагогик ярдәмнең индивидуаль маршрутын билгеләү психологик һәм педагогик диагностика нәтижәләре нигезендә РИК йомгаклау нигезендә башкарыла.

укучылар белән CRR юнәлеше ,

авырлыклар кичергән мигрант балалар

Россия Федерациясенең дәүләт телен аңлау белән

Ике телле студентлар, Россия Федерациясенең дәүләт телен аңлауда кыен булган мигрантлар балалары белән CRC юнәлеше: мәктәпкәчә белем дәрәжәсендә:

- аралашу күнекмәләрен үстерү, яшътәшкә сизгерлек формалаштыру, аның эмоциональ халәте, ниятләре һәм теләкләре;

- ышанычлы тәртип һәм социаль уңыш формалаштыру;

- яңа лингвистик һәм мәдәни мохиткә керү (борчылу, билгесезлек, агрессия) нәтижәсендә барлыкка килгән жимергеч эмоциональ халәтләргә төзәтү;

- балага яхшы теләк, кайгырту һәм хөрмәт атмосферасы булдыру.

DL программаларын тормышка ашыручы оешмаларда укучы чит ил гражданның балаларын социализацияләү һәм тел адаптациясе өстендә эш Россия Федерациясендә һәр баланың социаль хәленең үзенчәлекләрен исәпкә алып, оештырырга киңәш ителә.

Бу максатчан төркем балаларына психологик һәм педагогик ярдәм баланың мәктәпкәчә адаптациясе өчен гомуми программа кысаларында башкарылырга мөмкин. Социальләштерү, шәхси үсеш һәм баланың гомуми бозылуы проблемалары ачыкланган очракта, аның CRC программасына кертелүе психологик диагностика нәтижеләре яки ата-аналар кушуы буенча CPD нәтижәсе нигезендә башкарылырга мөмкин. (законлы вәкилләре) баланың.

"Риск төркеме" балалары белән CRC юнәлеше.

"Риск төркеме" студентларының максатчан төркеменә балалар керергә мөмкин:

- психологик сәламәтлек белән проблемалар булу;
- эмоциональ проблемалар (ачулану, ваемсызлык, ачулану, борчылу, фобия күренеше);
- неврологик проблемалар (аппетитны югалту);
- аралашу проблемалары (оялчанлык, изоляция, артык сизгерлек, лидерлыкка кирәк булмаган ихтыяж);
- көйләүче табигать проблемалары (йокы бозу, ару, обсессив хәрәкәтләр, моторны дезинбилизацияләү, игътибарның үзбашлыгын киметү).

CRR фокусы студентлар белән , үсеш һәм тәртип тайпылышлары булу

Мәктәпкәчә белем дәрәжәсендә үсеш һәм тәртип тайпылышлары булган студентлар белән CRC юнәлеше :

- социаль-коммуникатив, шәхси, эмоциональ-ихтыяр өлкәсен төзәтү (үстерү);
- тәртип проблемаларын чишүдә булышу;
- адекват, социаль яктан ыраклы тәртип формалаштыру;
- рефлексив сәләтләрне үстерү;
- үз-үзен көйләү ысулларын камилләштерү.

"Риск группасы" ннан баланы CRC программасына кертү, психологик һәм педагогик ярдәмнең индивидуаль маршрутын билгеләү ППК нәтижеләре нигезендә психологик диагностика нәтижеләре нигезендә яисә акыллы рәвештә башкарыла. укытучы һәм (яки) ата-аналар (юридик вәкилләр) үтенече.

2.6. Белем бирү процессын оештыру

Төркемдә укыту эше мәгариф программасы һәм "Колобок" 33нче мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең мәгариф эше өчен календарь планы нигезендә алып барыла.

Мәгарифнең максаты һәм максатлары

Мәктәпкәчә белем бирүнең гомуми максаты - һәр баланың шәхси үсеше, аның индивидуальлеген һәм балаларның уңай социальләшүе өчен Россия жәмгыятең традицион кыйммәтләренә нигезләнеп шартлар тудыру, бу күздә тоту:

- 1) Россия халкының традицион кыйммәтләре, социаль яктан кабул ителгән нормалар һәм тәртип кагыйдәләре турында башлангыч идеялар формалаштыру;
- 2) әйләнә-тирә дөньяга (табигый һәм социаль-мәдәни), бүтән кешеләргә, үзең кыйммәт мөнәсәбәтен формалаштыру;
- 3) жәмгыятьтә кабул ителгән традицион кыйммәтләр, нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә эшчәнлекнең һәм тәртипнең төп тәҗрибәсен формалаштыру.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә мәгарифнең гомуми бурычлары:

- 1) жәмгыятьтә кабул ителгән яхшы һәм яман идеяларга нигезләнеп, шәхеснең үсешен алга этәрү;
- 2) рухи көнкүреш традицияләренә нигезләнеп, кешенең вөжданы буенча эш итүнең эчке мөнәсәбәтенә нигезләнеп әхлак формалашуга ярдәм итү;
- 3) баланың шәхси потенциалын үстерү һәм тормышка ашыру, аның ижади үз-үзен белдерү һәм үз-үзен үстерү, үз-үзен тәрбияләү өчен шартлар тудыру;
- 4) яшәү рәвешен, белем мохитен проектлап һәм кабул итеп, мәгариф жәмгыятьләрен булдырып, баланың уңай социализациясенә булышу.

Мәгариф юнәлешләре

Укыту процессы түбәндәге өлкәләрдә алып барыла:

1. Ватанпәрвәрлек тәрбиясе;
2. Рухи һәм әхлакый тәрбия;
3. Социаль мәгариф;
4. Танып белү;
5. Физик һәм сәламәтлек тәрбиясе;
6. Хезмәт белеме;
7. Эстетик тәрбия.

Мәгариф принциплары

Мәгариф программасы рухи, әхлакый һәм социаль-мәдәни кыйммәтләр нигезендә, кеше, гаилә, жәмгыять мәнфәгатьләрендә жәмгыятьтә кабул ителгән тәртип һәм нормалар нигезендә төзелә һәм түбәндәге принципларга нигезләнә :

- **гуманизм принцибы:** кеше тормышы һәм сәламәтлеге өстенлеге, шәхеснең хокуклары һәм ирекләре, шәхеснең ирекле үсеше; үзара хөрмәт, тырышлык, гражданлык, патриотизм, җаваплылык, хокук культурасы, табигатькә һәм әйләнә-тирә мохиткә хөрмәт, табигатьне рациональ идарә итү;

- **кыйммәт бердәмлеге һәм яраклашу принцибы :** мәгариф мөнәсәбәтләрендә, ярдәмдә, хезмәттәшлек итүдә һәм кызганучанлыкта, үзара аңлашуда һәм үзара хөрмәт итүдә катнашучыларның уртак булган белем кыйммәтләренең һәм мәгънәләренең бердәмлеге;

- **гомуми мәдәни белем принцибы:** мәгариф Россиянең мәдәниятенә һәм традицияләренә, шул исәптән төбәкнең мәдәни үзенчәлекләренә нигезләнә;

- **әхлак үрнәгенә ияру принцибы:** белем методы буларак үрнәк сезгә баланың әхлакый тәҗрибәсен киңәйтергә, аны ачык эчке диалогка дәртләндерергә, аңардагы әхлакый уйлануны уятырга, үз системасын төзегәндә сайлау мөмкинлеген бирә. мөнәсәбәтләрне кадерләгез, балага тормышта идеалга ияру мөмкинлеген күрсәтегез;

- **куркынычсыз тормыш принциплары:** шәхеснең мөһим мәнфәгатьләрен эчке һәм тышкы куркынычлардан саклау, куркынычсызлык һәм куркынычсыз тәртип призмасы аша белем бирү;

- **бала һәм укытучының уртак эшчәнлеге принцибы:** мәдәни кыйммәтләр һәм аларның үсеше белән танышу нигезендә укытучы һәм баланың уртак эшчәнлегенә мөһимлеге;

- **инклюзивлык принцибы:** укыту процессын оештыру, анда барлык студентлар, физик, психик, интеллектуаль, мәдәни, этник, лингвистик һәм башка үзенчәлекләренә карамастан, гомуми белем бирү системасына кертелгән.

Мәгариф максатлары

Педагогик эшчеләрнең эшчәнлегә баланың шәхесен формалаштыру һәм үсеш перспективасына юнәлтелгән. Шуңа күрә, планлаштырылган нәтижеләр мәктәпкәчә яшкә кадәр баланың гомумиләштерелгән "портреты" буларак максатлар формасында тәкъдим ителә.

Федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә, мәгариф эше нәтижеләре бәяләнми, чөнки мәктәпкәчә белем бирүнең төп мәгариф программасының максатлары турыдан-туры бәяләнәргә тиеш түгел. педагогик диагностика (мониторинг) формасында, һәм аларны балаларның чын казанышлары белән рәсми чагыштыру өчен нигез түгел.

Мәктәпкәчә белем бирү программасын эшләүне тәмамлау этабында балаларны тәрбияләү өчен максатчан күрсәтмәләр.

No .к.	Эшчәнлек мәгариф	Кыйммәтләр	Максатлар
1	Ватанпәрвәрлек	Ватан, табигать	Кечкенә ватанын ярату һәм аның иле - Рәсәй турында уйлау, өенә, гаиләсенә, якиннарына бәйләнеш хисе кичерә.
2	Рухи һәм әхлакый	Тормыш, шәфкать, яхшы	Яхшылык белән яманлыкның төп күренешләрен аеру, традицион кыйммәтләренә, гаилә һәм җәмгыять кыйммәтләрен кабул итү һәм хөрмәт итү, дәрәс, эчкерсез, кызганучан һәм кайгыртучан, әхлакый акт. Башкаларның кайгысына битараф калмаска, кайгыртырга сәләтле. Кеше тискәре һәм уңай сыйфатларын мөстәкыйль аера, кайвакыт әхлакый сайлау очракларында олылар ярдәменә мөрәҗәгать итә
3	Социаль	кеше, гаилә, дуслык, хезмәттәшлек	Аларның эшләре һәм тәртибе өчен җаваплылык күрсәтә; кешеләр арасындагы аерманы кабул итү һәм хөрмәт итү. Сөйләм култырасы нигезләренә ия булу. Дус һәм игелекле, әңгәмәдәшне тыңлый һәм ишетә белә, уртак кызыксынулар һәм эшләр нигезендә олылар һәм яшьтәшләр белән аралаша белә.
4	танып белү	Танып белү	Кызыксынучан, күзәтүче, үз-үзенә белдерүгә мохтаж. иҗади. Активлык, мөстәкыйльлек, танып белү, уйнау, коммуникатив һәм продуктив эшчәнлектә һәм үз-үзенә хезмәт күрсәтү. Традицион кыйммәтләргә нигезләнә дөньяның төп картинасына ия булу
5	Физик һәм сәламәтлек	Сәламәтлек, тормыш	Тормышның кыйммәтен аңлау, сәламәтлекне яхшырту өчен төп юлларга ия булу - физик тәрбия, катыру, иртәнге күнегүләр, шәхси гигиена һәм куркынычсыз тәртип һ.б. үз сәламәтлеген һәм башкаларның сәламәтлеген сакларга һәм ныгытырга омтылу. Физик күнегүләр һәм ачык уеннар белән кызыксыну, шәхси һәм команда җиңүенә омтылу,

			эхлакый һәм көчле ихтыяр сыйфатлары. Мотор эшчәнлегә кирәклеген күрсәтү. Аерым спорт һәм ачык чаралар турында белү
6	хезмәт	Эш	Гаиләдә һәм жәмгыятьтә хезмәт кешеләрен хөрмәт итү, аларның эшчәнлегә нәтижеләрен аңлау. Биремнәрне үтәүдә һәм мөстәкыйль чараларда тырышлык күрсәтә

Мәгариф өлкәсендә мәгариф биремнәре

Тәрбия программасының эчтәлегә мәктәпкәчә яшьтәге балаларны үзләштерү барышында, Федераль дәүләт мәгариф стандартында билгеләнгән барлык мәгариф өлкәләре белән үзләштерелә.

Но.к.	Мәгариф өлкәсе	Мәгариф юнәлеше
1	Социаль һәм коммуникатив үсеш	Ватанпәрвәр, рухи һәм эхлакый, социаль, хезмәт
2	танып-белү үсеше	мәгариф, патриотик
3	Сөйләм үсеше	иҗтимагый, эстетик
4	Сәнгать һәм эстетик үсеш	эстетик
5	Физик үсеш	Физик, сәламәтлек

1. "Социаль һәм коммуникатив үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгариф проблемаларын чишү балаларга "Ватан", "Табигать", "Гаилә", "Кеше" кыйммәтләре белән танышуга юнәлтелгән. "Тормыш", "Шәфкать", "Яхшы", "Дуслык", "Хезмәттәшлек", "Хезмәт".

Бу мәгарифнең берничә өлкәсе проблемаларын чишүне үз эченә ала:

- гаиләгә, жирлектә, туган жиргә, илгә мөхәббәт тәрбияләү;
- яшәтешләренә, ата-аналарга (законлы вәкилләр), күршеләргә, башка кешеләргә, этносына карамастан, хөрмәтле караш тәрбияләү;
- үз халкының мәдәни мирасына, Россиянең эхлакый һәм мәдәни традицияләренә кыйммәтле караш тәрбияләү;
- яхшылык белән яманлык, матур һәм ямьсез, дәрәс һәм ялган идеяларына нигезләнеп дөньяның гомуми картинасын формалаштыру;
- иҗтимагый хисләр һәм күнекмәләр тәрбияләү: кызгану сәләте, аралашучанлык, дуслык, хезмәттәшлек, кагыйдәләренә үтәү сәләте, актив шәхси позиция.
- балада эхлакый, социаль әһәмияткә ия акт барлыкка килү өчен шартлар тудыру, бала шәфкатьлелек һәм кайгырту тәҗрибәсе алу;
- хезмәт көченә булышу, мәктәпкәчә яшьтәге балаларга хезмәт проблемаларын чишү өчен булган физик, психик һәм эхлакый көчләренә киеренке гадәтләр;
- аларның эш нәтижеләренә һәм бүтән кешеләрнең эшләренә игътибарлы һәм хөрмәт белән карый белү сәләтен формалаштыру.

2. "Танып-белү үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгариф проблемаларын чишү балаларны "Кеше", "Гаилә", "Белем", "Ватан" һәм "Табигать" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән.

Бу шуны аңлата:

- белемгә кыйммәт буларак караш тәрбияләү, кеше, жәмгыять, ил өчен белемнең мөһимлеген аңлау;
- көнкүреш традицияләре һәм бәйрәмнәре, туган ил тарихы һәм казанышлары, Россия халыкларының мәдәни мирасы белән таныштыру;
- кешеләргә хөрмәт тәрбияләү - төрле милләتلәренә карамастан, Россиянең төрле халыклары вәкилләре;
- илнең дәүләт символларына хөрмәтле караш тәрбияләү (флаг, герб, гимн);
- туган як, туган ил табигатенә сак һәм җаваплы караш тәрбияләү, табигатьне саклау чараларының беренче тәҗрибәсен туплау.

3. "Сөйләм үсеше" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгариф проблемаларын чишү балаларны "Мәдәният", "Матурлык" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән.

Бу шуны аңлата:

- жәмгыятьтә кабул ителгән мәдәни тәртип кагыйдәләрен һәм нормаларын чагылдырган сөйләм этикеты формаларына ия булу;
- туган телгә кыйммәт буларак караш тәрбияләү, телнең матурлыгын тоя белү, матур сөйләшү теләге (дәрәс, бай, образлы телдә).

4. "Сәнгать һәм эстетик үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгариф проблемаларын чишү балаларны "Матурлык", "Мәдәният", "Кеше", "Табигать" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән.

Бу шуны аңлата:

- эстетик хисләрне (сюрприз, шатлык, соклану, мәхәббәт) әйләнә-тирә дөньяның төрле әйберләренә һәм күренешләренә (табигый, көндәлек, социаль-мәдәни), төрле төр, жанр һәм сәнгать стиле әсәрләренә (яшь характеристикасы буенча) тәрбияләү;
- "Матурлык", "Табигать", "Мәдәният" кыйммәтләрен ачу өчен, Россия халкының традицияләре һәм зур мәдәни мирасы, дөнья сәнгать культурасының шедеврлары белән танышу;
- тышкы дөньяны һәм баланың эчке дөньясын гармонияләштерү өчен әйләнә-тирә дөньяга эстетик, эмоциональ һәм кыйммәтле караш формалаштыру;
- балаларның үсеш интеллектуаль һәм эмоциональ-образлы юлларын интеграцияләүгә нигезләнеп дөньяның гомуми картинасын формалаштыру;
- һәр баланың ижади потенциалын ачыклау, үстерү һәм тормышка ашыру өчен шартлар тудыру, аның индивидуальлеген исәпкә алып, ижади үз-үзен аңларга һәм башка кешеләр (балалар һәм олылар) белән хезмәттәшлек итүгә булышлык итү.

5. "Физик үсеш" мәгариф өлкәсе кысаларында мәгариф проблемаларын чишү балаларны "Тормыш", "Сәламәтлек" кыйммәтләре белән таныштыруга юнәлтелгән.

Бу шуны аңлата:

- балада тормыш, сәламәтлек һәм физик культура турында яшкә туры килгән идеялар формалаштыру;
- сәламәт яшәү рәвешенә эмоциональ һәм кыйммәтле караш формалаштыру, физик күнегүләр, ачык уеннар, тәннең каты булуы, гигиена нормаларын һәм кагыйдәләрен үзләштерүдә;
- эшчәнлек, мөстәкыйльлек, ышаныч, әхлакий һәм ихтыярлы сыйфатлар тәрбияләү.

Тәрбия эшенең эчтәлегенә мәгариф өлкәләрендә

1. Ватанпәрвәрлек тәрбиясе

Кыйммәтләр: Ватан, табигать .

Ватанпәрвәрлекнең максаты : баланы әхлакый сыйфатлар, мәхәббәт хисләре, Россия, аның жире, кечкенә Ватаны, аның халкы һәм тулаем Россия халкы белән кызыксыну (гражданлык патриотизмы), җаваплылык, тырышлык; үз халкына караган хис.

Биремнәр:

- туган илгә, туган табигатькә, туган телгә, халыкның мәдәни мирасына мәхәббәт формалаштыру;
- мәхәббәт тәрбияләү, милли үзенчәлекләрен хөрмәт итү һәм үз халкының вәкиле буларак үз-үзенә хөрмәт итү;
- гомумән алганда, Россия гражданнына, аларның ватандашларына һәм ватандашларына, Россиянең барлык халыклары вәкилләренә, яшьтәшләренә, ата-аналарына, күршеләренә, өлкәннәренә, башка кешеләргә, этносына карамастан, хөрмәтле караш тәрбияләү;
- туган табигатькә, кешенең табигатенә, Россиягә мәхәббәт тәрбияләү, табигать һәм кешеләрнең бердәмлеген аңлау һәм табигатькә сакчыл җаваплы караш.

Эшчәнлек эчтәлегә

Ватанпәрвәрлек буенча тәрбия эше "патриотизм" төшенчәсе структурасы белән бәйле.

Аның эчтәлегә үзара бәйләнгән компонентлар аша билгеләнә:

- танып белү-семантик, Россия тарихы, аның төбәге, рухи һәм мәдәни традицияләр һәм күпмилләтле халыкның казанышлары турында белемнәр белән бәйләнгән;
- Ватанга - Рәсәйгә, үз халкына, гомумән Россия халкына хөрмәт белән характерланган эмоциональ һәм кыйммәтле;
- норматив-ихтиярлы, үз халкының рухи һәм мәдәни традицияләрендә белемнәрнең тамырлануын тәмин итү, үз халкының хәзерге һәм киләчәккә өчен җаваплылыкны аңлауга нигезләнгән чаралар.

Эш төрләре һәм формалары:

- балаларны Россия һәм аның тарихы, геройлары, мәдәнияте, традицияләре белән таныштыру;
- балаларны Россиянең милли традицияләре белән таныштыруга юнәлтелгән коллектив ижади проектлар оештыру;
- экскурсияләр, сәяхәтләр, рецензияләр, ярышлар, бәйрәмнәр, викториналар, күргәзмәләр һ.б.
- табигатьтә дәрәс һәм куркынычсыз тәртип формалаштыру, үсемлекләргә, хайваннарга, кешенең икътисади эшчәнлегә нәтижеләренә аңлы караш;
- бүтән.

2. Рухи һәм әхлакый тәрбия

Рухи һәм әхлакый тәрбиянең максаты - рухи үсеш сәләтен формалаштыру, әхлакый яктан үз-үзенә яхшырту, индивидуаль җаваплы тәртип.

Кыйммәтләр - тормыш, шәфкать, игелек тәрбиянең рухи һәм әхлакый юнәлеше нигезендә.

Эшчәнлек эчтәлегә

Рухи һәм әхлакый тәрбия балалар-олылар жәмгыятендә ижади үзара бәйләнеш нигезендә мәктәпкәчә яшьтәге балаларның кыйммәт-семантик өлкәсен үстерүгә юнәлтелгән, аның эчтәлегә аның мәдәни, тарихи һәм шәхси аспектларында социаль-мәдәни тәҗрибә үсеше. .

Рухи һәм әхлакый тәрбия процессында традицион Россия гайлә кыйммәтләрен формалаштыру үткәрелә; намуслылык, игелек, шәфкатлелек, гаделлек, дуслык һәм үзара ярдәм, өлкәннәрне хөрмәт итү, ата-бабалар истәлегенә тәрбия бирү.

Эш төрләре һәм формалары:

- балаларны Россия һәм аның тарихы, геройлары, мәдәнияте, традицияләре белән таныштыру;
- балаларны Россиянең милли традицияләре белән таныштыруга юнәлтелгән коллектив ижади проектлар оештыру;

- экскурсиялар, сәяхәтләр, рецензиялар, ярышлар, бәйрәмнәр, викториналар, күргәзмәләр һ.б.
- табигатьтә дәрәс һәм куркынычсыз тәртип формалаштыру, үсемлекләргә, хайваннарға, кешенең икътисади эшчәнлегенә нәтижеләренә аңлы караш;

- бүтән.

3. Социаль белем

Кыйммәтләр : гаилә , дуслык, кешеләр һәм хезмәттәшлек .

Мәктәпкәчә яшътәге балаларның социаль белемнен максаты: аның гаиләгә, бүтән кешегә карата мөнәсәбәтен формалаштыру, дуслыкны үстерү, жәмгыятьтә тормышка ашыру өчен шартлар тудыру.

Биремнәр:

- яхшылык һәм яманлык турында баланың идеяларын формалаштыру, балалар белән гаиләнен уңай образы, гаиләдәге рольләр белән танышу, фольклорда һәм балалар әдәбиятында дуслык образлары, хезмәттәшлек үрнәкләре һәм кешеләрнен төрле чараларда булышулары. (Россия тарихына, аның геройларына нигезләнә), шәфкать һәм борчылулар;

- төрле ситуацияләрдә төркемдәге балаларның эшләрен анализлау;

- жәмгыятьтә тулы хокуклы яшәү өчен кирәкле күнекмәләр формалаштыру: кызгану (кызгану), аралашу, кайгырту, җаваплылык, хезмәттәшлек, сөйләшү сәләте, кагыйдәләренә үтәү сәләте;

- шәхси житлеккәнлек һәм балалар эгоизмын жиңү өчен үзәңне бүтән урынга кую сәләтен үстерү.

Эшчәнлек эчтәлегенә

Мәктәпкәчә яшътәге бала башка кешенең шәхесен, аның үз тормышында һәм кешеләр тормышындагы әһәмиятен ачыклай. Ул социаль мөнәсәбәтләренң һәм социаль рольләренң төрлелеген үзләштерә башлай. Ул бергә эшләргә, кагыйдәләргә буйсынырга, аның эшләренә өчен җаваплы булырга, гаилә, төркем мәнфәгатьләрен эшләргә өйрәнә.

Социаль мохиткә баланың дәрәс кыйммәт-семантик карашын формалаштыру яхшы оештырылган уку процессыннан башка мөмкин түгел, монда балаларның олы социаль һәм инициативасы булырга тиеш.

Мөһим аспект - мәктәпкәчә яшътәге балаларның олы һөнәрләр дөнъясын аңлавын формалаштыру, мәктәптә укуга уңай карашлы мәктәпкә эзәрләнү вакытында барлыкка килү, үсүдә мөһим адым.

Формалар һәм чаралар:

- рольле уеннар оештыру (гаиләдә, командада һ.б.), кагыйдәләр белән уеннар, традицион халык уеннары һ.б.;

- бәйрәмнәр, ярышлар, күргәзмәләр һ.б үткөрү ;;

- проектларны эшләү һәм тормышка ашыру;

- жәмгыятьтә үз-үзәңне тоту күнекмәләрен балаларында белем бирү;

- продуктив чараларда төркем формаларын кулланып, балаларны хезмәттәшлек итәргә өйрәтү;

- балаларны хәрәкәтләрен һәм хисләрен анализларга өйрәтү - үзләренң һәм бүтән кешеләрненң;

- коллектив кайгырту һәм ярдәм проектларын оештыру;

- балалар командасында яхшы психологик климат булдыру;

- мәгариф максатларына ирешү өчен социаль-мәдәни мохит мөмкинлекләрен куллану;

- бүтән.

4. Танып белү

Кыйммәт : белем . _

Мәгарифнең танып-белү юнәлешенең максаты: белем кыйммәтен формалаштыру.

Биремнәр:

- кызыксыну үсеше, танып белү инициативасы тәжрибәсен формалаштыру;
- белем чыганагы буларак олыларга кыйммәт караш формалаштыру;
- баланы танып белүнең культуралы ысуллары белән таныштыру (китаплар, Интернет чыганакалары, дискуссияләр һ.б.).

С эшчәнлегә эчтәлегә

Мәгарифнең танып-белү юнәлешенең эчтәлегә дөньяның гомуми сурәтен формалаштыруга юнәлтелгән, анда дөньяга, кешеләргә, табигаткә, кеше эшчәнлегенә кыйммәткә нигезләнгән, эмоциональ төсле караш интеграцияләнгән.

Эш төрләре һәм формалары:

- күзәтү, чагыштыру, экспериментлар (эксперимент) үткәрү, сәяхәтләр һәм экскурсияләр оештыру, бала өчен танып белү фильмнарын карау, китап уку һәм карау нигезендә педагогның балалар белән уртақ эшчәнлегә;
- олылар белән берлектә балаларның дизайн һәм продуктив ижади эшчәнлеген, проектлау һәм тикшеренү эшчәнлеген оештыру;
- балалар аудиториясенә юнәлтелгән иллюстрацияләр, видео материаллар кертеп, бай һәм структуралы мәгариф мохитен оештыру; эксперимент өчен төрле конструкторлар һәм комплектлар;
- бүтән.

5. Физик һәм сәламәтлек тәрбиясе

Кыйммәт: сәламәтлек.

Физик һәм сәламәтлек тәрбиясенең максаты : сәламәт яшәү рәвеше күнекмәләрен формалаштыру, анда тормыш куркынычсызлыгы бар нәрсәгә нигезләнә .

Сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру өчен биремнәр:

- сәламәтлекне формалаштыру һәм сәламәтлекне саклау технологияләренә нигезләнеп, мөмкинлекләре чикләнгән студентларның физик тәрбия процессын (уртақ һәм мөстәкыйль чаралар) төзүне тәмин итү, һәм баланың гармонияле физик һәм эстетик үсеше өчен шартлар тудыру;
- катгыйлау, экологик шартларга каршы торыны арттыру;
- мускул-скелет системасын ныгыту; мотор сәләтләрен үстерү, мотор күнекмәләрен һәм сәләтләрен укыту;
- физик культура, сәламәтлек һәм куркынычсыз яшәү рәвешендә башлангыч идеялар формалаштыру;
- йокы, сәламәт туклану, дәрәс көндәлек тәртип булдыру;
- экологик культураны укыту, тормыш куркынычсызлыгын өйрәнү.

Тәрбиячәнең эшчәнлегә өлкәләре:

- мобиль, спорт уеннарын оештыру. традицион халык уеннары, балалар бакчасы территориясендә ишегалды уеннары;
- сәламәт яшәү рәвеше проектларының балалар һәм педагогик эшчеләрен булдыру;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә сәламәтлекне яхшырту традицияләрен кертү.

Мәдәни һәм гигиена күнекмәләрен формалаштыру бурычлары :

- ашау вакытында баланың үз-үзен тотыш күнекмәләрен формалаштыру;
- баланың сәламәтлек, матурлык һәм тән чисталыгы турында идеяларын формалаштыру;
- балада аларның тышкы кыяфәтен күзәтү өчен гадәт формалаштыру;

- гигиена турында мәғлүматны баланың көндөлек тормышына, уенга кертү.

Тәрбияче эшчәнлегенә юнәлешләр

Укытучы мәктәпкәчә яштыга балаларда йөзгә һәм тәнгә чисталыгы, киёмгә чисталыгы кеше гигиенасына һәм сәламәтлегенә генә түгел, ә тирә-юньдәгә кешеләргә социаль өметләренә дә туры килүгә аңларга тиеш.

Мәдәни һәм гигиена күнекмәләренә үзгәчә шунда ки, алар мәктәпкәчә яштыга баланың бөтен торышында формалашырга тиеш.

Мәдәни һәм гигиена күнекмәләрен формалаштыруда *көндөлек тәртип* төп рольләргә берсе булып тора. Билгеле ешлык белән гигиена процедураларын башкарырга күнеккән бала аларны өй киндәгенә кертә, әкреләп алар аның өчен гадәткә әйләнәләр.

Балада мәдәни һәм гигиена күнекмәләрен формалаштыру өстәндә эш гайлә белән тыгыз элемтәдә алып барылырга тиеш.

6. Хезмәт белеме

Кыйммәт : тонна рудалар.

Хезмәт белемнең максаты: балаларның эшкә кыйммәт карашын формалаштыру, тырышлык, шулай ук эш белән танышу.

Биремнәр:

- Балалар өчен булган олы хезмәт төрләре белән танышу һәм аларның эшенә уңай караш тәрбияләү;
- олыларның хезмәт активлыгы һәм балаларның үз эше нәтижәсе булган материалларны һәм табигый мохитне үзгәртү белән бәйлә күренешләргә һәм үзлекләргә белү;
- балаларның хезмәт эшчәнлегенә өчен кирәкле күнекмәләргә формалаштыру, аларның эшләрен оештыру, башлангыч планлаштыру күнекмәләрен формалаштыру;
- балаларда хезмәт кую гадәте формалашу (хезмәт проблемасын чишү өчен мәктәпкәчә яштыга балалар өчен физик, психик һәм эхлакий көчләр киеренкелеге гадәтләргә).

Эшчәнлек эчтәлегенә

Мәктәпкәчә яштыгә алып, һәр бала хезмәткә катнашырга тиеш, һәм ул балалар бакчасында һәм гайләдә башкарган гайи бурычлар көн саен булырга тиеш. Бу шартларда гына балалар балаларга билгеле бер белем бирә һәм аларны эхлакий ягын аңларга әзерли.

Формалар һәм чаралар:

- балаларга көндөлек тормышта даими эш кирәклеген күрсәтү һәм аңлату;
- тупас балаларда белем (уенчылар, киём, хезмәт һәм ата-аналар, укытучылар, яштыгә тырышлыгын саклау);
- балаларны эш башкарганда бәйсезлек белән тәмин итү, үз эшләргә өчен җаваплылык күтәрү;
- файдалы эшчәнлек теләгә булган балаларда белем бирү, үзләренә эш сөйчәнлеген һәм эш белән тәмин итүләргә күрсәтү;
- хезмәт өчен социаль мотивлар формалаштыру, кешеләргә файда китерү теләгә;
- материаллар, жиһазлар, электрон белем ресурслары (шул исәптән компьютер уеннарын үстерү) һәм мәктәпкәчә яштыга балаларны укыту чаралары алу;
- төрле һөнәрләр белән танышу өчен экскурсияләр оештыру;
- хезмәт темасына конкурслар, күргәзмәләр үткәрү;
- проектларны әзерләү һәм тормышка ашыру;
- балаларның хезмәт тәрбиясендә режим моментларының потенциалын куллану;
- бүтән.

7. Эстетик тәрбия

Кыйммәтләр : культура һәм матурлык .

Мәгарифнең этик һәм эстетик юнәлешенең максаты: балаларның мәдәнияткә һәм матурлыкка кыйммәт мөнәсәбәтен формалаштыру, аларның эстетик тәмен формалаштыру, матурлык булдыру теләген үстерү.

Биремнәр:

- аралашу, тәртип, этик идеялар культурасын формалаштыру;
- чисталык һәм тышкы матурлык, кешенең эчке дөньясына йогынтысы турында идеялар тәрбияләү;
- кыйммәт-семантик аңлау һәм сәнгать эсәрләрен, тормыш күренешләрен, кешеләр арасындагы мөнәсәбәтләрне аңлау өчен алшартлар эшләү;
- матурларга мэхәббәт тәрбияләү, туган илнең һәм башка халыкларның гореф-гадәтләрен хөрмәт итү;
- дөньяга, табигатькә, көндәлек тормышка һәм бала тирәсендәге чынбарлыкка ижади караш үстерү;
- балаларда эстетик тәм формалаштыру, матурлык белән әйләндереп алу теләге, аны булдыру.

Эшчәнлек эчтәлегә

Эстетик тәрбия, сенсор тәжрибәсен баепу һәм шәхеснең эмоциональ өлкәсен үстерү аша баланың эчке дөньясының әхлакый һәм рухи компонентының формалашуына тәәсир итә.

Behaviorz-үзеңне тоту культурасы тирән социаль әхлакый хискә нигезләнә - кешегә, кеше жәмгыяте законнарына хөрмәт. Мөнәсәбәтләр культурасы жәмәгәтчелек кебек шәхси эш түгел. Behaviorz-үзеңне тоту культурасы турында конкрет идеялар бала үз-үзен тотыш тәжрибәсе, әхлакый идеялар туплау белән үзләштерелә.

Балаларда үз-үзеңне тоту культурасын формалаштыру өчен, педагог тәрбия эшенең берничә төп юнәлешенә игътибар итергә тиеш:

- балаларны тирә-юньдәге кешеләрне хөрмәт итәргә, аларның эшләре, кызыксынулары, уңайлыклары белән исәпләргә өйрәтү;
- баланың аралашу культурасын үстерү, аралашучанлык, әдәплелек, әдәплелек, тыюлык, жәмәгәт урыннарында үз-үзеңне тоту сәләтен чагылдыру;
- сөйләм культурасын үстерү: олыларны "сез" һәм исем һәм атамасы белән чакыру; спикерларны өзмәгез һәм башкаларны тыңламагыз; ачык, аңлаешлы сөйләшегез, тавышка ия булыгыз;
- мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе милеге белән эш итү сәләтен күздә тоткан эшчәнлек культурасын үстерү ;
- булачак эшкә әзерләнә белү, аны ачык һәм эзлекле башкару һәм тәмамлау, тәмамланганнан соң, эш урынын тәртипкә китерү, бар нәрсәне жентекләп чистарту; киеменне тәртипкә китер.

Эш төрләре һәм формалары:

- балаларның сәнгать һәм ижади эшчәнлеген аңлау, образлы образлар, фантазия һәм ижат үсеше аша укыту эше белән бәйләнеш булдыру;
- балалар ижаты нәтижеләренә хөрмәт, аларның эсәрләрен оешма тормышына киң кертү;
- күргәзмәләр, концертлар оештыру, эстетик үсеш мохитен булдыру һ.б.;
- рус һәм туган телләрдә сәнгать сүзен кабул итүгә нигезләнеп матурлык хисе формалаштыру;
- эстетик белемнең төрле өлкәләрендә балалар белән эшләүнең эчтәлеген, формаларын һәм ысулларын үзгәртү;
- тәртип культурасын тәрбияләү.

Мәгариф эшенең календарь планы

№. к. _	Байрэмнәр, истәлекле даталар	Вакыйга (исем һәм форма)	Вакыт	Яшь категориясе балалар (төркем)	Опсаватлы
	Сентябрь				
1.	1 сентябрь. Белем көне	Белем көне "Белем көне"	1.09	Барлык яшь төркемнәре	Музыка .рук .
2.	Икенче бөтендөнья сугышы бетү көне , Терроризмга каршы көрәштә бердәмлек көне	"Дөнья сакчылары" укучылары конкурсы. " Терроризмга юк!"	3.09 04.09	(4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
3.	8 сентябрь: Халыкара грамоталылык көне	"Барысын да белегез", "Рубик кубы", "Умка" конкурсы	8.09	(5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
4.	27 сентябрь. Тәрбияче һәм барлык мәктәпкәчә яшәтәге эшчеләр көне	"Безнең яраткан балалар бакчасы" рәсем конкурсы.	20-30.09	Барлык яшь төркемнәре	педагоглар
	Октябрь		.		
1.	1 октябрь: Халыкара картлар көне	"Безнең яраткан" байрәм концерты	01.09	(5-6л.) (6-7л.)	Музыка .рук ., Тәрбиячеләр
2	1 октябрь: Халыкара музыка көне	Тематик музыка дәресләре	01.09	(4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
3	4 октябрь. Хайваннарны саклау көне	"Безнең дусларыбыз" рәсем бәйгесе.	04.10	(4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
4	5 октябрь: Укытучылар көне	Котлау открыткалары ясау	05.10	(5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
5	Октябрьнең өченче якшәмбе: Россиядә Әтиләр көне.	"Спорт башлана"	Октябрь	(5-6л.) (6-7л.)	ФК инструкторы
	Ноябрь				

1	4 ноябрь: Милли бердәмлек көне	Бәйрәм "Ватан сүз генә түгел." "Көз". Көзгә бүләкләр. "Ватан турында шигырьләр" укучылары конкурсы. Урып-жыю фестивале.	04.11	(5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
2	6 ноябрь Татарстан Республикасының Конституция көне	Тематик класслар, Татарстан Республикасы конституциясе турында сөйләшәләр. "Безнең яраткан жир" һөнәрчелек күргәзмәсе.	6.11	(5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
3	Рәсәйнең эчке эшләр органнары хезмәткәрләре бурычында үтерелгәннәргә искә алу көне ;	Балалар белән тематик дәресләр "Күпмилләтле Ватан геройлары"	08.11	(5-6л.) (6-7л.)	педагоглар
4	Ноябрь асның соңгы якшәмбе: Россиядә эңиләр көне;	"Минем яраткан әнием" бәйрәм концерты	ноябрь	(5-6л.) (6-7л.)	Музыка .рук . тәрбиячеләр
5	30 ноябрь: Россия Федерациясенең Дәүләт гербы көне.	тематик класслар, балалар белән әңгәмә " Россия - зур ил" Почмак бизәлеше. "Ватан турында шигырьләр" укучылары конкурсы. Символизмны өйрәнү.	30.11	(5-6л.) (6-7л.)	Музыка .рук . тәрбиячеләр
Декабрь					
1	3 декабрь: билгесез солдатлар көне; Халыкара инвалидлар көне	"Безнең геройлар" конкурсын уку "Билгесез солдат истәлегенә" плакатның уртак рәсеме. Хәйрия ярминкәсе	03.12	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
2	5 декабрь: Россиядә волонтерлар көне	NWO гуманитар ярдәм жыю. "Игелекле булу җиңелме?", "Кем волонтерлар?" Темалары буенча балалар белән әңгәмә. "Яхшылык көне" - балаларга киенергә, киенергә булышу	05.12	1-2нче мл .г р. Ср. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
3	8 декабрь: Халыкара Рәссамнар көне	"Рәсем ясау һәм ясау" конкурсы.	08.12	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
4	9 декабрь: Ватан көне геройлары	"Ватан геройлары" балалар белән тематик дәрес	09.12	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр

5	12 декабрь: Россия Федерациясенең Конституция көне	Балалар белән тематик дәресләр "Конституция нәрсә ул?"	12.12	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
6	31 декабрь Яңа ел.	Яңа ел көне, Д. Морозка хатлар, "Херрингбон матурлығы" һөнәрчелек күргәзмәсе.	26-30.12	Барлык яшь төркемнәре	Музыка .рук . тәрбиячеләр
Гыйнвар					
1	27 гыйнвар: Ленинград блокадасын бетерү көне; Иң зур "үлем лагере" Кызыл Армия тарафыннан азат итү көне Освенцим-Биркенау (Освенцим) - Холокостны искә алу көне	Презентация "Сугыш балалары", тематик дәресләр, балалар белән әңгәмәләр. солдатларның жинүе" бәйгесе.	27.01.	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
Февраль					
1	Сталинград сугышында совет гаскәрләре белән нацист гаскәрләрен жинү көне	"Мәңгелек хәтер" бәйрәм концерты	02.02	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
2	8 февраль: Россия фән көне	"Барысын да белегез", "Умка" интеллектуаль ярышларда катнашу.	08.02	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
3	15 февраль: Ватан читендә рәсми бурычларын үтәгән руслар өчен Хәтер көне	"Безнең солдатларга хәтер" бәйгесе рәсеме.	15.02	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
4	21 февраль: Халыкара ана теле көне	"Без барыбыз да төрле, ләкин без бер" конкурсын уку.	21.02	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
5	23 февраль: Ватан көнен саклаучы.	"Спорт Зорница"	22.02	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
Март					
1	8 март: Халыкара хатын-кызлар көне	Язгы матиналар "Әниләрне котлыйбыз"	08.03	Барлык яшь төркемнәре	Музыка .рук ., Тәрбиячеләр
2	18 март: Крымны Россия белән берләштерү көне	Рәсемнәргә карау, презентацияләр карау, сәнгатьтәге тематик дәресләр. һәм .г б.	18.03	(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр

3	27 март: Бөтендөнья театр көне.	"Үөгз театрыңны булдыр" төркемнәрендәге өстәл театрлары. "Теремок" балалар өчен театр	27.03	1 һәм 2 мл .г р. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
	Апрель				
1	12 апрель: Космонавтика көне;	Космонавтика көненә һөнәрчелек күргәзмәсе	12.04	Барлык яшь төркемнәре	тәрбиячеләр
2	26 апрель "Тукай - безнең йөрәкләрдә	Укучылар конкурсы "Ә туган тел, һәм матур тел" Г. Тукай әсәрләренә нигезләнеп рәсем конкурсы	26.04	2 мл .г р. Урта гр. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	Тәрбиячеләр, тәрбиячеләр (укуы буенча. балалар. нәсел . I з.)
	Май				
1	1 май: Яз һәм хезмәт көне	Бәйрәм карточкалары ясау	30.04	Барлык яшь төркемнәре	тәрбиячеләр
2	9 май: огуңу көне	"Мәңгелек хәтер" бәйрәм концерты	08.05	Урта гр. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
3	19 май: Россиядә балалар иҗтимагый оешмалары көне	Презентацияләр "Иҗтимагый оешмалар тарихы"	19.05	(4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
4	24 май: Славян әдәбияты һәм мәдәнияте көне.	Татар диктанты. Әдәби-тәрбия сәяхәте "Балалар фольклоры иле" (рифмалар, рифмалар, хикәяләр)	24 май	Ата-аналар, мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе хезмәткәрләре (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	Ата-аналар, мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе хезмәткәрләре
	Июнь				
1	1 июнь: Балалар көне	Күңел ачу "Дет һәм безнең киләчәк"	01.06	Барлык яшь төркемнәре	тәрбиячеләр
2	6 июнь: рус теле көне	Китап уку, уку залындагы 4нче шәһәр китапханәсенә экскурсия	06.06	Урта гр. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
3	12 июнь: Россия көне	- Тематик дәресләр, Россия турында, Ватан башкаласы, Мәскәү, дәүләт символлары, кечкенә Ватан турында мәгълүматлы сөйләшүләр.	12.06	Урта гр. (4-5л.) (5-6л.) . (6-7л.)	тәрбиячеләр
4	22 июнь: Хәтер һәм кайгы көне.	Музыка тыңлау		Урта гр. (4-5л.)	

		композицияларе "Изге сугыш", "22 июньдә сәгать 4тә ...", "Катюша". Видео презентацияларен карау. "Мин бүтән сугыш булмасын!" Темасында рәсемнәр күргәзмәсе.		(5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
	Июль				
1	8 июль: Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көне.	Сөйләшүләр "Минем гаиләм". Минем эти-эниемнең һөнәрләре. Бәйрәм "Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көне" "Бәхет өчен ромашка" иҗат остаханәсе. Презентация "Минем гаилә гербы".	08.07	Урта гр. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
2	18 июль - Ботаниклар көне Экологик чара "ГАРБАГА БАЛАЛАР!"	"Иң яхшы жәйге Веранда" конкурсы Без жыябыз һәм эшкәртәбез.	18.07	Барлык яшь төркемнәре	тәрбиячеләр
	Август				
1	12 август: Спортчылар көне;	Эстафета узышлары һәм спорт ярышлары Музыкаль һәм физик культура яллары "Спортчылар көне".	12.08	Урта гр. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	Музыка .рук , педагоглар
2	22 август: Россия Федерациясенең Дәүләт байрагы көне;	Сөйләшүләр, шигырьләр уку, презентацияләр карау. Дидактик уеннар.	22.08	2 мл .г р. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
3	27 август: Россия кино көне.	- "Кино турында без нәрсә беләбез", "Алар фильмнарда ничек эш итәләр?" Сөйләшүләр. "Минем яраткан мультфильм персонажым" темасына рәсем ясау. Татар мультфильмнарның карау,	27.08	2 мл .г р. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр

4	30 август "Татарстанның бәйсезлек көне"	"Шәһәрбезнең истәлекле урыннары" уены; "Минем жирне чәчәк ата" конкурсы, сөйләшүләр, сәнгатьне уку .1 , иллюстрацияләр карау	30.08	2 мл .г р. (4-5л.) (5-6л.) (6-7л.)	тәрбиячеләр
---	---	---	-------	---	-------------

2.7. КОМПЛЕКС - Биш Белем бирү өлкәсендә Тематик планлаштыру

Комплекслы тематик планлаштыру (СТР) мәгариф өлкәләрен интеграцияләү принцибына нигезләнә.

КТП максатларга ирешүгә һәм биш мәгариф өлкәсендә студентлар тарафыннан уку (уку һәм белем) эчтәлеген үзләштерүгә юнәлтелгән:

- "Социаль һәм коммуникатив үсеш",
- "Танып-белү үсеше",
- "Сөйләм үсеше",
- "Сәнгать һәм эстетик үсеш",
- "Физик үсеш".

КТП планлаштырылган нәтижеләргә (максатларга) мәктәпкәчә белем бирү федераль мәгариф программасында каралганнан түбән булмаган дәрәжәдә ирешүгә юнәлтелгән.

Интеграль тематик планлаштыру Оештырылган уку эшчәнлеге

Әйе, сез тот асы з	Төп өлеш			
	Темалар. Equipmentиһазл ау	Integrat- ачык белем бирү өлкәләре	Укытучы эшчәнлегенең максатлары. Планлаштырылган нәтижеләр (укучылар эшчәнлегенең максатлары)	Балалар эшчәнлегенең эчтәлеге һәм төрләр
1	2	3	4	5
1-15 сентябрь өчен гомуми тема "Балалар бакчасы"				
	Без балалар бакчасында! М а т е р и а л л а	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"	М а к с а т л а р : балалар бакчасына кайтудан балаларга шатлык китерү; балалар бакчасы белән танышуны дәвам итү, баланың иң якин социаль мохите; балалар бакчасы төркемендәге әйберләр.	Уен. Балалар бакчасы аша уен-сәяхәт, "Балалар бакчасында" уен-ситуация. Мотор. Балалар бакчасы яисә территория тирәсендә көтүдә йөрү.

р һәм жиһазлар : төсле карандашлар, ак кәгазь, балчык, пластилин, сюжет рәсеме “Уйнау	(дөньяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш",	<i>Көтелгән нәтижәләр:</i> яшыкә туры килгән төп хәрәкәтләргә ия; төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу күрсәтә; якин тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; көндәлек тормышта, мөстәкыйль рәвештә белә	<i>Яхшы.</i> Карандаш һәм кәгазь, балчык, пластилин белән танышу. <i>Аралашу.</i> Бүлмә тирәсендә, сайт тирәсендә сәяхәт уеннары; "Ком белән уйнау" рәсеменә карап. <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм көнкүреш хезмәте .</i> Уен- "заказ" "Мин шалтыратканлы табыгыз." Олы яшьтәге мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен йөрүне күзәтү, жыю
ком белән "	"Физик үсеш"	пу уеннары контакт урнаштыру, яшьтәшләр белән аралашу өчен; балалар бакчасында һәм урамда тәртипнең башлангыч кагыйдәләрен үтәргә уңай карашта; укытучыга исем белән мөрәжәгать итү һәм ата-анасы	Шими уенчылары йөргәннән соң. <i>Танып-белү тикшеренүләре .</i> Дидактик уеннар: "Безнең сайтта", "Төркем аша сәяхәт"; уен ситуациясе "Кукла бүлмәсендә жиһазларны тәртипкә китергез"; балалар бакчасында куркынычсыз тәртип кагыйдәләре турында сөйләшү. <i>Музыкаль.</i> Төркемдә һәм музыка залында музыка коралларын тикшерү . <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> Quatrain уку: <i>Менә бездә яхшы балалар бакчасы бар, Без барыбыз да балалар бакчасын бик яратабыз. Иртә белән мин балалар бакчасына йөгерәм, Кич белән мин әйтермен: "Күрербез, балалар бакчасы!"</i>
Безне балалар бакчасында кем каршы ала? Материалла р һәм	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Физик үсеш"	максатлар : балаларны балалар бакчасы хезмәткәрләре һөнәрләре белән таныштыру (укытучы, ярдәмче укытучы, музыка директоры, табиб, официант).	Уен. "Әйдәгез, тәрбиячегә ярдәм итик өстәлдә." <i>Мотор.</i> "Йөрү - йөгерү" уены.
жиһазлар : пластилин, төсле һәм ак кәгазь, клей, оя корчаклары,	үсеш ", "Сөйләм үсеше" "Танып-белү үсеше" (дөньяның	<i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> кайбер һөнәрләр белән танышу; балалар бакчасында, өйдә, урамда оешкан тәртипнең иң гади күнекмәләренә ия; башлангыч биремнәрне мөстәкыйль башкара, кечкенә кыенлыкларны жиңә белә; тәэсирләр	<i>Рәсем .</i> "Яңгыр ява" рәсеме, "Таяклар" ("Татлы") модельләштерү, "Зур һәм кечкенә шарлар" аппликаты. <i>Аралашу.</i> Дидактик уен "Тапшырулар (уенчылар белән)", уен персонажы белән сөйләшү (Колобок) педагоглар турында.

	курчаклар, курчак гардеробы	гомуми картинасын формалаштыру), "Сэнгатъ һәм эстетик үсеш"	педагоглар һәм ата-аналар белән уртаклашырга белә; , проблема булган очракта, таныш олыларга мөрәжәгать итә ала; олыларның аңлатмаларына һәм тәкъдимнәренә адекват җавап бирә; эзли һәм башлангыч биремнәрне мөстәкыйль башкара ала (уенчыкларны чистарту, дәресләр өчен материал кую)	<i>Self-үзеңә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эшле.</i> Күнегү "Без уенчыкларны киштәгә җыячакбыз." <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Заказлар" дидактик уены (оя корты белән), "Вера курчакының яңа гардеробы" уены. <i>Музыкаль.</i> Курчаклар белән бию хәрәкәтләрен импровизацияләү. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i>
	Тыныч яшәгез! Материаллар р һәм жиһазлар : курчак, уен коралы, төсле һәм ак кәгазь, клей, сумка, кечкенә эйберләр	"Физик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру)	Максатлар : балалар бакчасында үз-үзеңне тоту кагыйдәләрен кабатла, уен вакытында балаларны бер-берсе белән таныштыр (балалар инде таныш булса, бер-берсен искә төшерергә булыш); балалар арасында дус, игелекле мөнәсәбәтләр формалаштыру (коллектив сэнгатъ эшле, дуслык турында җыр, уртақ уеннар). <i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу; индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив гаризада; башкаларга игелек, игелек, дуслык күрсәтергә белә; якыннарыгызының, дусларыгызының хисләренә җавап бирә; яшьтәшенә кызганырга, аңа булышырга; көндәлек тормышта, бәйсез уеннарда сөйләм аша контактлар урнаштырырга, яшьтәшләр белән аралашырга белә; ситуациядә	Уен. "Өйдә кем яши?" Уены. (балалар уен коралында бер-бер артлы яшерәләр һәм тышкы кыяфәт һәм характер тасвирламасы буенча бер-береңне фаразлау); ситуация уены "Вари курчакның туган көне бар." <i>Мотор.</i> "Шалкан" әкиятен драматизацияләү, ачык уен "Миңа йөгер", "Дус парлар" уены. <i>Яхшы.</i> "Зур һәм кечкенә әйберләр" кушымтасы. <i>Аралашу.</i> "Кем безнең белән яхшы, кем безнең белән матур?" Уены, "Без кошлар турында кайгыртабыз" рәсеменә карап, "Без күрәбез һәм очрашабыз." <i>Self-үзеңә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эшле.</i>
			башкаларга карата игелекле мөнәсәбәт, дус белән уртаклашу сәләтен күрсәтә; яхшыны дәрәҗәләү тәҗрибәсе бар һәм начар эшләр бергә яшәргә, уенчыклар, китаплар бергә кулланырга, бер-беребезгә булышырга кирәклеге аңлай	<i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Искиткеч сумка" уены (сюрпризлар белән) <i>Музыкаль.</i> Ситуация уеннары: "асслән-кырмыска", "Кояш төнне кайда үткәрә?". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> Шигырь уку С.Черни "Шәхси"

16-30 сентябрь өчен гомуми тема "Көз"				
	Көздә нәрсә үзгәрде? (Табиғатъ, кешеләр киеме.) Материаллар һәм жиһазлар : көзгә яфраклар, бассейннар . киселгән картон	"Физик үсеш", дөньяның гомуми картинасын формалаштыру)	Максатлар : балаларның көз турындагы идеяларын киңәйтү (табиғатътә сезонлы үзгәрешләр, кешеләрнең киёмнәре, балалар бакчасында); табиғатътә куркынычсыз тәртип кагыйдәләре белән танышу, табиғатъкә сакчыл караш тәрбияләү; көзгә табиғатънең матурлыгын сизү, һава торышын күзәтү сәләтен үстерү. <i>Көтелгән нәтиҗәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяҗ бар: физик активлык вакытында уңай эмоцияләр күрсәтә	<i>Уен.</i> Дидактик күнегү "Windил", уен күнегүләре "Кубны яшер (туп)". <i>Мотор.</i> Яфраклар белән йөгөрү, әйберләр арасында йөрү (картоннан киселгән "бассейннар"). <i>Яхшы.</i> "Өйдә бәйлибез тупларга төсле сызыклар ", "Төрле төсле карандашлар "("Икмәк саламнары ") модельләштерү. <i>Аралашу.</i> Сәяхәт уены сайт территориясендә, эчтәлек турында сөйләшү
			бәйсез мотор эшчәнлегендә; табиғатътәге иң гади мөнәсәбәтләргә кызыксыну күрсәтә; сезонлы күзәтүләрдә катнаша; рәсемдә, модельләштерүдә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; табиғатъ матурлыгына эмоциональ җаваплылык күрсәтә, шатлык хисе тоя; тырышу рәсемдә, модельләштерүдә, аппликациядә, аларның образлы экспрессивлыгын җиткерүдә гади әйберләрне һәм күренешләрне сурәтләү; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңлый, эшнен үсешен күзәтә, әкият персонажлары белән кызгана;	Жания рус халык әкиятә "Мәче, этәч һәм төлке". <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнүрәш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Сайттагы агачларны һәм яфракларны тикшерү, тасвирлау буенча әйберләр эзләү, "Нәрсә үзгәрде?" (фасылларның характеристик үзенчәлекләрен билгеләү һәм консолидацияләү). <i>Музыкаль.</i> Уен-ситуация "Windил-жил". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> "Мәче, этәч һәм төлке" рус халык әкиятен уку, А.Плещеевның "Көз килде ..." шигырен ятлау.
	Көзгә уныш. Материаллар һәм жиһазлар :	"Танып-белү үсеше" (дөньяның гомуми картинасын	Максатлар : күренешне киңәйтү урып-жыю вакыты турында, кайбер яшелчәләр, җиләк-жимеш, җиләк, гөмбә; авыл хужалыгы һөнәрләрен кертү.	<i>Уен.</i> Персонажлар белән уен ситуациясе (Бабай һәм әби) "Бакчадан яшелчәләр." <i>Мотор.</i> "Урак жыю" уены (кечкенә каучук яки текстиль шарлары).

	сумка, дөм яшелчэләр һәм жимешләр жимешләр һәм яшелчэләр, кечкенә шарлар	формалаштыру), "Физик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш "	<i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша; яқын тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; әйберләргә тикшергәндә, хайваннар дөньясын күзәткәндә сөйләшүләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, апликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив	<i>Рәсемле нәя.</i> "Матур баскычлар" рәсемен ясау, "Баблис" ны модельләштерү, "Яшелчәләр түгәрәк подноста ята". <i>Аралашу.</i> Сөйләм культураны үстерү өчен күнегүләр (авазлар [а], [у]), дидактик уен "Хата жибәрмә". _ <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше.</i> Укытучы ярдәмчесенең яшелчә һәм жиләк-жимеш кисүен карау. Балалар яшелчә һәм жиләк-жимеш кисәкләрен исләргә һәм татып карарга чакыралар. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уен ситуациясе "Коеннан кишер",
				бакчага экскурсия, дидактик уен "Бакчада нәрсә үсә?", "Гөмбә, тартмага мен!" уены. <i>Музыкаль.</i> "Безнең ишегалдында" театр уены, "Безнең бакча" түгәрәк бию уены. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү .</i> "Шалгам" рус халык әкиятен драматизацияләү, "Кыяр, кыяр ..." рус халык жырын өйрәнү.
	Көзгә өй һәм урман хайваннары һәм кошлары. М а т е р и а л л а р һәм ж и һ а з л а р : төсле һәм ак кәгазь	"Сөйләм үсеше" "Танып-белү үсеше" (башлангыч формалашу математик күрсәтүләр; формалашуы	М а к с а т л а р : йорт хайваннары һәм кошлар турында белемнәргә киңәйтү; көзен урман хайваннарының һәм кошларының үз-үзләрен тотышының кайбер үзенчәлекләре, табигатьтә куркынычсыз тәртип кагыйдәләргә белән танышу; табигатькә хөрмәт тәрбияләү. <i>Көтелгән нәтижәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну күрсәтәләр,	<i>Уен.</i> Уен-ситуацияләр "Кирпик һәм мәче", "Тавык һәм көчек", "Аю туплар һәм кублар алып килде" уены (төс, зурлык, сан билгеләү буенча классификация: бер - күп). <i>Мотор.</i> Кәрәзле-дидактик уен "Кошлар, миңа оч." <i>Яхшы.</i> Кушымта "туплар юл буйлап әйләнәләр."

га , клей; шар һәм кублар, төрле зурлыклар һәм төс; Рәсемнәр көнкуреш образы белән һәм урман хайваннары; төзелеш материаллары; жимеш репликалары һәм яшелчәләр; уенчыклар тедди аю һәм коен	дөнъяның гомуми картинасы), "Физик үсеш"	уртак уеннарда, хайваннарда катнашу, аларның характеристикалары, табигатьтәге ин гади мөнәсәбәтләр; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив ; дәрәс чишелгән танып белү биремнәреннән, идентификация һәм тикшеренү чараларыннан уңай эмоцияләр кичерә_	<i>Аралашу.</i> Тавыш культурасын үстерү өчен күнегүләр (тавыш [у]); шигырь уку һәм фикер алышу А.Блок "Коен", хайваннар турында әңгәмә. <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Йорт һәм урман хайваннарын сурәтләгән рәсемнәрне тикшерү, уеннар: "Хайваннар өчен зур һәм кечкенә туреталар", "Аю һәм коен өчен яшелчәләр һәм жиләк-жимешләр" (зурлыгы буенча классификацияләү). <i>Музыкаль.</i> Ситуация уеннары: "Казлар әби белән яшәделәр", "Сазлыктагы бакалар". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү .</i> "Сөйләшүләр" Чуваш халык жырын уку (Л. Яхнин тәржемә иткән), В.Берестов "Була", А.Барто "Эт" шигырьләрен уку.
---	---	---	---

1-15 октябрь өчен гомуми тема "Мин һәм минем гаиләм"

Әни, әти, мин сәламәт гаилә! материаллар һәм җиһазлар : буяулар, щеткалар, кәгазь битләр, пластин, курчаклар, оя курчаклары, "Минем гаиләм" фотоальбомы.	"Физик үсеш", "Социаль- коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру)	Максатлар : сәламәтлек, сәламәт яшәү рәвешенә турында башлангыч идеялар формалаштыру; кешенең исемнән, фамилиясен, гаилә әгъзаларының исемнәрен әйтә белү; гаиләгез турында идеялар үстерү. _ <i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу; сәламәтлекнең кыйммәте, катыруның өстенлекләре, көндәлек тормышта гигиена кагыйдәләрен үтәү	<i>Уен.</i> Уен ситуацияләре: "Катя курчак әти-әнисен рәнжәтә", "Курчакларда гаилә бәйрәме"; уен "Кулка белән түгәрәк бию" (матрошка) (" бер ", " күп ", " аз "сүзләрен кулланып объектлар санын аеру сәләтен ныгыту). <i>Мотор.</i> Уен "Безнең каләмнәр кайда (аяклар, борын)? <i>Яхшы.</i> "Яфрактарның төсле келәмә" рәсеме, "Колобок" ны модельләштерү. <i>Аралашу.</i> "Кемнең әйберләре?" Дидактик уены, сюжетны карау
--	--	--	---

			кирәклегә турында башлангыч идеялар бар; ясауда актив	
			модельләштерүдә индивидуаль һәм коллектив композицияләр; гаиләсе әгъзаларын, исемнәрен чакыра; тәэсирләрен педагоглар һәм ата-аналар белән уртаклаша белә _	рәсемнәр (укытучы сайлавында). <i>Self3-үзеңә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Минем гаиләм" фотоальбомын карау төркем балаларының гаилә фотолары белән. <i>Музыкаль.</i> Уен-ситуация "Кайсыбыз, яшелчәләрдән ...". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i>
	Мин үзем турында нәрсә беләм? Материаллар һәм җаңгалар	"Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып-белү үсеше"	Ма к с а т л а р : I образын формалаштыру, беренче кешедә үзем турында сөйләшү сәләте, минем йөзем һәм тәнәм турында кайгырту осталыгы; тышкы кыяфәте, гендер идеялары турында идеялар үстерү.	Уен. "Туган көн" рольлә уен, "Яшелчә һәм киём" уены (классификация). <i>Мотор.</i> Кәрәзле уен "Минем шат шарым".
	Көз : шар, ил- "Колобок" әкиятенә иллюстрацияләр.	(дөньяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"	<i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> үзе турында төп идеялар бар: аның исемен, яшен, женесен белә; яшкә туры килгән төп хәрәкәтләргә ия; үзе белән кызыксына (мин кем?), үзе турында, үткәне, аның белән булган үзгәрешләр турында мәгълүмат; яна әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша; төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу күрсәтә	<i>Яхшы.</i> "Төсле шарлар" рәсем ясау, "Яраткан көчкә (мәче) бүләк". <i>Аралашу.</i> "Сүзләр белән уйнау" дидактик күнегү, "Джинджер икмәк кешесе" рус халык әкиятенә эчтәлегә турында әңгәмә, "Джинджер икмәк кешесе" әкиятә иллюстрацияләрен карау. <i>Self3-үзеңә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Предметларның классификациясе (яшелчәләр, җиләк-җимешләр); сабын, тарак, көзгә, кайчы турында табышмаклар фаразлау; "Петрушка егетләргә туплар китерде" уены ("күп", "бер", "юк" сүзләрен аңларга өйрәнгез).

				Фантастика һәм фольклорны кабул итү . "Джинджер икмәк кешесе" рус халык әкиятен уку, рус халык жыры "owcegez, скийт ,.
1	16 октябрь - 4 ноябрь өчен гомуми тема "Минем йортым, шәһәрәм"			
	Яраткан өй. Материаллар һәм жиһазлар : төсле һәм ак кәгазь, клей, курчак, курчак жиһазлары, савыт-саба	"Физик үсеш", "Танып-белү үсеше" (формалашу башлангыч математик төшенчәләр, дөнъяның гомуми картинасы), "Сәнгать һәм эстетик үсеш"	Ма к с а т л а р : өй, көнкүреш эйберләре, жиһаз, көнкүреш техникасы белән танышу. _ <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу; яқын тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; объектларны, картиналарны, иллюстрацияләргә тикшергәндә сөйләшүләрдә катнаша ; гадәт булдырганда актив һәм кушымтадагы коллектив композицияләр	Уен. Уен ситуациясе "Маша курчакыннан өй жылыту өчен бүләкләр" ("күпме?" Дигән сорауга җавап бирергә өйрәнгез, агрегатларны "бер", "күп", "юк" сүзләре белән билгеләгез). <i>Мотор.</i> "Урыныгызыны табыгызы" мобиль уены. <i>Яхшы.</i> "Тәлинкадә зур һәм кечкенә алма." <i>Аралашу.</i> Мебель эйберләрен тасвирлау, тавышны үстерү өчен күнегүләр сөйләм культурасының кычкыруы (тавыш [о]). <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уеннар: "Кукла бүлмәсе өчен жиһаз", "Өйдә жылыту" (объектларның классификациясе: савыт-саба). _ <i>Музыкаль.</i> <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү .</i> "Теремок" әкиятенә коллектив хикәясе.
		теләк ", "Сөйләм үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"		
	мин яшим шәһәрдә. Материаллар һәм жиһазлар	"Сөйләм үсеше" "Сәнгать һәм эстетик	Ма к с а т л а р : туган шәһәр (авыл), аның исеме, төп истәлекле урыннары, шәһәрдәге тәртип кагыйдәләре белән танышу.	Уен. "Транспортны табыгызы, шәһәр фотосурәтләрендә йортлар."
	довани : буяулар, щеткалар, кәгазь битләре; шәһәр (авыл) фотолары; сумка;	үсеш ", "Социаль һәм коммуникатив үсеш ", "Физик үсеш ", "Танып-	<i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> туган шәһәренә (авылының) исеме белән; олыларга сораулар бирү; төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу	<i>Мотор.</i> Уен-сәяхәт "Шәһәр буйлап йөрү" <i>Яхшы.</i> "Божралар" рәсеме <i>Аралашу.</i> Туган шәһәр (авыл) фотосурәтләрен, истәлекле урыннарны тикшерү; шәһәр (авыл) исеме бирүдә күнегүләр.

	төрле зурлыктагы, форма, төс объектлары	белү үсеше”(дөнъянын гомуми картинасын формалаштыру)	күрсәтә; яңа сәнгать эсәрләрен тыңларга ярата; катнаша хөкем итү , танып белү биремнәрен дәрәс чишүдән уңай эмоцияләр кичерү; укытучы белән диалогта ул бирелгән сорауны ишәтергә һәм аңларга белә, сөйләшүче олыларга комачауламый; Рәсемнәргә карап китапларга кызыксыну күрсәтә_	<i>Self3-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Искиткеч капчык" уены (объектларның зурлыгы, формасы, төсө, санын билгеләү); туган шәһәр (авыл) турында иллюстрацияләр карау.
				<i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> С. Маршакның "Кәждәге балалар" циклынан шигырьләр уку.
	Без җәяүлеләр. Материаллар һәм җиһазлар: буяулар, щеткалар, ак һәм төсле кәгазь; автобус, машина, самолет сурәтләнгән рәсемнәр	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Физик үсеш", "Танып-белү үсеше" (гомуми картинаны формалаштыру) безнекеләр)	Ма к с а т л а р : транспорт төрләре, шул исәптән шәһәр, юлның башлангыч кагыйдәләре белән танышу. <i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу; рәсемнәрдә, кушымталарда индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; төркемдә һәм урамда тәртип кагыйдәләрен үтәргә уңай карашта; ачык уеннарда һәм физик күнегүләрдә, хәрәкәтләрне координацияләүдә белә; үтәргә әзер	<i>Уен.</i> Ситуация уеннары: "Шофер кем ул?", "Тимер юл", "Кем нәрсә йөртә?" Уены. <i>Мотор.</i> Уеннар: "Поезд", "Очкычлар", "Без автобус белән барабыз". <i>Яхшы.</i> "Инфляция, күпер ..." рәсеме, "жиләк һәм алма тәлинкәдә." <i>Аралашу.</i> Рәсемнәрдән машина, автобус, самолет тасвирламасы.
			уртак уеннарда башлангыч кагыйдәләр; рәсемнәрдә, кушымталарда индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив	<i>Self3-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> Уен-ситуация "Тедди аю машинаны төзәтә." <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Автобус, машина, самолет турында табышмаклар. <i>Музыкаль.</i> Л. Мироновның "Бездә төрле машиналар бар ..." шигырен музыкага драматизацияләү. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i>

	шәһәр һөнәрләре. Материаллар һәм жиһазлар :	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып- белү үсеше" (for-	Ма к с а т л а р : шәһәр һөнәрләрен кертү (полицейский, сатучы, чәчтараш, машина йөртүче, автобус йөртүчесе).	Уен. "Без сукмактардан барабыз" уены (эйберләргә озынлык белән чагыштыру, "озын" - "кыска", "озынрак" - "кыска" сүзләрен кулланып), ситуация уеннары: "Супермаркетта", "Счетчикта".
	уен-ситуацияләр, пластилин, төсле һәм ак кәгазь өчен атрибутлар жыелмасы	дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм үсеше"	Планлаштырылган нәтижәләр: кайбер һөнәрләр белән танышу; дәрәс чишелгән танып белү биремнәреннән уңай эмоцияләр кичерә; яңа шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша ; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, апликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; төрлө уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу күрсәтә	Мотор. Яхшы. План буенча скульптура, план буенча рәсем ясау, "Өйләрдә төсле утлар" куллану. Аралашу. Дидактик күнегү " Нәрсәдән алынган?". Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше. Уен-ситуация "Төзелеш мәйданында". Танып-белү тикшеренүләре. "Уенчык кибете" уены (эйберләр санын билгеләү), "Әйдәгез зур һәм кечкенә тартмаларны озын һәм кыска тасмалар белән уенчыктар белән бәйлик." Музыкаль. Фантастика һәм фольклорны кабул итү. Көз турында шигырьләр уку

5-14 ноябрь чорының гомуми темасы "Почмак булу"				
	Өй бүлмәләре. Материаллар һәм жиһазлар : буяулар, щеткалар, кәгазь битләре; ике хужабикә (чәчәк ата һәм чәчәк булмаган кливия), лей-	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып-белү үсеше" (формалашу тулы рәсем	Ма к с а т л а р : карашларны киңәйтү ябык үсемлекләр турында (мәсәлән, кливия); үсемлекләргә су савытыннан сугару сәләтен ныгыту . п яфракларны дым тукумасы белән сөртәргә, ябык үсемлекләргә кызыксыну һәм алар турында кайгырту теләгән сакларга өйрәтәргә. Планлаштырылган нәтижәләр: үсемлекләргә, аларның характеристикаларына кызыксыну	Уен. Уен "Чәчәкнең кайда икәннән күрсәтегез?". Мотор. Etude "Чәчәк үсә". Яхшы. "Матур шарлар" рәсем ясау, "Претцель" модельләштерү, "Әнигә, әбигә бүләк итеп чәчәкләр" кушымтасы. Аралашу. Предметларга исем бирү белән шөгыльләнү: чүлмәк, су сибү, хужабикәнең төп өлешләре (яфрак, чәчәк); тавышлы күнегүләр

			күрсәтә; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; темасы белән кызыксына	
	ка озын чәчле, яфракларны сөртү өчен тукума, су бассейны_	тынычлык)	якын тирәлек, аларның максаты, үзлекләре; яшенә туры килгән төп хәрәкәтләрне үзләштерә	сөйләү культурасы (тавыш [һәм]). <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш эше.</i> Ябык үсемлекләргә карау өчен хезмәт биремнәрен үтәү. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Ябык үсемлекләргә карау. <i>Музыкаль .</i> <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i>
	Аквариум. Материаллар һәм жиһазлар	"Сөйләм үсеше" "Социаль һәм коммуникатив үсеш	максатлар : балаларны аквариумда балык карарга өйрәтергә, кыргый табигатькә танып-белү кызыксыну уятырга, аквариумда яшәүчеләр турында кайгырту теләген үстерергә.	<i>Уен.</i> Бармак уены "Балык суда йөзә." <i>Мотор.</i> Кәрәзле уен "Балык дингездә".
	Куллану : буяулар, щеткалар, кәгазь битләре, аквариум балык, балык ризыгы, пластилин белән	галстук”, “Сәнгать һәм эстетик үсеш ”, “Физик үсеш”	– <i>Көтелгән нәтиҗәләр:</i> бүтән балаларга бәрелмичә йөри һәм йөгәрә белү; педагог белән диалогта аралаша; аквариумдагы балыкны, табигать почмагында укытучыларның хезмәт процессларын күзәткәндә башлангыч кагыйдәләргә саклый; визуаль озатмыйча кыска хикәяләр тыңлый.	<i>Яхшы.</i> "Күп төсле тәгәрмәчләр" рәсеме, "Туплар һәм кублар" полосасында куллану, "Джинджербрэд" модельләштерү. <i>Аралашу.</i> "Аквариумдагы балыкны ничек карадык" дигән коллектив хикәя төзү, сюжет рәсемнәрен тикшерү (укытучы сайлавы буенча). <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш эше.</i> Күзәтүләр: "Балыкны ашату", "Аквариумдагы су үзгәртү." – <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Табышмакны чамалап "Балык суда йөзә" күзәтүе: <i>Бу йорт агач түгел</i> <i>Бу йорт таштан ясалмаган</i> <i>Бу ачык, пыяла</i> <i>Анда бик күп балык яши.</i>

				Музыкаль. Фантастика һәм фольклорны кабул итү
15-30 ноябрь өчен гомуми тема "Без ярдәмчеләр"				
	Без нәрсә булдыра алабызмы? Материаллар һәм җиһазлар : йомшак уенчыклар, курчаклар, машиналар; калын картоннан ясалган түгәрәкләр һәм квадратлар; төзелеш материаллары; әйберләр	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып-белү үсеше" (продуктив (конструктив) эшчәнлек, формалашты	максатлар : балаларга үскәннән, күп нәрсә белгәннән аңларга булышу; гади гамәлләрне үзләре башкару теләген үстерү, үз-үзенә хезмәт күрсәтү күнекмәләрен үстерү. Планлаштырылган нәтиҗәләр: физик активлыкка ихтыяҗ бар; төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу күрсәтә; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; шәхси нигездә 2-3 кешедән торган төркемдә уйнау өчен яшәтешләре белән ничек тупланырга белә	Уен. "Без машинада кемгә утырырбыз?" Уены, "Күрсәт һәм йөр" уен күнегүләре (балалар түгәрәккә һәм мәйданга әйләнәләр), "Тедди аю һәм коену машинаны юалар" уены. Мотор. "Бер әйбер китергез" йөгерү белән ачык уен. Яхшы. "Түгәрәк әйбер сызыгыз", "Дизайн буенча" модельләштерү, "Йорт-Теремок" дизайны. Аралашу. Self-үзгә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше. Офицер эшенә күзәтү, яфракларны чистартуда булышу
	"кеше кулы белән" һәм "табигый" дөнья; балчык, буяулар, щеткалар, кәгазь битләре	башлангыч математик презентацияләр), "Сөйләм үсеше", "Физик үсеш"	кызгану, роль уйнауда роль сайлау; кыска уртақ уенда яшәтешләр белән аралашу һәм аралашу сәләтен күрсәтә; балалар бакчасында һәм урамда тәртипнең башлангыч кагыйдәләрен үтәргә уңай карашта; башлангыч биремнәрен эзли һәм мөстәкыйль башкара ала (уенчыкларны куеп, дәресләр өчен материаллар куя)	тректан галстук; уеннар: "Әйдәгез әйберләргә тәртипкә китерик", "Әйдәгез, тавыклар өчен абзар салыйк." Танып-белү тикшеренүләре. Предметларның классификациясе ("кеше кулы" һәм "табигать дөньясы"); "Поездны төзәт" дидактик уен (түгәрәк тәгәрмәчләр, квадратлар-тәрәзәләр), уеннар: "Тәлинка балчыктан ", "Шул ук сайлау "(балалар төсле хайваннар өчен куб сайлылар). Фантастика һәм фольклорны кабул итү. Шигырь уку Э.Благинина "Хәзер бүрәнәне кисәрбез ..."
	Без олыларга булышабыз.	“Социаль һәм коммуникатив	Максатлар : педагогларга, тәрбиячеләргә, ата-аналарга мөмкин булган ярдәм күрсәтергә өндәгез.	Уен. "Пешекчегә шорпа (компот) эзерләргә булышыгыз", "Бүлмәдәге мажаралар" уены (өйдә ана эше белән танышу) сюжет уены; уен ситуациясе

	М а т е р и а л л а р һ ә м ж и Һ а з л а р	үсеш”, “Танып- белү үсеше		"Почтальон посылка алып килде" (эйберләр санын билгели).
	Куллану : уенчык савыт-саба, азык репликалары, балчык, сумка, "кеше ясаган" һәм "табигать дөньясы" эйберләре, балчык яки пластилин, буяулар, щеткалар, кәгазь битләре	галстук”(дөньяның гомуми картинасын формалаштыру),“Сэнгать һәм эстетик үсеш”,“Сөйләм үсеше”	<i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> башлангыч биремнәрне мөстәкыйль башкарырга омтыла (уенчыкларны чыгару, дәресләр өчен материаллар кую); уен, мөстәкыйль сэнгать эшчәнлегә белән үзен ничек тотарга белә; кечкенә кыенлыklarны мөстәкыйль жиңә белү; көндәлек тормышта, бәйсез уеннарда сөйләм аша контактлар урнаштырырга, яшәтешләр белән аралашырга белә; рәсемдә, модельләштерүдә, куллануда гади эйберләрне һәм күренешләрне сурәтлөргә тырыша, аларның образлы экспрессивлыгын күрсәтә; якын тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну	<i>Яхишы.</i> "Матур теләгәнне сызыгыз", "Cookies" модельләштерү. <i>Аралашу.</i> Уен-хәл "Эни эштән кайтты." __ <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күрешеше.</i> Уен ситуацияләре: "Өстәлгә хезмәт итү", "Савыт-саба юу", "Генага крокодилга бүләк" (пешекче бөлеш ясау эшен күзәтү), "Эни балалар бакчасында нәрсә эшли?" Сөйләшү. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уеннар: "Искиткеч сумка", "Даннога булыш" ("кеше ясаган" һәм "табигый" дөнья объектлары белән танышу), "Нәни вакуумнары" күзәтүе.

1-31 декабрь өчен гомуми тема "Яңа ел бәйрәме"				
	"Декабрьдә, декабрьдә барлык агачлар көмештә ...". М а т е р и а л л а р һ ә м ж и Һ а з л а р : төрлө төсләр һәм зурлыктагы шарлар,	"Танып-белү үсеше" (дөньяның гомуми картинасын формалаштыру; продуктив (конструктив) эшчәнлек), "Сэнгать һәм эстетик үсеш", "Сөйләм	М а к с а т л а р : Яңа ел бәйрәме темасы буенча балаларның барлык төр чараларын оештыру, кышның беренче аенда балаларның табигать үзгөрүләренә игътибарын жәлеп итү. <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> уртақ уеннарда һәм физик күнегүләрдә катнашырга кызыксыну күрсәтә; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша; рәсемдә, модельләштерүдә, куллануда гади	Уен. "Клублар" уены (предметларны зурлыгы һәм төсе, жепләр белән чагыштыру ботинкалардан - озынлыкта). <i>Мотор.</i> Россия халык көйенә кар уеннары белән күнегүләр, уеннар: "Кар бөртеге белән элөгү", "Карусельләр". <i>Яхишы.</i> "Кар бөртеге, зур һәм кечкенә" ("Чүпрәле кисәкләр") рәсем ясау, "Флэпжаклар, зур һәм кечкенә." __ <i>Аралашу.</i> "Кар кызы һәм Төлкә" рус халык әкиятенәң эчтәлегә турында сөйләшү.

	щеткалар, буяулар, пластилин яки гли-на , курчак , курчак киеме, кар бөртеге мамык йоннан яки синтетик кышлаткычтан	үсеш ”;“ Социаль һәм коммуникатив үсеш ”	эйберләрне һәм күренешләрне сурәтләргә тырыша, аларның образлы экспрессивлыгын күрсәтә; уен, мөстәкыйль сәнгать эшчәнлегә белән үзен ничек тотарга белә нес; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешләр урнаштыра, иң гади гомумиләштерүләр ясый ала	<i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> "Кукла йөрергә киенергә булышыйк" уен күнегүләре, "Кышын кошларны ашатыйк". <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Максатлы йөреш "Фидерда", уен ситуациясе "Әйдәгез, курчакны жәяү жыйрга" (эйберләрне (шарфларны) озынлык, төс белән чагыштыру). _ <i>Музыкаль.</i> Ситуация уеннары: "Аяз көннәр", "Урмандагы чыршылар". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү .</i> "Кар кызы һәм Төлке" рус халык әкиятен уку, кватрейннар: <i>Ак-ак тирәсендә,</i> <i>Кар күп:</i> <i>Подъездда һәм юлларда,</i> <i>Хәтта карлыгачларда баткан аяклар</i>
	Бәйрәмгә кем килер? М а т е р и а л л а р һәм ж и һ а з л а р : балчык яки пластилин, щеткалар, буяулар, кәгазь битләре, карлыгачлар өчен чиләкләрнең берничә рәсеме, "Санта Клаус" рәсеме	"Сәнгать һәм эстетик үсеш" "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"	М а к с а т л а р : сөйләшүне давам итегез балалар белән Яңа ел бәйрәме турында, ялда балалар бакчасына киләчәк кунаклар турында сөйләшегез (Санта Клаус, Карлыгач, Кар кызы, әкият персонажлары). _ <i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу; индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив рәсемнәрдә, модельләштерүдә, кушымталарда; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңлау, эшнәң үсешен күзәтә, әкиятләр, хикәяләр, хикәяләр персонажларын кызгана; аның яшенә керә торган музыкаль әсәрләргә эмоциональ җаваплылык күрсәтә;	<i>Уен.</i> Яңа ел кичәсендә балалар уйный торган уеннар; "Карлыгачлар өчен чиләкләр" уены (ике тигез төркемне каплау рәвешендә чагыштыру, "күп", "тигез" сүзләренен мәгънәләрен аңлау). <i>Мотор.</i> <i>Яхшы.</i> "Сугыш" скульптура, "Безнең сайттагы агачлар" рәсеме. <i>Аралашу.</i> "Санта Клаус" * рәсемен тикшерү . <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> Бәйрәм өчен атрибутларның коллектив производствосы. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Яңа ел әкиятләре турында әңгәмә бәйрәм: Санта Клаус, Кар кызы, Карлыгач һ.б. <i>Музыкаль.</i> "Безнең Раштуа агачы" җырын тыңлау (М.Красев музыкасы, М. Клокова сүзләре).

			объектларга, картиналарга, иллюстрацияләргә караган вакытта сөйләшүләрдә катнаша	<i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i> . "Кар кызы һәм Төлкә" рус халык әкиятен кабатлау.
	Тиздән Яңа ел килә. Материаллар һәм жһазлар : кечкенә ясалма чыршы,	"Сөйләм үсеше" "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"	максатлар : балаларны бәйрәмгә әзерләнергә, жырлар, биоләр өйрәнергә, төркемне бизәргә теләк тудыру. <i>Көтелгән нәтижәләр:</i> аның яшенә туры килгән төп хәрәкәтләргә ия; якын тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; сынлы сәнгать әсәрләренә эмоциональ жаваплылык, әйләнә-тирә әйберләренң матурлыгын күрсәтә (уенчыклар), табигать әйберләре (үсемлекләр, хайваннар); шатлык хисе тоя; рәсәмдә, модельләштерүдә, куллануда гади әйберләрне һәм күренешләрне сурәтләргә тырыша, аларның образлы экспрессивлыгын күрсәтә; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешләр урнаштыра, иң гади гомумиләштерүләр ясый ала ; балаларның төрле төрләрен тормышка ашыру өчен кирәкле күнекмәләргә ия	<i>Уен.</i> Уен ситуациясе "Без Раштуа чыршысын курчаклар өчен бизибез." <i>Мотор.</i> "Биек" күнегү һәм түбән Раштуа агачлары. <i>Яхшы.</i> "Пирамида" кушымтасы, "Херрингбон" рәсеме, "Туррет" модельләштерү.
	кар бөртекләре, декоратив "яңгыр", калай; пластилин яки балчык, буяулар, щеткалар, клей, төсле һәм ак кәгазь			<i>Аралашу.</i> "Раштуа чыршысын бизибез" ** рәсемен тикшерү , "Эхо", "Искиткеч сумка" дидактик уеннары. <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> Төркемне кар бөртекләре, декоратив "яңгыр", калай белән бизәүдә укучыга булышуда балаларны жәлеп итү. Гирлянд ясау. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> <i>Музыкаль:</i> уен-ситуация "Яңа ел спектакле". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> Л.Воронкованың "Кар ява" хикәясен уку.
	Дуслар өчен бүләкләр һәм якыннары. Материаллар һәм	"Танып-белү үсеше" (продуктив, конструктив эшчәнлек), "Сәнгать һәм эстетик үсеш",	максатлар : балаларны бәйрәмгә дуслары һәм туганнары өчен бүләкләр әзерләргә теләк тудыру. <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу; якын тирәлек объектлары,	<i>Уен.</i> Уен ситуациясе "Бүләкләр сумкада" <i>Яхшы.</i> План буенча скульптура, "Сез теләгәнне ябыштырыгыз, уенчык" кушымтасы, "Димково уенчыклары белән таныштыру" рәсеме.

ж и һ а з л а р : уенчыклар, балчык, төсле кәгазь, буяулар, щеткалар, кәгазь битләре, оя курчаклары, уенчык жиһазлары булган сумка; Рәсемнәр берничә пар балчык		"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"	аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; рәсемнәрдә, модельләштерүдә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив, гаризалар; башкаларга игелек, игелек, дуслык күрсәтергә белә; сынлы сәнгать эсәрләренә эмоциональ җаваплылык, әйләнә-тирә әйберләр (уенчыклар), табигый әйберләр (үсемлекләр, хайваннар) матурлыгын күрсәтә; шатлык хисе тоя; рәсемдә, модельләштерүдә, апликациядә, аларның образлы экспрессивлыгын җиткерүдә гади әйберләргә һәм күренешләргә сурәтләргә тырыша	<i>Аралашу.</i> драматургия уены "Оя ясау курчаклары өйдә күңел ачу кичәсе үткәрәләр." <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> Ата-аналар өчен бүләкләрне бергәләп җитештерү. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уен күнегүләре "lostralтылган митаны табыгыз."
1-31 гыйнвар өчен гомуми тема "Кыш"				
Кыш көне нәрсә үзгәрдә (табигать, кешеләр киеме). м а т е р и а л л а р һ ә м ж и һ а з л а р :		"Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм үсеше", "Физик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш",	М а к с а т л а р : кыш, табигатьнең сезонлы үзгәреше (һава торышының үзгәрүе, кышкы үсемлекләр, кешеләр киеме) турында идеяларны киңәйтү; табигатькә сакчыл караш, кышкы табигатьнең матурлыгын сизү сәләтен үстерү. <i>Көтелгән нәтиҗәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяҗ бар: физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, апликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда	Уен. "Коенналар өчен йорт салыйк" уен күнегүләре (өй түбәсенә охшаган фигураны билгеләү), "Коенга булышыйк" уен ситуациясе. <i>Мотор.</i> "Кар бөртекләре әйләнә" мобиль уены. _ <i>Яхшы.</i> "Чыршы һәм шарлар белән Раштуа чыршысы", "Митинг-йортны бизәгез", "Мандарин һәм апельсин" модельләштерү. <i>Аралашу.</i> "Каз-аккошлар" әкиятә өчен иллюстрацияләргә тикшерү.
балчык, кәгазь битләр, буяулар, щеткалар, чана		"Сәнгать һәм эстетик үсеш"		һәм сюжет рәсемнәре (укытучы сайлавында). <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> Уен ситуациясе "Әйдәгез, курчак өчен чана ясайк."

	төзелеше өчен материаллар, кышкы пейзаж иллюстрацияләре, йорт төзү өчен геометрик формалар		актив; хайваннар һәм үсемлекләр, аларның үзенчәлекләре, табигатьтәге иң гади мөнәсәбәтләр күрсәтә; сезонлы күзәтүләрдә катнаша; үз планы буенча биналар төзү теләген күрсәтә; балаларның төрле төрләрән тормышка ашыру өчен кирәкле күнекмәләргә ия	<i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Максатлы йөрү "Карлыгач ясау", уеннар: "Нәрсә үзгәрде?", "Кирпеч юллар" (киңлектәге әйберләргә чагыштыру). <i>Музыкаль.</i> Уен-ситуация "Буран ана әкиятләре". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> "Казаккошлар" рус халык әкиятен уку, С. Маршакның "Гыйнвар" шигыре.
	Кышкы спорт төрләре. Материаллар һәм жһазлар : боз юллары, буяулар, төс рәсемнәре кәгазь, клей, геометрик формалар	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше" (дөньяның гомуми картинасын формалаштыру; башлангыч математик төшенчәләр), "Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"	Максатлар : кышкы спорт төрләрен кертү, кышта куркынычсыз тәртип турында идеялар формалаштыру. <i>Көтелгән нәтижәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяж бар: физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; уртак уеннарда һәм физик күнегүләрдә катнашырга кызыксыну күрсәтә; якин тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; ачык уеннарда һәм физик күнегүләрдә, хәрәкәтләрне координацияләүдә белә; уртак уеннарда башлангыч кагыйдәләргә үтәргә әзер;	<i>Уен.</i> Кәрәзле хикәя уеннары "Без тимераякта шуучылар (чаңгычылар, хоккейчылар һ.б.)" имитация хәрәкәтләрен башкару белән. <i>Мотор.</i> "Балалар һәм Бүре" күчмә уены ("бер" һәм "күп" төшенчәләрен төзәтү); "Боз юлыннан сикерик" уен күнегүләре (киңлектәге юлларны чагыштыру). <i>Яхшы.</i> "Димково үрдәкне бизик", "Матур салфетка" кушымтасы, план буенча рәсем ясау, "Аюның туган көненә тәмле бүләкләр" модельләштерү. <i>Аралашу.</i> Дидактик күнегү "Сүз кертү", тавыш сөйләм [м], [м']).
			объектларны өйрәнүнең төрле ысулларын куллана, иң гади экспериментларны да кертә; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешләр урнаштыра, иң гади гомумиләштерүләр ясый ала	<i>Self-үзгә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше.</i> Танып-белү тикшеренүләре. "Бер һәм күп" дидактик уен, "Бер үк фигураны табыгыз" уен күнегүләре. <i>Музыкаль.</i>

				<i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү. Г.Сапгирның "Мәче" шигырен уку</i>
	Кыш мөгжизалары. Материаллар һәм жазлар : балчык яки пластилин, төс-	"Танып-белү үсеше" (дөньяның гомуми картинасын формалаштыру, башлангыч математик күрсәтүләр),	Максатлар : эксперимент барышында тикшеренүләр һәм танып-белү кызыксынулары формалаштыру су һәм боз белән.	<i>Уен. Уен күнегүләре: "Раштуа чыршы уенчылары" (геометрик формаларның исемнәрен билгеләү), "Раштуа чыршысын бизәү" (предметларның формасы, төсе, зурлыгы, киңлек юнәлеше буенча классификациясе).</i>
кәгазь, клей, кәгазь битләре	"Физик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"		<i>Планлаштырылган нәтижеләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу; якин тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; хайваннар һәм үсемлекләр, аларның үзенчәлекләре, табигатьтәге иң гади мөнәсәбәтләр күрсәтә; сезонлы күзәтүләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; объектларны өйрәнүнең төрле ысулларын куллана, иң гади экспериментларны да кертә; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешне урнаштыра белә, гади гомумиләштерү ясарга	<i>Яхшы. "Карлыгач" кушымтасы, "Кечкенә курчаклар карлы болынлыкта йөри", "Яраткан уенчыгыңны яса" модельләштерү.</i> <i>Аралашу. Сөйләм културасын үстерү өчен күнегүләр (тавышлар [п], [п']), дидактик уен "Ярминкә".</i> <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш ише.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре. Кар һәм боз белән эксперимент.</i> <i>Музыкаль.</i> <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү. Шигырь уку В. Орлова "Өч пингвин"</i>
1-23 февраль чорының гомуми темасы "Ватан көнен саклаучы"				
Без Ватанны саклаучылар.	"Танып-белү үсеше" (дөньяның			<i>Уен. "--Гары - Түбән" уены, "Карлы кешеләргә пирамида жыярга булышыйк" уен күнегүләре.</i>

М а т е р и а л л а р һәм ж и һ а з л а р :	пирамида, щеткалар, буяулар, пластилин яки балчык, төзелеш материалы	гомуми картинасын формалаштыру, башлангыч математик күрсәтүләр), "Физик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Социаль Ләкин коммуникатив үсеш	М а к с а т л а р : патриотик тәрбия бирү, "хәрби" һөнәрләр белән танышу, Ватанга мэхәббәт тәрбияләү. <i>Көтелгән нәтижәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяж бар: физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; төрле уеннарда кызыксыну, уртақ уеннарда катнашу күрсәтә; гадәт булдырганда актив	<i>Мотор.</i> Ачык һавада уеннар: "Очкычлар", "десантчылар". <i>Яхшы.</i> "Карлы кешеләрне жәяү ясадык" рәсеме, "Чыпчыклар һәм мәче" модельләштерү, "Кояш балкый" рәсеме.
		”, “ Сәнгать һәм эстетик үсеш ”	һәм рәсемнәрдә, модельләштерүдә, кушымталарда коллектив композицияләр; аның яшенә керә торган музыкаль әсәрләргә эмоциональ җаваплылык күрсәтә; бәхетле һәм моңлы көйләрне аерырга; көндәлек тормышта, бәйсез уеннарда сөйләм аша контактлар урнаштырырга, яшәтешләр белән аралашырга белә; төп женес вәкилләре бар (ирләр кыю, көчле; хатын-кызлар йомшак, кайгыртучан); башлангыч биремнәргә мөстәкыйль башкара, кечкенә кыенлыкларны җиңә белә	<i>Аралашу.</i> "Нәрсә яхшы, нәрсә начар?" Темасы буенча әңгәмә. <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Әйдәгез биек һәм түбән коймалар төзик." <i>Музыкаль.</i> "Без - солдатлар" җырын тыңлау һәм башкару (Ү. Слонов музыкасы, В. Малков сүзләре). <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> В.Берестовның "Кокерлар ачылмаган" шигырен ятлау.
Әтиләр көне. М а т е р и а л л а р һәм ж и һ а з л а р :	уенчык машиналар, гаражлар, төсле кәгазь, щеткалар,	"Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру, башлангыч математик төшенчәләр), "Физик үсеш", "Сөйләм үсеше",	М а к с а т л а р : төп гендер вәкилләкләрен формалаштыру (малайларда көчле булырга теләк тудыру, Ватанны саклаучылар). <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> уртақ уеннарда һәм физик күнегүләрдә катнашырга кызыксыну күрсәтә; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша;	<i>Уен.</i> "Машинаны гаражга куегыз" уен машинасы (машиналар һәм гаражлар санын билгеләү, әйберләр санын чагыштыру: тигез, күп - күпме). <i>Мотор.</i> "Машиналар һәм гаражлар" уен күнегүләре (космоста ориентация үсеше). <i>Яхшы.</i> "Түгәрәктәге үрнәкләр" кушымтасы, "Очкычлар аэродромда" модельләштерү, план буенча модельләштерү, "Очкычлар оча".

буяулар, пластилин яки балчык, кәгазь битләре, балаларның этиләрә һәм әби-бабалары фотолары		"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"	рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; шәхси симпатиягә нигезләнеп 2-3 кеше төркемдә уйнарга, роль уйнауда роль сайларга яшәтешләр белән берләшкәргә белә; кыска уртақ уенда яшәтешләр белән аралашу һәм аралашу сәләтен күрсәтә; төп жөнәс вәкилләре бар (ирләр кыю, көчле; хатын-кызлар йомшак, кайгыртучан), әгъзаларны атыйлар аның гаиләсе, исемнәре; балаларның төрлө төрләрән тормышка ашыру өчен кирәкле күнекмәләргә ия	<i>Аралашу.</i> Сөйләм культурасын үстерү өчен күнегүләр (тавышлар [b], [b ']); балаларның этиләрә һәм әбиләрә фотоларын карау.
				<i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш әше.</i> "Минем машина, аны гаражга сал" уены, "Әти яхшы хужа." <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Сөйләшү "Өйдәге шофер (мастер)." <i>Музыкаль.</i> "Әти турында жыр" жырын тыңлау (М. Танич сүзләре, музыка. В.Шайнский). <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> "Төлкә һәм куян" рус халык әкиятен уку.
24 февраль - 8 март "Гомуми тема" 8 март "				
Минем гаиләм. м а т е р и а л л а р һ ә м ж и һ а з л а р : пешекче- курчак киемнәре, геометрик		"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм үсеше" "Физик үсеш", "Сәнгать	М а к с а т л а р : балаларның барлык төрләрән гаилә тирәсендә оештыру, гаилә әгъзалары турында кайгырту, тәрбиячеләргә хөрмәт тәрбияләү. <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> билгеле бер роль өчен мөстәкыйль рәвештә атрибутларны сайлый ала, уен мохитен югалган әйберләр, уенчылар белән тулыландыра ала; төп жөнәс вәкилләре бар (ирләр кыю, көчле; хатын-кызлар йомшак, кайгыртучан); гаиләсе әгъзаларын, исемнәрен чакыра; кагыйдәләрен үти	<i>Уен.</i> "Әниләр һәм кызлар" роль уйнаучы уен, "Кемгә нәрсә кирәк?" Дидактик уен, "Әни балаларны йокларга ята". <i>Мотор.</i> Кәрәзле уен "Шул ук фигураны табыгыз." <i>Яхшы.</i> "Агачлар" рәсеме карда ", " Фидерда зур һәм кечкенә кошлар "модельләштерү, кушымталар:" Анага, әбигә бүләк итеп чәчәкләр ", " Флаглар ".
формалар, щеткалар, буяулар, пластилин яки балчык,		тамыр-эстетик үсеш »		<i>Аралашу.</i> И.Косяковның "Барысы да" шигыренәң әчтәлегә турында әңгәмә, "Әби килде" уен-ситуациясе. <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш әше.</i> Уен ситуациясе "Әнигә (әбигә булышу)". <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уен ситуациясе "Маша белән Дашаны карау"

	төсле, ак кәгазь, ике кылдагы төрле төсле бусы, металлофон		башлангыч әдәплелек; үзе яки искә төшерүдән соң "рәхмәт", "сәлам", "сабуллашу", "хәерле төн" ди (гаиләдә, төркемдә); башкаларга игелек, игелек, дуслык күрсәтергә белә; якин кешеләрнең һәм дусларның хисләренә җавап бирә, яшәтешен кызганырга, аңа булышырга тырыша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; яшәкә туры килгән төп хәрәкәтләргә ия	(мончалардагы мишәрләр санын, аларның төсләрен билгеләү). <i>Музыкаль.</i> Музыкаль уен "Сез ничә тавыш ишеттегез?". <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> И.Косяковның "Барысы да" шигырен уку.
	Әниләр һәм әбиләр бәйрәме. Материаллар һәм җаһазлар: курчак, курчак җыелмасы кием, открытка яисә пакет-пакет, буяулар, щеткалар, кәгазь битләр, пластилин яки балчык, трикотаж	"Сөйләм үсеше" "Танып-белү үсеше" (дөньяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Физик үсеш"	максатлар: әнигә, әбигә карата хөрмәт һәм мәхәббәт тәрбияләү, балаларны әниләре, әбиләре турында сөйләштергә дәртләндерү, аларга бүләкләр бирү. <i>Көтелгән нәтиҗәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяҗ бар: физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; объектларны, картиналарны, иллюстрацияләргә тикшергәндә сөйләшүләрдә катнаша; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; башкаларга игелек, игелек, дуслык күрсәтергә белә; якиннарыгызның, дусларыгызның хисләренә җавап бирә, яшәтешен кызганырга, аңа булышырга;	Уен. "Без Катя курчакын киенәбез" уены, "Без уйныйбыз" уены (кул чабу санын билгели), "Әни белән котлыйбыз" (почтадагы уен). <i>Мотор.</i> Йөгерү белән ачык уеннар: "Әби юлында", "Көне-төне". <i>Яхшы.</i> "Сызыкта матур флаглар" рәсем ясау ("Кукла өчен көрәкләр" варианты), "Тамблер" ны модельләштерү. <i>Аралашу.</i> Дидактик күнегүләр "Мин әниемне бик яратам, чөнки ...", "Әни - өйдә пешекче", "Әни - өйдә чәчтараш", "Әни - өйдә табиб" темалары буенча әңгәмәләр. <i>Self-үзегә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> "Әни ярдәмчеләре" уены.
	—		күрсәтергә белә; якиннарыгызның, дусларыгызның хисләренә җавап бирә, яшәтешен кызганырга, аңа булышырга;	<i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Балаларның әниләре һәм әбиләре ясаган трикотаж әйберләр күргәзмәсен

			башлангыч әдәплелек кагыйдәләрен саклый; ялгыз яки искә төшерүдән соң "рәхмәт", "сәлам", "сабуллашу", "хәерле төн" (гаиләдә, төркемдә); үзе турында төп идеялары бар: исемен, яшен белә, идән; төп женес вәкилләре (ирләр кыю, көчле; хатын-кызлар йомшак, кайгыртучан); аның гаилә әгъзаларын атый, аларның исемнәре	тикшерү, "Әни нәрсә эшли алачагын күрсәтегез (юа, савыт-саба юа, сөртә) һ.б.)". <i>Музыкаль.</i> <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> Шигырь уку Э. Благинина "Менә әни" _
--	--	--	--	---

9-31 март чорының гомуми темасы "Халык культурасы һәм традицияләре белән таныштыру"

Халык уенчык. Материаллар һәм җаһазлар: буяулар, щеткалар, кәгазь битләре, халык уенчыклары: оя курчаклары, әйләндергеч	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш" (башлангыч формалашу математик күрсәтмәләре ления), "Сөйләм үсеше",	Максатлар: халык уенчыгы турында идеяларны киңәйтү (Димково уенчыгы, матрошка һ.б.). <i>Көтелгән нәтиҗәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяҗ бар: физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; якин тирәлек объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; объектларга, рәсемнәргә караган вакытта сөйләшүләрдә катнаша, иллюстрацияләр; ясаганда актив	Уен. "Матриошканы табыгыз" уены. <i>Мотор.</i> Уеннар: "Урмандагы аюда." "Төлкә-Төлкә", "Мәчә һәм тычкан". <i>Яхшы.</i> "Кечкенә Маша" ны модельләштерү, "Матур әйбер сызыгыз". <i>Аралашу.</i> Халык уенчыкларын карау: матрошка, кызыклы уенчыклар, әйләнү өсте. Тавышны үстерү күнегүләре кови сөйләм культурасы (тавышлар [t], [n], [k]). <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш ише.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Дидактик күнегү "Әйдәгез, курчак оялары өчен чүпрәкләр табык", "Әйдәгез, курчак ояларын ясык" уены.
өсләр, кызыклы уенчыклар; музыка кораллары: агач кашыклар, сыбызгы,	"Физик үсеш"	рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләргә тикшерү; сынлы сәнгать эсәрләренә эмоциональ җаваплылык, әйләнә-тирә әйберләрен матурлыгын күрсәтә	—

	торбалар, шалтыратулар		(уенчыклар), шатлык хисе тоя; рәсемдә, модельләштерүдә, аппликациядә, аларның образлы экспрессивлыгын житкерүдә гади әйберләргә һәм күренешләргә сурәтләргә тырыша	<i>Музыкаль.</i> Сызгырау, агач кашыклар, торбалар, шалтыратулар белән уеннар. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i>
	Фольклор (жырлар, шаярулар, әкиятләр). Материаллар һәм	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Танып-белү	Максатлар : кертүне дәвам итегез авыз ижаты белән (жырлар, балалар бакчасы рифмалары, инстанцияләр); is-барлык төр балалар эшчәнлеген оештыруда фольклор куллану.	Уен. "Монда әби белән ике күңелле каз яшәгән ...", "Кояш нуры, пәйда" дигән рус халык жырына нигезләнгән уен.
	жиһазлар : балчык, буяулар, щеткалар, кәгазь битләр, тартма	үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру)	<i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; музыка әсәрләренә эмоциональ җаваплылык күрсәтә, яшыкә житә, шат һәм моңлы көйләргә аера, уйный торган һәм әкият образларын ачык итеп күрсәтергә тырыша; тәэсирләрән педагоглар һәм ата-аналар белән уртаклаша белә	<i>Мотор.</i> "Харә, йөрегез ..." рус халык балалар бакчасы рифмасына нигезләнгән түгәрәк бию уены. <i>Яхшы.</i> Скульптура "Кукла, аю, коенны дөвалау", "Балалар китаплары" рәсеме. <i>Аралашу.</i> "Курку зур күзләр" рус халык әкиятенең эчтәлегенә турында әңгәмә. <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш</i> эше. _ <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> <i>Музыкаль.</i> "Казлар" рус халык жырын тыңлау һәм башкару (Н. Метлова), уен- ситуация "Әкиятләр белән тартма".
				<i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> "Күлгә-күлгә-тир ..." рус халык балалар бакчасы рифмаларын уку, "Куркуның зур күзләре" рус халык әкиятен.
	Халык һөнәрләре.	"Социаль һәм коммуникатив үсеш",	Максатлар : халык һөнәрләре, аларның мәгънәсе, билгеле бер һөнәрнең үзенчәлекләре белән танышу.	Уен. "Ярминкә" сюжет уены. <i>Мотор.</i> <i>Яхшы.</i> "Напкин" кушымтасы, "Турыпочмаклы нәрсә сызыгыз", "Тамблер Аю" ны модельләштерү.

М а т е р и а л л а р һәм жиһазлар : төсле һәм ак кәгазь, балчык яки пластилин, клей, буяулар, щеткалар, кул эшләр, матур картиналар	"Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру)	<i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> әйләнә-тирә мохит объектлары, аларның максаты, үзенчәлектәре белән кызыксыну; объектларны, картиналарны, иллюстрацияләргә тикшергәндә сөйләшүләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; сынлы сәнгать әсәрләренә эмоциональ җаваплылык күрсәтә тирә -юньнең матурлыгы	<i>Аралашу.</i> Сюжет рәсемнәрен тикшерү (укытучы сайлавы буенча), "Нәрсә үзгәрдә?" Дидактик уен.
(укытучы телгә буенча) Россия халык музыкасы-приборлар		метов (уенчылар), шатлык хисе тоя; рәсемдә, модельләштерүдә, кулланды гади әйберләргә һәм күренешләргә сурәтләргә тырыша, аларның образлы экспрессивлыгын күрсәтә; тәэсирләр педогоглар һәм ата-аналар белән уртаклаша белә	<i>Self-үзгәрү хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш эше.</i> Балчык тәлинкәләргә буяу элементларын сызу. <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Халык һөнәрләре турында сөйләшү (савыт-саба, уенчылар, музыка кораллары ясау), халык осталарының продуктларын тикшерү. <i>Музыкаль.</i> Музыкаль уен "Тавыш белән уйла" (рус халык музыка коралларын кулланып). <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү</i>

1-30 апрель чорының гомуми темасы "Яз"

Язда нәрсә үзгәрдә? (Табигать, кешеләр киеме.) М а т е р и а л л а р һәм жиһазлар : төсле һәм ак кәгазь,	"Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Социаль элементлар икат ачык	М а к с а т л а р : яз, сезонлы үзгәрешләр турында идеяларны киңәйтү һава торышы үзгәрә, язда үсемлекләр); карашларны киңәйтү табигатьтәге иң гади бәйләнешләр турында (жылынды - үлән барлыкка килде һ.б.). <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> двигательгә ихтыяҗ	<i>Уен.</i> Дидактик уен "Бу язда була." <i>Мотор.</i> "Кояш һәм яңгыр" мобиль уены. <i>Яхшы.</i> "Кояш (куян)" скульптурасы, "Күп төсле кулъяулыктар килә", "Кош оясы" кушымтасы. <i>Аралашу.</i> Дидактик күнәгү "Кайчан була?". <i>Self-үзгәрү хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш эше.</i> Уен ситуациясе "Кошлар өчен кош оялары төзү" (геометрик формалардан катлау).
--	---	--	--

	щеткалар, буяулар, клей, балчык яки пластик лин, геометрик формалар	үсеш "	эшчәнлек; физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; хайваннар һәм үсемлекләр белән кызыксыну кыйммәтләр, табигатьтәге иң гади мөнәсәбәтләр; сезонлы күзәтүләрдә катнаша; төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу күрсәтә; жырлый, жырлай, музыкага күчә	<i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уен характеры (урманчы) белән яз турында сөйләшү, йөргәндә яз билгеләрен күзәтү. <i>Музыкаль.</i> "Каен-ка" музыкаль композициясенә түгәрәк бию уены (музыка). Р.Рустамова, сл. А. Матлина). <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> А.Плещеевның "Яз" шигыреннән өзек уку;
	Язгы матурлык. М а т е р и а л л а	"Танып-белү үсеше" (максат формалаштыру-дөньяның тулы картинасы), "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Сөйләм үсеше"	М а к с а т л а р : сак булырга өйрәтегез табигатькә мөнәсәбәт, язгы табигатьнең матурлыгын сизә белү.	Уен. Уен "Язда йөреге урман. "
	р һәм ж и һ а з л а р д о в а н и я : балчык яки пластилин, щеткалар, буяулар, кәгазь битләре, төсле карандашлар, сюжет рәсемнәре (тәрбияче теләгә буенча), күбәләкләр һәм чәчәкләр төсле кәгазьдән		<i>Планлаштырылган нәтиҗәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну күрсәтә, уртак уеннарда катнаша, объектларны, картиналарны, иллюстрацияләрен тикшергәндә сөйләшүләрдә катнаша; хайваннар һәм үсемлекләр белән кызыксыну, аларның үзенчәлекләре, иң гади мөнәсәбәтләр табигатьтә; сезонлы күзәтүләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; контактлар урнаштырырга, көндәлек тормышта яшәтешләр белән аралашырга, сөйләм аша бәйсез уеннар белә; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешләр урнаштыра, иң гади гомумиләштерүләр ясый ала	<i>Мотор.</i> Ачык һавада уеннар: "Скульптаны жимерегез", "Предмет турында кайгыртыгыз." <i>Яхшы.</i> План буенча "Матур кош" модельләштерү, "Кош оясы", "Матур келәм" рәсеме. <i>Аралашу.</i> Сюжет рәсемнәрен тикшерү (тәрбияче сайлавында). <i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Чәчәкгезне табыгыз" уены (күбәләкләр һәм чәчәкләрне төс буенча классификацияләү).

	—			Музыкаль. Уен-ситуация "Оч, көя". Фантастика һәм фольклорны кабул итү. "Рябущека Хен" рус халык жырын уку һәм драматургияләү.
	Кошлар һәм хайваннар язда нәрсә эшлиләр? Материаллар һәм жазлар : балчык яки пластилин, щеткалар, буяулар, Ак кәгазь	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру),	Максатлар : өйдәге, кыргый хайваннар һәм кошлар, аларның яздагы тәртибе турында белемнәрне киңәйтү. <i>Көтелгән нәтиҗәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяж бар: физик активлык вакытында, мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; уртак уеннарда һәм физик күнегүләрдә катнашырга кызыксыну күрсәтә; хайваннарга һәм үсемлекләргә, аларның үзенчәлекләренә, иң гади мөнәсәбәтләренә	Уен. "Йорт хайваннары һәм кошлар" үрнәге уены (балалар тавыкларның, мәчеләрнең хәрәкәтләрен охшаталар), "Дуңгыз югалды" уен-ситуациясе. <i>Мотор.</i> Ачык һавада уеннар: "Ана тавык һәм тавык", "Мәче һәм тычкан"; "Кошлар бассейн янында утырдылар." <i>Яхшы.</i> "Өч аю касәләре", "Тавыклар йөри", "Матур арба" рәсемнән модельләштерү.
		"Сөйләм үсеше" "Физик үсеш"	табигатьтә; сезонлы күзәтүләрдә катнаша; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; предметларны, картиналарны, иллюстрацияләренә, тере әйберләренә күзәтү вакытында дискуссияләрдә, сөйләшүләрдә катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; рәхәтләнеп балалар әсәрләре күргәзмәләрендә катнаша; жырлый, жырлый, музыкага күчә	<i>Аралашу.</i> Тавыш сөйләм культурасын үстерү өчен күнегүләр (тавышлар [f], [Белән]). <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көн күреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> "Аю һәм умарталар" уены, "Йорт хайваннары турында ничек кайгыртырга?" Сөйләшүе. <i>Музыкаль.</i> "Кошлар һәм тавыклар" музыкаль композициясен тыңлау. (Э. Тиличеева музыкасы), "Өйдә кем бар?" музыкаль уены, "Урманда кем бар?" драматизация уены. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү.</i> Шигырь уку Г.Сапгира "Мәче", "Йоту" (реллингта Словения халык поэзиясеннән Л. Яхнина), шигырьне ятлау И.Белусова "Язгы кунак"

1-31 май чорының гомуми темасы "Summerэй"

	Табигатътөге үзгөрешләр. М а т е р и а л л а р һәм ж и һ а з л а р : күбәләкләр жептән кәгазьдән; төслө һәм ак кәгазь; балчык яки пластилин; щеткалар, буяулар;	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып-белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм	М а к с а т л а р : балаларның жәй, сезонлы үзгөрешләр турындагы идеяларын киңәйтү (табигатътөге сезонлы үзгөрешләр, кешеләр киёмнәре, балалар бакчасы өлкәсендә). <i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; предметларны, картиналарны, иллюстрацияләрне, тере әйберләрне күзәтү вакытында дискуссияләрдә, сөйләшүләрдә катнаша; рәсемнәрдә,	<i>Уен.</i> "Экологик эз" жәяүле уен-сәяхәт. <i>Мотор.</i> Ачык һавада уеннар: "Кояш һәм яңгыр", "Чөгәндәр", сулыш күнегүләре "Күбәләкләр" <i>Яхшы.</i> "Бәйрәм тиздән киләчәк" кушымтасы, "Бәйрәм турында рәсем" рәсеме, "Кукла белән дөвалау" моделе. <i>Аралашу.</i> Әдәби викторина.
	жәйге пейзаж иллюстрацияләре һәм киенгән кешеләр жәй көне; курчак, курчак киеме	борылу ", "Физик үсеш"	модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив ; көндәлек тормышта сөйләм, бәйсез уеннар, яшәгешләр белән аралашу, ачык уеннарда һәм физик күнегүләрдә бергә эшләргә, хәрәкәтләрне координацияләргә белә; уртак уеннарда башлангыч кагыйдәләрне үтәргә әзер; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешләр урнаштыра, иң гади гомумиләштерүләр ясый ала; балаларның төрле төрләрен тормышка ашыру өчен кирәкле күнекмәләргә ия	<i>Self-үзәң хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше.</i> Күнегү "Без курчакны жәяү йөртәбез." <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Имтихан, иллюстрацияләр турында фикер алышу жәйге пейзажны, жәй кигән кешеләрне сурәтләү; уен күнегүләре "Әйдәгез, курчакка йөрергә киенергә булышың." <i>Музыкаль.</i> Театр уеннары-ситуацияләр: "Чәчәк болыннары", "Кояш нурлары", "Яңгыр, күбрәк!", "Күк күкрәү һәм яңгыр" музыкаль уены. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү .</i> "Булгез - кара баррель, ак туялар" рус халык әкиятен уку, З.Александрованың "Алтын кукуруз ..." шигырьләрен уку, Э.Благинина "Алма агачы"
	Жәйге бәйге бүләкләр.	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать	М а к с а т л а р : бакча һәм бакча үсемлекләре турында башлангыч идеялар формалаштыру.	<i>Уен.</i> "Объектны сурәтләгез" уены (жиләк-жимешнең тасвирламасы һәм классификациясе). <i>Мотор.</i> Уен "Сабиз алыгыз."

М а т е р и а л л а р һәм ж и Һ а з л а р : балчык яки пластилин; кист и , буяулар; төсле һәм ак кәгазь; клей, сумка; яшелчәләр, жиләк- жимешләр, думилар яки яшелчәләр, жиләк-жимеш рәсемнәре; пластик тәлинкәләр (3 даана.)	Һәм эстетик үсеш", "Танып- белү үсеше" (дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру), "Сөйләм үсеше"	Көтелгән нәтижәләр: аның яшенә туры килгән төп хәрәкәтләргә ия; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив; төрле уеннарда кызыксыну, уртак уеннарда катнашу күрсәтә; яңа әкиятләр, хикәяләр, шигырьләр тыңларга ярата; дискуссияләрдә катнаша; табигатьтәге иң гади мөнәсәбәтләргә кызыксыну күрсәтә; сезонлы күзәтүләрдә катнаша	Яхшы. "Күгәрченнәр" рәсеме үлэндә ", " үрдәк "модельләштерү, план буенча буяулар белән рәсем ясау," болындагы тавыклар "аппликаты. Аралашу. "Fruitsиләк-жимеш, яшелчәләр һәм жиләк кайдан килә?" Темасында әңгәмә, сөйләм культурасын үстерү өчен күнегүләр (тавыш [h]). Self-үзеңә хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкуреш эше. Күнегү "Без тәлинкәләргә яшелчәләр, жиләк- жимешләр салабыз."
			Танып-белү тикшеренүләре. "Искиткеч капчык" уены (жиләк-жимеш белән). Фантастика һәм фольклорны кабул итү . Н.Павловның "авиләк" хикәясен уку, шигырьләр А.Прокофьев "Газондагы яшеллектә"
Summerәйге могжизалар. М а т е р и а л л а р һәм ж и Һ а з л а р : су һәм ком, кислота белән	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып- белү үсеше" (формалашкан	М а к с а т л а р : эксперимент барышында тикшеренүләр һәм танып-белү кызыксынулары формалаштыру су һәм ком белән; табигатькә кайгыртучан караш, жәйге табигатьнең матурлыгын сизү сәләтен үстерү . _	Уен. Су һәм ком белән уеннар. Мотор. Уеннар: "Мәчеләр һәм тычканнар", "Бакчадагы тавыклар." Яхшы. "Кульяулык" рәсеме ясау, "Нәрсә теләсәгез шуны ясагыз, хайван", "Йорт" кушымтасы, кәгазь самолетлар ясау.

	уеннар өчен күп функцияле өстәл		<i>Планлаштырылган нәтижәләр:</i> мотор эшчәнлегенә ихтыяж бар нес: физик активлык вакытында,	
	чәй, буяулар, төсле һәм ак кәгазь, клей, балчык яки пластилин, геометрик формалар, үрдәк силуэтлары тукумадан һәм кәгазь	дөнъяның гомуми картинасын формалаштыру, продуктив (конструктив) эшчәнлек), "Сөйләм үсеше", "Физик үсеш"	мөстәкыйль мотор эшчәнлегендә уңай эмоцияләр күрсәтә; төрле уен уеннары, әйләнә-тирә мохит объектлары, аларның максаты, үзлекләре белән кызыксыну; уртақ уеннарда катнаша; рәсемнәрдә, модельләштерүдә, аппликациядә индивидуаль һәм коллектив композицияләр булдыруда актив ; контактлар урнаштырырга, көндәлек тормышта яшәтешләр белән аралашырга, сөйләм аша бәйсез уеннар белә; is-объектларны өйрәнүнең төрле ысулларын куллана, иң гади экспериментларны да кертә; объектлар һәм күренешләр арасында иң гади бәйләнешләр урнаштыра , иң гади гомумиләштерүләр ясый ала	<i>Аралашу.</i> Сөйләм культурасын үстерү өчен күнегүләр (тавыш [с]). <i>Self-үзең хезмәт күрсәтү һәм башлангыч көнкүреш эше.</i> <i>Танып-белү тикшеренүләре.</i> Уен тукумасы "тукумадан һәм кәгазьдән үрдәкләр", "Өстәмә фигураны табыгыз" уены. <i>Музыкаль.</i> Ү.Слоновның "Урман рәсемнәре" музыкаль композициясен тыңлау. <i>Фантастика һәм фольклорны кабул итү .</i> Шигырь уку В.Берестов "Мәче"

2.8. Студентлар гаиләсе белән үзара бәйләнеш үзенчәлекләре

Студентлар гаиләләре белән үзара бәйләнешнең максатлары

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең педагогик коллективының мәктәпкәчә яшәтәге студентлар гаиләләре белән үзара бәйләнешнең төп максатлары:

- гаиләгә психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтү һәм ата-аналарның (юридик вәкилләрнең) мәгариф, мәктәпкәчә яшәтәге балалар сәламәтлеген саклау һәм пропагандалау компетенциясен арттыру.

- балаларны мәктәпкәчә һәм гаилә шартларында тәрбияләүгә һәм тәрбияләүгә карашларның бердәмлеген тәмин итү; гаиләнең белем потенциалын арттыру.

Бу эшчәнлек мәктәпкәчә яшәтәге балаларның *ата-аналарының (законлы вәкилләренең) тәрбияви эшләрен тулыландыра, ярдәм итә һәм җавап алып бара .*

Бу максатларга ирешү төп бурычларны чышү аша башкарыла:

1) ата-аналарга (юридик вәкилләргә) һәм жәмәгәтьчелеккә Россия Федерациясенең бөтен мәгариф мәйданына хас булган мәктәпкәчә белемнең максатлары, мәктәпкәчә яшътәге балалары булган гаиләләргә дәүләт ярдәме чаралары, шулай ук тормышка ашырылган мәгариф программасы турында мәгълүмат бирү; мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре;

2) ата-аналарны (юридик вәкилләр) тәрбияләү, балаларның сәламәтлеген саклау, ныгыту һәм ныгыту өлкәсендә хокукий, психологик һәм педагогик компетенцияләрен арттыру;

3) гаилә иминлеген өчен төп нигез буларак җаваплы һәм аңлы ата-ана үсешен алга этәрү;

4) хезмәттәшлек формасында үзара бәйләнеш булдыру һәм мәгариф проблемаларын чишү өчен мәктәпкәчә яшътәге балаларның ата-аналары (юридик вәкилләр) белән партнерлык урнаштыру.

5) ата-аналарны (юридик вәкилләрне) укуыту процессына җәлеп итү.

Ата-аналар белән үзара бәйләнеш принциплары

Ата-аналар (юридик вәкилләр) белән үзара бәйләнеш төзү түбәндәге принципларга туры килә:

Мәгариф турындагы Закон нигезендә, студентларның ата-аналары (законлы вәкилләр) балаларны укуыту һәм тәрбияләү өчен өстенлекле хокукка ия түгел, алар бурычлы. баланың физик, эхлакый һәм интеллектуаль үсеше өчен нигез салырга;

2) ачыклык: баланың төркемдә булу үзенчәлекләре турында заманча мәгълүмат ата-аналар (законлы вәкилләр) өчен булырга тиеш; ата-аналарның һәрберсенә (юридик вәкилләргә) мәктәпкәчә яшътәге балаларга бушлай керү мөмкинлеген биреләргә тиеш; укуытучылар һәм ата-аналар (юридик вәкилләр) арасында мәктәпкәчә һәм гаиләдә баланың үсеш үзенчәлекләре турында мәгълүмат алмашырга кирәк;

3) укуытучылар һәм ата-аналар (юридик вәкилләр) арасындагы үзара ышаныч, хөрмәт һәм яхшы теләк: аралашканда укуытучы этика һәм мәдәни аралашу кагыйдәләрен тотарга, ата-аналар (юридик вәкилләр) белән аралашуга һәм хезмәттәшлеккә уңай караш күрсәтергә тиеш; укуытучылардан да, ата-аналардан да (юридик вәкилләрдән) алынган мәгълүматны балалар мөнфәгәтьләрендә эхлакый һәм акыллы куллану мөһим;

4) һәр гаиләгә индивидуаль дифференциаль караш: үзара аралашканда, гаилә тәрбиясенә үзенчәлекләрен, ата-аналарның (юридик вәкилләрнең) баланы тәрбияләүгә булган ихтыяжларын, укуытучыга һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә карашны исәпкә алырга кирәк; , давам итүче чаралар; мәгариф проблемаларын уртак чишүдә ата-аналарны (хокук вәкилләрен) кертү мөмкинлеген;

5) яшкә туры килү: үзара бәйләнешне планлаштырганда һәм тормышка ашырганда, балалар үсешенә яшә характеристикалары аркасында баланың ата-аналар (юридик вәкилләр), беренче чиратта, ана белән мөнәсәбәтләренә үзенчәлекләрен һәм табигатен исәпкә алырга кирәк. .

Ата-аналар белән үзара бәйләнеш юнәлешләре

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә педагогик коллективының студентларның ата-аналары (юридик вәкилләр) белән үзара бәйләнешен булдыру эшчәнлегенә берничә юнәлештә алып барыла:

1) диагностик һәм аналитик юнәлеш һәр укуытучының гаиләсе турында мәгълүмат алу һәм анализлау, баланың сәламәтлеген саклау һәм аның үсеше турындагы үтенечләрен үз эченә ала; ата-аналарның психологик һәм педагогик компетенциясә дәрәжәсендә (юридик вәкилләр); анализ нәтижәләрен исәпкә алып, гаилә белән эшчән планлаштыру; мәгариф биремнәрен координацияләү;

2) укуыту юнәлеше ата-аналарга (юридик вәкилләргә) мәктәпкәчә яшътәге балаларның психофизиологик һәм психик үсеше характеристикалары буенча белем бирүне үз эченә ала; билгеле бер яшътәге балаларны укуыту һәм укуытуның эффектив ысулларын сайлау;

мәктәпкәчә белем бирү өлкәсендә дәүләт сәясәте турында заманча мәғлүмат белән танышу, шул исәптән мәктәпкәчә яшътәге балалары булган гаиләләргә дәүләт ярдәме чаралары турында мәғлүмат бирү; мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә тормышка ашырылган мәғариф программасының үзенчәлекләре турында мәғлүмат бирү; баланың мәктәпкәчә төркемдә булу шартлары; балалар белән укуы эшенең эчтәлегенә һәм ысуллары;

3) консультация юнәлеше ата-аналарның (юридик вәкилләрен) бала белән үзара бәйләнешләре, балаларны тәрбияләү һәм тәрбияләүдә барлыкка килгән проблемаларны жиңү белән берләштерә. гаилә шартларында ПЛО белән; баланың үз-үзен тотышы, яшътәшләре һәм укуы белән үзара бәйләнеш; барлыкка килүче проблемалар; мәктәпкәчә яшътәге балалар белән укуы һәм продуктив бәйләнеш булдыру юллары; балалар эшчәнлеген оештыру һәм катнашу ысуллары, укуы процессы һ.б.

Укуычыларның һәм ата-аналарның (юридик вәкилләр) уртак белем бирү эшчәнлегенә кайбер мәғариф бурычларын үтәүдә, РППС һәм мәғариф чараларын оештыруда хезмәттәшлекне үз эченә ала. мәктәпкәчә яшътәге балаларның ата-аналарының (юридик вәкилләрен) укуы инициативаларына ярдәм итү; Гаилә белән берлектә мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә мәғариф проектларын эшләү һәм тормышка ашыру.

ата-аналарның (юридик вәкилләр) баланың сәламәтлегенә өлкәсендә компетенция дәрәжәсен күтәрүгә бирелә .

түбәндәге мәғариф өлкәләрендә алып барыла :

1) баланың физик һәм психик сәламәтлегенә уңай йогынты ясаучы факторлар турында мәғлүмат бирү (бала көн тәртибен рациональ оештыру, гаиләдә дәрәс туклану, катгыйлану, мотор эшчәнлеген оештыру, гаиләдә уңай психологик микроклимат һәм тыныч аралашу бала һ.б.) тискәре факторларның (гипотермия, артык кызу, артык ашау һ.б.) тәсире турында, бала сәламәтлегенә төзәтә булмый торган зыян китерә;

2) Милли иммунизация расписаниесе һәм эпидемия күрсәткечләре нигезендә прививкаларның мөһимлегенә турында вакытында мәғлүмат бирү;

3) ата-аналарга (юридик вәкилләргә) үсешнең төрле яшә этапларында балаларга физик тәрбиянең төп бурычлары, шулай ук мәктәпкәчә һәм гаиләнең бу проблемаларны чишү мөмкинлекләре турында мәғлүмат бирү;

4) ата-аналарны (юридик вәкилләрен) мәктәпкәчә яшътәге күңел ачу чаралары белән таныштыру;

5) ата-аналарга (юридик вәкилләргә) ИТ-технологияләрен системалы һәм контрольсез куллану балаларының үсешенә тискәре йогынты турында хәбәр итү (йока бозу, дулкынлану, хәтер сыйфаты үзгәрү, игътибар, уйлау; социализация һәм аралашу проблемалары һ.б. .).

Балалар сәламәтлегенә проблемаларында укуы эшенең эффективлыгын тематик очрашуларга *профиль белгечләрен (табиблар, нейропсихологлар, физиологлар, ИТ белгечләре һәм башкалар) җәлеп итеп арттырырга мөмкин.*

Ата-аналар белән үзара бәйләнеш формалары

Укуычыларның эшчәнлегенә төрле формаларда (төркем һәм (яки) индивидуаль) төрле ысуллар, техника һәм ата-аналар (юридик вәкилләр) белән аралашу ысуллары аша тормышка ашырыла:

1) *диагностик һәм аналитик юнәлеш аша башкарыла:*

- тикшерүләр, социологик бүлекләр, аерым дәфтәрләр, "почта тартмасы", ата-аналар (юридик вәкилләр) белән педагогик сөйләшүләр; ачык ишәкләрнең көннәре (атналары), классларның ачык күренеше һәм балаларның башка эшчәнлегенә һ.б.;

2) *мәғариф һәм консультация өлкәләре аша тормышка ашырыла :*

- төркем ата-аналар җыелышлары, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр, остаханалар, тренинглар һәм рольле уеннар, консультацияләр, педагогик рәсем бүлмәләре, ата-аналар клублары һ.б.;

- ата-аналар өчен мәғлүмат листовкалары, трибуналар, экраннар, папкалар (законлы вәкилләр);

- ата-аналар (юридик вәкилләр) өчен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, ата-аналар өчен педагогик китапханәләр (юридик вәкилләр) тарафыннан бастырылган журналлар һәм газеталар;

- Интернеттагы мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре һәм социаль төркемнәр сайтлары;

- массакүләм мәгълүмат чаралары һәм интервьюлар;

- фотосурәтләр, балалар эшләре күргәзмәләре, ата-аналар (юридик вәкилләр) һәм балаларның уртак эсәрләре;

- ял формалары (уртак бәйрәмнәр һәм кичләр, гаилә спорты һәм тематик чаралар, тематик ял итү, гаилә традицияләре белән танышу) һ.б.

Гаилә белән мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе арасында ышанычлы эшлекле элемтәләр булдыруның алыштыргысыз формасы - *укутучы һәм ата-аналар (юридик вәкилләр) арасында диалог*. Диалог сөзгә баланың тәртибен яки проблемаларын бергәләп анализларга, проблемаларның сәбәпләрен табарга һәм уңайлы мөмкинлекләр, гаилә ресурслары һәм аларны чишү юлларын эзләргә мөмкинлек бирә.

Ата-аналар (юридик вәкилләр) диалогта белем алалар, билгеле бер бала өчен оптималь белем юлын сайлау, шулай ук мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе һәм гаилә белән уртак чараларны координацияләү буенча киңәшләр. укуту программасын үзләштерүдә баланың проблемалары һәм кыенлыklары.

Ата-аналар белән эшләү өчен календарь планлаштыру

Төп өлеш						
Планлаштырылган вакыйгалар күптөрле һәм эчтәлек			Тематик Вакыйгалар			
дат а	Юнцлеше тема, эчтәлеге	Форма үзара бәйләнеш	дат а	Еctionнәлеш, тема, эчтәлек	Форма үзара бәйләнеш	Чара тормышка ашырыла торган мәгариф өлкәсе
1	2	3	4	5	6	7
Сентябрь						
	Гаиләләрнең социаль- демографик паспортын төзү	Сорау, тест	1-15 сентябрь өчен гомуми тема "Балалар бакчасы"			
			"Без балалар бакчасында!" (<i>Summer</i> әйдән соң балаларны балалар бакчасына кайтару, адаптация чоры)			
				"Баланы балалар бакчасы шартларына ничек жайлаштырырга?"	Индивидуаль консультацияләр	"Социаль- коммуникатив үсеш", "Сөйләм

					үсеше", "Физик үсеш"	
	Яшынң психологик үзенчәлекләре	Теоретик семинар	"Балалар бакчасында кем эшли?" (Балалар бакчасы хезмәткәрләренең һөнәрләре)			
			"Балаларны олы һөнәрләр белән ничек таныштырырга?"	Төркемчә сөйләшүләр	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"	
	3-4 яшьлек балаларны үстерү һәм тәрбияләү өчен биремнәр	Ата-аналар җыелышы	"Балагызга пешекче, шәфкатъ туташы һ.б. турында сөйләгез."	Ата-аналарга балалар бакчасы хезмәткәрләренең фотоальбомын тәкъдим итегез (эш урынындагы хезмәткәрләрнең фотолары)	"Танып-белү үсеше", "Социаль-коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"	
	Партияләрнең (гаилә һәм мәктәпкәчә учреждениеләр) бала тәрбияләүдәге казанышлары белән танышу. Хезмәттәшлектән үзара өметләрне ачыклау: баланың тәрбия проблемаларын чишүдә үз ролен һәм икенче якның ролен презентацияләү һәм фикер алышу.		"Әйдәгез тынычлыкта яшик!" (Балалар бакчасында тәртип, яшәтешләр белән мөнәсәбәтләр)			
			"Яшәтешләр һәм олылар белән мөнәсәбәтләр нормалары һәм кагыйдәләре."	Теоретик семинар	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"	
			"Балалар конфликтлары һәм аларны чишү юллары"	Психолог консультациясе	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"	
			"Минем беренче дусларым"	Фото күргәзмәне теркәү	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"	
			16-30 сентябрь өчен гомуми тема "Көз"			
			Көздә нәрсә үзгәрде? (Табигать, кешеләр киеме) "			
	"3 ел кризисы: симптомнар, жинү юллары."	Психолог консультациясе	Ата-аналарны балалар белән сәяхәткә чакырыгыз көз билгеләре өчен	Өй эше, ата-аналар өчен искәртмәләр	"Танып-белү үсеше"	
	Карарларны координацияләү һәм балалар бакчасы һәм гаилә арасындагы үзара бәйләнешнең үсешен фаразлау, якларның җаваплылыгына нигезләнәп.		Ата-аналарны балалары белән көз турында шигырьләр өйрәнергә, көзгә темаларның рәсемнәрен тәмамларга чакырыгыз	Ата-аналар өчен өй эше, балалар белән уртак чараларда катнашу	"Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Танып-белү үсеше" "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"	

Мәктәпкәчә яшътәге балаларны укытуның проблемалы өлкәсендә балалар бакчасы һәм гаилә арасында үзара бәйләнеш программасын булдыру.			"Көзге урманда йөрү"	Гаилә фото конкурсы	
"Мин үзем !!!"	Ата-аналар өчен экран	"Көзге уңыш"			
		"Яшелчәләрне жылылык белән эшкәртү витаминнарны ничек сакларга ?	Диетик киңәше ата-аналар өчен	"Физик үсеш", "Танып-белү үсеше" "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше", "Сөйләм үсеше" "Танып-белү үсеше", "Социаль-коммуникатив үсеш", "Физик үсеш"	
"Ничек тыңлаучан булырга?" (Балаларны ирекле тәртипкә өйрәтү)	Ата-аналар өчен түгәрәк өстәл	"Балаларны ничек жәлеп итәргә урып-жыю эшенә? "	Ата-аналар өчен искәртмәләр практик киңәшләр белән		
Төркемдәге үсеш мохитен проектлауда ата-аналарны жәлеп итү			"Дөрес сөйләшү"		Ата-аналар өчен ачык көн, "Дөрес туклану турында әңгәмә" программасы белән таныштыру.
"Салкын тию һәм йогышлы авырулар	Табиб консультациясе	"Көзге өй һәм урман хайваннары һәм кошлар."			
			"Бу кызык хайваннар"	Йорт хайваннары фотографиясе конкурсы	"Танып-белү үсеше" "Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Физик үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш" "Танып-белү үсеше", "Сөйләм үсеше"
			"Урман дуслары"	Ата-аналар ролендә катнашучы балалар һәм ата-аналар өчен күңел ачу	
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе территориясен яхшырту өчен укытучылар һәм ата-аналар субботникы. "Иң матур сайт" конкурсы			"Егетләр - хайваннар турында"	Балаларның хайваннар турындагы фантастик күргәзмәсе	

О к т я б р ь					
"Ашыгыч ярдәм Ярдәм итегез"	Ата-аналарга киңәш балаларга белем бирү турында	1-15 октябрь өчен гомуми тема "Мин һәм минем гаиләм"			
		“Әни, әти, мин сәламәт гаилә! (Сәламәт яшәү рәвеше, гаилә турында идеялар) ”			
			"Әни, әти, мин сәламәт гаилә!"	Гаилә спорт яллары	"Физик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"
Янгың куркынычсызлы гы "Матчлар балалар өчен уенчык түгел!"	Ата-аналар өчен экран	“Мин үзем турында нәрсә беләм? (I-образ, тышкы кыяфәт, җенес вәкиллеге) ”			
			"Безнең фотоальбом"	Ата-аналарны җәлеп итү төркем альбомы балалар белән	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"
			"Без шундый ук һәм төрле!"	Ата-аналар өчен OOD ачык күрсәтү	"Социаль-коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Танып-белү үсеше"
Өйдә укучылар гаиләләренә бару			"Уллар һәм кызлар тәрбияләү бер үкме?"	Түгәрәк өстәл	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"
Бергә эшләү: гаилә остаханәсе	Балалар жиһазларын ремонтлау, курчакларга тегү	16 октябрь - 4 ноябрь өчен гомуми тема "Минем йортым, шәһәрәм"			
		"Яраткан өй (көнкүреш айберләре, җиһазлар, көнкүреш техникасы)"			
			"Гаилә мирасы" (ата- аналарның ижади хикәясе)	Иҗат залында очрашулар	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"
Ата-аналарны рольле уеннар өчен атрибутлар житештерүдә катнашу. "Куркынычсыз өйдән балалар бакчасына юл куркынычсыз маршрутларны планлаштырган ата-аналар			"Минем йортым - минем сарай"	Балаларны өйдә куркынычсыз тоту турында ата-аналар белән әңгәмәләр	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше", "Физик үсеш"
		"Мин шәһәрдә яшим (шәһәр исеме, төп истәлекле урыннар)"			
			"Таныш урамнар һәм юллар буйлап: кечкенә ватанның истәлекле урыннары белән танышу"	Балалар, укытучылар һәм ата-аналар өчен ял көннәре маршруты	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"
			"Без җәяүлеләр (транспорт төрләре, юл кагыйдәләре)"		
			"Безнең дустаныбыз светофор"	Балалар һәм ата-аналар өчен ял	"Социаль һәм коммуникатив үсеш"

	"Оялчан балалар, аларга ничек булышырга?"	Ата-аналар өчен түгәрәк өстәл	<i>"Шәһәр һөнәрләре (полицейский, сатучы, чәчтараш, машина йөртүче, автобус йөртүчесе)"</i>		
			"Ата-аналар һәм балалар өчен уен йорты"	Кибеттәге балалар бакчасында ата-аналар һәм балаларның уртак уеннары, чәчтараш һ.б.	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"
			"Эш өчен эти-эниегез нәрсә эшли?"	Гаилә газетасы ясау	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"
Н о я б р ь					
	"Ничек киенергә салкын һавада бала Әйе? "	Төркем төркемнәре консультацияләр	5-14 ноябрь өчен гомуми тема "Почмак булу"		
			<i>"Өй хужалары"</i>		
			"Могҗиза табибы"	Балалар бакчасы өчен ата-аналар үстергән иң яхшы ябык үсемлек өчен конкурс	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше", "Сөйләм үсеше"
	"Хәрәкәтнең роле балалар тормышында"	Ата-аналар җыелышы	<i>"Аквариум"</i>		
			"Аквариум үз кулыгыз белән"	Иң яхшы һөнәрчелек конкурсы	"Сәнгать һәм эстетик үсеш"
	Начар гадәтләр һәм ничек алар белән көрәш "	Психолог консультациясе	15-30 ноябрь өчен гомуми тема "Без ярдәмчеләр"		
			<i>"Без нәрсә эшли алабыз?"</i>		
			"Балаларның осталыгы һәм сәләтләре 3-4 ел »	Ата-аналар өчен экран	"Социаль һәм коммуникатив үсеш"
	Нык баланы ничек ашатырга?	Диетик киңәше	<i>"Олыларга булышу"</i>		
			"Бала өчен нинди эш төрләре бар?"	Ата-аналар өчен папка-слайдер	"Социаль һәм коммуникатив үсеш"
Д е к а б р ь					
			1-31 декабрьнең гомуми темасы "Яңа ел бәйрәме"		

Бергэ уйланыйк ...	Ата-аналар белэн бергэ педагогик проблемаларны чишү	"Декабрьда, декабрьда барлык агачлар көмөштә ..."		
		"Декабрьда, декабрьда барлык агачлар көмөштә ..."	Укытучыларның, балаларның һәм ата-аналарның балалар бакчасының экологик юлы буйлап сәяхәте	"Танып-белү үсеше", "Физик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"
		"Херрингбон-матурлык"	Балалар-олылар проектын тормышка ашыру өчен чаралар	"Танып-белү үсеше"
Мәгариф - дөртләнеп	Ачык класслар атналыгы ата-аналар өчен	"Бәйрәмгә кем килер?"		
		"Бәйрәмнәргә эзәрләнү"	Ата-аналарга Яңа ел бәйрәменә эзәрләнәргә булышыгыз (шигырьләр, җырлар, драматургияләр өйрәнү)	"Сәнгать һәм эстетик үсеш"
"Балалар куркуы"	Психолог консультациясе	"Яңа ел бәйрәме тиздән килә"		
		"Өйдәгез, безнең төркемне бизик"	Ата-аналарны җәлеп итү төркемне бизәргә, ясалган Яңа ел бәйрәменә пешерү атрибутлары	"Социаль һәм коммуникатив үсеш"
		"Дәүләттә балалар белән ничек йөрәргә син? ", "Бала белән кая барырга ялларда?"	Ата-аналар белән төркем сөйләшүләре	"Социаль һәм коммуникатив үсеш"
"Балалар бакчасында проект эшчәнлегә"	Ата-аналар өчен мәктәп	"Дуслар һәм туганнар өчен бүләкләр"		
		"Өйдәгез, якыннарыбызга бүләкләр ясыгыз"	Ата-аналар һәм балалар белән тематик дәрес	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"

	"Бала акылының үсеше 3-4 ел »	Лекция залы ата-аналар өчен		Яңа ел бәйрәме	Ата-аналарның роле балаларның Яңа ел кичәсендә	"Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"
Г ы ы н в а р						
	"Без сүз белән белем бирәбез"	Консультация	1-31 гыйнвар өчен гомуми тема "Кыш"			
			<i>Кыш көне нәрсә үзгәрдә? (Табигать, кешеләр киеме) "</i>			
	"Зимушка-кыш"	Ата-аналар һәм балалар белән паркка экскурсия		"Кышкы үрнәкләр"	Гаилә газетасы конкурсы кышкы үзгәрешләр турында игелекле	"Танып-белү үсеше", "Сәнгатьле һәм табигый физик үсеш » _
	Эффектив чаралар һәм катыру ысуллары	Ата-аналар өчен семинар	<i>"Кышкы спорт "</i>			
				"Бала ничек алырга спортка?"	Консультация	"Физик үсеш"
	Балаларның ижатының беренче чагылышы"	Ата-аналар жыйылышы	<i>"Кыш мөгъжизалары" (кар, су, боз белән эксперимент)</i>			
				"Сихерче-су"	Ата-аналар өчен практик семинар-тренинг	"Танып-белү үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"
Ф е в р а л ь						
	"Экрандагы бала: өчен һәм каршы"	Консультация	1-23 февраль чорының гомуми темасы "Ватан көнен саклаучы"			
			<i>"Без Ватанны яклаучылар (хәрби һөнәрләр, патриотизм)"</i>			
	Төрле формада гаилә белеменң иң яхшы тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тарату			"Балалар тәрбиясендә ата роле"	Сораулар һәм җаваплар кичәсе	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"
				"Балаларны патриотик тәрбияләү: Ватаны яратырга ничек өйрәтергә?"	Ата-аналарга киңәш	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше"
		Ачык көн	<i>"Әти бәйрәме"</i>			

	"Балалар талантлары дөньясы"			"Безнең куллар күнелсезлек өчен түгел"	Әтилар һәм балалар остаханәсе	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"		
				" Әтилар көне"	Ата-аналар өчен бәйрәм, ата-аналарның ярышларда катнашуы	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Физик үсеш"		
	Ата-ана проектларын тормышка ашыру өчен чаралар		24 февраль - 8 март "Гомуми тема" 8 март "					
			"Минем гаиләм"					
				"Әни өчен бәйрәм"	Ата-аналарның роле бәйрәм спектакльләрендә	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"		
	"Гаилә традицияләре"	жыелышлар әбиләр белән	"Әниләр һәм әбиләр бәйрәме"					
				"Әни өчен бәйрәм"	Ата-аналарның роле бәйрәм спектакльләрендә	"Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"		
М а р т								
	"Сәламәт тәндә сәламәт акыл"	Ата-аналар белән физик тәрбия	9-31 март чорының гомуми темасы "Халык культурасы һәм традицияләре белән таныштыру"					
			"Халык уенчыгы"					
				"Буялган сыбызгы: балаларны халык музыка коралларында уйнарга өйрәтү"	Музыка директоры әзерләгән ата-аналар өчен семинар	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Сөйләм үсеше", "Сәнгать һәм эстетик үсеш"		
	Аерылышу шартларында ата-аналарга психологик ярдәм			"Халык һөнәрләре"				
				"Күңелле ярминкә"	Балалар һәм ата-аналар өчен бәйрәм	"Сәнгать һәм эстетик үсеш"		
	"Рүнәза һәм дәртләндрә "	Түгәрәк өстәл "үткен почмаклар" белән						
				"Гаилә мәгарифендә халык сүзе"	Әдәбият күргәзмәсе (жырлар, балалар өчен балалар бакчалары рифмалары)	"Сөйләм үсеше" "Сәнгать һәм эстетик үсеш", "Сөйләм үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"		

	"Мәгарифтә борынгы традицияләр"	телдән журнал		"Халык жыры кичәсе"	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә булдырылган "Халык жырын яратучылар клубында" ата-аналар, укытучылар һәм укучылар очрашуы.	
А п р е л ь						
	"Әйдәгез, безнең балалар бакчасын матур итик"	Реклама	1-30 апрель чорының гомуми темасы "Яз"			
			"Язда нәрсә үзгәрде?"			
				"Табигатьтәге үзгәрешләр балалары белән сезонлы күзәтүләр."	Балалар бакчасы эколог консультациясе	"Танып-белү үсеше"
	"Милли тәрбия - 3 яшьтән! ”	папка-двигатель	"Матурлык чишмәсе"			
				"Баланың сәнгатьчә төмен, табигатьне эстетик аңлауны тәрбияләү"	Папка-слайдер	"Танып-белү үсеше", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"
	"Гаилә хоббиы"	Презентация	Кошлар һәм хайваннар язда нәрсә эшлиләр?			
				"Әйдәгез, үз кулларыбыз белән кош оясы ясыйк"	гаилә эше	"Социаль-коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"
М а й						
	Дизентерия, агулану һәм эчәк инфекциясе	Ата-аналар өчен искәртмәләр	1-31 май чорының гомуми темасы "Summerэй"			
			"Табигатьтәге үзгәрешләр"			
				"Балаларыгызны һава торышы өчен киегез"	Балалар бакчасы шәфкать туташы консультациясе	"Физик үсеш"
			"Summerэйге бүләкләр (яшелчәләр, җиләк-җимеш, җиләк, чәчәкләр)"			

	“Безнең уңышлар. Эш нәтижеләре ел һәм перспективалар өчен ”	Ата-аналар жыелышы. Ата-аналарның алар турында хикәяләре		"Fruitsиләк-жимештән балалар өчен савыт өчен иң яхшы рецепт."	Ата-аналар өчен конкуренция	"Физик үсеш"
		уңыш түгәрәк өстәл видео күрсәтү һәм фотолар		"Илдә жәйге каникуллар: нәрсә ашатырга һәм бала белән нәрсә эшләргә?" ка? "	Консультация	"Физик үсеш", "Социаль һәм коммуникатив үсеш"
			"Summerгәйге можжизалар (су, ком белән эксперимент)"			
				"Балагызның беренче ачышлары"	Балалар экспериментын оештыру турында ата-аналар өчен искәртмәләр	"Социаль һәм коммуникатив үсеш", "Танып-белү үсеше"

3. Оештыру бүлеге

3.1. Эш программасын тормышка ашыру өчен психологик һәм педагогик шартлар.

Эш программасын уңышлы тормышка ашыру түбәндәге психологик һәм педагогик шартлар белән тәэмин ителә:

1) *бала формалашуда уникаль чор буларак балачакны тану* , һәр баланың шәхесенә уникальлеген аңлау, укучыны үзенең итеп кабул итү, барлык индивидуаль күренешләре белән; һәр укучының үз сәләтләренә һәм сәләтләренә ышанычны саклап, иң югары кыйммәт буларак үсә барган шәхескә хөрмәт күрсәтү;

2) *укыту процессын оештыруның яңа формаларын кулланып, мәгариф проблемаларын чишү* (проект эшчәнлеге, мәгариф ситуациясе, мәгариф вакыйгасы, эшчәнлек үзәкләрендә балаларның баetylган уеннары, мәгариф өлкәләре интеграциясе кысаларында проблемаларны өйрәнү һ.б.). , һәм традицион дәресләр (фронталь, төркемчәләр, индивидуаль дәресләр. Шулай ук вакытта, дәрес балалар өчен кызыклы һәм кызыклы, аларны үстерү; балалар тарафыннан бер яки берничә белем бирү өлкәсен үзләштерүгә юнәлтелгән эш, яки аларның педагогик яктан төрле формаларны һәм эш ысулларын кулланып интеграция, укытучы сайлый;

3) *укыту процессының эчтәлегенә һәм формаларының өзлексезлеген тәэмин итү* (үсешнең алдагы этапларында тупланган балалар тәҗрибәсенә таянып, мәгариф эшенең формаларын һәм ысулларын үзгәртеп, гомерлек белемнең стратегик өстенлегенә - формалашуына игътибар итү) өйрәнү сәләте);

4) *студентларның яш үзгәрешләрен һәм психофизик үсешен исәпкә алып* (балаларның яш характеристикасына туры килгән формалар һәм ысуллар куллану; һәр яш чорына хас чаралар төрләре, социаль үсеш ситуациясе);

5) *бала өчен эмоциональ һәм кыйммәт, ижтимагый һәм шәхси, танып белү, эстетик үсеш һәм баланың хокукын кулланган индивидуальлекне* саклау өчен белем бирү мохитен булдыру. эшчәнлекне, партнерны, чараларны сайлау иреге.;

6) *олыларның балалар белән үзара бәйләнешенә нигезләнеп*, һәр баланың кызыксынуларына һәм мөмкинлекләренә юнәлтелгән һәм аның үсешенә социаль торышын исәпкә алып, белем бирү эшчәнлегенә төзү;

7) *мәгарифне индивидуальләштерү* (балага булышу, аның белем траекториясен төзү) һәм педагогик диагностика (мониторинг) нәтижеләренә нигезендә балалар төркемгә белән эшнә оптимальләштерү.

8) махсус психологик һәм педагогик карашларга, методларга, аралашу ысулларына һәм DL алу өчен шартларга нигезләнеп, *махсус белемгә мөхтаж балаларга иртә төзәтү ярдәме күрсәтү*, бу балаларның социаль үсешенә инклюзив мәгарифне оештыру аша;

9) *ата-ана һәм профессиональ жәмгыять ихтыяжларын ачыклау нәтижеләренә нигезендә укуга эшен камилләштерү*;

10) *психологик, педагогик һәм методик ярдәм һәм ярдәм, ата-аналарга* (юридик вәкилләргә) белем бирү, балалар тәрбияләү һәм үстерү, аларның сәламәтлеген саклау һәм пропагандалау;

11) ата-аналарны (юридик вәкилләренә) укуга программасын тормышка ашыру һәм студентлар гаиләләренә белем ихтыяжларына һәм мөмкинлекләренә туры китереп хезмәттәшлек мөнәсәбәтләрен җайга салу *процессына тарту* ;

12) *укытучыларның профессиональ компетенциясен формалаштыру һәм үстерү, студентларның ата-аналарын (юридик вәкилләрен) психологик һәм педагогик тәрбияләү*;

13) ата-аналар һәм профессиональ жәмгыятьләр сорауы буенча, эш программасын тормышка ашыру процессында *катнашучыларның* өзлексез психологик һәм педагогик ярдәм, *эчтәлегенә, юнәлешләренә һәм формаларының үзгәрүен тәмин итү*;

14) *төрле социаль учреждениеләр белән үзара бәйләнеш* (мәгариф, мәдәният, физик культура һәм спорт өлкәләре, ачык мәгариф системасының башка социаль-мәгариф предметлары), заманча педагогик практика һәм гаилә таләп иткән үзара бәйләнеш формаларын һәм ысулларын куллану. , үзара бәйләнешнең барлык якларының уртак социаль эһәмиятле чараларда катнашуы;

15) ижтимагый мохитнең, жәмгыятьнең киң мөмкинлекләрен шәхескә үстерү, аның социализация процессын камилләштерү чарасы буларак куллану ;

16) гаиләгә, мәгариф эшчәнлегендә катнашкан кызыксынуучыларга, шулай ук киң жәмәгәтчелеккә *укыту процессын оештыру үзгәрешләренә турында мәгълүмат бирү* ;

17) эш программасы турында сөйләшү, эзләр, аны тормышка ашыруны тәмин итүче материаллар куллану өчен мөмкинлекләр бирү. мәгълүмат мохитендә.

3.2. Үсеш максаты һәм киңлек әйләнә-тирә мохитне оештыру үзгәрешләре.

ФӨП укуга мохитенә бер өлеш һәм балалар үсешен багъучы фактор булып санала. ФӨП - һәр бала өчен төрле, күптөрле, мәгънәле һәм җәлеп итүчән эшчәнлек өчен нигез.

Эш программасын тормышка ашыру өчен, түбәндәге ФӨП үзгәрешләре кулланыла:

- мәктәпкәчә территория,
- төркем бүлмәләре
- махсус бүлмәләр (музыка залы, педагог-психолог кабинеты, логопед кабинеты һ.б.).

Федераль программа ФОП оештыру өчен катгый таләпләр куймый һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең мөстәкыйль проектлау хокукын саклай.

ББ нигезендә Программаның максатлары һәм принциплары, мәгариф программасын тормышка ашыру өчен яшь һәм гендер үзенчәлекләре исәпкә алынса, булдыру өчен төрле вариантлар бар .

Төркем бүлмәсендәге җиһазлар аның функциональ максатына туры килә, түбәндәге модульләр күрсәтелә:

- физик культура һәм сәламәтлек,
- уен,
- сәнгатьле һәм ижади,
- эзләү һәм таныш белү,
- ял итү,
- көнкүреш.

Мәктәпкәчә яштыга балаларда теләсә нинди эшчәнлек уен белән тыгыз бәйләнгән, белем һәм эксперимент җиңел генә ижади роль уйный торган уенга, шулай ук мотор эшчәнлегенә, эш яки әдәби әсәр белән танышу. Бу җәһәттән, уен модуль - арка сөяге.

Көнкүреш модульында ашау, эш биремнәре, эш белән бәйлә бар нәрсә бар.

Ял итү модуль ял итү һәм ял итү зонасыннан, балалар җиһазлары, китап киштәләре, балалар китап карый ала һәм тыныч уеннар уйный торган өстәлләрдән тора.

Төркем бүлмәсе шартлы рәвештә өч зонага бүленә:

- уртача эшчәнлек зонасы: "Таныш белү үзәге"; "Китап үзәге"; "Табигать үзәге"; "Математика күңел ачу үзәге";
- урта эшчәнлек зонасы: "Дизайн үзәге"; "куркынычсызлык үзәге"; "Сынлы сәнгать үзәге"
- активлык зонасы: "Мотор эшчәнлегенә үзәге"; "Музыка үзәге"; "Театр үзәге"; "Уен үзәге"; "Уяулык үзәге".

"Физик культура һәм сәламәтлек үзәге"

- жәяү җиһазлары: массаж юллары (яксы аякларны профилактикалау өчен) озын шнур.
- Сикерү җиһазлары: төсле калфак, гимнастик таяк, кыска ботинка, сикерү арканнары.
- Коньки, ыргыту, тоту өчен җиһазлар: төрле диаметрлы каучук шарлар, шешә торган туп-туп, тутырылган туплар.
- Ачык һавада уеннар өчен атрибутлар (баш киеме, медальоннар, эмблемалар).
- Мотор эшчәнлегенә стимуллаштыручы төрле уенчыклар: туплар, кулъяулыклар, кублар, шалтыратулар, тасмалар.
- Скиттллар, божралар.
- Эскәмияләр.

"Белем үзәге"

- Геометрик планар фигуралар һәм төс, зурлык (шар, куб, түгәрәк, квадрат, цилиндр, овал) төрле булган өч үлчәмле формалар.
- Лотто, рәсемнәрдә домино.
- Тема һәм сюжет рәсемнәре, тематик рәсемнәр җыелмасы (киём, аяк киеме, җиһаз, савыт-саба, яшелчәләр, хайваннар, уенчыклар,

транспорт, һөнәрләр).

- Өйдә һәм балалар бакчасында кулланыла торган көнкүреш техникасы иллюстрацияләре (чистарткыч, ит тарткыч, кер юу һ.б.).
- Схемалар, сүз модельләре, укырга һәм язарга өйрәнү өчен дидактик уеннар, авазларның, сузык авазларның, каты һәм йомшак авазларның төсле билгесе булган хәреф тартмасы.
- Сан рәтләре.
- ФЭМП өчен ике юллы карточкалар
- Картина
- Логик һәм математик уеннар
- Вакыйгалар эзлеклелеген сурәтләгән рәсемнәр (экиятләр өчен иллюстрацияләр).
- Көннең өлешләрен һәм аларның эзлеклелеген сурәтләгән рәсемнәр.
- Кечкенә һәм зур геометрик мозаика.
- Аерылган һәм парлы рәсемнәр жыелмасы.
- Искиткеч сумка.
- Төрлө озынлык һәм киңлек полосалары.
- Интеллектуаль үсеш өчен уеннар.
- Төрлө предметларның һәм эчтәлекнең тактада басылган уеннары.
- таякларны санау

- Төрле материаллардан ясалган эйберлэр образы булган карточкалар.
- Предметларның контуры һәм төсле рәсемнәре.
- Интеллектуаль үсеш өчен уеннар
- Рәсемдәге дөнья " һ.б.
- Табышмаклар.
- Сан карточкалары.

Сөйләм үсеше үзәге.

- Дидактик визуаль материаллар;
- Тема һәм сюжет рәсемнәре һ.б.
- Яшыкә туры килгән әдәбият белән китап почмаклары.
- Грамматик эчтәлекле уеннар.
- Төрле эйберләр белән "Искиткеч сумка".
- "Windows" уку ярдәме (хәрефләр белән полосалар кертелә, өскә-аска хәрәкәтләнә).

"Ижат үзәге (дизайн һәм кул эше)".

Төзелеш материаллары:

- Төрле формадагы һәм зурлыктагы өлешләр төзү комплектлары.
- Тирә-юньдә уйнау өчен кешеләр һәм хайваннар фигуралары.
- Тематик конструкторлар (агач, пластик).
- "Lego" өстәл конструкторы.
- Төрле катлаулы биналар үрнәкләре
- Зур һәм кечкенә күләмле формалар (барлар, кирпечләр, призлар, цилиндрлар, түшәмнәр).
- Зур ачык конструктор.

Кул эше өчен материаллар.

- Төрле типтагы кәгазьләр (төсле, эретелгән, салфеткалар, картон, открыткалар һ.б.)
- Пахта йон, күбек каучук, тукумалы материаллар (тукума, аркан . sh нурка, тасмалар һ.б.).
- Калдык материалларын сайлау (тартмалар, кәтүкләр, конуслар . пластик шешәләр, тараклар, конфетлар һәм татлы ризыклардан фольга һ.б.).
- Табигый материаллар (конуслар, акорналар, төрле орлыклар, гайка кабыклары, йомырка кабыклары һ.б.).
- Кораллар: очлары кайчы; щетка; клей.
- Сөнәрчелекне эзлекле житештерү схемалары

Сәнгать эшчәнлегенә өчен материаллар.

- Картиналар
- жиңел .
- Төсле карандашлар жыелмасы; маркер комплектлары; шар каләмнәре . g юу; акварель; төсле балавыз карандашлары һ.б.
- Буяуларны катнаштыру өчен индивидуаль палитра.
- Чисталар - нечкә һәм калын, тиз, карчык; буяудан кисточкаларны юу өчен савытлар.
- Төрле форматта рәсем ясау өчен кәгазь.
- Суны яхшы үзләштерүче тукумадан сөртү, щетканы агызу өчен, кулларга сөртү.
- күбек гөмбәләре.
- Пластик, модельләштерү такталары.
- Төрле формадагы сенажлар.
- Клей өчен розеткалар.
- Формалар һәм кәгазь кисәкләре өчен подшипниклар.
- Өстәлләрне каплау өчен зур майлы киём.
- Тегпрнәк басмалар.
- Тактада асфальт яки линолеум өчен рәсем ясау өчен карандашлар.
- Халык сәнгате әсәрләре
- Балалар ижаты әсәрләре күргәзмәсе

"Табигать үзәге".

- Танып-белү табигать тарихы әдәбияты.
- Сезон билгеләрен сурәтләгән иллюстрацияләр.
- Төрле кайгырту таләп иткән үсемлекләр.
- Яшелчә һәм жиләк-жимеш модельләре.
- Табигать календаре.
- Antсемлекләренә карау жиһазлары.
- Кышкы бакча (лампочкалар, зур һәм кечкенә орлыклар).
- Төрле үсеш урыннарындагы үсемлекләр иллюстрацияләре.
- Чәчәкләрне сурәтләгән рәсемнәр.
- Хайваннар иллюстрацияләре
- Plantscемлекләренң гомуми билгеләрен сурәтләгән иллюстрацияләр (тамыр, сабак, яфрак, чәчәк, жимеш).
- Табигать тарихы темаларында дидактик уеннар
- Табигать тарихы темаларында энциклопедияләр

"Уен үзәге" .

- Хикәя уенчылары

- Төрлө төрдөгө уенчыктар ташу.
- Эш һәм тормыш объектларын сурәтләгән уенчыктар.
- чагылдырган имитация уеннары һәм рольле уеннар өчен роль уйнау атрибутлары ("Кукла почмагы", "кухня", "чәчтараш", "кибет", "больница", "остаханә", "гараж").
- Хайван уенчыктары.
- курчаклар
- Савыт-саба
- Чикләнгән урыннар (курчак почмагы, кухня, матурлык салоны, кибет, больница һ.б.)

"Театр үзәге"

- Төрлө театр төрләре (өстәл, экран, бармак).
- Маскалар, калфаклар.
- Фланнелграф.
- Визуаль һәм дидактик ярдәмлекләр "Әкият геройлары" һ.б.
- Экран.

Куркынычсызлык үзәге.

- Тормыш куркынычсызлыгы һәм юл хәрәкәте кагыйдәләренә кагылышлы материаллар (иллюстрацияләр, уеннар).
- Урам макеты.
- "Акыллы уклар", "Транспорт" дидактик уеннары; "Билге жыю" һ.б.
- Куркыныч коралларны сурәтләгән иллюстрацияләр һәм әйберләр.
- Бакчадагы балалар хәрәкәте өчен маршрутлар.

"Музыка үзәге".

- Музыкаль уенчыктар (дап, шыңгырау, торба).
- Тавыш тартмасы.
- Рекордлы плеер.
- Аудио язмалар: балалар җырлары, классик музыка фрагментлары
- эшли.

"Өй зонасы".

- Диваннар, креслолар.
- Каһвә өстәле.
- Фотоальбом.
- Яраткан балалар уенчыктары

**Төрле өлеш
үзәге , өлкән төркем**

1. Төркемнең эш программасы уку елы . ("Сөйләм үсеше" мәгариф өлкәсе - "Татарча соялашабес" - "Без татарча сөйләшәбез" укуту материаллары буенча балаларга татар телен укуту).
- 2 . Төркемнең укуту-тәрбия эше планы уку елы. (Сөйләм үсеше - татар теле: Тема; сүз байлыгы; дидактик, роль уйнау, сүз уеннары)
3. Уку елы өчен укуту материаллары нигезендә балаларга татар телен укуту өчен ООД темаларын тарату планы
- 4 . ЭРС буенча башкарылган эш турында отчет .
- 5 . УМК-та диагностик материал.

Ата-аналар өчен мәгълүмат материалы:

1. Ата-аналарга балаларга татар телен укуту буенча тәкъдимнәр.
2. "Ана Теле" онлайн мәктәбе системасына керү һәм теркәлү өчен күрсәтмэләр.
- Ойлашабез белән татар " - "Без татарча сөйләшәбез " укуту-методик комплекты буенча татар телен өйрәнүче балалар өчен сүз минимумы .
4. Татарстан Республикасы Гимны.
5. Мәгълүмат "Балаларга мәктәпкчә белем бирү учреждениеләрендә Тажикстан Республикасының дәүләт телләрен укутуга яна карашлар."
6. Татар телендә фразеологизмнарны, диалогларны төзәтү өчен материаллар.
7. Бәйрәмнәр, мөһим даталар турында материаллар.

**Почмак "Туган Жирем Татарстан "
өлкән төркем**

Идел төбәге халыклары культурасы белән танышу	
1.	Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы символлары (герб, флаг). Мәгълүмат һәм фотографик материал.
2.	Татар һәм курчак милли киemenдәге курчаклар (малай һәм кыз).
3.	Мәгълүмати һәм визуаль туган шәһәр турында материал (альбом, китаплар, открыткалар жыйнагы, иллюстрацияләр).
4.	Татарстан Республикасы башкаласы турында мәгълүмат һәм фотографик материал.
5.	Татарстан Республикасы турында информацион һәм визуаль материал (шәһәрләр-4, үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы).
6.	Татарстан, Россия, Башкортостан, Чувашия турында мәгълүмат материалы: (сынлы сәнгать эшчәнлегә өчен бизәкләр үрнәге , дидактик, Татарстан Республикасы халыкларының ачык уеннары)
7 .	Г. Тукай портретлары, татар язучылары, аларның әсәрләрен тәржемә итү һәм татар халык әкиятләре.
8.	Образцы татарских национальных орнаментов 5 элементов:

- тюльпан – лалә - лист – яфрак - колокольчик – кыңгырау - гвоздика – канәфер чәчәге - трехлистник - өч яфрак
9. Дидактические игры по ознакомлению с татарскими национальными орнаментами (4 игры), например: 1. «Составь узор» (на блюде, чашке). 2. «Найди пару» (орнаменты домино). 3. «Найди и назови» (орнамент). 4. "Баш сөяген һәм калфакны бизәгез."
10. Фантастика.
Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны Татарстан Республикасының дәүләт телләрен укытуның хәзерге дәрәжәсен тәмин итү һәм Идел өлкәсе халыклары културасы белән танышу өчен өстәмә материал. 1. Фантастика белән танышу: 2-7 яшьлек балалар өчен укучы "Балачак Алан" - "Балачакта" Закирова К.В. 2. Музыкаль белем: Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга татар бию хәрәкәтләрен укыту өчен " Шома бас " аудио кушымтасына методик кулланма ; " Шома бас " укыту әсбапына аудио өстәмә , шул исәптән 3 яшьтән 7 яшькә кадәр балаларны укыту өчен жайлаштырылган 33 татар бию композициясе; - " Шома бас " DVD Мәктәпкәчә яшьтәге балаларны татар бию хәрәкәтләрен укыту өчен методик кулланмага видео куллану. DVD , C D - Тажикстан Республикасы Министрлыгыннан алынган материаллар: C D -диск " Билә итек -читекл ", " Безнең итек бии " . CD –диск «Африка хикмәтләре», «Африканские приключения». CD –диск «Сертотмас үрдәк», «Болтливая утка». CD –диск «Танцы народов Поволжья» . CD –диск аудио - приложение для методического пособия «Балалар бакчасында әдәп - эхлак тәрбиясе». CD –диск аудио - китап «Татар әкиятләре», «Сказки на татарском языке».
Вновь созданные мультфильмы производства Татармультфильм: 1. «Чукмар белән Тукмар» - «Чукмар и Тукмар»; 2. «Ике кыз» - «Две дочери»; 3. «Өч кыз» - «Три дочери»; 4. «Куян кызы» - «Зайка»; 5. «Төлкә белән Каз» - «Лиса и Гусь»; 6. «Алтын бөртекләр» - «Золотые зернышки»; 7. «Бүләк кемгә?» - «Кому подарок?»;

8. «Агачлар да авырый» - «Деревья тоже болеют»;
9. «Ай белән Кояш» - «Луна и солнце»;
10. «Яңгыр белән кояш» - «Дождь и Солнце»;
11. Сертотмас үрдәк» - «Болтливая утка» и т. д.
Мультфильмы созданные по произведениям Габдуллы Тукая:
1. «Су анасы» - «Водяная»;
2. «Кәжә белән сарык әкият» - «Коза и Баран»;
3. «Ак бабай» - «Белый дед»;
4. "Бала белән күбәләк" - " Бала һәм күбәләк " һ.б.
" Союзмультфильм " студиясенң анимацион фильмнары татар телендә (5 өлештә)
"Акият иленда" ТНВ каналының телевизион шоу материаллары - "Әкиятләр дөньясында" мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен балаларга сөйләшергә өйрәтү өчен ясалган .
УМК материалын консолидацияләү
материаллар
по обучению русскоязычных детей татарскому языку – УМК для детей 5-6 лет “Татарча сөйләшәбез” (Говорим по- татарски), Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г., Исаева Р. С. и др.
1. CD – диск «Татарча сөйләшәбез» к проекту «Уйный – уйный үсәбез» - «Играя растём».
2. "Уйный уйный үсәбез" проекты өчен объект картиналары - " Уйнау үсә " .
3 . Дидактик, телдән, ИР Т- уеннары (укытучылар тарафыннан эшләнгән) "Уыны - йыны үсәбез " - " Без үсәбез уйныйбыз " проекты өчен .
4 . 5-6 яшьлек балалар өчен эш дәфтәрләре.
5. "Ууну - ууну үсәбез " проекты өчен анимация участоклары - " Уйнау үсә " .

- **3.3. Эш программасының мәгариф һәм методик ярдәме**

- **3.3.1. Укыту әсбаплары исемлеге**

<i>Авторлар</i>	<i>Басма исеме</i>	<i>нәшрият</i>	<i>Басылган ел</i>
НОТК. Веракси, Т.С. Комарова, БЕЛӘН. Васильев	"Туганнан алып мәктәпкә кадәр" мәктәпкәчә белемнең якынча гомуми белем бирү программасы.	Мәскәү: Мозаика- синтез	2014
НОТК. Веракси, Т.С. Комарова, БЕЛӘН. Васильев	"Туганнан мәктәпкә" программасына озак вакытлы планлаштыру (өлкән төркем)	Б: "Укытучы"	2016
НОТК. Веракси, Т.С. Комарова, БЕЛӘН. Васильев	"Туганнан мәктәпкә" программасы буенча комплекслы класслар (өлкән төркем)	Б: "Укытучы"	2016
Т.Г.Кобзева И.А.Холодова Г.С.Александрова	Организация деятельности детей на прогулке (старшая группа)	В.:«Учитель»	2016
Р.К.Шаехова	«Региональная программа дошкольного образования»	Казань: Редакционно- издательский центр	2012
З.М. Зарипова, Р.С.Исаева,Р.Г.Кидрячева	«Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү»	Казан: Беренче полиграфия компаниясе	2013

- **"Сөйләм үсеше"**

<i>Авторлар</i>	<i>Басма исеме</i>	<i>нәшрият</i>	<i>Басылган ел</i>
О.С. Ушаков	Мәктәпкәчә яшәтәге сөйләмне үстерү программасы	М. Мәгърифәт	20 1 2
О.С. Ушаков	5-6 яшьлек балаларның сөйләм үсеше	М. Мәгърифәт	20 1 2
Колесникова Н.В.	" А дан Зга", 5-6 яшьлек балалар өчен.	Мәскәү: Мозаика-синтез	2016
В.В. Гербова, Н.П. Илчук һәм башкалар.	"Балалар бакчасында һәм өйдә уку өчен китап" Укучы. 5-7 яшь	М.: "Оникс"	2008
Алябаева	"Мәктәпкәчә яшәтәге балалар өчен грамматика" 5-7 яшьлек балалар сөйләмен үстерү өчен дидактик материаллар	М.: ТС "Сфера"	2013

Алябаева	"Рус телен өйрәнгез " 5-7 яшьлек балалар сөйләмен үстерү буенча дидактик материаллар	М.: ТС "Сфера"	2013
К.В. Закирова	"Балачак болынлыгында" Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре укытучылары һәм ата-аналар өчен укучы	Казан : Редакция һәм нәшрият үзәге	2011

• **"Танып-белү үсеше"**

<i>Авторлар</i>	<i>Басма исеме</i>	<i>нәшрият</i>	<i>Басылган ел</i>
Гризик Т.И.	Мин дөньяны беләм . Тәрбиячеләр өчен методик тәкъдимнәр.	Мәскәү, Мәгърифәт	2002
О.А. Дыбина	"Балалар бакчасының өлкән төркемдә тышкы дөнья белән танышу дәресләре." Дәресләр.	М.: Мозаика - Синтез	2011
Л. и.Павлова	"Тышкы дөнья белән танышу өчен дидактик уеннар коллекциясе " (4-7 яшьлек балалар белән дәресләр өчен)	М.: Мозаика - Синтез	2014
Веракси Н. О.Р. Галимов	"Мәктәпкәчә яшәтгә балаларның танып белү һәм тикшеренү эшчәнлегә" 4-7 яшь	Мәскәү: Мозаика-синтез	2012
Веракси Н. А.Н. Веракси	"Мәктәпкәчә яшәтгә балаларның проект эшчәнлегә"	Мәскәү: Мозаика-синтез	2016
Кутсакова Л.В.	"Балалар бакчасында дизайн һәм кул эше" (балалар бакчасы укытучысы өчен кулланма)	М.: Мәгърифәт	2010
Кутсакова Л.В.	Төзелеш материаллары дизайнында дәресләр . (балалар бакчасының өлкән төркемдә)	Мәскәү: Мозаика-Синтез »	2016
И.А. Помораева, В.А. Позина	"Мәктәпкә балалар бакчасына эзерлек төркемдә башлангыч математик презентацияләр формалаштыру дәресләре." Дәрес планнары.	Мәскәү: Мозаика-синтез	2012
Р.А. Борханова	Туган як табигатбелән таныштыру	Казан: IPKRTO RT	2002

• **"Социаль һәм коммуникатив үсеш"**

<i>Авторлар</i>	<i>Басма исеме</i>	<i>нәшрият</i>	<i>Басылган ел</i>
Н.Н. Авдеева, О.Л. Князева	Мәктәпкәчә яшәтгә балалар өчен куркынычсызлык нигезләре.	М.: Мәгърифәт	2007
Н.В. Коломеев	3-7 яшьлек балаларда куркынычсызлык тәртибе культурасын формалаштыру "Куркынычсызлык АВС"	Б : Укытучы	2011
Т.Ф. Саулин	Мәктәпкәчә яшәтгә балаларны юл хәрәкәте кагыйдәләре белән таныштыру	Мәскәү: Мозаика-синтез	2013

Р.Ш.Ахмадиева, Р.Н.Минниханов	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга юлларда куркынычсыз тәртип кагыйдәләрен укыту.	Казан: "NTs BDZ" дәүләт институты.	2008
Р.С.Бюр	" Мәктәпкәчә яшьтәге балалар һәм хезмәт. Хезмәт белеме теориясе һәм ысуллары. Мәктәпкәчә учреждение укытучылары өчен кулланма. "	Мәскәү: Мозаика-синтез	2014
Р.С.Бюр	"Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга социаль һәм әхлакий тәрбия" (3-7 яшь)	Мәскәү: Мозаика-синтез	2014
Т.С. Комарова, Л.В. Кутсакова, Л.Я. Павлова.	Балалар бакчасында хезмәт белеме. 2-7 яшьлек балалар белән эшләү программасы һәм күрсәтмәләр.	Мәскәү: Мозаика-синтез	2005
Закирова К.В.	"Балаларбакчандада психологик тәрбия "	Казан: Беренче полиграфиякомпаниясе	2013
Зарипова З.М., Исаева Р.С.	«Үстерешлеуеннар» (методик кулланма)	Казан: Беренче полиграфиякомпаниясе	2013

• **«Физическое развитие»**

<i>Авторы</i>	<i>Название</i>	<i>Издательство</i>	<i>Год издания</i>
Н.В.Полтавцева М.Ю. Стажарова	Приобщаем дошкольников к здоровому образу жизни	М. ТЦ «Сфера»	2012
Л.И.Пензулаева	5-6 яшьлек балалар белән физик тәрбия дәресләре	М. Мозаика-синтез	2014
Е.Я. Степаненков	Ачык уеннар коллекциясе (2-7 яшьлек балалар белән дәресләр өчен)		
М.А. Рунова	Көннән-көн хәрәкәт	М :. " Линка-пресс" ООО	2007
М.А. Рунова	5-7 яшьлек балалар белән дифференциаль физик тәрбия дәресләре	М. "Мәгърифәт"	2006
Закирова К.В., Мортазина Л.Р.	«Әйүинийбыз, уйныйбыз...»	Казан: Беренче полиграфия компаниясе	2013
Кашапова М.Ф.	Уйныйкәле, балалар	Казан: РИЦ	2013

• **«Художественно-эстетическое развитие»**

<i>Авторы</i>	<i>Наименование издания</i>	<i>Издательство</i>	<i>Год издания</i>
Буренина А.И.	«Ритмическая мозаика». Программа по ритмической пластике для детей 3-7 лет	Музыкальная палитра СП-6	2015

Ибрагимова З.Г.	"Шома бас" (мәктәпкәчә яшътәге балаларны татар милли хәрәкәтләренә укыту өчен укыту материалларына видео кушымта).	Казан	2012
Каплунова И.	Көн саен бәйрәм (барлык яшьләр өчен)	"Композитор-Санкт-Петербург"	2012
Лыкова И.А.	Балалар бакчасында визуаль эшчәнлек (Өлкәннәр төркеме)	Мәскәү: "Карапуз-Дидактика"	2007
Комарова Т.С.	"Визуаль эшчәнлек дәресләре" (өлкән төркем)	Мәскәү: Мозаика - Синтез	2010
Комарова Т.С.	Балаларның сәнгать ижаты. Тәрбиячеләр һәм укытучылар өчен методик кулланма .	Мәскәү: Мозаика-Синтез,	2010
Колдина Д.Н.	"5-6 яшьлек балалар белән модельләштерү."	Мәскәү: Мозаика - Синтез	2012
Т.И.Бобкова В.Б. Красносельская Н.Н. prudius	"5-6 яшьлек балаларның сәнгатьчә үсеше"	М.: ТС "Сфера"	2014

3.3.2. Эш программасын тормышка ашыру өчен әдәби, музыкаль, сәнгатьле, анимацион әсәрләр исемлеге

3.3.2.1. Фантастика исемлеге

- *Фольклорның кечкенә формалары* . " Бәрәннәр ...", "Казлар, казлар ...", "Яңгыр, яңгыр, күңелләрәк", "Дон! Дон! Дон! ... ", "Кәжә әбием белән яшәде ", " Куркак куян ... ", " Күл буенда төлке йөри ... ", " Яз кил, кил, кызыл ... ", "Мәче мичкә китте ...", "Безнең кәжә ...", "Аяклар, аяклар, сез кайда булдыгыз? ..", "Бер, ике, өч, дүрт, биш - коену чыгып китте. жәяү ", " Бүген бөтен көн ... ", " Утыра, коенга утыра ... ", " Кояш-чиләк ... ", " Шакыйлар, кадаклар ", " Күлгә-күлгә, тир "
- *Рус халык әкиятләре* . " Каз-аккошлар" (М.А. Булатова эшкәртә); "Джихарка " (И. Карнаухова редакторы); "Харе-мактану " (А.Н. Толстой редакторы); "Кыш " (И.Соколова-Микитова редакторы); "Кәжә-дереза " (М.А. Булатова эшкәртә); "Кокер һәм фасоль орлыгы " (О. Капица редакторы); "Төлке-аяк киеме " (В. Даль эшкәртә); "Чернет-апа һәм бүре (М.А. Булатова эшкәртә); "Резин гоби " (М.А. Булатова эшкәртә); "Кар кызы " (М.А. Булатова редакторы).
- *Дөнья халыкларының фольклоры*.
- *Songsырлар* . " Өрдәкләр", Француз, рев. Н.Гернет һәм С.Гиппиус; "Бармаклар", транс. аның белән. Л. Яхина; "Моряк жыры " n Норвегиялеләр, Нар. жыр (Yu. Вронский тәртипкә китерелгән); "Барабек", Инглиз. (К.Чуковский редакторы); "Тыйнак" (С. Маршак эшкәртә).
- *Әкиятләр* . Гримм кардәшләр әкиятләреннән " Бремен шәһәр музыкантлары", транс. Белән. Немец А.Введенский, ред. С. Маршак; "Ике комсыз кечкенә аю", Венгр. әкият (А.Краснова һәм В.Ваздаев тарафыннан оештырылган); Колосок, украин паг . әкияттән (С. "Өч кечкенә дуңгыз" эшкәртелгән, инглиз теленнән С. Михалков тәржемә иткән.
- *Россия шагыйрьләре һәм язучылары әсәрләре*.

- *Шигырь*. Аким Я.Л. "Беренче кар"; Александрова З.Н. "Таня китте", "агтылы яңгыр" (өстәмә); Балмонт К. "Тамчы"; Барто А.Л. "Сул", "Мин нәрсә уйларга беләм" (өстәмә); Берестов В. "Искалочка"; Благинина Э.А. "Яңгыр, яңгыр ...", "Өйдә тынлыкта утырыйк" (өстәмә Заходер Б.В. "Волчок", "Кискино кайгысы" (өстәмә); Саш Үи. "Кырык кырык"; Лукашина М. "Алсу стакан", Маршак С. Я. үзгәртү өчен; әкият турында жыр ", " Гномның өе, гном өйдә! ", " Зур эт сере "(сез сайлаган 1-2); Мошкова Е. " Без кичкә кадәр йөгәрдек "; Орлова А. " Ан дачшунд турында искиткеч озын хикәя "; Пушкин А.С. " Ай, ай ... "(" Deadлгән принцесса әкиятеннән ... "), " Лукоморьяда ... "(шигырь кереш сүзеннән) "Руслан һәм Людмила", "Көз инде күк сулый иде ..." ("Евгений Онегин" романыннан) (өстәмә); Сапгир Г.В. "Бакчачы"; Серова Э. "Мактау"; Сеф Р.С. "Барысы да охшаган бар нәрсә өчен дөнья ... ", " Могжиза "(өстәмә); Токмакова И.Р. "Вилла ", " Нарат ", " Плим ", " Балык кайда йоклай? "(өстәмә); Толстой А.К. "Минем кыңгырау"; Усачев А. "Әти чыршы сайлады"; Успенский Э.Н. "Римерү"; Фет А.А. "Әни! Тәрәздән карагыз ... "; Хармс Д.И. "Бик куркыныч хикәя", "Уен " (өстәмә); Черни С. "Шәхси"; Чуковский К.И. "Буталчыклык", "Закаляка", "Шатлык", "Таракан" (өстәмә).
- *Проза*. Абрамцева Н.К. "Яңгыр", "Куян теш авыртуы кебек " (өстәмә); Берестов В. "Трекны ничек табарга"; Бианчи В.В. "Нигезләү", "Төлке һәм тычкан", "Беренче ау", "Урман имбире кешесе - прикли ягы" (сез сайлаган 1-2 хикәя); Вересеев В.В. "Абый"; Воронин С.А. "Сугышчы Яко"; Воронкова Л.Ф. "Ничек Аленка көзгә сындырды" ("Кояшлы көн" китабыннан); Дмитриев Ү. "Зәңгәр хата"; Драгунский В. "Ул тере һәм ялтырый ... ", "Сер ачыла " (өстәмә); Зошченко М.М. "Витрина баласы", "Акылсыз хикәя" (өстәмә); Ковал Үи.И. "Бабай, хатын-кыз һәм Алоша"; Козлов С.Г. "Гадәттән тыш яз", "Мондый агач" (өстәмә); Носов Н.Н. "Пач", "Күңел ачучылар"; Пришвин М.М. "Егетләр һәм үрдәкләр", "Журка" (өстәмә); Сахарнов С.В. "Кем яхшыны яшерә?"; Сладков Н.И. "Ишетмәү"; Сутеев В.Г. "Тычкан һәм карандаш"; Тайц Я.М. "Билгә", "Барысы да монда " (өстәмә); Толстой Л.Н. "Эт такта буйлап йөрдә ... ", "Сакчы эчәргә теләде ... ", "Хакыйкәт кыйбатрак", "grassлэндә нинди чык чык", "Атасы улларына боерык бирде .. ." (сез сайлаган 1-2); Ушинский К. "Мартин"; Тсиферов Г.М. "Аю сәгатендә"; Чарушин Э.И. "Тюпа, Томка һәм кырык" (сез сайлаган 1-2 хикәя).
- *Әдәби әкиятләр*. Горький М. "Чыпчык"; Мамин-Сибиряк Д.Н. "Комар Комарович әкият - Озын борын һәм Шагги Миша - кыска койрык"; Москвина М.Л. "Крокодил белән нәрсә булды"; Сеф Р.С. "Түгәрәк һәм озын кечкенә ирләр әкият"; Чуковский К.И. "Телефон", "Таракан", "Федорино кайгысы", "Айболит һәм Чыпчык" (сез сайлаган 1-2 хикәя).
- *Төрле илләрнең шагыйрьләре һәм язучылары әсәрләре*.
- Шигырь. Брехва Ү. "Клей", транс. поляк теленнән. Б. Заходер; Грубин Ф. "Күз яшьләре", транс. Чехиядән. Э.Солонович; Квитко Л.М. "Әби куллары " (Иврит теленнән Т.Спендиарова тәржемә иткән); Райнис Дж. "Ярыш", транс. Латвиядән. Л. Мезинова; Тувим Ү. "Могжизалар", транс. поляк теленнән. В.Приходко; "Пан Труялинский турында", поляк теленнән. Б. Заходер; "Яшелчәләр", транс. поляк теленнән. С. Михалков.
- *Әдәби әкиятләр*. Балинт А. "Курчак Гномич һәм Изюмка" (сайлау китабыннан 1-2 бүлек), транс. Хунг. Г. Лейбутина; Дональдсон Д. "Граффало", "Минем әниемне күрсәм килә " (М. Бородинскаяга) (өстәмә); Иватура К. "14 агач тычкан" (Э.Байбикова тәржемә иткән); Ингавес Г. "Бруно Аю" (О. Маеотс тәржемә иткән); Керр Д. Меоули. Гажәп мәче тормышыннан хикәяләр "(М. Аромштам тәржемә иткән); Лангройтер Үи. "Номеэм бу өйдә яхшырак!" (В. Фербиков башына); Мугур Ф. "Риле-Йепурил һәм Алтын канатлы чөгәндәр" (Румын теленнән Д.Шполянская тәржемә ителгән); Пени О. "Пальмада үбү " (Э.Сорокина тәржемә иткән); Родари Д. "Көтә алмаган эт" ("Өч очлы әкиятләр" китабыннан), транс. итальян теленнән. И. Константинова; Хогарт Э. "Мафия һәм аның күңелле дуслары" (сайлау китабыннан 1-2 бүлек), транс. Инглиз теленнән. О. Образцова һәм Н.Шанко; Йохансон Г. "Мюлл Мек һәм Баффа" (Л. Затолокина тәржемә иткән).

3.3.2.2. Музыкаль композицияләр исемлеге

- *Ишетү* . " Әй, каен", рус. паг. жыр; "Көзге жыр", музыка. Д.Васильева-Буглая, сл. А.Плещеева; "Музыка тартмасы " (Г. Свиридовның "Балалар өчен пьесалар альбомыннан"); "Кар бөртекләренен вальсы" "utelкунчик" балетыннан, музыка. П.Чайковский; "Италия Полка", музыка. С.Рахманинов; "Капкадагы безнеке кебек", рус . п аг. көй; "Әни", музыка. П.Чайковский, "Ларк", музыка. М. Глинка; "Март", музыка. С. Прокофьев.
- *Ингырлау*
- Ишетү һәм тавыш үсеше өчен күнегүләр. "Буталчыклык" - шаяру жыры; музыка Э.Тиличеева, сл. К.Чуковский, "Кактус", рус . п аг. жыр, редакция I. Арсеева; "Идәрмәкүч " һәм "Кисонка-Мурисонка", рус. паг. жырлар; кычкырулар: "Әй, вадерлар! Яз жырлый! "һәм " Ларклар, керегез!
- *Songsырлар* . " Көз", музыка. И.Кишко, сл. Т. Волгина; "Чана", музыка. М.Красева, сл. О.Высоцкая; "Кыш үтте", музыка. Н. Метлова, сл. М.Клокова; "Әнигә бүләк", музыка. А.Филиппенко, сл. Т. Волгина; "Чыпчык", музыка. В. Герчик, сл. А.Челцова; "Яңгыр", музыка. М.Красева, сл. Н.Френкель.
- *Музыкаль-ритмик хәрәкәтләр*
- *Уен күнегүләре* . " Чишмәләр". паг. көй; "Март" астында йөрү, музыка. И.Беркович; "Күңелле туплар " (сикерү һәм йөгерү), музыка. М.Сатулина; төлкә һәм музыка. А. Майкапара "Бакчада"; аю музыкага йөри. "Этуд " К. Черный; "Полка", музыка. М. Глинка; "Атлы кешеләр", музыка. V. Витлин; әйдәгез, урыс астында түгәрәкләник . п аг. көйләр; "Өтәч", музыка. Т.Ломова; "Кукла", музыка. М.Старокадомский; "Чәчәкләр белән күнегүләр " музыкага . " Вальс " А. Жилина.
- *Этуд-драматургия* . " Барабанчы", музыка. М.Красева; "Көзге яфраклар биюе", музыка. А.Филиппенко, сл. Э. Макшанцева; "Барабанчылар", музыка. Д.Кабалевский һәм С.Левидов; "Санау", "Алма әйләнде", музыка. В.Агафонникова.
- *Түгәрәк биоләр һәм биоләр* . " Андгары һәм кул чабу", музыка. Т.Назарова-Медтнер, сл. Э. Карганова; "Кашыклар белән бию " рус телендә. паг. көй; Музыка директоры сайлавында Яңа ел әйләнәсе бии.
- *характерлы биоләр* . " Кар бөртекләре", музыка. О.Берта, рев. Н. Метлова; "Полка " астында "Hare Dance " I. Штраус; "Кар бөртекләре", музыка. Т.Ломова; "Галлоп " астында "мишәрләр " I. Дунаевский.
- *Музыкаль уеннар* . " Тавык һәм Кокер", музыка. Г.Фрида; "Жмурки", музыка. Ф.Флотова; "Аю һәм куян", музыка. В.Ребиков; "Очкычлар", музыка. М. Магиденко; "Yourselfзәнне тормыш иптәшен таб", музыка. Т.Ломова; "Өй ал", музыка. М. Магиденко.
- *Уен җырлау* . " Бакча түгәрәк бию", музыка. Б. Можжевелова, сл. А.Пасова; "Казлар, аккошлар һәм бүре", музыка. Э.Тиличеева, сл. М.Булатова; "Без болынга бардык", музыка. А.Филиппенко, сл. Н.Кукловская.
- *Creatыр иҗаты* . " Исемең ничек?"; "Нәрсә телисең, мәче?"; "Безнең жыр гади", музыка. Александрова, сл. М. Эвенсен; "Рибущека Хен", музыка. Г. Лобачева, сл. халык.
- *Бию һәм уен иҗаты үсеше* . " Ат", музыка. Н.Потоловский; "Коенна", "Тавык һәм тавыклар", "Чыпчык", музыка. Т.Ломова; "Эх, хоп, хоп", Рус . п аг. көй, эшкәртү М. Раушвергер; "Кукла", музыка. М.Старокадомский; "Аюлар", музыка. М.Красева, сл. Н.Френкель.
- *Музыкаль һәм дидактик уеннар*
- *Тыңлауны үстерү* . " Кошлар һәм тавыклар", "Селкенү".
- *Ритмик ишетү үсеше* . " Кокер, тавык һәм тавык", "Кем йөри?", "Күңелле торбалар"; "Минем кебек уйнагыз."
- *Тимбр һәм динамик ишетү үсеше* . " Көчле-тыныч", "Коралынны бел"; "Минем уйнаганымны уйлагыз." Жанрны билгеләү һәм хәтер үсеше. "Курчак нәрсә эшли?", "Рәсемнән жыр тану һәм жырлау", "Музыка кибеде".

- *Балалар музыка коралларында уйнау*. "Аккордеон", "Күк зәңгәр", "Андрей Чыпчык", музыка. Э.Тиличеева, сл. М. Долинова; "Кырык кырык", рус. п. а. шаяру, арр. Т.Попатенко.

3.3.2.3. *Сынлы сәнгать әсәрләре исемлегә*

- Иллюстрациялар, картиналарның репродукцияләре: И.Е. "Алмалар һәм яфраклар"; В.М. Васнецов "Кар кызы"; В.А. Тропинин "Кукла белән кыз"; А.И. Бортников "Яз килде"; А.Н. Комаров "Туфан"; П. Левитан "Сирень"; П. Машков "Рябинка", "Малинка".
- Китаплар өчен иллюстрацияләр: В.В. Лебедев китабына С.Я. Маршак "Мыеклы-сызыклы".

3.4. Эш программасын тормышка ашыру өчен штат шартлары

Программаны тормышка ашыру педагогик, менеджер һәм бүтән хезмәткәрләр тарафыннан бирелә:

- **менеджерлар, белгечләр һәм хезмәткәрләр позицияләре өчен Бердәм квалификация кулланмасында, "Мәгариф хезмәткәрләренә позицияләренә квалификация характеристикалары"** бүлегендә билгеләнгән квалификация таләпләре, 26 августта Россия Федерациясенә Сәламәтлек саклау һәм **Социаль** үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган, 2010 №. 761н (Россия Федерациясенең Justiceстиция министрлыгы тарафыннан 2010 елның 6 октябрендә теркәлгән. Регистрация №. 18638) Россия Федерациясенә Сәламәтлек саклау һәм Социаль үсеш министрлыгы боерыгы **белән 2011 елның 31 маенда**. Профессиональ стандартларда 448н (Россия Федерациясенең Justiceстиция министрлыгы тарафыннан 2011 елның 1 июлендә теркәлдә, 21240 теркәлү).

- "Укытучы (мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирү өлкәсендә педагогик эшчәнлек)" (педагог, укытучы)", Россия Федерациясенә Хезмәт һәм социаль яклау министрлыгы боерыгы белән расланган 2013 елның 18 октябре Нок. _ _ _ _ Россия Федерациясенең Justiceстиция министрлыгы 2016 елның 23 августында, 43326 теркәлү),

- "Укытучы-психолог (мәгариф өлкәсендә психолог)", Россия Федерациясенә Хезмәт һәм Социаль яклау министрлыгы боерыгы белән 2015 елның 24 июлендә 514н (Россия Федерациясенең Justiceстиция министрлыгы тарафыннан теркәлгән) 2015 елның 18 августы, теркәлү №. 38575);

Өлкән педагог балалар бакчасында укыту процессын мәктәпкәчә белем бирү оешмасының укыту программасы нигезендә оештыруны тәмин итә, белгечләр эшчәнлеген оештыруны тәмин итә, укытучыларның профессиональ компетенциясен күтәрә, шулай ук совет белән үзара бәйләнешне оештыра. мәгариф оешмасы, СПД булган балалар гаиләләре һәм төрле социаль партнерлар.

Сөйләшү терапевты укытучысы биремнәренә үтәү, балалар белән төзәтү һәм үсеш дәрәжәсе өчен җаваплы, төркемнең педагогик коллективы эшчәнлеген җитәкли һәм координацияли.

Сөйләшү терапевты балалар белән көн саен иртән яки кич белән эшли. Аның дәрәсләре туры белем бирү графигына кертелгән.

Сөйләм терапевты укытучысы индивидуаль һәм аерым төркемчәләргә үткәрә (2-3 бала белән).

Коррекцион һәм педагогик биремнәренә үтәүдә махсус роль *физик культура инструкторы һәм музыка директоры*. Бу ТНР булган балаларның психомотор үсешенә берничә үзенчәлегенә ия. Аларның күбесе физик үсеш ягынан артта калалар, мотор осталыгын һәм сыйфатларын формалаштыру темпларын экрен тоталар, күп балалар берникадәр зәгыйфьләнә.

Физик тәрбия инструкторы гомуми һәм яхшы мотор күнекмәләрен үстерү, координацияләү сәләте, дәрәс сулышны үстерү, сөйләм һәм хәрәкәтне координацияләү өстендә эшли.

Музыкаль режиссер темпның, ритмның, көйнең, көченең һәм тавышның экспрессивлыгын, ишетү сиземлеген үстерүне тәмин итә.

3.5. Группадә көннең режимы һәм тәртібе

Көндөлек тәртип физиологик нигезләр нигезендә йокы һәм уяну вакытларын рациональ алмаштыруны тәэмин итә, баланың сәламәтлеген һәм активлыгын тәэмин итә, ару һәм чиктән тыш чикләнүдән саклый.

Тәртип һәм көндөлек тәртип SanPiN 1.2.3685-21 таләпләрен, мәктәпкәчә яшьтәге программаны тормышка ашыру шартларын, мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның ихтыяжларын исәпкә алып урнаштырылган.

Мәктәпкәчә яшьтәге режимның төп компонентлары: йокы, ачык һавада булу (жәяү), укуы эшчәнлегә, уйнау һәм үзең сайлаган (бәйсез эшчәнлек), ашау, шәхси гигиена. Һәр компонентның эчтәлегә һәм озынлыгы, шулай ук аларның билгелә бер чордагы роле табигый рәвештә үзгәрә, яңа характеристика һәм үзгәрешләр ала.

Көндөлек тәртип буенча эш иткән балалар тагын да балансланган һәм эффектив булалар, әкреләп билгелә биоритмнарны, шартлы рефлекслар системасын үстерәләр, бу баланың тәннең физиологик яктан кайбер төр чаралар арасында күчәргә ярдәм итә, һәр этапка вакытында әзерләнә: ашау, йөрү, дәрәсләр, ял. Режимны бозу балаларның нерв системасына тискәре йогынты ясый: алар ялкауланалар, яки, киресенчә, дулкынланалар, эш итә башлайлар, аппетитларын югалталар, начар йоклайлар һәм тынгысыз йоклайлар.

Балаларны көндөлек тәртипне үтәргә өйрәтү кечкенәдән үк оештырыла, тәртип, күчә активлык һәм саф һавада максималь чыгымнар белән дәрәс ял итү жинел үсә. Бу эш әкреләп, эзлеклә һәм көн саен башкарыла.

Көндөлек тәртип сыгылучан, ләкин ашау вакыты, ашау арасындагы интерваллар, көндөлек йокы кирәклә вакытны тәэмин итү, йокларга яту үзгәрешсез кала; көн саен жәяү бару.

Режимны оештырганда, мөстәкыйль балалар *эшчәнлеген* һәм балалар белән оешкан эш формаларын оптималь алмаштыру, коллектив һәм индивидуаль уеннар, көндөз баланың житәрлек мотор активлыгы, психик һәм физик активлык комбинациясә тәкъдим ителә.

Укуы эшчәнлегә вакыты шундый итеп оештырылган ки, башта иң эчтәлеклә бай чаралар үткәрелә, балаларның психик активлыгы, аларның максималь үзбашлыгы, аннары музыкаль һәм физик активлык белән алмашып ижади эшчәнлек белән бәйлә.

Мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен көндөлек гомуми беләм йөкләнешенең озынлыгы, укуы процессын оештыру шартлары SanPiN 1.2.3685-21 һәм SP 2.4.3648-20 таләпләренә туры килә.

Көндөлек тәртип сезонлы үзгәрешләренә исәпкә алып төзелә. Җаңгылы сезонда балаларның саф һавада торуның көндөлек давамлылыгы арта, укуы эшчәнлегә йөрешкә күчәргә (шартларга карап).

SanPiN 1.2.3685-21 мәгълүматлары буенча, минус 15 ° С -тан түбән һава температурасында һәм жыл тизлегә 7 м / с-тан артык булганда, 7 яшькә кадәргә балалар өчен йөрү озынлыгы кими. Гадәттәге моментларны тормышка ашырганда, баланың индивидуаль үзгәрешләрен дә исәпкә алырга кирәк (йокы озынлыгы, тәм өстенлекләре, табигать, эшчәнлек темплары һ.б.).

Диета балаларның мәктәпкәчә яшьтәге озынлыгына бәйлә һәм СанПин 2.3 / 2.4.3590-20 белән көйләнә.

Укуы процессын оештыру таләпләре һәм күрсәткечләре һәм көндөлек тәртип саклана.

(эш программасының кыскача презентациясе)
127 “ Дуслар” кушылган төрнең балалар бакчасы.
олы төркемдә (5-6 яшь)

Төп мәгариф программасының структурасы

Өлкән төркемдә белем алу өчен федераль эш программасы (5-6 яшь) мәктәпкәчә белем бирү буенча Федераль мәгариф программасы нигезендә эшләнә ¹². Мәгарифнең федераль эш программасы мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә эшләнә ¹³ (алга таба - Стандарт дип атала).

Программа "Туганнан алып мәктәпкә кадәр" мәктәпкәчә белем бирүнең гомуми белем бирү программасы нигезендә төзелгән, авторлары - Веракса Н.Е., Комарова Т.С., Васильева М.А.

Программа ике өлештән тора: мәжбүри өлеш һәм мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар тарафыннан формалашкан өлеш. Стандарт һәм Федераль программа нигезендә, мәктәпкәчә белем бирү өчен укыту программалары Оешма тарафыннан эшләнә һәм раслана. Шуңа ук вакытта, Федераль Эш программасы бу программаларның мәжбүри (инвариант) өлешен билгели, алар программаның гомуми күләменең 60% тан ким булмаса тиеш, программаның үзгәрүчән өлеше (формалашкан өлеш) мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар) 40% тәшкил итә. Оешмаларда эшләнгән программаларның эчтәлегә һәм планлаштырылган нәтижеләре тиешле эчтәлектән һәм Федераль программаның планлаштырылган нәтижеләреннән түбән булырга тиеш түгел.

Федераль эш программасы яшь буынны туган илләренең тарихын һәм мәдәниятен белгән Россия Федерациясенең милли һәм мәдәни традицияләрендә тәрбияләүгә юнәлтелгән.

Эш программасының максаты - Россия халкының рухи һәм эхлакый кыйммәтләренә, тарихи һәм милли мәдәни традицияләргә нигезләнеп, яшь һәм индивидуаль үзенчәлекләренә исәпкә алып, баланың мәктәпкәчә яштыгә баласының күпкырлы үсеше.

Эш программасының биремнәре:

- Россия Федерациясе өчен бертөрле дистанцион белемнең эчтәлеген һәм дистанцион белем бирү программасын үзләштерүнең планлаштырылган нәтижеләрен тәмин итү ;

- 5-6 яшьлек балаларны Россия халкының төп кыйммәтләре белән таныштыру - тормыш, дәрәжә, кеше хокуклары һәм ирекләре, патриотизм, гражданлык, югары эхлак идеаллары, көчле гаилә, ижади эш, рухи өстенлек материал, гуманизм, шәфкатьлелек, гаделлек, коллективизм, үзара ярдәм һәм үзара хөрмәт, тарихи хәтер һәм буыннарның өзлексезлеге, Россия халыкларының бердәмлеге өстендә; әйләнә-тирә дөньяга кыйммәт мөнәсәбәтен формалаштыру, кыйммәтләренә аңлау нигезендә гамәлләр һәм гамәлләр тәҗрибәсен формалаштыру өчен шартлар тудыру;

- 5-6 яшьлек балалар үсешенең яшен һәм индивидуаль үзенчәлекләрен исәпкә алып, укыту эшчәнлегенең эчтәлеген төзү (структуралаштыру);

- белем бирү ихтыяжларының төрлелеген һәм индивидуаль мөмкинлекләрен исәпкә алып, 5-6 яштыгә балалар өчен тигез белем алу өчен шартлар

¹²2022 елның 25 ноябрендә 1028 нче боек "Мәктәпкәчә белем бирү буенча федераль мәгариф программасын раслау турында"

¹³ Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 октября 2013 г. № 1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования» (зарегистрировано Министерством юстиции Российской Федерации 14 ноября 2013 г., регистрационный № 30384)

тудыру;

- балаларның физик һәм психик сәламәтлеген саклау һәм ныгыту. аларның эмоциональ иминлеге;
- физик, шәхси, әхлакый сыйфатлар һәм патриотизм нигезләрен, баланың интеллектуаль һәм сәнгать һәм ижади сәләтләрен, инициативасын, бәйсезлеген һәм җаваплылыгын тәмин итү;
- гаиләгә психологик һәм педагогик ярдәм күрсәтү һәм ата-аналарның (юридик вәкилләренң) мәгариф, укуы һәм үстерү, балалар сәламәтлеген саклау һәм пропагандалау, аларның куркынычсызлыгын тәмин итү компетенциясен арттыру.
- башлангыч гомуми белем бирү программаларын уңышлы үзләштерү өчен кирәкле һәм җитәрлек үсеш дәрәжәсендәге мәктәпкәчә белемне тәмамлау этабында балаларның казанышы.

ФОП мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе Татарстан Республикасының климат, милли-мәдәни, демографик, социаль-иқтисадый һәм социаль-мәдәни шартларын исәпкә алып, укуы процессында катнашучылар формалаштырган мәктәпкәчә яшәтгә балаларның белем эчтәлеген чагылдыра.

Татарстан Республикасы "Мәгариф турында" Законы гуманистик, үсештә, кешеләрнең милли белем характерын, тәрбия һәм мәгарифнең тормыш һәм милли мәдәни традицияләр белән бәйләнешен тәмин итү кирәклеген ачык итеп билгели. Этно-мәдәни региональ компонент **(алга таба ЕРС)** Татарстан Республикасының милли һәм региональ үзенчәлекләрен исәпкә алып тупланган, ул мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең түбәндәге эшчәнлек өлкәләрен күздә тотат:

- Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның милли мәдәниятенң килеп чыгышы белән таныштыру
- Childәр балага туган телдә өйрәнү һәм белем алу мөмкинлеге бирү, милли культураның, халык традицияләренң һәм горейф-гадәтләренң ин яхшы үрнәкләренә нигезләнеп балаларда әхлак нигезләрен формалаштыру.
- Толерант шәхес тәрбияләү өчен уңайлы шартлар тудыру - башка милләт кешеләренә, аларның мәдәни кыйммәтләренә мөхәббәт һәм хөрмәт уяту.
- Туган җирнең табигате, экологик культураның формалашуы белән танышу.
- Балаларны Татарстан Республикасында яшәүче халыкның тормышы һәм тормышы үзенчәлекләре, бәйрәмнәр, республиканың иҗтимагый тормышы вакыйгалары, Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе символлары, архитектура һәйкәлләре, сәнгать һәм һөнәрчелек белән таныштыру.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе тормышка ашыра мәдәни региональ компонент программасы мәктәпкәчә белем.¹⁴

" Киләчәк " өчен Татарстан Республикасында мәгарифне үстерү стратегиясен тормышка ашыру кысаларында. Татарстан Республикасының Мәгариф һәм Фән Министрлыгы тарафыннан иҗат ителгән төркем, заманча эффектив белем бирү технологияләренә нигезләнеп, балаларга мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларга ике дәүләт телен укуы өчен яңа белем һәм методик комплектлар **(алга таба ТМК дип аталган)** эшләде. мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә кулланыла.

Основная цель УМК “Татарча сөйләшәбез” - формирование правильной устной татарской речи русскоязычных детей дошкольного возраста. УМК “Татарча сөйләшәбез”

¹⁴ Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы / Р.К. Шаехова - Казань, 2012

Проект УМК по обучению русскоязычных детей татарскому языку в старшей группе «Уйный-уйный үсәбез»

Мәктәпкәчә яшътәге татар телен өйрәнүнең төп **бурычы - телдән телдән практик белемнең башлангыч күнекмәләрен һәм сәләтләрен формалаштыру**. Өйрәнү барышында балалар татар сөйләмен колак белән аңларга һәм аңларга һәм алар өчен булган темалар, өйрәнгән сүзләр чикләрендә татарча сөйләшәргә өйрәнергә тиеш.

1.1.2. Эш программасына принциплар һәм карашлар

Эш программасы мәктәпкәчә белемнең түбәндәге принципларына нигезләнеп төзелгән: Мәгариф өчен Федераль дәүләт мәгариф стандарты тарафыннан билгеләнгән :

- 1) баланың барлык этапларында бала белән тулы хокуклы яшәү, бала үсешен баеп (көчәйтү);
- 2) һәр баланың индивидуаль үзенчәлекләренә нигезләнеп укыту эшчәнлегә төзү, анда бала үзе белемнең эчтәлеген сайлауда актив була, мәгариф предметы була;
- 3) балалар һәм ата-аналар (юридик вәкилләр), 5-6 яшьлек балалар тәрбияләүдә катнашкан олы гаилә әгъзалары, шулай ук укытучылар ярдәме һәм хезмәттәшлегә. (алга таба бергә - олылар);
- 4) баланы мәгариф мөнәсәбәтләренең тулы хокуклы катнашучысы (предметы) итеп тану;
- 5) төрле чараларда балалар инициативасын хуплау;
- 6) гаилә белән хезмәттәшлек;
- 7) балаларны социаль-мәдәни нормалар, гаилә традицияләре, җәмгыять һәм дәүләт белән таныштыру;
- 8) төрле чараларда баланың танып белү кызыксынуларын һәм танып белү чараларын формалаштыру;
- 9) мәктәпкәчә белемнең яшә адекватлыгы (шартларга, таләпләргә, яшкә методларга һәм үсеш үзенчәлекләренә);
- 10) балалар үсешендәге этно-мәдәни вәзгыятьне исәпкә алып.

ҖОР мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе Татарстан Республикасының климат, милли-мәдәни, демографик, социаль-иқтисадый һәм социаль-мәдәни шартларын исәпкә алып, укыту процессында катнашучылар формалаштырган мәктәпкәчә яшътәге балаларның белем эчтәлеген чагылдыра.

Татарстан Республикасы "Мәгариф турында" Законы гуманистик, үсештә, кешеләрнең милли белем характерын, тәрбия һәм мәгарифнең тормыш һәм милли мәдәни традицияләр белән бәйләнешен тәмин итү кирәклеген ачык итеп билгели. Этно-мәдәни региональ компонент (**алга таба ЕРС**) Татарстан Республикасының милли һәм региональ үзенчәлекләрен исәпкә алып тупланган, ул мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең түбәндәге эшчәнлек өлкәләрен күздә тотал:

- Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның милли мәдәниятенә килеп чыгышы белән таныштыру
- Childәр балага туган телдә өйрәнү һәм белем алу мөмкинлегә бирү, милли культураның, халык традицияләренең һәм горейф-гадәтләренең иң яхшы үрнәкләренә нигезләнеп балаларда эхлак нигезләрен формалаштыру.
- Толерант шәхес тәрбияләү өчен уңайлы шартлар тудыру - башка милләт кешеләренә, аларның мәдәни кыйммәтләренә мәхәббәт һәм хөрмәт уяту.
- Туган җирнең табигате, экологик культураның формалашуы белән танышу.
- Балаларны Татарстан Республикасында яшәүче халыкның тормышы һәм тормышы үзенчәлекләре, бәйрәмнәр, республиканың ижтимагый тормышы вакыйгалары, Татарстан Республикасы һәм Россия Федерациясе символлары, архитектура һәйкәлләре, сәнгать һәм һөнәрчелек белән таныштыру.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе мәктәпкәчә белем бирүнең ¹⁵**региональ программасын тормышка ашыра.**

" Киләчәк " өчен Татарстан Республикасында мәгарифне үстерү стратегиясен тормышка ашыру кысаларында. Татарстан Республикасының Мәгариф һәм Фән Министрлыгы тарафыннан ижат ителгән төркем, заманча эффектив белем бирү технологияләренә нигезләнеп, балаларга мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә балаларга ике дәүләт телен укыту өчен яңа белем һәм методик комплеклар (алга таба ТМК дип аталган) эшләде. мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә кулланыла.

Основная цель УМК “Татарча сөйләшәбез” - формирование правильной устной татарской речи русскоязычных детей дошкольного возраста. УМК “Татарча сөйләшәбез”

Проект УМК по обучению русскоязычных детей татарскому языку в старшей группе «Уйный-уйный үсәбез»

Мәктәпкәчә яшътәге татар телен өйрәнүнең төп **бурычы - телдән телдән практик белемнең башлангыч күнекмәләрен һәм сәләтләрен формалаштыру.** Өйрәнү барышында балалар татар сөйләмен колак белән аңларга һәм аңларга һәм алар өчен булган темалар, өйрәнгән сүзләр чикләрендә татарча сөйләшәргә өйрәнергә тиеш.

Төп мәгариф программасының структурасы

ФРП ДО, Федераль Дәүләт мәгариф стандарты таләпләренә туры китереп, **өч төп бүлекне** (максат, эчтәлек, оештыру) һәм **өстәмә бүлекне** (ФРП ДО презентациясе) үз эченә ала .

Төп бүлекләрнең һәрберсе мәжбүри өлешне үз эченә ала (бу "Туганнан Мәктәпкә кадәр" программасы) һәм мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар тарафыннан формалашкан өлеш, бу оешманың үзенчәлекләрен һәм эшнәң өстенлекле өлкәләрен чагылдыра.

Моннан тыш, ББ төп төшенчәләрен, символларны, кыскартуларны һ.б тәкъдим итүче кереш сүз белән тәэмин ителә.

ББ нигезендә , ББ структурасы түбәндәге структур элементларны үз эченә ала.

- 1 ТАРГЕТ БЕСЛЕК
 - 1.1 Аңлатма язмасы
 - 1.1.1 Эш программасының максатлары һәм максатлары
 - 1.1.2 Эш программасын формалаштыру принциплары һәм алымнары
 - 1.1.3 Программаны эшләү һәм тормышка ашыру өчен мөһим характеристика. 5-6 яшьлек мәктәпкәчә яшътәге балаларның үсеш үзенчәлекләре
 - 1.2 Эш программасын тормышка ашыруның планлаштырылган нәтижәләре (максатлары)
 - 1.3 Планлаштырылган нәтижәләргә ирешүнең педагогик диагностикасы
- 2 Эчтәлек бүлеге
 - 2.1 Мәгариф өлкәсендә биремнәр һәм эчтәлек (укыту һәм тәрбия)
 - 2.1.1 Социаль һәм коммуникатив үсеш
 - 2.1.2 танып-белү үсеше
 - 2.1.3 Сөйләм үсеше

¹⁵ Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы / Р.К. Шаехова - Казань, 2012

- 2.1.4 Сәнгать һәм эстетик үсеш
- 2.1.5 Физик үсеш
- 2.2 Эш программасын тормышка ашыруның үзгәрүчән формалары, ысуллары, ысуллары һәм чаралары
- 2.3 _ Эш программасын тормышка ашыру процессында төрлө төрдәге культуралы практикаларның үзенчәлекләре
- 2.4 Балалар инициативасына ярдәм итү юллары һәм юнәлешләре
- 2.5 Төзәтү һәм үсеш эшләрен оештыру
- 2.6 Укыту процессын оештыру
- 2.7 Биш мәгариф өлкәсе өчен комплекслы тематик планлаштыру
- 2.8 Студентлар гаиләсе белән үзара бәйләнеш үзенчәлекләре
- 3 Оештыру бүлеге
- 3.1 Эш программасын тормышка ашыру өчен психологик һәм педагогик шартлар
- 3.2 Objectсеш объект-киңлек мохитен оештыру үзенчәлекләре
- 3.3 Эш программасының укыту-методик ярдәме
- 3.4 Эш программасын тормышка ашыру өчен кадрлар шартлары
- 3.5 Төркемдә режим һәм көндәлек тәртип
- 3.6 Программаның кыскача презентациясе

ДОның өч төп бүлегенң һәрберсе мәжбүри өлешне һәм бер-берсен тулыландыручы һәм мәктәпкәчә белем бирү оешмасының мәгариф эшчәнлеген күрсәтүче аерылгысыз документ итеп билгеләнгән мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар тарафыннан формалашкан өлешне үз эченә ала.

1. Максатлы бүлек

Аңлатма язмасы. Аңлатма язмасы ачыклай:

- программаның мәгариф өлкәләрендә максатлар һәм бурычлар һәм белемнең эчтәлеген (укыту һәм укыту);
- программаны формалаштыру принциплары һәм алымнары;
- программаны эшләү һәм тормышка ашыру өчен мөһим характеристикалар.

Программаның мәжбүри өлешендә "Максатлар һәм максатлар" бүлеге үрнәк программаның максатларына һәм бурычларына туры килә, алар тулыландырыла һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенең төрләре белән бәйлә максатлар һәм бурычлар белән тулыландырыла, өстенлекнең булуы. эшчәнлек өлкәләре (мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе статусы, проектларда катнашу һ.б.), милли, этно-мәдәни, демографик, климат һәм мәгариф эшчәнлеген алып барган башка шартлар үзенчәлекләре.

"Программаны формалаштыру принциплары һәм алымнары" бүлегендә кулланылган үрнәк һәм өлешчә укыту программалары һәм программа формалашкан принциплар бар.

"Программаны эшләү һәм тормышка ашыру өчен мөһим характеристика" бүлегендә мәктәпкәчә яшәткән балалар үсешенң яшә характеристикалары, төркем турында кыскача мәгълүмат, һәм бу төркемдә тәрбияләнгән балаларның характеристикалары тәкъдим ителә.

Программа материалын үзләштерүнең планлаштырылган нәтижәләре

Программаның бу өлеше "Туганнан Мәктәпкә" (мәжбүри өлеш) үрнәк программаның тиешле бүлеге нигезендә тупланган һәм планлаштырылган нәтижәләр тасвирламасы белән тулыландырылган.

2. Эчтәлек бүлеге

Биш мәгариф өлкәсендә укуыту эшенең эчтәлегә

- социаль һәм коммуникатив үсеш;
- танып-белү үсеше;
- сөйләм үсеше;
- сәнгать һәм эстетик үсеш;
- физик үсеш.

Программаның бу бүлегә "Туганнан мәктәпкә" (мәжбүри өлеш) үрнәк программа нигезендә төзелгән һәм мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар формалаштырган өлешне тормышка ашыруга юнәлтелгән материаллар белән тулыландырылган.

Мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар формалаштырган өлештә биш мәгариф өлкәсендә балалар, эшчәнлек һәм / яки мәдәни практикалар, шулай ук мәгариф эшләрен оештыру ысуллары һәм формалары.

Федераль дәүләт мәгариф стандарты нигезендә, программаның бу өлеше балаларның белем ихтыяжларын, кызыксынуларын һәм мотивларын исәпкә ала

Мәгариф мөнәсәбәтләрендә катнашучылар формалаштырган өлештә укуыту материаллары һәм электрон системалар буенча укуытучылар тарафыннан эшләнгән МБДОУ №127 тәкъдим ителә, алар төп белем эчтәлеген киңәйтә һәм тирәнәйтә, заманча гаилә һәм сайлауның төрле мәгариф ихтыяжларын канәгәтләндерергә мөмкинлек бирә. региональ компонентның үсеш потенциалын тормышка ашыру өчен, мәктәпкәчә яшьтәге балалар мәнфәгәтләре.

Киләсе бүлекләр:

- Эш программасын тормышка ашыруның үзгәрүчән формалары, ысуллары, ысуллары һәм чаралары
 - Эш программасын тормышка ашыру процессында төрле төрдәге мәдәни практикаларның үзенчәлекләре
 - Балалар инициативасына ярдәм итү юллары һәм юнәлешләре
 - Төзәтү һәм үсеш эшләрен оештыру
 - Укуыту процессын оештыру
 - Биш мәгариф өлкәсе өчен комплекслы тематик планлаштыру
- Студентлар гаиләләре белән үзара бәйләнеш үзенчәлекләре

3. Оештыру бүлегә.

Оештыру бүлегә үрнәк программа материалларына, хокукий документларга, методик хатларга һәм тәкъдимнәргә нигезләнгән.

DO нинди шартларда тормышка ашырылуы турында идея бирә . Бу бүлектә бүлекләр бар:

- Эш программасын тормышка ашыру өчен психологик һәм педагогик шартлар
- developingсеш предмет-киңлек мохитен оештыру үзенчәлекләре
- Эш программасына белем һәм методик ярдәм
- Эш программасын тормышка ашыру өчен шәхси шартлар
- Төркемдә режим һәм көндәлек тәртип
- Эш программасының кыскача презентациясе

Пронумеровано, пронумеровано

65 (шестьдесят пять) стр.

и скреплено печатью

заведующий МБДОУ «Детский сад

№ 127 «Друзья»

Т.В. Ефимова